Digitaliseret af | Digitised by



Forfatter(e) | Author(s):	Bang, Herman.; Herman Bang.
Titel | Title:	Stille Eksistenser : fire Livsbilleder
Udgivet år og sted | Publication time and place:	Kjøbenhavn : Andr. Schou, 1886
Fysiske størrelse | Physical extent:	403 s.

DK

Materialet er fri af ophavsret. Du kan kopiere, ændre, distribuere eller fremføre værket, også til kommercielle formål, uden at bede om tilladelse. Husk altid at kreditere ophavsmanden.

UK

The work is free of copyright. You can copy, change, distribute or present the work, even for commercial purposes, without asking for permission. Always remember to credit the author.



DET KONGELIGE BIBLIOTEK
130011110275

HANNE KIÆR

Bibliotek

HERMAN BANG.

STILLE EKSISTENSER.

FIRE LIVSBILLEDER.

Min gamle Kammerat.
Enkens Søn. Hendes Højhed.
Ved Vejen.

KJØBENHAVN.
ANDR. SCHOUS FORLAG.
1886.



HERMAN BANG.

STILLE EKSISTENSER.

FIRE LIVSBILLEDER.

Min gamle Kammerat.
Enkens Søn. Hendes Højhed.
Ved Vejen.

KJØBENHAVN.
ANDR. SCHOUS FORLAG
1886.

Avtoriserede Oversættelser:

Til svensk ved Gust. af Cygnæus, — til tysk ved Emil Jonas,
— til hollandsk gennem J. H. Schorer.

Kjobenhavn. I Cohens Bogtrykkeri.

BIBLIOTHECA REGIA HAFNIENSIS

Et Par Ord.

Disse »Stille Eksistenser« er født og baaret af det samme Aar som »Eksentriske Noveller«.

Det var ifjor, da jeg Norden igennem drog fra By til By, og jeg smagte lidt af det Virtuosens Liv, der har skabt disse to Bind Fortællinger, som ved et flygtigt Blik kan se saa forskelligartede ud, og som dog hænger saa nøje sammen og saa fuldstændig udfylder hinanden.

»Charlot Dupont« er det direkte Billede fra Virtuosverdenen. Portrætet er revet fra første Haand ud af denne sære Kastes Liv, som man maa have delt, jeg vil ikke sige for at forstaa det, nej, mer end det, næsten for at tro paa det.

Virtuoserne drager gennem alle Samfund og tilhører intet. De er Mennesker, som lever uden at eje eller kende et Hjems Fodfæste i Livet. De kører Verden rundt som uforanderligt fremmede. Dette føder paa samme Tid deres fuldkomne Mangel paa Interesser og deres endeløse og naive Egoisme.

IV

Som alle Stæderne, hvorigennem de slæbes, kun er en Samling af mer eller mindre skævt byggede Huse, man maa køre forbi for at komme til det Hotel, hvor man skal klæde sig paa før Koncerten og sove efter den, er alle disse Folk, der render rundt omkring dem, en Skare suverænt ligegyldige Tobén, hvoraf et vist Kvantum køber Koncertbilletter, hvis Fysiognomier er mer eller mindre dumme, og som imorgen viger for en Flok nye, der ogsaa gaar rundt paa To.

Man siger »Goddag« og man siger »Farvel«; og man vender tilbage til sin Jernbane og til de seks Repertoirestykker, med hvilke man forlyster Verden, og hvis stadige Gjengivelse ikke forhøjer Evnen til at fatte Interesser. Og man rystes til det næste Koncertsted.

Den fremmede kommer til nye fremmede.

Og det varer i Aar og Aar.

Mellem alle disse komplet ligegyldige Sjæle, mens man bestandig kun kører forbi alle disse Skæbner, som ikke angaar En det mindste Gran, bliver man sig selv det eneste i Verden. De ligegyldige Folk eksisterer kun, hvis de kan gavne, og man regner med Tobenene, som med de livløseste Tal. Fuldstændig ene i hele Verden, praktiserer man som intetsteds Formlen: En mod Alle, Alle mod En — praktiserer den paa en lang Vej over hele Jordkloden. Menneskene ses kun — faar man vel ogsaa nogensinde Tid til at se dem anderledes? — i Forhold til de respektive Koncertrejser, og Virtuosens Egoisme gennemtrænger alt indtil de mindste Ting. Hans

hele Eksistens har kun til Indhold hans Repertoirestykker og hans Beregninger — lange Regnestykker om at sikre Sukcessen. Hans Ørkesløshed, hans fuldstændige Mangel paa Beskæftigelse, hans Aands Svækkelse ved Hjernens evige Omskrumpelse i hundreder af Jernbane-Waggoner — alt dette, som befordrer hans Tankes Ensidighed og evig fornyede Køren paa Karussel, gør efterhaanden disse Regnestykker store og meget indviklede.

Det begynder, dette Dagssalg af Forbindtligheder, af Smil, af Komplimenter, som betegner deres Tilværelse. Man beregner hvert Blik og lever i evig Addition og Subtraktion.

Disse skønne Divaer er de raaeste Regnemestre under Solen. Ofte er tilmed det hele Regnestykke Vind. Men denne smaatærnede Egoisme er jo det eneste Hjælpemiddel til at udfylde Tilværelsen. Deres Liv er blevet frygtelig simplificeret i det Øjeblik, hvor de løsnedes fra alle blivende Forhold til andre Medvæsener: De har kun sig selv, og de maa have noget at tænke paa.

De regner, og de kombinerer.

Deres Regnestykker for sig selv bliver Kombinationer mod andre — deres Konkurrenter. Og idet de selv uafladelig intrigerer, i alt Fald i Fantasien, mener de sig hurtigt Ofre for andres Intriger, og deres Hjerne, hvis hele Virksomhed koncentreres paa dette Punkt, laver evindelig Spindelvæv, som nye Beregninger gennemskærer og ødelægger.

Naar Virtuosen en Dag pludselig forsvinder, er

det ofte Galehuset, som gemmer ham: Forfølgelsesvanvid har taget ham.

Men Vejen til Galehuset har været lang. Den er ofte gaaet et Par Gange rundt om Jorden. Som den altid fremmede — og den fremmede, som maaske kun kommer en Gang — er Virtuosen blevet anset for det sikre Bytte i to Verdensdele. Hans Egoisme har paa den lange Rejse kun mødt ét: den ugenerte Interesserthed. Tappet af hver Knejpevært maaler han Menneskene med Knejpeværternes Maal, og hans Ligegyldighed bliver til irriteret Foragt for den Verden, han kører igennem.

En fuldstændig Skepticisme er Udbyttet af hans Tilværelse. Denne Skepsis er dobbelt. Følelser er Virtuosen meget utilbøjelig til at tro paa. Han har ikke en Gang synderlig Tro paa Begejstringen hos Menneskene. Han har for ofte set sig blive sporløst glemt til at han skulde skatte eller alvorligt takke for en kort Opbrusning, som mest er et Produkt af Kunst.

Impressarioen udsaar jo Begejstringens Frø saa snildelig. Pressens store Vandmølle giver Frøene Væde ved Notitsers og Feuilletoners Skylle. Maskineriet arbejder ens i alle Lande. De samme Kneb gør samme Virkning, og glad gaar Syden og Norden i de samme plumpe Fælder. Saa lidt som man fæster Lid til Følelsen, tror man højt om Intelligentsen. Man har for rig Lejlighed til at gøre Bekjendtskab med Dumheden.

Denne af alt forladte Tomhed er disse evindelig Kørendes, Virtuosernes, Liv. Alene ruller de igennem

Verden i deres Kupé af første Klasse. Humbugen er den eneste, som stadig løser Billet og kører med.

Ud af denne Kastes Tilværelse tog jeg Vidunderbarnets Billede. Charlot Duponts Skæbne rørte mig, fordi man her saa tydeligt saa' det: at her valgtes ikke. Man blev ikke spurgt, men man blev af Spekulationen stukket ind i disse Geledder. Disse Menneskers Skæbne er i Virkeligheden næsten altid helt givet i et Par Ord, jeg en Gang hørte af en ung Danser. Den unge Mand eller — den unge Danser sagde: Min Mo'er gik hen paa Balletskolen med mig, da jeg var seks Aar . . . Jeg havde lige Ben.

»Siden den Tid har jeg danset.«

Og bogstavelig — denne Stakkel havde ikke gjort andet.

»Jeg ærgrer mig undertiden,« sagde denne unge Dansende, »over, at jeg aldrig kan læse en Bog. Men jeg er for træt; naar jeg om Formiddagen har prøvet mine Pas, maa jeg sove, for at kunne danse de samme Pas om Aftenen.«

Saa lidt som han læste, »levede« dette Menneske. Hans Omgangsfæller lo af ham: han var femogtyve Aar og kysk.

»Hvad skal jeg gøre?« sagde han, »jeg tør jo ikke miste Kraften i mine Ben.«

Denne Dansers Liv er saa noget nær ogsaa Giovanni Bedinis. Saare let naaer man fra den ene Kaste til den anden. Forskellen fra hist og her er kun den Forskellighed, som Beskæftigelsernes forskellige Natur medfører. Vi møder hos Artisterne

Livet paa samme Maade simplificeret som hos Virtuoserne. Vi møder — og dette blev paa min Vej fra Kaste til Kaste min store Interesse — et nyt Samfund, hvor Milieuet fuldkommen, ud og ind, og i Bund og Grund, former Menneskene. Ikke kan Vafler, hvis Dejg slaas i et Jern, eller Tinsoldater, hvis Stof kladskes i en Form, mere nøje og uforanderligt faa Façon af Jernet, end disse Individer, der dresseres til denne Metier, bestemmes af deres Haandværk, der indskrænker Hjernens Virksomhed til et Minimum, og som gør Livet til en saa uomstødelig bestemt Frugt af et vist Arbejde, fælles for alle i Kasten, at Individualitet knap er til at opdage, og man har skildret alle, naar man har tegnet en.

Man skriver her ikke en Lidenskabs Historie; man beskriver en Beskæftigelse. Man har ikke at forfølge en Lidenskabs Udvikling i en Personlighed; man har kun at følge en mekanisk Beskæftigelses Bestemmen af en Tilværelse. Man ser Mennesket som det komplet passive. Beskæftigelsen er det aktive.

Jeg førtes fra Akrobat- og Virtuos-Kasterne i Armene paa en tredie Kaste: Kellnerkasten. Indblandingen af fremmede Elementer gjorde imidlertid Franz Pander mindre typisk; og som Billede af en Kaste staar — jeg véd ikke, hvorfor jeg ikke ligesaa gerne selv skulde tilstaa det? — denne psykologiske Studie næppe til at redde.

Disse tre Kaste-Interiører dannede Indholdet af »Eksentriske Noveller«.

De nu udgivne »Stille Eksistenser« indeslutter

et fjerde Kaste-Billede, som jeg kunde have ønsket at se straks sidestillet de tre øvrige.

Det fjerde Interiør er »Hendes Højhed«. Der ligger i denne Sammenstillen ikke den svageste Tanke af nogen Forhaanelse af jordiske Potentater. Selve Skildringen af Prinsesse Maria Carolina vil til Overflod vise det. Det er kun den psykologiske Undersøgers Lyst til at sammenstille, hvad der er beslægtet, som har ført mig til Beskæftigelsen med denne fjerde Kaste: Fyrsternes.

En Kaste er det. Ligesaa fremmed i Syn og Aand for alt, hvad vore Samfund er og hedder, som sig selv lig gennem alle Lande. De enkelte Store i Fyrste-Laget bryder Kastemurene og faar mægtigt Livsindhold ved at føle skæbnesvangre Beslutningers Friluft og vældige Pligters Ansvar. Dusinet lever uvægerligt Kastelivet og formes deraf og — skrumpes ind.

I »Hendes Højhed« har jeg forsøgt at vise, hvorledes Prinsesse Maria Carolina dresseres til Fyrsternes rent mekaniske Haandværk og hvorledes Fyrstekasten former ubønhørligt — ved Vanernes ubrydelige Ensformighed, ved Livets Fattigdom, Fjernhed og Ensidighed — sine Medlemmers Tilværelse.

Atter skrives ikke en Lidenskabs, men visse Vaners Historie — Vaner, som endogsaa udelukker Lidenskab.

Vanerne, som Digterne saa ofte har skyet at skildre, fordi de frygtede det kedsommelige, og som den moderne Skildring nu mer og mer vil vende sin Opmærksomhed imod, saa vist, som Skildreren alvor-

ligt forsøger at gøre Rede for levet Menneskeliv. Billedet af vore Vaner er det sandeste Billede af Tiden.

— —

Et endnu har Fyrstekasten fælles med de tre andre Kaster, jeg har behandlet. Den er dem lig ogsaa i sit Forhold til os, til det øvrige Samfund. Vi kalder efter gammel Sæd denne Kreds den herskende. Sandheden er, at Fyrstekasten just i samme Grad og netop paa samme Maade som Virtuosernes og Artisternes og Kelnernes er — tjenende. Som disse tjener hin.

Du trykker paa en Knap, og der viser sig i sort Kjole en hvidslipset Ganymed. Du vil se ham smilende. Du vil se ham renvasket. Du vil se ham høflig. Han har maaske i samme Nu faaet Underretning om, at hans Moder er død. Han ser derfor travrig ud, har glemt at vaske sine Hænder siden han sidst skyllede Flasker, og staar distræt og hører ikke, hvad Du siger.

Du bliver opbragt, klager til Værten, og Kelnereksistensen jages paa Døren.

Han er til i Verden for at være der med Smil, vaskede Hænder og Lydighed, naar du sætter en Finger paa Knappen. Alt andet hvad den »Blegnæse« angaar, er dig ubarmhjertigt ligegyldigt.

Det kommer ikke dig ved, at han er et Menneske.

(Til Oplysning kan man tilføje, at han efterhaanden naaer at være det meget lidt af Mangel paa Tid, paa Grund af Trappeløben op og ned, og

fordi der stadig er Folk, som trykker paa Knapperne.)

Men — ligesom vi trykker paa den hvide Knap efter Kelnerne, handler vi i Virkeligheden med Skokket iblandt Fyrsterne. Det er ikke morsommere at nedlægge Grundsten til en Kirke, slaa Søm i en Fane, trave rundt i en Udstilling, naar det sker i det uendelige — end at servere rundt et Fad Ærter eller en Dyreryg.

Vi fordrer et smilende Ansigt af en kortskørtet Hesterygsprimadonna; vi fordrer det samme Smil af Fyrstepersonerne i deres Loger. At disse Mennesker er Mennesker, som maaske har døjet Skuffelser, som maaske lider, som maaske mest havde Lyst til at græde, er os saa hjertelig det samme — for os er de Fyrsterne, den høje Familie, som har at smile, at trække Naadigheden og Huldsaligheden paa om Morgenen sammen med deres høje Strømper, som, kort og godt, kun eksisterer for vor Skyld.

De er til, for at vor Forfængelighed kan blive smigret, for at vi kan sove roligere om Nætterne, for at Kransekagen kan have sin Top, for at det hele kan være i sin Redelighed og Orden.

Lad os være enige om, at Publikum overfor dette bestandige Skuespil i Fløjel og Silke har en dyb Følelse af, at det har betalt sin Billet og det fordrer bestemt, at Forestillingen skal løbe af efter Programmet med alle Herlighederne og i bedste Udførelse.

Thi haver de Herskaber at spille bravt.

— — —

Det skulde ikke undre mig, om en og anden fandt i »Hendes Højhed« Fornærmeligheder mod Jordens Mægtige. Der er, som ovenfor sagt, ingen. Jeg betragter Kongedømmet og alt det, som den mest mulige Regeringsform og Republiken som den mest problematiske af Jordens Statsformer. Men al min Respekt for »Hersker-Ideen« har ikke kunnet forhindre mig fra at betragte Prinsesse Maria Carolina som et Menneske. Jeg vil aabent tilføje: et Menneske, jeg dybt beklager.

Hvis jeg har ønsket noget udover det: at sige Sandheden (alt det, som efter lang og samvittighedsfuld Undersøgelse forekom mig Sandheden) er det dette, at ret mange maatte læse denne Fyrste-Skildring for siden at misunde mindre.

— — —

De »Stille Eksistenser« er foruden »Hendes Højhed« tre, som hører nøje sammen. »Min gamle Kammerat«, »Enkens Søn« og »Ved Vejen«, der alle høre til samme Kategori.

Det er saa let forklarligt, at de blev til ved Siden af Virtuos- og Kaste-Historierne i det samme Aar.

— — —

Vi havde — de Folk, der hørte til dem, man regnede til Honoratiores — i min første Barndomsby et Mødested hver Søndag efter Højmessen. Med Psalmebøgerne i Mufferne og Lommerne gik vi før Familie-Stegen ned paa Banegaarden for at se paa »Halv-Et«. Det var det gennemgaaende Tog nordfra, som rutschede forbi. Vi kom der paa Perronen sammen til en Sladreklub om alle Ugens smaa

Begivenheder, Smaasorger og Smaaglæder (for os store, fordi de var vore); og Toget arriverede, og vi gik op og ned og kiggede ind ad Kupévinduerne, hvor de sad, de fine Rejsende i deres kønne Peltse; og naar Lokomotivet peb igen, saa' vi lidt langt efter Vognrækken, der vuggede sig i en Bue frem over Engen der nede; og saa — traskede vi hjem igen med Psalmebøgerne til Søndagsstegen og alt det øvrige, hvad Ugen nu vilde bringe . . .

Hine Søndage kom mig ifjor saa tit i Minde, naar Toget, hvori jeg sad, standsede ved en lille Station, hvor Folk var mødt for at se paa »Rejsende« — og fulgte med lange Øjne og med saa mange Tanker dem, som traskede hjem til deres Krog, til Familiebordet og al øvrig Stilfærdighed.

Gamle Minder kom, Barndomsminder; min første Ungdoms Minder kom og lærte mig, den omflakkende, at leve om igen i Tanken disse stillelevendes lykkelige Liv.

Lykkelige!

Jeg kaldte det vel saadan, fordi det ikke mer var mit. Fordi jeg, naar jeg lænede mig ud af Kupéens Vindu og saa' efter Menneskeflokken, som travede hjem ad den lille Stationsvej ned mod Flækken der med sit Kirketaarn, med Hanen i Toppen, og de røde Tegltage — saa' med det samme Blik, som jeg var blevet vár i hint Ansigt, jeg saa' det Minut for mange Aar siden paa Sorø Banegaard; som jeg aldrig — mig bevidst — havde skænket saa meget som Skyggen af en Tanke i al Tiden, der var gaaet siden da; og som nu en smuk

XIV

Dag pludselig havde meldt sig i mit Minde, og var blevet forstaaet . . .

Ja, det er virkelig Aar og Dag siden, jeg saa' det Ansigt.

Vi var vel saadan en seksten Aar den Gang. Det var et af de sidste Aar, vi gik i Skole. Jeg husker det alt saa uendelig tydeligt, skønt det hele kan synes saa hjertelig ubetydende.

Et Par Stykker af os paa Gymnasiet havde læst det nede hos »Jomfruen« . . . I dette lille, skidne, uforglemmelige Rum bag Konditorbutiken, hvor vi slugte flydende Melpap under Navn af *Crème*, strakte os som Herrer i den Hestehaarssofa, forevigede vore Navne i Vindueskarmene, og gjorde vor første Gæld — en Gæld i Otte-Skillinger, der skaffede os søvnløse Nætter. — —

Der hos Jomfruen havde vi læst det i »Dagstelegrafen«. Den Dagstelegraf. Den var fedtet af Fingre og Kaffebrød og hullet af Læsning; den vidste alt. Hjemme hørte vi, den vidste altfor meget til at være et fint Blad, og paa vor Læsestue blev den ikke holdt. Men »Jomfruen« holdt den, og hun burde holdt den i tre Eksemplarer, saadan studerede vi den med alle dens Nyheder . . .

Dagstelegrafen havde skrevet det om Morgenen. Og vi bragte Nyheden med fra »Jomfruen« til Middagsbordet: At den og den Trup — en Operaflok —, som skulde synge inde i København, vilde ankomme til Hovedstaden med Aftentoget fra Korsør . . .

Saa var de i Sorø Klokken ni . . .

»Operaen var med Ni-Toget« . . .

Vi, som kunde hver Sekondtheater-Personliste udenad, vi ti—tolv theatergale fra »de øverste«, var naturligvis selvskrevne til Ni-Toget. Vi havde jo et Par Uger kunnet »Italiener«-Navnene paa vore Fingre og Primadonnaens Livsskæbne og Repertoire og det hele. Vi maatte være der — men den hele Skole var der desforuden. De skulde der alle, de smaa fra »Forberedelsen« og »Realist-Pryglerne« fra »femte« — de, som kunde krybe, og de, som kunde gaa — alle skulde de se »Operaen med Ni-Toget« . . .

Den hele Perron var fuld derude. Og saa stod vi der, store og smaa, og stirrede paa nogle nedrullede Gardiner i et Par Kupéer af første Klasse, og stødte til hinanden, og hviskede halvt hemmelighedsfuldt: Der var Operaen.

Indtil en stor tyk Realist sagde et højt:

»Fik vi saa Kaffen, Jomfru?«

Og han spyttede ud mellem Fortænderne (saadan som man kunde spytte i »Femte Real«) . . . Det var Signalet til Drengevittigheder og Ulyd, og hjem gik det ad Stations-Vejen, og mange Dage var det en Vittighed at sætte Munden paa skævt og sige som Svar paa alle mulige Himlens og Jordens Spørgsmaal:

— Ja vist — saa' du »Operaen«?

Men et Par af os havde ialfald set Primadonnaen. Just som Toget gik, saa' vi hende — vi kendte jo Ansigtet fra »Illustreret« — løfte Forhænget fra Vinduet og se ud. Og mens Waggonen

gled langsomt frem, blev hun staaende med Gardinet i sin Haand og saa' ud paa Perronen og den lille Vej og ned mod Skoven . . .

Og hun fik Vinduet ned, og hun strakte Hovedet ud, og hun blev ved at vende Ansigtet hen mod den lille Station, saa længe vi øjnede Toget . . .

Hun saa', hin ubekjendte, hvis Stemme jeg aldrig har hørt, hvis Navn jeg har glemt og hvis Ansigt, vendt saadan med et tungsindigt Blik imod os, jeg ser for mig i dette Nu saa klart, som om jeg havde mødt det igaar, — hun saa' fra sin Virtuoskupé langt efter den lille Vej, som førte forbi en stille Sø, i Kanten af en skærmende og lukkende Skov, hjem til en ubekjendt Krog, hvor der var Fred . . .

En af os, som havde let ved at flyde over i Jamber, skrev et rimfrit Digt: »Hun saa' ad Vinduet ud«. Det havde mange overflødige Fødder og megen Følelse . . . Og høre hende gjorde naturligvis ingen af os.

Med hin ubekjendte Kvindes Øjne saa' vel ofte jeg paa den lange Fart ifjor bort ad Smaabyernes stille Veje, hvor Spidsborgere gik i Gaasegang hjem til larmløs Syssel; saa' jeg paa dette lille fredelige Stationshus med den snævre Gaard bag et grønmalet Plankeværk, Duerne paa Pindene i Gavlen, og de to, tre Fag Vinduer, fyldt med Blomster . . .

Saa uforstyrret, saa helt roligt, ganske hjemligt laa det lille Hus her straks ved Vejen, mens Tog kom og gik med Støj og Brus.

Her i et af disse Vinduer bag Blomsterne var

det, jeg saa' hint andet Ansigt, det, jeg i to Aar ikke har kunnet blive kvit i mine Tanker, og som jeg, om jeg var Maler, vilde tegne i bløde, vemodige, halvt udglidende Linier og sætte som et Slags Titelbillede paa denne Bog. — —

Det var for et Par Aar siden i Nordjylland. Jeg havde læst op Aftenen i Forvejen i en By og skulde i Aften læse i en anden. Jeg var træt, Toget gik langsomt som vore Iltog, og Vejen fik ingen Ende.

Nu holdt vi igen . . . Vi holdt jo hvert femte Minut.

Jeg lettede mig op i Sædet for at se, hvor mange Mil, vi havde tillivs, da mit Øje fra Mileangivelsen under Stationstaget faldt paa et af de grønmalede Vinduer.

Vinduet var fuldt af yppige og sjældne Blomster: Palmer og blomstrende Kaktus. Og mellem Blomsterne stirrede et blegt Ansigt — Hagen laa i to smalle, hvide Hænder — ud mod Toget med en Sygs store og glansfulde Øjne. Den unge Kvinde bevægede sig ikke. Stille, med Hovedet i Hænderne stirrede hun blot ud paa Banen, saa længe jeg kunde se hende . . .

Paa hele Rejsen siden saa' jeg for mig dette Kvindeansigt mellem dets Blomster. Det var knap Længsel, der laa i Blikket — Længslen havde maaske flagret sig død ved at slaa Vingen mod snævre Vægge — kun en stilfældig Resignation, en forstummet Sorg.

Og naar nu Toget var gledet forbi, vilde hun,

i samme Stilling, med det samme Blik atter se ud over Egnens Lyng — over den vide og ensformige Slette.

— — —

Dette Ansigt er i to Aar uophørligt og atter og atter vendt tilbage i mit Minde. Det blev derinde i mit Hoved, og det beskæftigede mig uafladeligt.

Det var ikke — hvad man kunde tro — det, at de to Kvinder — (hun i Stationshuset og hin ubekjendte Sangerske, hvis Ansigt dukkede op ved Siden af Stationsbeboerskens) fra Bredden af hver sin Tilværelse betragtede hinanden med saa mærkeligt det samme Blik; det var ikke d e t, som optog mig.

Hint blege Ansigt mellem Blomsterne interesserede mig selvstændigt og for sig.

Og jeg tegnede det i Ord i en lille Skitse; og efter en Maaneds Forløb tegnede jeg det atter. Og hver Gang jeg igen beskrev en Kvindefigur, saa' jeg, naar Billedet laa færdigt for mig: det var atter hende. Jeg forstod, jeg blev ikke færdig med det besynderlige Ansigt paa den Maade. Disse Øjne fordrede, at man kom til Ende med deres Historie.

Et saadant Billede inde i vort Hoved er som en stor Svamp. Det suger stille, i lange Tider og uden at vi véd det, til sig alt, hvad der passer for det, alt, hvad der harmonerer med det — alt, hvad vi har af Erindringer, Oplevelser, Stemninger; Iagttagelserne, vi gør bevidst og ubevidst, alt suger Billedet til sig og drager Næring deraf og vokser. Og en smuk Dag har dette løsrevne Billede samlet

om sig et mægtigt Stof, et stort Materiale, der pludselig viser sig for os baade som en Rigdom, vi knap anede, at vi ejede, og en Byrde, for hvilken vi maa befri os.

Og man tager det opsamlede Raastof i sin Haand og begynder Fremstillingens møjsomme Arbejde. Det Øjeblik er kommet, hvor man skulde gøre den døde Skat levende.

— — —

Kroget og ud og ind har dette Forord snakket frem og tilbage. Der er vist dem, som vil sige, at den hele Selv-Snak havde været højst overflødig. Men selv om saa er — gør det saa stort?

De fleste springer disse Sider over for at gaa lige til Sagen. Enkelte af de Folk, som ikke sætter saa overdreven en Pris paa Forfatteren og hvad den Mand skriver, vil læse Forordet med Glæde: De vil finde et helt Arsenal af Vaaben, hvormed de kan gøre ham endnu latterligere, end han i deres Øjne i Aarevis alt var.

Og de faa Venner, et ensomt Menneske har rundtom i Krogene, vil bære over med Snakkesaligheden. Man bliver let snakkesalig, naar man i et fremmed Land faar fat i Landsmænd.

Desuden har jeg i det Øjeblik, da jeg her udefra, hvor jeg længe og maaske for bestandig vil blive, skal hjemsende denne Bog, født og udsprunget af det sidste Aar i Hjemmet, følt en Times Trang til atter en Gang — som saa ofte før fra det Sted, hvor jeg delte min første Ungdoms Indtryk, brogede

og taagede, med trofaste Venner — at tale helt utvungent og i fuld Frihed. Hvad man siger i saadant et Øjeblik, er maaske illiterært og gaar maaske et enkelt Sted højt i Tonen, men det letter Ens Hjerte.

Wien i Juni 1886.

Herman Bang.

MIN GAMLE KAMMERAT.

Til JULIUS SCHIØTT.

Nej — er det dig — at man skulde træffe dig her . . .

— Nej — men — du gode — det er Kristian — —

— Ja — i egen høje Person — nej, at man skulde træffe dig —

— Men saa kom dog og sæt dig, Mand — saa nær jeg ikke havde kjendt dig . . .

— Det tror jeg, naar man føjter saadan om som du — saa har man let til at glemme sine gamle Venner.

— Nej, min gamle Ven — tvertimod, saa husker man dem just.

— Naa — et Paradox — saa kjender jeg dig igjen — du gamle — nej — at man virkelig skulde møde dig en Gang . . .

— Men saa sæt dig dog dér i Lænestolen, at jeg kan se paa dig: Jo, du er helt den gamle — paa Skjægget nær — det er

blevet tykkere — husker du den Gang — du plejede de spirende Dun med Løgsaft —

— Aa ja — —

— Og saa er Du blevet svær —

— Og du er stadig lige tynd — og du gaar stadig med for smaa Støvler.

— Det er blevet en Vane. Jeg tror ikke mere, jeg kunde undvære det. —

Vi satte os. Ja — han var helt den gamle: de samme Øjne, blaa og troskyldige, den samme Latter, saa klar og trohjertet.

Jeg sad nogle Øjeblikke og saa paa ham. Saa sagde han:

— Vi sidder og ser paa hinanden og hver tænker om den anden: Hvor han har forandret sig — i de otte Aar.

— Otte Aar — er det otte Aar —

— Ja, det er otte Aar.

Var det virkelig saa længe siden, vi havde set hinanden. I det Øjeblik syntes jeg, det var som igaar, vi havde siddet ved Studentersoldene sammen, sovet Side om Side paa Forelæsningerne, og pantsat Frakker for hinanden, naar det kneb og gaaet med hinandens Støvler — —

Og det var otte Aar siden.

Vi talte om de gamle Dage. Om de gamle Pudsigheder, om Soldene, om vore

første Theaterforestillinger. Hvor Hjerterne dog havde haft let ved at banke i den Tid — —

De gamle Navne dukkede op.

— Husker du ham — og husker du ham?

— Aa jo — hvad er der blevet af ham?

— Han er juridisk Fuldmægtig — paa Vestkysten — blevet tyk og fed — —

— Han var den kjønneste af os — —

— Det ser man ikke længer — —

— Og Ramsay — den blonde — husker du, hvor er han? Husker du ham — Huen paa Sned over Lokkerne, Stokken i Lommen — et Blik paa Skraa til hver Dame paa Strøget — Naa, der var ikke Plads til ham paa Fortovet saa stolt gik han og erobrede en Verden ved hvert Skridt . . .

— Om jeg husker . . .

— Han talte altid for Kvinden om Lørdagen — og var altid forelsket — — Hver Uge i en ny — Stakkel . . .

— Han er i Indien, tror jeg —

— I Indien —

— Ja — han var kommen paa Vejen nedad. De kaldte ham: »Laan mig en Krone« og gik udenom, naar de saa ham paa Gaden. — — Saa tog han sig sammen en Dag og rejste —

— Ja saa — til Indien. Ja, det er vel ikke det værste.

— Therkildsen — ham med den store Næse — mindes du — som altid spillede »Tanten« paa Salen — han er død ifjor — —

Saadan dukkede Navnene frem — den var død, den kommen i Embede, den var gift, den blevet borte.

Vi sad saadan og snakkede. Saa blev der en Pavse, og hver tænkte paa sit, maaske paa det samme.

Og uden næsten at vide det, sagde jeg:

— Véd du — Kristian — vi er ikke mere unge nu.

— Tredive Aar.

— Ja — tredive Aar

— Og du — du er jo blevet »berømt«.

— Ja — det er bleven sagt af en Rus i et Lørdagssold efter to. Men jeg vilde hellere være atten Aar . . .

— For at opnaa hvad?

— Opnaa hvad? Ingenting af det, jeg har naaet — du.

Min gamle Kammerat sad lidt. Saa sagde han:

— Ja du — jeg er tilfreds

— Men du gode Gud — vi snakker op om alle andre — og om dig faar jeg ikke det mindste at vide. — Hvad er du egentlig?

— Præst.

— Præst?

— Ja — husker du ikke, jeg studerede Theologi? — Aa nej — det var jo det, vi talte mindst om. Jo — jeg er saamæn Præst.

— Hvor længe har du været det?

— To Aar, min Ven.

— Og hvor?

— Paa Lyø.

— Paa — — Lyø.

— Ja.

— Jasaa — det er afsides — hva' —

— Ja, det er det.

Jeg saa paa ham. Hvordan var det dog gaaet til. Forældrene var jo rige. Deres Bal i Januar var det største, jeg var til — dette dejlige Hus — paa Gammeltorv — med de to Lygter paa Porten — og den gamle Portner, som lukkede Porten saa lempeligt og sagte op og i — og de lune Trapper med Tæpper opad Trinene, — og den runde godmodige Etatsraadinde med de rare klare Øjne, hun, som altid hjalp os, naar det kneb.

Og Elisabeth — ja — Elisabeth, Søsteren — hvad var der mon blevet af hende?

Saa elegant hun var, rank og fornem — med det stille Smil, der forbløffede mig saa komplet — hvor var hun elegant og rolig

som hun bar sit Hoved, og hvor hun hilste . . . — hvor jeg havde sværmet for hende — min første Forelskelse . . . med Haabløshed og gamle Blomster og et Billede jeg havde stjaalet af Kristians Album og som jeg sad og kyssede paa de filosofiske Forelæsninger . . .

Og nu — nu var han blevet Præst paa Lyø.

Som om min gamle Kammerat gjættede mine Tanker, sagde han:

— Ja — min Ven — der kan hænde meget i otte Aar.

— Ja — der kan hænde meget. —

Vi sad lidt tavse, saa sagde han:

— At Fader døde, hørte du vel — det var vist kort efter, du var rejst.

— Ja — jeg hørte det helt kort.

— Det var et sørgeligt Dødsfald — — han vilde jo ikke overleve Ulykken.

Jeg vidste intet at sige. Jeg tav og ventede.

— Ja — alt det vidste vi ikke noget om i den Tid — i den første Tid, da vi to omgikkes mest — men senere, da vi allerede saas mere sjældent — hver fik jo sit at gjøre og tænke paa — fik jeg det jo lidt efter lidt at vide. — Fik noget at vide og gjættede mere. —

— Det var gaaet svært tilbage med Fa'ers Forretning — Fa'er havde altid »vovet« meget og spændt Krediten til det yderste, af hvad det gamle Navn kunde bære. Saa kom der Uheld efter Uheld, Tab efter Tab. —

— Og saa skulde der skjules og dækkes over det. — Og vi førte stadig større Hus baade for at bedrage Mo'er og alle fremmede. — Elisabeth og jeg var de eneste, som vidste det. —

— Den gamle Kasserer havde i sin Angst betroet det til mig.

— Ved du, det er grueligt at leve i saadant et Hus, som staar for Fald — det er som Ruinen lurede i alle Kroge. Og saa Spektaklet og Festerne, og vi indviede, som vogtede paa hinanden for at se, om vi spillede vore Roller godt — —

— Og midt paa et Bal kunde Elisabeth og jeg mødes og trykke hinanden krampagtig i Haanden, mens vi saa paa hinanden med et fortvivlet Blik. — —

Min gamle Ven sad lidt og stille sagde han:

— Ja — den stakkes Elisabeth.

— Hvorfor — hvad er hun nu — hun er er vel gift?

— Nej — hun hævede sin Forlovelse —

den Vinter — den Vinter — den sidste Vinter hævede hun den pludselig — —

— Hvem var han? Var det ikke Thorsen?

— Jo — — véd du, hun handlede ret — han havde forlovet sig med den rige Pige — ikke med den Fattigdom, som nu kom.

— Men — naa ja, jeg tror ikke, hun har glemt ham.

— Og han tog imod det — uden videre — lod hende gaa?

— Min Ven, hvad skulde han gjøre? Han havde atten hundrede Kroner om Aaret, og Elisabeth havde brugt det tredobbelte til sine Kjoler. — Han var meget bedrøvet. tror jeg . . . — Nu i Foraaret blev han gift —

— Saa stor var Bedrøvelsen . . . Aa ja . . .

Min Ven tog sig ned over Øjnene.

— Ser du, sagde han, det kan man ikke dømme. Hjertesorg og Hjertesorg er to Ting — og den er ikke ens for alle. —

— Og hvordan gik det saa ellers —

— Fa'er holdt det gaaende til det sidste, — Aa — den sidste Tid — du, da jeg vidste alting. Hverdan det hele hang i en Traad, da de støvede rundt efter Penge til vore Vexler — og det drejede sig om Timer. Bankerne, forstaar du, var begyndt at blive forsigtige, de holdt sig tilbage og vægrede sig og

gjorde Ophævelser . . . og akcepterede ikke mer . . .

— Jeg husker en Gang — der var blevet præsenteret en Vexel i Banken, saa kom der Bud tilbage, at Direktøren ønskede gjerne at tale med Fa'er personlig — —

Jeg var i Kontoret hos Fa'er, da Buddet kom. —

Han saa' op, og vendte sig, saa Kontoristen ikke kunde se hans Ansigt.

— Og Vexlen? sagde han.

— Ja — den blev ikke akcepteret. — Direktøren sagde en Formfejl.

— Godt. — Vil De ringe — der skal spændes for —

— Før gik Fa'er altid. Men i den sidste Tid holdt han mest af at kjøre, – Jeg tror, det var for at skjule sig, forstaar du, være alene den Tid ialfald — og saa vel ogsaa for at vise Vognen — —

Fa'er var bleg som et Lig, da han skulde afsted.

Han stod lidt foran Spejlet.

— Ser jeg meget daarlig ud, spurgte han.

— Aa nej — — som du plejer.

— Hvad vil det sige med Vexlen? spurgte jeg sagte.

— Hvad det vil sige? Og Fa'er sænkede

Stemmen: Hvad det vil sige. De har ingen Tillid mere. — —

— Aa du, aldrig skal jeg glemme Tonen i de Ord.

— Saa kjørte han.

Kassereren og jeg ventede i Dødens Angst — det havde været Ruinen, om det ikke var gaaet i Orden, ser du, Ruinen strax — og redningsløst.

— Der gik en halv Time, før Fa'er kom tilbage.

Kassereren turde ikke spørge, da han kom ind i Kontoret.

Men Fa'er havde sin gamle fornemme Haandbevægelse fra de gode Dage, da han sagde:

— Det var naturligvis en Misforstaaelse, gode Carlsen. Direktøren bad mig undskylde...

Men det var ikke forbi med den Dag, og værre Dage kom.

Du kjender den ikke, den Vexelpine, som grubler og regner og fortvivler og haaber og atter fortvivler.

Nu var det Spil — bare fortvivlet Spil.

Inden Klokken tolv skulde Pengene skaffes — tusinder, du, titusinder tit — og Klokken ti naar han kom paa Kontoret, vidste Fader ikke mer, hvor han skulde ta'e disse titusinder end du og jeg . . .

For der var ingen Beregning mer, intet Haab mer — desværre — Bare at hale det ud, at haane det, som maatte komme, narre Ruinen og Elendigheden for en Dag . . .

Saa kom disse to Timer fra 10 til 12 med Grublen og Regnen og Hitten paa Udveje og Prøven paa Laan og Breve skrevet med rystende Pen og . . . og med Livet i Hænderne ventedes vore Bude fra Bankerne, og vi omlagde Beløb og vi prolongerede Vexler — — Blot at faa Renterne, blot at faa dem.

Alt Liv, hele Tilværelsen opsugedes af disse to Timer. Dette græsselige Mareridt af Venten og Plattenslageri — ja, du for det blev det — og af Angst.

Jeg vidste ikke, hvor jeg skulde gjøre af mig selv. Jeg kunde ikke blive i Fa'ers Kontor — det vilde vække Opsigt. Og han havde jo desuden Besøg —; han maatte sidde der, Kvarter efter Kvarter; og maatte tale om ligegyldige Ting og høre paa Middagsreferater fra tykmavede Etatsraader — mens han sad i Dødsskræk for hele Existensen —

Nej — derinde kunde jeg ikke være.

Ofte gik jeg oppe i Spisestuen rundt om Bordet — lange Tider. Det var som det dulmede.

Mo'er kom ind.

— Hvad er der dog, Kristian? sagde hun. Du piler rundt. Har du Tandpine?

— Hvad er der dog i Veien . . .

— Ingenting — jeg tænkte bare paa noget.

Og jeg gik, for ikke at gjøre hende urolig.

Hjemme kunde jeg ikke være, og ude heller ikke.

Jeg kunde gaa paa Gaden, tvinge mig til at læse paa Plakater, se ind ad Butiksruder — og lige med et fo'r det i mig: Det er sket — det er kommet.

Og angst løb jeg hjem, og nærmede jeg mig Torvet, turde jeg alligevel ikke gaa hjem.

— Tænk, om det var sket . . .

En Dag havde Fader givet Ordre til, at at han ikke vilde forstyrres. Ingen maatte gaa ind til ham. — Jeg vidste, hvad det betød , at det var det yderste.

Jeg gik ind i Kontoret. Fader sad ved Skrivebordet. Panden havde han lagt ned mod Bordkanten; hele Figuren var som sammenfalden. Jeg stod lidt og ventede. Saa løftede Fader Hovedet og sukkede og tog hastig fat paa et Brev.

Jeg gik et Par Skridt, og han hørte mig og fo'r sammen.

— Er det dig, sagde han barsk, hvad vil du?

Jeg saa paa hans Ansigt, og jeg kjendte

ham næppe igjen. Saa angstfuldt og sløvt et Blik paa samme Tid.

— Men Fa'er, sagde jeg, Fa'er er der da . . . intet Haab?

Men et Nu efter — ved jeg hvordan — laa vi med Hovedet ind til hinanden, og Fa'er, han — græd med Hovedet mod min Skulder.

— Naa — saa til Arbejdet, sagde han, saa længe der er Liv, er der Haab.

Og aldrig glemte han at sige: Intet til Moer — ikke et Ord til Mo'er . . . Hun maa ikke ane det, hun vilde ikke overleve det.

Hun overlevede det.

Og naar saa Pengene var skaffet, og Budene kom hjem fra Bankerne og Vexlerne var i Orden — saa var det, som en ubændig Trang til at leve, til at nyde, kom over Fader.

Han, som altid før i sine egne Vaner havde været tarvelig — ham var nu ikke det fineste godt nok. Vinene fik han ikke dyre nok, ikke udsøgte Ting nok for sin Gane — han holdt af sarte og bløde Stoffer paa sit Legeme. Det var Silkeundertrøjer og Silkestrømper, og Silketæpper til hans Seng. Og Peltse og Overfrakker og Paletoter i en Uendelighed . . .

Mo'er sagde tit: Ja — det si'er jeg, det er de gamle Aar, som bli'er tossede — Faar vi ikke en Laps ud af Jeres Fa'er . . .

Og saa lo Mo'er, og i Grunden var hun glad ved at se ham saa soigneret og saa silkebetrukken. Og kjøn var han ogsaa du, smuk og imponerende til det sidste.

Slank og elegant og smidig, og saa denne Stemme, som du husker, der ikke vidste, hvad det var at skrige eller blot at blive skarp — dirre kunde den kun, i stærk Bevægelse — men som altid rullede Ordene saa ligeligt frem lige som over blød Filt.

Det var blevet Skik, at vi først spiste Frokost Klokken et, naar »den hede Tid« var ovre.

Saa kom Fa'er op, og aldrig havde han set saa ung ud, havde aldrig haft saa spænstig en Gang, saa længe jeg kunde huske.

Og det var ligesom hele Huset paa én Gang blev trukket op ligesom et Uhrværk til en febrilsk og springende Munterhed, saa snart Fa'er kom. Som om alle trængte til Støj, som om alle vilde være lykkelige — en sidste Gang.

Fa'er gik sjældent ned i Kontoret efter Frokost. Han blev oppe. Der var jo ingen Forretninger mer. Der var bare Kampen for Dagen, og den var fægtet til den næste Dag.

Vi kjørte Ture, vi tog ud paa Landstedet. Fader havde tusinde Indfald; han arrangerede og fandt paa.

Jeg husker en Aften — der havde været fremmede hos os, og Fa'er havde sunget — du ved, han havde saadan en smuk Sangstemme. — Saa stod Mo'er henne ved Flygelet, da Fa'er kom hen og vilde slukke Lysene. Hun lagde Armene om hans Hals og sagde:

— Ja, er det ikke, hvad jeg altid har sagt — det er først Aarene, der bringer den rigtige Lykke.

Hvor Fa'er slukkede Lysene hastigt.

En anden Dag var vi ude paa Landet. Aa du — det med Landstedet, da det blev solgt — det var en af de tungeste Dage af dem, som kom — siden bagefter. Husker du, hvor der var smukt derude? — Sommeraftener . . . . Vinløvgangen langs med Strandvejen; naar man gik der, i Mørket, og inde i Havestuen var der Lys og hjemligt og muntre Stemmer.

Saa mange Aftener gik vi der vi unge — i de forelskede Dage, du, to og to, talte og tav, lykkelige blot ved at gaa der og være hinanden nær . . .

Der var det ogsaa Elisabeth og Thorsen blev forlovede. — Det var en Sommeraften — vi kom ind fra Haven, vi havde spist paa Højen. Saa sagde Thorsen med ét overgiven:

— At saa dannede Folk kan møblere saa smagløst. Og han begyndte at flytte et Par Stole. Du kjendte Thorsen, hvordan hans Indfald kunde smitte. Ikke gik der fem Minuter, før vi alle løb om med sit, og flyttede og regerede . . .

I et Kvarter var hele Stuen lavet om.

Saa vilde vi ogsaa omkalfatre det næste Værelse.

Men Fa'er sagde: Nej — lad det være — her skal ikke forandres. Herinde blev Mo'er og jeg forlovet — og der saa' ud som den Dag idag — her skal det blive . . .

Lidt efter — saa var Elisabeth og Thorsen blevet borte — oppe paa Højen, tror jeg, fik han hende sagt . . . hvad han havde paa Hjerte.

— — Men, du, hvor jeg springer i det — det gaar saadan, alle Erindringer kommer paa én Gang, og man ved ikke, det standser ikke, og det ene tager det andet — —

Det var det, jeg vilde fortælle dig — om den Aften, den sidste Aften, vi var ude paa Landstedet. Det var kun Fader og mig; Mo'er og Elisabeth var taget til en Koncert.

Fa'er tog min Arm, og vi gik Haven rundt. Sneen var smeltet paa Plænerne, og rundt om spirede det første Grønne. Jeg brød en rød Ribsblomst af: Se, der er allerede Blomster,

sagde jeg. Naar mon der skal plantes Hyacinter ud?

— Du kan sige Hansen til, sagde Fa'er. Men jeg vil forandre iaar. Jeg vil have franske Bede paa Midtplænen — og et Rosarium rundt om Drivhuset. Jeg maa huske at tale med Etatsraad Knudsen om det. Vi kan tage et Parti Originaltræer hjem fra Nizza — alt det andet er dog Kludder. —

Og mens vi gik, talte han uafbrudt og havde hundrede Planer.

Men da vi kom op til Havetrappen, holdt han pludselig inde. Han tav ligesom med et Ryk. Korthuset faldt vel sammen med ét. Virkeligheden var der.

Og da vi kom ind, gik han stille om i Værelserne, standsede ofte og saa' sig om. Han gik ovenpaa, og han kom tilbage, og igjen gik han ind i Mo'ers Værelse. Han blev længe derinde, mens jeg ventede.

Omsider kom han ud. Jeg saa, han havde grædt.

— Kom, sagde han stille, nu gaar vi.

Og jeg vidste saa sikkert, at vi to var her for sidste Gang.

Stilfærdig lukkede han alle Dørene, løftede Lyset en sidste Gang og saa' ind over Dagligstuen.

Jeg var tilmode, som lukkede vi for et Lig derinde.

— — Men er du ikke træt, min Ven, af at høre paa mig? Vi har Skam hver og en selv saa meget at tænke paa, at det er lidt meget at bebyrde en fremmed med saadan en Ladning uvedkommende Jammer — —

— Aa, nej, jeg træt — hvor vil du hen? — Jeg har dog lidt Hjerte i Livet.

— Ja, det ved jeg . . . Og jeg har aldrig fortalt nogen alt dette — til ingen — og naar man saa begynder — saa er det — ja, som sagt — det ene kommer, og det andet slaar Følge — —

— Hvor længe varede det saa?

— Det var i Maj — det skete. Den nittende Maj. Vi laa i Flytningen — til Landstedet. Fa'er vilde ud, han havde ingen Ro paa sig, vilde vel ogsaa aflede Mo'ers Opmærksomhed og — min . . .

For nu tilsidst . . . forsøgte han jo ogsaa . . . at berolige mig. Vexeljageriet hørte op, Pengene var der, Udbetalingerne blev præsteret . . .

Jeg spurgte Kassereren, om der virkelig var Penge.

Ja, der var aldrig Mangel.

Og den gamle Mand bøjede sit gamle graa Ansigt over Bøgerne og saa' ikke paa mig.

— Men hvordan gaar det til? Karlsen — hvordan kan det gaa til? Saa pludseligt? Saa mange Penge?

— I saa stor Forretning — og gamle Karlsen blev ved at skrive sine Tal, — kan det jo hurtig skifte. Etatsraaden har før haft Held, sagde han.

Og jeg turde ikke spørge mer; angst saa' jeg kun Morgen efter Morgen paa Karlsens gamle Ansigt, der blev gulere Dag for Dag under det hvide Skjæg.

Jeg søgte at berolige mig selv, og midt under et Selskab — naar Fader præsiderede i den høje Spisestue midt for Bordet, som under den store Krone straalede af alt' Husets gamle Sølv — og jeg saa' Mo'er saa sikker og saa lykkelig midt i alt det Velvære, hvori hun var voxet op — blev jeg overfaldet af en forfærdelig Angst. Jeg vidste ikke selv, hvad jeg frygtede — men jeg kunde have skreget højt af Fortvivlelse og Angst . . .

Naa — saa kom denne forfærdelige Dag.

Som sagt — vi laa i Flytningen — Mo'er og Elisabeth havde allerede været ude paa Landstedet tre—fire Dage. Om Morgenen just den Dag var jeg taget derud, og hele Formiddagen var jeg oppe paa mit Værelse og stillede mine Bøger op og ordnede mig for Sommeren . . .

Jeg vidste ikke, hvor Tiden var blevet af,

da Tjeneren kom op og sagde, at Maden var paa Bordet. Men Etatsraaden var rigtignok ikke kommet hjem.

— Fa'er ikke?

— Nej, men Etatsraadinden mente, det var bedst at spise.

Jeg ved ikke hvorfor, men jeg blev strax angst og løb ned.

Elisabeth stod nede i Vestibulen og ventede paa mig.

— Elisabeth, sagde jeg, hvor er Fa'er?

— Fa'er er ikke kommet hjem, sagde hun.

— Larsen siger det. Vi var begge helt blege. Og fortvivlet sagde Elisabeth: Aa Gud, aa Gud — hvad skal det dog blive til . . . Der sker en Ulykke.

Vi gik ind, og vi satte os til Bordet for ikke at skræmme Moder.

— Hvor det ligner Fa'er, sagde hun. Han vil ikke ha'e Flyttedagsmad. Kræsen Junker, saa bli'r han inde.

Og vi sad blege og forvirrede og lyttede efter enhver Støj, om det ikke kunde være Fa'er, som kom — og vi rørte knapt Maden.

— Naa, sagde Mo'er, I er ogsaa kræsne? I spiser ingenting . . .

Vi tvang nogle Mundfulde ned og saa' paa hinanden.

Da vi rejste os fra Bordet, kunde jeg ikke

holde det ud mere. Det var som jeg skulde kvæles af Uro og Angst. Jeg sagde, jeg maatte til Byen i et Ærinde, og jeg lod spænde for Vognen og kjørte.

Mo'er stod paa Verandaen og raabte ud til mig:

Hils Fa'er, den Kræsenpind.

Jeg bad Kusken kjøre rask, og jeg syntes, det varede en Evighed, inden vi naaede Byen. Jeg saa' Etatsraad Knudsen, udenfor Sporvogns-Ventesalen, staa og slaa ud for en Herre og demonstrere og tale højt.

— Det er om det, han taler, sagde jeg til mig selv, det er om os, han taler.

Jeg tvivlede ikke mer. Jeg blev ved at sige højt: — Det er om os. — Det er om os, og vidste ikke, hvad jeg selv sagde. Jeg kom ind i Gaderne, og min Angst steg, da jeg saa' Husene i Bredgade og hørte Stenbroen under Hjulene.

Da vi kom hjem, stod Porten aaben paa vid Gab. Vognen holdt. Inde paa Trappen stod Portnerkonen og græd.

— Hvad er der, hvad er der dog?

— Aa Gud, aa Gud, sagde hun, saadan en Ulykke.

Og jeg løb hende forbi ind i Kontoret, hvor alle Kontoristerne havde forladt deres Pulte og stod i Klynger og talte i Munden paa

hverandre. Og da de saa' mig, blev de stille, alle paa en Gang, og saa' ned mod Gulvet . . . Som var det i dette Nu, det skete, hører jeg denne pludselige Stilhed — og Lyden af Linealen, som gled ned fra en af Pultene og faldt paa Gulvet.

Karlsen kom ind fra Faders Kontor og saa mig.

— Er De der? sagde han; han kunde næsten ikke tale. Han drog mig ind til sig: Véd Deres Moder det?

— Hvilket? Hvilket dog?

— Hva' . . . Karlsen saa paa mig og trak mig ind paa Kontoret.

— Karlsen, sagde jeg, hvor er Fa'er?

Karlsen svarede ikke. Han vred de foldede Hænder og svarede ikke.

— Karlsen — hvor er han? Er Fader død?

Jeg sagde det sagte, uden Lyd. Naar? Og i samme Nu greb jeg Karlsen i Skulderen: Karlsen, Pengene — er der noget falsk . . .

Og Karlsen kastede sig ned foran Fa'ers Pult og hulkede fortvivlet.

— — Hvordan det kom; hvordan han sagde; hvordan jeg spurgte; hvad jeg oplevede i de Sekunder — det kan man ikke fortælle. Ved at tænke paa det er det, som Hjertet stod

stille, og alt vender da tilbage, som var det sket igaar.

Om Morgenen, sagde Karlsen, var Etatsraaden gaaet tidlig ud, han tænkte for at skaffe Penge. — Hen imod Klokken tolv kom han hjem . . . Han havde talt barsk til et Par Kontorister, som sad og snakkede over Pultene, og saa var han gaaet ind i sit Kontor.

Lidt efter gik Karlsen derind . . .

— Jeg maatte tale om en Vexel — en stor Vexel, som skulde betales — paa det Hus, som — som vi i den sidste Tid havde saa mange Forretninger med . . .

Da Karlsen kom ind i Kontoret, sad Fader bøjet over en aaben Skuffe i Skrivebordet, og Karlsen saa', han skød stadig nogle Papirer hen over noget i Skuffen.

Han spurgte om Vexlen.

— Ja, der kommer Penge, sagde Fa'er og blev siddende.

— Men det er den yderste Tid, Hr. Etatsraad, sagde Karlsen.

— Ja, sagde Fa'er, jeg ved det.

Han sad lidt: Ja, sagde han igjen — det er blevet den yderste Tid.

Han spurgte, hvad Klokken var, og Karlsen gik.

Der gik det ene Kvarter efter det andet, og der kom ingen Penge. Karlsen gik hen og

bankede paa Kontordøren. Der blev ikke svaret, og han tog i Døren og mærkede, den var laaset af . . .

Min Ven holdt inde og tav noget.

— Ja, du, det var sket. Den stakkels Fader havde — havde ikke villet overleve sin Ruin og sin Skam —

Og ved du, mens jeg hørte alt det, tænkte jeg slet ikke paa Døden — at han var død, Fa'er — jeg tænkte kun paa et eneste: om man kunde redde Æren.

— Hvor meget er der falsk, spurgte jeg.

— Aa Gud . . .

— Karlsen — hvor meget?

— Som det nyttede — hvad skal det hjælpe til.

— De ved det jo i Banken — og Karlsen vred sine Hænder — Direktøren ved det i Banken.

— Og der er kun den ene falsk?

— Jeg ved ikke.

— Sig mig det; De maa sige mig det, Karlsen.

— Nej, nej . . . Jo, jeg tror, der er flere; der maa være flere.

— Hvor naar er de forfaldne?

— I disse Dage.

Jeg stod op. Mit Hoved har aldrig været saa klart som i de Øjeblikke.

— Naa, sagde jeg, hvor meget er der ialt?
— Maaske hundrede tusinde.
— Og hvor meget behøves der nu?
— Det halve.
Jeg var allerede henne ved Døren. Karlsen sagde sagte:

— Vil De ikke se ham?

— Siden.

Jeg skaffede disse Penge. Moder havde Særeje . . . selv om vi var fallit, kunde det ikke være nogen Uret at redde Faders Minde for vore egne Midler.

Og, da jeg havde faaet Pengene, kom jeg til at tænke paa dem derude — ja, jeg havde ikke tænkt paa dem før — paa Elisabeth og paa Mo'er, som intet anede . . .

Jeg kjørte hjem paa Gammeltorv, og jeg gav Karlsen Pengene.

Taarerne løb ham over Kinderne og faldt ned paa Anvisningerne, mens han talte dem.

— Karlsen, sagde jeg, hvor har De lagt ham?

— I Etatsraadindens Værelse.

Jeg gik op — ind i Værelset . . . hvor jeg ser det . . . alle Stolene, stillet i en Rad, med hvide Stykker over — og . . . Fa'er lagt hen i Skyndingen paa Chaiselonguen, Lagnet blot halvt over — den ene Arm var faldet ned over Randen . . . Jeg løftede den ikke op, du . . .

— — Min Ven fo'r sammen, og knugede om Stolens Arm.

— Men jeg — saa hans Ansigt . . .

Der gik nogle Minuter. Ingen af os talte. Jeg vilde tage Kristians Haand . . . men gjorde det ikke, blev siddende stille, til han talte igjen.

— Ja — ja — det var en forfærdelig Dag . . . Og saa om Aftenen — Mo'er og Elisabeth — —

Da jeg kom ud om Aftenen, mødte jeg Lægen i Vestibulen.

— Gaa ind til Deres Mo'er, sagde han. Hun venter.

Ja — kan jeg beskrive dig Mo'ers Sorg . . . hvordan hun sad hen, uafladelig rokkende i Sædet, mens Hovedet ligesom daskede ganske løst. Og hun løftede kun en Gang imellem Hænderne og lod dem falde og sagde det samme, altid det samme:

— Ja, min stakkels Mand — min stakkels Mand . . . idiotisk, tonløst: Ja — min stakkels Mand.

Elisabeth sad ved Vinduet i en Krog. Jeg gik hen til hende.

— At du først kommer nu, sagde hun. Om du havde vidst min Angst.

— Jeg kunde ikke komme før.

Elisabeth saa paa mig. Jeg har aldrig set

et Ligs Ansigt saa blegt. Og jeg forstod det — som hun ikke kunde spørge om.

— Det er dækket, sagde jeg.

Jeg følte hendes Arme knugende om min Hals.

Vi gik hen til Mo'er, og vi talte til hende og satte os hos hende. Men hun hørte ikke. Mildt tog hun vore Hænder bort fra sit Hoved, og hun blev blot ved at gjentage i samme Tone:

— Ja, min stakkels Mand — min stakkels Mand.

Saa kom den værste Tid, min Ven — naar Uroen er forbi, og Smerten. den rigtig kan faa Stunder, og den sætter sig saa lunt til Ro i vort Liv og er daglig Gjæst ved alt, hvad vi gjør . . . For Mo'er blev det haardest.

Hun havde ikke ventet, ikke anet det mindste Gran af Ulykken. Og i den første Tid, saa var det Tabet og Sorgen over den døde — at han var gaaet bort, som hun havde elsket de lange Aar . . .

Men siden, min Ven, da vort Liv blev plyndret for alt det, som vi havde levet i, alt det Velvære, vi var vant til at sidde i — og vi stod igjen saa at sige i de tomme Stuer, med de bare Vægge i Livet — ser du, saa blev det langsomt en fortvivlet Misfornøjelse og en fortvivlet Følelse af Skammen . . .

Og hun taalte ikke, at vi nævnte Fa'ers

Navn, og hun skyede alt, hvad der kunde blot minde om ham. Og til andre Tider strømmede hun over af de voldsomste Bebrejdelser mod den døde, og hun jamrede i lange Taler over den stakkels Elisabeth og hægede om hende med sygelig Ømhed . . .

Elisabeth var blevet syg tilsidst og laa tilsengs.

Mo'er vilde aldrig gaa ud, aldrig ned paa Gaden: og havde hun været ude, kom hun hjem fortvivlet, og hun vidste om den, som havde lét ad hende, og den, som havde vendt sig bort eller var drejet af for ikke at hilse.

Lægen blev ængstelig, og han mente, at Forandring af Luft, af Sted var det eneste, som kunde hjælpe.

Elisabeth trængte paa og bad mig, og saa . . . Ja, det havde jo egentlig altid været min Plan at blive i Kjøbenhavn, at tage Graden og gaa Universitetsvejen. — Men nu var Mo'er syg, og leve skulde de af mig . . . Saa var det, jeg blev Præst.

Jeg vilde hellere være min egen Mand end staa under en anden som Kapellan, og saa var det just ledigt — Embedet paa Lyø, og saa fik jeg det — og saa flyttede vi derover.

— Og der har I levet siden.

— Ja.

Vi sad lidt, og jeg sagde:

— Og din Mo'er — er hun bedre nu?

— Aa — ja, det er jo den store Glæde for Elisabeth og for mig — Mo'er er kommet over det, du. — Der ovre, hvor ingen kjender hende, hvor ingenting minder hende, er det, som om alt næsten var blevet gamle. Hun gaar omkring i Stuerne, fin og gammel, mellem sine gamle Møbler og Bønderne kalde hende for »Hendes Naade«. — Jo du — Moder er kommet over det . . .

Det er jo det, som glæder os to . . .

— Og din Søster?

Hun har taget en lille Gjerning op, hun holder Skole for Øens Pigebørn . . . I Begyndelsen — da kunde det jo nok hænde, at det om Aftenen, — naar vi sad om Lampen, lange Aftener, hver i sine Tanker — kunde komme over os som en Fortvivlelse, saa vi skulde næsten kvæles under det. Og vi saa' paa hinanden, og pludselig stod vi begge op og tog lidt Tøj paa os, og vi gik ned langs Stranden.

Der blev vi ved at gaa i Stormen, op og ned, op og ned — det var, som det dulmede. Sommetider trykkede Elisabeth min Arm, fast og krampagtigt — vi talte sjældent.

Men siden — saa tog det daglige Liv os ind, og vi lærte at faa Interesse for alt det

smaa, vi levede med — og nu — nu er vi lykkelige . . .

Ja, min Ven, du ved det ikke — saadan en lille Existens, hvordan den binder med sine smaa Glæder og sine smaa Sorger og sin Stilhed og de samme Begivenheder, som altid og regelmæssigt vende tilbage . . .

Og saa Postdagen, naar vi venter paa Baaden, og den endelig kommer, og vi skynder os hjem med Brevene og Aviserne. Og Mo'er faar fat i sin Pincenez og Feuilletonen — og Elisabeth søger sit, og hver sidder vi med sit under Lampen.

Saa læser vi om gamle Venner — vi finder gamle Navne, som bringer Erindringer med sig om — den Tid, som er forbi . . .

Vi taler om Jer — alle Jer, som udretter noget ude i den store Verden — mens vi sidder i vor Krog — ja, vi har Tid til at ønske godt for Jer og følge, hvad I gjør . . . Saadan, naar man selv er kommet til Ro — naar man sidder hen, du, og dog ikke er helt unyttig i sin Krog, saa faar man Tid til at holde af Jer, I Tumlemennesker. —

Hvor mange Gange tror du ikke, jeg har talt om dig derhjemme om Aftenen.

Og sommetider lér vi ogsaa lidt. I ser tidt saa morsomme ud med Jeres mange Krumspring, naar man ser dem paa Afstand. — —

Hvad mig angaar, har jeg jo mit Arbejde.

Der er meget just paa saa lille et Rum, du — hvor man lærer saa nøje hver enkelt at kjende og det, som trykker ham . . . Og i deres fattige Liv, der ikke har megen Glæde — der tror nu jeg, at det er os, som skal bringe lidt Lys og Glæde.

For ser du, gamle Ven — kue og holde nede i Frygt — det er let, men lære dem at bære det Liv, som er — glade og med Haab — det tror jeg nu er Gjerningen. —

Men, det mener vi vel ikke det samme om — du og jeg — om de Ting . . .

Man faar ogsaa Interesse, du, for al Ting. Til Exempel for Dyrene — vi holder af dem, hvert eneste et, og deres Liv er som en Del af vort eget.

Vi følger dem i al Ting . . . Den Dag, da Køerne skal paa Græs, pynter Elisabeth Gaarden med Blomster, og alle Mand gaar vi med i Marken.

Aa ja — det er nu noget, du ikke forstaar — men os gjør det en Glæde.

Og Bøgerne faar man kjære — det er saamænd mange Gange, som om jeg talte med dem. Saa husker man da man som ganske ung læste dem for første Gang, og tidt og ofte dukke Jeres gamle Ansigter op rundt om mig, og jeg tænker paa — den Tid.

Jo — et lille Liv er lykkeligt, stille og lykkeligt.

Og saa føler man, at her kan man spænde over, hvad man skal, og her elsker de En. . . .

De tror lidt paa mig, og jeg holder af dem . . .

Men — hvor jeg sidder og snakker, jeg, som ingenting har oplevet og ikke set nogenting — og du, som har levet og set saa meget — du faar ikke Lov til at sige et eneste Ord . . . saadan er jeg . . .

— Jeg har ikke noget at fortælle . . .

— Pyh — du ikke . . . Men hvad er det — vander du Høns? Er du blevet saa glad over Gjensynet?

Og min gamle Ven bøjede sig ned over mig, og han holdt mit Hoved mellem sine Hænder.

— Naa, naa — sagde han — gamle Dreng — gamle Dreng.

ENKENS SØN.

Til Frederik Bjering.

Da Rigsgrevinden af Waldecks Valg til Priorinde for Klosteret blev bekjendt i Eisenstein, vakte det megen Kritik. Det var godt nok at være Enke efter en Helt fra Gravelotte, men derfor omstyrtede man dog ikke de ældste Ordensregler og blev Priorinde, naar man kun var et Par og tredive Aar. Men saadan gik det, naar man var protegeret af Hoffet.

Harmen pustede sig op rundt ved Stiftsfrøknernes smaa Te'er og efter Bibellæsningerne, naar alle var samlede. Frøken von Salzen strammede sine Kappebaand og talte om en Adresse til hendes Durchlauchtighed Protektricen.

Men da Grevinden — fin og bleg og lille var hun, saa hun næsten blev borte under det lange Enkeslør — første Gang havde talt i Ordensforsamlingen med sin Stemme, der lød

som et frygtsomt, bedrøvet Barns; og da de gamle Stiftsdamer en Uges Tid havde set Priorinden vandre sin Aftentur op og ned i Lindealleen med sin Søn under Armen, Otto Heinrich, en Krøltop, der kun var ti Aar og allerede lige saa høj som sin Moder — hvor tæt gik de ind til hinanden — begyndte de gamle Damers Sind at mildnes.

Og da Priorinden første Gang havde set Stiftsfrøknerne til Te og stille hyggende havde gjort Honnørs i sin Salon, hvor de gamle Damer spillede Whist rundt ved opslaaede Borde — paa Væggen hang Kaptejn von Waldecks Billede med Flor og Krans af Immorteller; den lokkede Otto Heinrich gav Kavaleren, bragte Skamler og en ny Kop Te — da var Stiftsdamernes Modstand brudt.

Da de gamle Hjærter først var tøet op, blev den lille Priorinde snart som en Datter, for hvem de alle blev Mødre, de gamle. Og Otto Heinrich — han drev sit Spil med halvhundrede »Tanter«.

Ikke deres ældste Kat, ikke en Gang Frøken von Salzens Moppe, levede mere i Fred for hans Kaadhed. Hans lyse Drengelatter klang gjennem de stille Gange.

— Det er Drengen, sagde de gamle Damer, — den Dreng ta'r Livet af En. Der maa en Ende paa det.

Og den Dag, Otto Heinrich rejste — han skulde paa Kadetskolen i Berlin, det var den høje Tid — græd hele Klostret.

Priorinden fulgte ham. Og da hun kom tilbage, tog hun atter stille op sin Dont i de hvælvede, halvmørke Klosterstuer, hvor Frøknerne strikkede uforstyrret og Yndlingskattene snurrede i Fred.

Nu var der blevet stille i Klostret.

Noget sjældnere saa Priorinden ogsaa Stiftsdamerne til Te nu, og kom de paa Visit, tog Fru von Waldeck altid imod dem i den lille Stue. Der blev ikke mere fyret i Salonen. Damerne lod, som om de ikke mærkede det. Priorinden maatte jo spare: der kom en Tid, hvor »Drengen« skulde bruge Penge.

I det stille Liv blev Mandag Ugens store Dag. Da fik Priorinden Brev fra Otto Heinrich. Mange Gange læste hun de store, klare Drengebogstaver — der stod næsten altid de samme Sætninger med de samme Ord. — Først læste hun dem alene; men siden kom Stiftsdamerne for at høre nyt om »Drengen«, og Brevet blev læst igjen og om igjen — vel de hundrede Gange.

Hver Jul og Sommer kom Otto Heinrich hjem. Hvor han dog voxede. Slank og fin var han i Uniformen. Priorinden saa ud som

hans Søster, naar hun spaserede ved hans Arm.

Men den gamle Spilopmager blev han ved at være. Hvad han fandt paa! Sidste Nyaarsaften, da han indhyllet i et langt Lagen gik gjennem Kapelgangen -- den hvide Dame viste sig der før et Dødsfald --- havde han nær taget Livet af hele Klostret.

God var han — ejegod. Hvor var han ikke glad Juleaften — rigtig et Barn endnu --- naar Stiftsdamerne havde tændt »Drengens« Træ i den store Sal, og den lange Kadet stod og skoggerlo, druknende under Svampeholdere og de filerede Vasketøjsposer og Strømperne, som gamle Hænder havde hæklet og strikket.

Han lo, og han sang, og han takkede. Og han svingede sin Mor.

— Otto Heinrich, Otto Heinrich! hvor du kysser mig . . .

— Ha, ha! mærker du mit Skjæg, lille Mor. — Ja, det kommer!

Sidste Juleaften havde han ogsaa kysset Frøken von Salzen. Med et fly'er han til og tager hende om Hovedet — Frøken von Salzen havde sin Strudsfjersturban paa, af ægte Fjer — og kysser hende . . . midt paa Munden.

— Tak, tak! sagde han. — Tusend Tak!

— Men Otto Heinrich! raabte Priorinden, Otto Heinrich dog! . . .

— Saa, saa! Frøken von Salzen slap løs. Den Dreng er dog for *maladroit*. (Frøken von Salzen rystede af Fornøjelse) Aldrig bliver han voxen, sagde hun til Stiftsdamerne.

Frøken von Salzen havde stukket »en Halvtredser« ind mellem Otto Heinrichs sex broderede Lommetørklæder.

* * *

Tiden gik. Det var sidste Gang Otto Heinrich var hjemme som Kadet. Om et Par Maaneder skulde han være Officer.

Moder og Søn sad den sidste Dag i Tusmørket i den lille Stue. Samtalen var træget hen og gaaet i Staa, saa lidt efter lidt. Otto Heinrich flyttede sig fra Chaiselonguen til Vinduespladsen og fra Vinduespladsen til Klaverstolen. Han havde ikke Ro.

— Mor, sagde han, det kom som et Udraab, Mor, det var det — om Regimentet?

— Regimentet?

— Ja, Mor . . . vi maa . . . tale om det . . . Det nytter ikke . . .

— Det er jo afgjort, Otto Heinrich, du tjener, hvor din Fader tjente.

Kadetten rejste sig. — Men Mor, sagde han sagtere, det er saa dyrt i Garden.

Grevinden førte Haanden ind mod sit Bryst:
— Jeg har sparet i disse Aar.

Otto Heinrich gik op og ned ad Gulvet. Det var saa mørkt, at de næppe saa hinanden. Helt henne fra Krogen sagde han saa: — Mor — hvorfor skal Paul Tjener rejse?

— Hvem har sagt dig det?

— Han fortalte mig det i Gaar. Han græd, Mor. Otto Heinrich tav lidt. Han lukkede Fars Øjne, sagde han.

— Jeg har skaffet ham en Plads — Ordene skjalv lidt —, jeg behøver ham ikke.

— Mor! Den lange Kadet kom hastig hen over Gulvet. Og al Ting for mig, sagde han.

— Aa, men Mor! — Taarerne løb ned ad Otto Heinrichs Kinder — du skal faa Ære af mig.

Priorinden gled med sin Haand blødt gjennem Sønnens Haar.

* * *

Otto Heinrich rejste. Et Par Dage efter kom Frøken von Salzen paa Visit hos Priorinden.

Frøken von Salzen var meget besynderlig den Dag: Hvert Øjeblik glemte hun Titelen, og hun løste sine dadelløse Kappebaand op tre Gange.

Hun talte uafbrudt om Pligter og om at være unyttig og om gamle Frøkener og om Fædrelandet. — Grevinden sad og saa paa hende og forstod ikke et eneste Ord. — Hvis Tanken havde været mulig, vilde hun have sagt, Frøken von Salzen svedte.

— Mennesker som jeg, der sidder hen . . . unyttige og maatte være glade til, om de kunde faa Lov . . .

Frøken von Salzen tav stakaandet, og der blev en Pavse.

Priorinden forstod ingen Ting og vidste ikke, hvad hun skulde sige.

Men pludselig greb Frøken von Salzen begge hendes Hænder. — Men nu kunde de jo blive til Nytte.

— Til Nytte? Jeg . . .

— Ja, Pengene (jo — Frøken von Salzen svedte) —. mine Par tusind . . .

Priorinden forstod pludselig, og de blev blodrøde begge to.

— Ja, sagde Frøken von Salzen, De maa — ret forstaa. Man ved jo, saadan en Ekvipering er dyr . . .

— Jeg, . . . Priorinden kunde knap faa Ordene frem — jeg har jo sparet, sagde hun. Tak, men jeg har selv. — Tak!

Hun fandt ikke mer at sige, og Frøken von Salzen rejste sig forvirret. Men da Frøkenen

var kommen frem til Døren, gik hun efter hende. — Tak sagde hun, tak skal De ha'! og hun lagde Hovedet ind til den gamles Bryst. lige paa Kappebaandene.

Aldrig havde Paul Tjener set »Naaden von Salzen« skyde saadan Fart som den Dag hen gjennem Gangen.

* * *

Otto Heinrich blev Officer og traadte ind i Garden. Det var om Vaaren.

Sommeren kom og gik, og det blev Vinter.

Nu stod der noget i Heinrichs Breve. Lange Beretninger skrev han, ungdommelige og lykkelige om Fester og straalende Baller og Banketter med uendelige Spisesedler og høje Herskabers Skøjtepartier ved Fakler. Tit skrev han om Natten, naar han kom hjem fra Bal. Han kunde ikke sove for Berusning og Lykke. Og Brevet — forvirret og ud og ind — blev som fyldt af Musik og Ungdom og Lys og Liv.

Den lille Priorinde læste om og om igjen. Og sart Rødme kom op i hendes Kinder, og hun smilede, mens hun læste, og med Haanden under Kinden drømte hun længe foran sin Søns Brev.

De gamle Stiftsdamer blev aldrig trætte af at høre.

— Det var Hofliv det!

— *Le monde* — det!

De slugte hvert Ord, og de standsede Læsningen ved hvert nyt Navn.

— En Felsenburg? En Felsenburg. — Hvem er det? Felsenburg?

— Felsenburg-Weisenstein — det er dem fra Rhinen.

— Hm, saa nu er hun ved Hoffet! — Og Strikkepindene gik igjen.

— Ja, Familierne skifter, sagde Frøken von Salzen, og hun fortalte endnu en Gang Gehejmeraad Goethes Kompliment, da hun havde staaet i Tableau, som Gretchen, ved det storhertugelige Hof i Weimar.

Til Julen kom Otto Heinrich hjem. Det var Dage. Der blev en Fortællen ved Visiter; — alle de gamle fulgte efter Otto Heinrich i Stime, paa Vejen fra Kirken; — ridderlig bøjede Otto Heinrich sig og bød den ældste Stiftsdame Armen; ved de smaa Teer; — Otto Heinrich sang Løjtnansviser og akkompagnerede sig med en Finger.

Der var især en Vise — om en Bændelorm. Det var Otto Heinrichs Yndlingssang.

»Ich hab' im Leben keine Freude.
Ich hab' ein Bandelthier im Leib.«

Frøken von Salzen sad noget stiv under

Strudsfjerene: saadanne Viser kjendtes ikke i Weimar.

»Und trink ich Wein, und trink ich Bier
Den Genuss hat stets das Bandelthier!«

De gamle Stiftsdamer saa ned i deres Skjød.

Priorinden var saa lykkelig. Hun sad, fin og lille, og sagde ikke meget, men hørte kun og saa paa sin store Søn.

Og Otto Heinrich standsede midt i en Vise og rakte hende begge sine Hænder:

— Mor, sagde han, hvem ser du paa?

— Et Søskendepar! sagde de gamle Damer, — og fem—seks Kapper trængtes sammen i Vinduet bag Blomsterpotterne — naar Moder og Søn spaserede sammen langs de snedækte Gange i Haven. Som et Par Søskende saa de ud.

Lidt ind i Januar var Løjtnant v. Waldecks Permission udløben, og han rejste.

* * *

Brevene kom sjældnere nu, lidt sjældnere — et Par meget korte, saa et længere. Tre, fire Uger slet ikke noget. Saa fik Priorinden endelig et Brev — der var et »A« slynget af Roser paa Konvoluten . . . en trekantet, sær Konvolut.

Men hans Haandskrift var det.

Den lille Priorinde aabnede det, der var saadan en kras Lugt af Parfume ved det røde Papir. Kun et Par ligegyldige Linier stod der. Men med Et blev den lille Priorinde blodrød og slap sin Søns lyserøde Brev.

Undertiden skrev Otto Heinrich ogsaa paa Brevkort nu. Da Priorinden første Gang fik et Postkort og saa' der med sin Søns Haand det »Kjære Moder!« som alle fremmede Øjne havde kunnet læse, følte hun som et Stik i sit Bryst.

Hun viste aldrig Stiftsdamerne Kortene og talte aldrig om dem. — —

Ud paa Sommeren sendte Priorinden Bud efter Paul Tjener. Han tjente paa et Gods i Nærheden: Han skulde besørge noget for Priorinden.

— Det er en Kasse med Sølvtøj, sagde hun. Jeg har ikke Brug for det. Paul vil nok besørge det. Man siger, i Harburg faar man det saa godt betalt . . . til Omsmeltning.

Paul tog Kassen uden at sige et Ord. Inde i sit gamle Kammer satte han sig og tog op Stykke for Stykke. Det var den store Opsats, og det Grevindens Sølvspejl. Pauls Hænder rystede, mens han sad, saa Spejlet nær var faldet fra ham.

Men da han nederst paa Bunden af Kassen, pakket ind i mange skaansomme Papirer, tog

op de store Waldeckske Sølvkandelabre — de med det ciselerede Vaaben, som altid havde staaet inde i Salonen, i Hjørnerne, svor Paul Tjener en svær Ed. Han satte Kandelabrene fra sig og helt rød i Hovedet kom han ind til Priorinden.

— Deres Naade, sagde han og blev mere »klein«, da han stod foran hende — Stemmen skjalv lidt. Deres Naade. Det er nok en Fejltagelse . . .

— Hvad er der, Paul?

— Deres Naade, de store Kandelabre laa i Kassen.

— Ja, Paul, Priorinden blev rød som en Tyv over det blege Ansigt, — jeg ved det.

Paul vendte kort om og gik.

Han sad ude i Tjenerkamret med Kandelabrene i sine Hænder og følte op og ned ad Stagerne, hen over Vaabenet paa Fodstykshjørnerne. — De var blevne pudsede saa mange Gange. Længe sad han og holdt dem i sit Skjød. Og Paul Tjener svor og smaagræd imellem hinanden.

Paa Ordensdagen var der Modtagelse hos Priorinden. Det var sjældent nu. Men i Aften straalede Kronen i den store Salon, og Damerne spillede deres Whist eller pludrede ved Strikketøjerne rundt i Sofaerne.

Frøken von Salzen tronede i et Hjørne under sine Strudsfjer.

— Hvor de Græsbuketter er smukke, sagde Frøken von Bergstein. Ja, Priorinden forstaar at pynte.

— Men hvor falder det »Barnet« ind? de skjuler jo aldeles de gamle Sølvkandelabre. — Frøken von Salzen bøjede sig tilbage og blev meget bleg. Hun havde set det: Kandelabrene var der ikke.

— Ja, sagde hun, et Par magnifique Buketter!

Hun sad længe stum. Hænderne rystede lidt i hendes Skjød.

* * *

Dagen efter tog Frøken von Salzen bort — med Jærnbanen. Det var først tredje Gang i sit Liv, at Frøken von Salzen satte sig paa en Jærnbane. Hele Klostret var forbavset. Om Aftenen kom hun tilbage. Hun talte ikke om, hvor hun havde været — og ingen spurgte. Man spurgte ikke Frøken von Salzen.

Otto Heinrich kom hjem Aftenen før sin Moders Fødselsdag. Han gjorde megen Støj og kunde mange Garnisonshistorier. Næste Dag opholdt han sig mest i Haven, hvor han dresserede et Par Hunde.

Om Aftenen skulde der være Selskab hos Frøken von Salzen. — Det er meget nemmere nu, naar Løjtnanten er hjemme, havde hun sagt til Priorinden. Hvad skal De ha' alt det Kvalm for paa Deres Fødselsdag?

Alle de gamle Damer var der. De sad pressede sammen i de to smaa Stuer og talte om det ene, Otto Heinrich:

— For hver Gang, han kom hjem, blev han mere distingueret.

— Der saa man »Blodet«!

— Og hvor den Smule Bleghed klædte ham.

— Og saa munter han altid var — det var Ungdom!

Priorinden og Otto Heinrich var de eneste, som ikke var kommet og Klokken var otte.

Saa meldte Lejetjeneren: — Hendes Naade Priorinden.

Det gav et Sæt i alle de gamle Damer, og Frøken von Salzen fik sig næppe rejst.

— Ja. Priorinden kom alene.

Frøken von Salzen kunde ikke spørge. Hun tog blot med famlende Hænder — hvor blev hun gammel, Frøken von Salzen — Priorindens Haand. De stod midt i Stuen.

Den lille Priorinde tøvede et Øjeblik. Saa sagde hun rolig — men der var slet ingen Klang i hendes Stemme: — Ja, Otto Heinrich

beder hilse. Han havde — desværre, kun Permission til i Aften. —

De gamle Frøkner sad langs Væggene og dukkede sig ned over deres Strikketøj og vilde ikke se paa hinanden. Og hele Aftenen talte de lavmælt og dæmpet — som om de var bange for at vække en, der sov — og hver sagde lidt, ligesom paa Tur, af Frygt for Pavser.

* * *

Længe var Priorinden nu om sine Breve til Otto Heinrich. Hun sendte ham ingen Bebrejdelser. Men der var som en sammenpresset Angest over Ordene, og bange skrev hun tøvende og frygtsomme Sætninger, der saa stille bad.

Og længe stirrede hun paa Brevet, hun havde skrevet og sukkede tit.

Frøken von Salzen havde faaet en ren Passion for at kjøre paa Jærnbane. Om hun ikke tog afsted hvert Øjeblik. Og Himlen maatte vide, hvorhen.

Som hun ældedes for Resten, Frøken von Salzen — hun gik altid med to Stokke nu.

Men Tiden gaar og tager svært paa os alle. Selv Priorinden — »den Ungdom« — begyndte at faa hvide Haar mellem de brune under Enkekappen.

En Morgen — Otto Heinrich havde været

Officer fire, fem Aar — vækkede Pigen Priorinden meget tidlig.

— Deres Naade, der er en Herre . . .

— Paa denne Tid? Du sagde dog vel, han maatte komme igjen.

— Ja, Deres Naade, men — Pigen var helt forfjamsket — han siger, han maa tale med Deres Naade.

— Maa?

— Ja, Deres Naade . . . jeg . . . Deres Naade, sagde Pigen, jeg er saa bange, — hun var helt aandeløs — han er fra Politiet . . .

— Fra Politiet! Priorinden satte sig op i Sengen. Hvor falder det dig ind? Hvad har vi at gjøre med Politiet. — — Sig, jeg skal komme.

Priorinden sad et Øjeblik op i Sengen med Hænderne for Øjnene. Saa begyndte hun at klæde sig paa. Hun talte med sig selv om hvert Klædningsstykke, hun tog frem.

— Ja, sagde hun, vi maa sende til Vask — at det ikke bliver glemt — vi maa i Morgen sende til Vask . . .

— Hm — hvor det Spejl ser ud — hvor det ser ud — med Støv . . .

Hun kom ind i Stuen uden at have tænkt en fornuftig Tanke. En Herre med store Whiskers rejste sig fra en Stol.

— Det er Grevinden af Waldeck, med hvem jeg har den Ære? sagde han.

Priorinden nikkede og satte sig paa en Stol ved Døren. Hun vilde være falden ellers.

— Ja. Det er mig. De ønsker at tale med mig. Vil De tage Plads.

— Ja, Deres Naade. Det er en ren Bagatel, — Bagatel — men, det har nogen Hast — ellers vilde jeg ikke have forstyrret Deres Naade saa tidlig. —

Priorinden saa et Papir mellem Mandens Fingre. Han havde saa mange Diamanter paa Fingrene.

— Det er kun en lille Gjæld — af Løjtnant von Waldeck.

Priorinden strakte Haanden ud.

— Tillader De, sagde hun og vidste ikke, hvorfra hun fik Ordene.

— Ja det er kun — han holdt stadig Papiret mellem Fingrene — et lille Bevis, Deres Naade — et lille uskyldigt Bevis — naar han smilte saadan, saa man alle hans Tænder — Grev von Waldeck er i øjeblikkelig Forlegenhed — og jeg skulde gjærne . . . Det er bare et lille Æresbevis, Deres Naade . . .

Manden rakte Papiret frem, og Priorinden tog det med Spidsen af to stive Fingre. Haanden faldt tilbage i hendes Skjød.

Hun løftede Papiret igjen: hun kunde intet læse. Og med samme kolde Stemme sagde hun: — Og naar skal De have Pengene?

— Aa, Deres Naade — forstaar sig — en Dags Tid kan man altid vente. Siger vi i Morgen? Man er altid »kulant«.

Priorinden vidste ikke, hvad hun havde svaret, om han havde taget Papiret eller hvordan han var gaaet. Hun havde blot med en forfærdelig Anstrængelse løftet dette blaa Papir igjen og læst Summen, han skyldte.

Summen, Summen — fem tusend Mark.

Hun havde dem ikke. Hun havde dem ikke. Hun søgte ikke en Gang. Hun vidste det: der var intet. Det var gaaet med, alt sammen med.

Men pludselig sagde hun: Frøken von Salzen! Hun tænkte ikke paa den tidlige Tid. Hun maatte tale med hende strax.

— Frøken von Salzen!

Hun tænkte ikke andet end blot det, som naar man gaar frem, gjennem langt Mørke, mod et Lys.

— Hendes Naade sover, sagde Pigen.

Priorinden gik forbi hende uden at sige noget, ind i Sovekamret. Hun lukkede Døren efter sig og gik frem.

— Marie, sagde Frøken Salzen fra Sengen. Saa saa' hun Priorinden: »Barn«, raabte hun,

Barn dog! Hvad er der? De udstrakte Arme faldt kraftløse ned.

— Jeg maa tale med Dem. Det har Hast.

— Og staaende foran Sengen, i en Strøm, uden at standse fortalte Priorinden alt. At hun havde sparet, og hvordan hun havde solgt og atter solgt . . .

— Men nu er der ingen Udvej længer . . .

Frøken von Salzen laa med lukkede Øjne. Hun virrede med Hovedet paa Puden.

— Men De tilbød mig en Gang — —

Der blev en Stilhed.

Den gamle laa som før, som om hun intet havde hørt.

Og stakaandet sagde Priorinden igen: — De tilbød mig Penge . . .

Frøken von Salzen blev ved at ligge med lukkede Øjne — Jeg har dem ikke, sagde hun.

— Har ikke? Priorinden greb om hendes Arm. — Og hjælpeløst, saa stille, saa der knap var en Lyd, mens to smaa Gammelkone-Taarer trillede frem under de lukkede Øjenlaag, hviskede Frøken von Salzen:

— Han har jo faaet dem . . . Det var det, jeg rejste om . . .

Priorinden stirrede et Øjeblik, som om hun ikke forstod. Saa faldt hun henover Sengen med et Skrig og brast i Graad. Frøken von

Salzen græd ogsaa, stille og hjælpeløst, som de gamle græder . . .

Lidt efter lidt stilnede Graaden, og holdende hinanden i Hænderne, begyndte de at overlægge med graadkvalte Stemmer.

Og op paa Dagen tog Frøken von Salzen atter med Jærnbanen, og om Aftenen bragte hun Pengene.

Efter at hun var kommen hjem, sad de sammen i Frøken von Salzens Stue. De var ligesom lammede af Angsten endnu.

Saa sagde den gamle Frøken: — Hvad han har gaaet igjennem, den Stakkel!

— Ja — den lille Stakkel.

Den lille Priorinde skjælvede; hun havde ikke nævnet ham siden i Morges.

Sagte lagde hun sit Hoved ind til den gamles Bryst: — Tak, sagde hun. Tak. Hvor De er god.

Den gamle Frøken klappede hendes Haar med de rystende Hænder.

Der blev til Natten redt for Priorinden i Frøken von Salzens Sovekammer.

— Det giver mere Ro, sagde Frøken von Salzen, mere Ro, Barn, naar man er to sammen . . .

* * *

Et Par Dage efter fik de Telegram fra Otto Heinrich. Han vilde komme hjem om Aftenen.

De sad stille hen Dagen lang, i svimmel og afmægtig Angest: Om der var sket noget nyt. De turde ikke tænke og ikke tale. De glemte Arbejdet i deres Skjød, foldede mekanisk Hænderne og sukkede uden at vide det. For hundrede Gang sagde Frøken von Salzen: — Men han vil naturligvis blot sé Dem, Barn — bare sé Dem, og troede det ikke selv.

Hen imod Aften kunde Priorinden ikke mere holde det ud i Stuen.

Det var, som skulde hun kvæles; der var ikke Plads til Hjærtet i hendes Bryst. Hun gik op og ned i Gangene i Haven, blot med et Tørklæde om Hovedet. Hun mærkede hverken Rusk eller Slud.

Men hun maatte gaa Plænen rundt og rundt.

Saa, da Tiden kom, da hun skulde hente ham, var alt pludselig forbi, Uro og Angest. Hun følte kun en eneste overmægtig Længsel efter at se ham. Hun skulde se ham igjen.

Og da Toget holdt, og hun saa hans Ansigt bag Vinduet, blegt og bevæget, og hun følte hans Hænder skjælvende i sine, og han bøjede sig ned over hende — hans Øjne var

fulde af Taarer — og kun kunde sige: — Lille Mor — lille Mor! . . .

— Min stakkels Dreng — min stakkels Dreng! sagde hun blot.

Ja, han var kommen for at se dem! Ikke for andet end at se dem.

Lykkelige Dage, de to, som kom. Ingen talte om det, som nys var sket. Men som efter en stille Overenskomst droges Frøken von Salzen ind i deres Liv.

Ellers vilde Otto Heinrich helst være alene — uden fremmede: — Lad os være os tre, sagde han. Os tre — det er bedst.

De talte om gamle Dage, om hans Barndom, om Ferierne, da han var Kadet.

Otto Heinrich talte helst om d e t. Og de andre forstod det, og mildt undveg de alt det, som kunde minde og saare, og talte kun om den gamle Tid.

Stille, fortabt i Tanker saa Otto Heinrich ind i Lampen.

Ja — han havde lidt, den stakkels Dreng — han havde gaaet noget igjennem. Naar han var gaaet til Ro, blev de to tilbage — stille Glæde holdt dem sammen. De talte ikke saa meget, Priorinden syslede rundt i Stuen, Frøkenen strikkede. En Gang imellem kun sagde de en Sætning — spurgte og svarede, altid om ham.

Den sidste Aften spaserede Otto Heinrich ene med sin Moder i Lindegangen.

Han gik tavs. Priorinden syntes, han var saa bleg i Halvmørket. Da de vendte sig for at gaa bort fra Alleen, hvor der var ganske mørkt, bøjede Otto Heinrich sig hastig ned og kyssede sin Moders Haand:

— Tilgiv mig, Mor, sagde han, og Tak for alt. — Priorinden følte en Taare paa sin Haand.

Et Par Timer efter rejste Otto Heinrich.

* * *

— Fire Dage efter fik Frøken von Salzen et Brev fra Berlin.

Pigen stod hos og troede, hendes Naade havde faaet »Slaget« — saa fortrukket blev hendes Ansigt. — Deres Naade! sagde hun angst, Deres Naade! —

Men hendes Naade blev ved at læse stirrende i Brevet, ubevægelig:

— — Det er med oprigtig Sorg jeg bringer Budskabet om Løjtnant von Waldecks saa pludselige Død. Hans Fader som ved Gravelotte heltemodig gav sit Blod for Fædrelandet, var min Ungdoms Kammerat. — Det synes, som om nylig en Del af Løjtnant von Waldecks Gjæld

var betalt ved Slægtninges Hjælp; men den større Del har vel truet uafvendelig.

Han beder mig i det eneste Brev, han har efterladt, underrette Deres Naade om hans Død, at Deres Naade atter kan forberede Grevinden. Jeg vedlægger til Fru Grevinden et Brev.

Det maa i hendes Ulykke være hende en Trøst, at hendes Søn ved sin Død reddede sit Korps' Ære.

Med dybeste Højagtelse

von Feldheim, Generalløjtnant.

Frøken von Salzen sad længe. Saa rejste hun sig og begyndte at gaa rundt i Stuen. Hun gik uden Stokkene. Hun talte med sig selv og blev ved at holde Brevet i Haanden.

Og med aaben Mund saa Pigen hende lukke Døren op og gaa hen ad Gangen.

Som gjennem et Slør saa Frøken von Salzen sig omgiven af Priorindens lille Stue, og hun talte med hende og syntes, hun saa hende kun ligesom langt borte . . . og hun hørte Priorindens Svar utydeligt, som var hun slaaet af Døvhed.

Og med ét havde Moderen forstaaet, og hun udstødte et Skrig, og stivt strakte hun Armene frem for sig, og hæst sagde hun: — Brevet

— Brevet! . . . og hun smøg Frøkenens Hænder af sig og pegede paa Døren.

Og Frøken von Salzen havde sluppet hende, og hun saa Moderen knuge Brevet ind til sit Bryst. Frøken von Salzen naaede Døren, og støttende sig til Væggen vaklede hun tilbage hen gjennem Gangene.

HENDES HØJHED.

Til Max Eisfeld.

Hendes Durchlaucht rømmede sig, smilede endnu en Gang naadigt og stak Næsen ned i sin Kameliabuket.

Fødselsdagskomiteen nejede paa Rad og kom i baglænds Kniks til Døren.

— Puh — det gav Varme, sagde Fru Hofapothekeren. Hun var rød som en Kobberpotte af Sindsbevægelse og stramt Korset.

Gehejmeraadinden gik i Gulvet en sidste Gang, lige som et Lys foran Dørsprækken.

Mon amie, sagde Statsraadinden til Gehejmeraadinden; de tog Galosker paa i Forgemakket — denne Kone . . .

— Højheden har faaet sin Villie, sagde Gehejmeraadinden og saa' hen mod Fru Hofapothekeren — hun vendte Ryggen til og knappede et Par Knapper op i Livet, henne i en Krog — Gehejmeraadinden saa' ud, som om hun lugtede til noget stygt.

De gik ned ad Trappen. Fru Hofapothekeren stak en Thaler ud til Portneren. Hajdukken havde hun givet en Ti-Mark. Fødselsdags-Komiteen travede hjem ad Alleen med opløftede Skjørter over Galoskerne. Fru Apothekeren pustede som Hale.

— Ja, sagde hun, det var da Pengene værd. Hun havde betalt hele Buketten.

Gehejmeraadindens Skjørter fløj indigneret op, saa man saa' hele den tomme Ben-Længde, hvor Anatomien tænker sig en Læg.

— — —

Hendes Durchlaucht blev staaende nogle Øjeblikke. Saa lod hun Buketten synke saa inderlig træt. Da hun vendte sig, traf hendes Øjne Hofdamen og Hendes Højhed smilede paany — Synet af visse Gjenstande frembragte altid paa Hendes Højheds Mund naadige Smil, som ikke naaede Øjnene; de forblev trætte og graa — og afskedigede hende med en Bevægelse med Haanden.

Prinsesse Maria Carolina gik alene ind gennem Gemakkerne.

Det var en lang Række af Værelser. Alle Dørene stod aabne; hvide Rullegardiner var nede for Vinduerne, og Luften i Halvmørket var tung som i et Musæum.

Prinsesse Maria Carolina standsede midt i Gallaværelserne og saa' sig om.

Galla-Møblerne stod i stive Geledder langs Væggene, dækket af hvide Overtræk. Rundtom paa Konsoller og Borde prangede store halvstøvede Pragtvaser og gamle Taffeluhre, der ikke gik, men stod stille og døde. Oppe i Lofterne smilede korpulente Rokokko-Damer mellem røde Gevandter og blaa Skyer.

Selv i Halvmørket var Pragten besynderlig falmet og pauvre. De gyldne Lister paa Vægfelterne var afblegede og sprukne rundtom. Skjoldede og medtagne hang store Spejle i deres Rammer *à la Louis quinze*.

Prinsesse Maria Carolina gik hen til et af Spejlene: hun havde aldrig før lagt Mærke til, at dets Flade var sammensat af tre Glas. Hun saa' længe paa dette Spejl; det hertugelige Vaaben sad i alle Hjørner; det var en gammel Brudegave fra Residentsens Embedsmænd til en af hendes Slægt; hun blev Billedet vaer derinde: Man kunde se gennem Dørene ned ad Salene. Tre Lysekroner hang paa Rad, omhyllet af Lagener, som slappe, halvtømte Balloner under Lofterne.

Paa Konsollen stod en Sèvres Vase. Den var sammenklinket paa den Side, som vendte ind til Spejlet.

Inde i den næste Sal hang et halvt Dusin af Prinsesse Maria Carolinas Forfædre, de regerende Hertuger. Undertiden om Søndagene bad

Slotskastellanen Hendes Højhed om speciel Tilladelse til at maatte vise nogle Besøgende Billederne. Det var mest Bønder eller Børn fra en Skole anført af deres Lærer. De listede stille hen gennem Salene og turde ikke tale højt, men hviskede ganske sagte og spærrede Øjnene op og skubbede til hinanden. Og de stirrede ærbødigt paa deres Landsfædres Billeder og nævnede Navnene med en egen Betoning ligesom Helgennavne i Bønner.

Prinsesse Maria Carolina gik frem i Salen og betragtede sine Ahner. De var malet i Hofdragter i store Attituder, med Haanden paa et juvelbesat Kaardefæste. Et Par havde en Krone liggende ved Siden af sig paa et Bord, paa en rød Fløjelspude. En anden havde en Rulle Papir i den fremstrakte Haand ligesom en Kommandostav.

Prinsesse Maria Carolina rullede et Gardin op og betragtede Billederne længe. De var nylig malet op, og de grelle Farver skinnede. Hun saa' paa Ansigterne. De havde alle samme Udtryk; med tom Parademine stod de der, midt i deres Fløjel, stive og livløse.

Hendes Højhed sukkede. Det var ikke Mestre, der havde malet hendes Forfædre.

Da Hendes Højhed traadte ind i sit eget Gemak, rev hun hastigt, som om hun trængte til Luft, det store Vindue op. Vaarluften slog

hende solvarm imøde. Hun satte sig og saa' ud, støttende Hovedet i sine Hænder.

Efter lange Regnskyl var Vaaren kommen pludselig. Friskt bredte sig det fine grønne over Plænerne, og Træernes Knopper var halvt sprunget ud. Man fornam Kastaniernes første sarte Duft og den friske Dunst fra den varme muldede Jord.

Hendes Højhed syntes aldrig, hun havde set alting saa ungt og saa lyst. Himlen var saa klar og høj uden Bund. Det syntes Maria Carolina som om alt skinnede, Buskene og den ny grønne Plæne og Træerne og Horisonten ...

Spurvene holdt Hus mellem Elmene. Og naar man aandede, fornam man de vilde Ribsklasers Krydderduft.

Prinsesse Maria Carolina lukkede Øjnene, som blev de blændet; og uden at hun vidste det, brød nervøse Taarer frem og løb ned over hendes Kinder.

Hun følte et Ubehag overfor dette Lys og Liv, stærkt næsten som en fysisk Smerte. Det var. som Foraaret derude pludselig overvældede hende. Svimmel saa' hun gennem Taarerne den flimrende Luft, og de fjerne Højders blaa Linier kom i Bølgegang for hendes Øjne.

Prinsessen rejste sig og lukkede Vinduet. Hun slog de lange *stores* for og satte sig i den halvmørke Stue. Hun vidste ikke selv,

hvorfor hun blev ved at græde. Ellers græd Hendes Højhed kun om Søndagen i Kirken.

Hun sad og rokkede stadig frem og tilbage og saa' stadig kun et og samme Billede — hun vidste ikke, hvorfor og hvor det kom fra. Det var Aar og Dag, siden hun havde tænkt blot med en Tanke paa sin Onkel, Prins Otto Georg, Aar og Dag. Og nu saa' hun ham, som var det blot igaar hun var Barn og nysgjerrig, staaende paa Tæerne bag hans Stol, havde stirret saa tit paa Onkel Otto Georgs Ild; — hun kom slet ikke bort fra hans Billede.

Onkel Otto Georg lagde Brændestykkerne til Rette i Ovnen; og saa slog han forsigtigt Ild med det lille Fyrtøj og tændte Kvasset under Stykkerne. Flammerne slikkede og Flammerne borede. Onklen stirrede derind, med Hagen begravet i sine Hænder, med de skinnende døde Øjne.

Maria Carolina turde ikke tale til Onkel Otto Georg. Hun laa tavs paa Knæ ved Siden af hans Stol og saa' ind paa Ilden i Ovnen. En Gang imellem mærkede den stille Prins, at Barnet laa der; og Maria Carolina følte Onkel Otto Georgs bløde Hænder glide saa sagte hen over sit Haar. Det var saadan en blød og nænsom Gliden, frem og tilbage — længe. Sommetider faldt Maria Carolina i Søvn, med Hovedet ind

mod Onkels Stolearm; sommetider kom hun til at græde.

Onkel Otto Georg tog hendes Hoved mellem sine Hænder, og med sin besynderlige, trætte Stemme, der kun havde én Tone, sagde han:

Oui — mon enfant . . . mon pauvre enfant.

Han sad med hendes Hoved i sine Hænder og saa' paa hende med sine døde Øjne, og han blev ved at mimre paa sin ene Tone:

— Oui — mon enfant — mon pauvre enfant . . .

Onkel Otto Georg rejste sig og lydløs, rokkende paa sit smukke Hoved med det bløde lyse Skæg, listede han hen over Gulvet til den næste Stue. Og tændte Ild i Ovnen, forsigtigt som en Tyv, med sit lille Fyrtøj, og saa' paa Flammerne med sine Glasøjne — —

Om Sommeren var Onkel Otto Georg hele Dagen nede i Haven hos sine Blomster. Hvor han elskede Roser. Han holdt Kalkene — saadan i de to rundede Hænder og timevis saa' han stille paa Blomsten og smilede . . .

Maria Carolina kom forbi med sin Guvernante . . . Onkel Otto Georg mærkede det ikke. Han stod med sit rokkende Hoved ned over Roserne og smilte.

Guvernanten holdt op med sin evige Eksamination, gav tre Kniks til Prins Otto Georgs Ryg og slog en lille Bue i Gangen — Mlle Leterrier var altid bange for Onkel Otto Georg

— og Maria Carolina sneg sig stille forbi . . . De gik op paa Terrassen . . .

Mlle Leterrier gav tit Maria Carolina Timer paa Terrassen. Man saa' deroppe hele Residentsen med dens Skorstene og røde Tage og Kirketaarnet og den lille Flod med de to Broer og den røde Kaserne, der var det største Hus i hele Byen.

Panoramaet lettede Mlle Leterriers Undervisning.

Hun havde Gloserne om sig.

Træer og Huse og de røde Tage og Røgen fra Skorstenen op gennem den blaa Luft, og de smaa Skyer paa Himlen, og Lindene og Blomsterne mellem Stammerne og Stubbene, dækket af det grønne Mos, og Fuglene, som sang i Buskettet, og Myggene, der svirrede — det var altsammen bare Gloser for Mlle Leterrier.

Gloser og Udgangspunkter. Mlle Leterriers Undervisning hvilede paa Udgangspunkter: hendes Methode gik ud fra det virkelige Liv. Paa Terrassen svælgede Mlle Leterrier i Udgangspunkter.

En Spurv lod sig dumpe fra en Gren ned paa Jorden og boltrede sig i Terrassens Støv.

Mlle Leterrier standsede og saa' paa Spurven som paa et af de syv Undere: *Ah — le petit oiseau . . . Comme il est beau, le petit oiseau . . .*

Mlle Leterrier var meget nysgjerrig efter

at faa at vide, hvad det mon egenlig var for en »*petit oiseau*« . . .

Maria Carolina stod og ludede; hun saa meget sløv paa Mlle Leterriers »pippende« Under.

— Ah — det er en Gulspurv . . . Deres Højhed véd jo nok (Hendes Højhed vidste alt . . .) en Gulspurv.

Mlle Leterrier var midt inde i Naturhistorien. Hun endte med Anekdoten om Apelles og Fuglene. Mlle Leterriers Undervisning var rig paa Anekdoter.

— Deres Højhed, sagde Mlle Leterrier, naar Maria Carolina havde mumlet en af Lafontaines Fabler for Hendes Højhed Hertuginden, og Hendes Højhed i sit slæbende Fransk udtrykte sin Tilfredshed — Deres Højhed, Kunsten at undervise er Kunsten at interessere.

Mlle Leterrier havde ved højtidelige Lejligheder Slagord, som hun kaldte Citater af Jean Jaques Rousseau.

— — —

Mlle Leterrier og Maria Carolina gik videre hen ad Terrassen. Mlle Leterrier var kommet ind i Botaniken . . . Hun talte om Bladenes Bygning.

— Deres Højhed ved, at Cellerne . . .

Mlle Leterrier fortabte sig i alt, hvad Hendes Højhed vidste om Celler.

Maria Carolina gik stille ved Siden af Guvernanten. Hun sagde sjældent andet end »Ja« og »Nej«. Det sagde hun ikke saa livligt. Hendes Højhed forraadte ikke, hvormeget hun vidste om Cellerne.

En Gang imellem gik hun hen til Randen af Terrassen. En høj Klokke havde lydt op der nede fra. Det var Frikvarterklokken i Hertuginens Vajsenhus.

Naar Maria Carolina bøjede sig lidt ud over Rækværket, kunde hun se ned paa Vajsenhusets Legeplads. De smaa Unger tumlede om dernede i deres Lærredskitler, lo og hvinede og legede »sidste Slag« ... Det lød op som en Jubel.

Maria Carolina stod og saa' saa »langt« ud over Rækværket.

Mlle Leterrier fandt et nyt Udgangspunkt. Træt slap Maria Carolina Gelænderet og fulgte efter Guvernanten.

Dernede sang de. Maria Carolina kendte Sangen.

Det var den Leg, hvor de snurrede rundt i en Kreds — og en stod derinde i Kredsen og bredte sit Forklæde ud og knælede ned, og saa knælede den anden og saa dansede de to i Kredsen — og de andre udenom -- og holdt hinanden i Hænderne.

„Munken gaar i Enge"

sang alle Barnestemmerne i Kor.

— Deres Højhed vil spørge, sagde Mlle Leterrier, som stadig var i Botaniken. Mlle Leterrier sagde ofte: »Deres Højhed vil spørge« . . .

Det var en Formel.

Maria Carolina spurgte ikke. Hun var saa træt af Udgangspunkter. Mlle Leterrier spurgte for hende. Det interesserede hende saa lidt. Artig gik hun, med sit »Ja« og »Nej«, med sit underlige graa og gamle Ansigt og de matte Øjne, ved Siden af sin Guvernante.

Mlle Leterrier fik gale »Ja« og »Nej«. Hun blev ærgerlig.

— Deres Højhed har ingen ret Sans for Naturen, sagde hun.

De sang dernede — hvor de sang! . . .

Ja, det var den, de dansede efter — nu:

Ej — hvor lystigt de danser, de to —
Som om de havde tabt baade Strømper og Sko . . .
— Som om de havde tabt baade Strømper og Sko . . .

Mlle Leterrier havde set en Myretue. I et Nu var Mlle Leterrier i »Sanssouci«. Det var en gammel Vane hos Mlle Leterrier at beskæftige sig med Sanssouci. Hendes tidligere Elev havde været af Huset Hohenzollern. Mlle Leterrier havde grupperet sin Undervisning om Frederik den Store.

Nu var hun i Vanen: Mlle Leterrier arriverede fra alle sine Udgangspunkter pludseligt hjem til »Sanssouci«.

Det var gammel Vane. Men Mlle Leterrier havde Aandsnærværelse: Hertuginden var af Huset Østrig: Med en Vending gik hun over til Schönbrunn og sluttede med Maria Theresia.

Naar Mlle Leterrier var naaet til Maria Theresia, gjorde hun en Pavse. Tavse gik Guvernante og Elev ved Siden af hinanden.

Det højeste var, at en ensom Glose oplivede Stilheden.

Maria Carolina gentog Glosen med sin trættede Stemme.

— *La pelouse — Votre altesse le sait . . .*

— *Oui — mademoiselle — la pelouse.*

Frikvarteret dernede var omme. Klokken lød og Barnestøjen døde hen med en travl Summen.

Mlle Leterrier og Maria Carolina var naaet til Enden af Terrassen. Vajsenhuset laa lige dernedenfor. Maria Carolina saa' to smaa forskrækkede Smølehoveder løbe hen over Gaarden og ind ad Døren . . . Oppe fra Skolestuen hørte man Lærerindens Stemme og Børnene, som stavede op i Kor, ud gennem de aabnede Vinduer . . .

Maria Carolina stod og ludede, mens hun lyttede.

— Deres Højhed maa holde sig rank —

Maria Carolina fo'r sammen og rettede sig —

Deres Højhed holder sig forskrækkeligt . . .

Deres Højhed maa igen ha'e Bandage . . .

Maria Carolina blev hvert halve Aar snørt et Par Maaneder i Jernstativ for at faa Holdning.

Mlle Leterrier var træt. De satte sig paa en Bænk mellem Træerne.

De mindste Piger fra Vajsenhuset kom forbi. De kom med Plejemor, snadrende langt henne, i deres gule Kitler, en lang Række, som en Flok smaa Ællinger.

De tullede af efter Plejemor i de lange Kitler — de hvide Kyser bundet fast om de røde runde Ansigter.

Maria Carolina saa' dem komme, to og to, med hinanden om Halsen, pludrende og hvinende løb de til og fra . . . Naar de kom forbi Bænken blev de stille, og de hilste med smaa gravitetiske Kniks og holdt ud i Kjolerne og stirrede paa Maria Carolina med store runde Øjne.

Og et Par af de mindste faldt, mens de kniksede, og laa og græd paa Jorden og stolprede op igen og kniksede igen, mens Taarerne løb dem ned over Kinderne . . .

Maria Carolina sad generт og rød i Hovedet paa sin Bænk og nikkede og takkede.

Smaapigerne var forbi. De summede sammen i Kreds og kom ikke frem -- det lød som en Syngen, Stemmerne henne i Alleen.

Mlle Leterrier saa' paa Uhret. Det var Tid: Hendes Højhed havde sin Time i Dans og Bevægelse.

Maria Carolina rejste sig og fulgte Guvernanten. I Rosenhaven pyllede Prins Otto stille om mellem sine Roser, midt i Solen. Maria Carolina og Mademoiselle gik ham forbi: Hendes Højhed havde Dansetimer i den lille Balsal. Hendes Højhed Hertuginden overværede selv Prinsesse Maria Carolinas Timer i Dans og Bevægelser. Den gamle Lærer var et antikveret Balletben med mange udværts Balletbuk og Fadermordere.

Prinsesse Maria Carolina dansede Kvadrille med tre Stole. Den udværts svedte over »Morderne« med en tynd Violin. Hendes Højhed var fortvivlet: Prinsesse Maria Carolina havde aldeles ingen Gratie.

— Tilbage — frem — én, to, tre ... Kompliment ... Man ser paa sin Herre ... Der — der — Herren til venstre. Prinsesse Maria Carolina strittede fortvivlet rundt mellem sine tre Stole. Balletdanseren spillede og slog Takt med sin hele Krop — — —

Der — der — tre, Deres Højhed ... Herren til højre — det røde Baand, Herren til højre (røde og blaa Baand om Stolene støttede Maria Carolinas Fatteevne) ... to, tre, Kompliment ...

Balletantikviteten sprang som Harlekin i Pantomimen, mens han filede.

Godt — godt — — en to, tre, Herren til venstre ...

Maria Carolina nejede igen for de røde Baand . . .

Nej — nej — en, to, tre, Herren til venstre — —

— De Haandled, raabte Hendes Højhed, Hr. Pestalozzi, — de knækkede Haandled! Og hvilken Kompliment . . . den Kompliment!

Hendes Højhed Hertuginden var ude paa Gulvet.

— Om igen . . .

Prinsesse Maria Carolina nejede igen med rund Ryg.

— Den Holdning — den Ryg dog . . . Om igen . . .

Hendes Højhed sang med.

Prinsesse Maria Carolina nejede med stive Øjne for sine tre Stole . . .

— En græsselig Kompliment — græsselig. Hendes Højhed ved ikke Raad: Prinsessen gaar saa rundrygget som en Vandbærerske.

Hr. Pestalozzi tørrer sig med et Lommetørklæde, propert som et gammelt Sminkeklæde: det ligefrem risler af Hr. Pestalozzi.

Hendes Højhed Prinsesse Maria Carolina er stivøjet.

Om Mlle Leterrier turde sige — Mlle Leterrier hækler Mellemværk i en Krog, Mlle Leterrier hækler altid Mellemværk til sine jomfruelige Negligéer —: Prinsesse Ernestine var blevet bundet fast i Sengen om Natten . . .

saa hun ikke kunde røre sig . . . Hendes Højhed Prinsesse Ernestine laa aldeles lige ud . . .

Det havde hjulpet forbavsende paa Hendes Højhed Prinsesse Ernestine . . . Det var Armene, som blev bundet . . .

Hendes Højhed Hertuginden fandt det noget stærkt . . . Hendes Højhed Prinsesse Maria Carolina kunde forsøge at gaa et Par Timer med Lineal. Hendes Højhed Hertuginden' var selv gaaet fire Timer med Lineal om Dagen — i sin Barndom.

Balletantikviteten spillede op igen.

Prinsesse Maria Carolina dansede Vals med en rød Taburet.

Hendes Højhed Hertuginden rejste sig for at gaa. Hun skulde have Time i Maling. Hendes Højhed Hertuginden malede. Det var altid noget rundt hvidt i meget blaat. Hendes Højhed skænkede dette hvide og blaa som Gave til Basarer. I Gavefortegnelsen specificeredes det: Hendes Højhed Hertuginden, et Maleri: Aakander svømmende paa Vand.

Alle Dagligstuer i Residentsen havde »Aakander paa Vand«. —

Desuden var Hendes Højhed Hertuginden sulten. Hendes Højhed Hertuginden nød regelmæssig et Maaltid hveranden Time.

Prinsesse Maria Carolina gjorde Kompliment for sin Mama.

— — —

Dagene gik; den ene som den anden. Hendes Højhed havde Timer; og Hendes Højhed havde Fritid og spadserede med Mademoiselle. Hendes Højhed var skrækkelig kejtet og havde store røde Hænder.

I Konversationstimerne gik Hendes Højhed med Lineal.

Efter Taflet kørte Hendes Højhed Hertuginden Tur. Prinsesse Maria Carolina sad paa Bagsædet og nikkede til Folk.

De kørte altid samme Vej, ned gennem Residentsens Storgade ud til »det italienske Slot«.

Hofdamen underholdt Hendes Højhed Hertuginden; Hofdamen kunde en Historie om hvert Menneske de mødte.

I »det italienske Slot« drak Hertuginden Chokolade. Saa vendte de hjem.

Prinsesse Maria Carolina var meget træt, naar hun kom i Seng om Aftenen, og Mlle Leterrier havde faaet bundet Handskerne om hendes Haandled — med de røde Hænder.

— — —

Mlle Leterrier taalte ikke at blive begejstret i Sommerheden. Hun faldt regelmæssig lidt hen, naar hun — *via Sans souci* — var naaet til *cette illustre impératrice*. Maria Carolina flyttede sig en Smule paa Bænken, sagte, angst

for at vække hende. Det var Maria Carolinas bedste Tid, naar Mlle Leterrier faldt lidt hen.

Der var saa stille — ikke en Lyd over Haven. Stille laa i Solen Parkens grønne Træer og Slot og By.

En Bi kom summende op mod Terrassens Skygge, surrede bort igen ud i den store Sol.

Det var saa dejligt at sidde her i Fred, næsten som sad hun lidt alene.

Hun skottede til Mlle Leterrier, bange ved hver en Støj. Vajsenhusbørnene kom forbi og kniksede; henne paa Terrassen — Hendes Højhed Hertuginden havde paa sin Navnedag allernaadigst skænket dem en Legeplads heroppe med Gynge, Balancebrædt og en Vippe — lo de og støjede.

Mlle Leterrier sov væk.

Maria Carolina stod sagte op fra Bænken og listede sig hen ad Terrassen. Naar Børnene raabte højt, fo'r hun sammen og vendte sig.

Bag et Træ saa' Maria Carolina paa deres Leg.

De stod, to og to, i en lang Række med Ryggen til hende... Ja -- de legede Enke...

Maria Carolina kendte alle deres Lege: »Munken« og »Trold« og »Sidste Slag« og »Prinsessen i Buret«.

Hvor de løb — rundt om Gyngen — med et Hvin. — Men saa ta' — men saa ta' hende dog . . . Aa, den tykke Martha var Enken...

Rundtom hvinede de smaa. De legede »Gemme« og stillede sig med Ansigterne ind mod Træerne og skreg, naar de var fundet og trillede afsted og faldt i »Saltebrød« og spræl-lede, saa man saa' de runde lyserøde Stolper op under Skørterne . . .

De ældre var trætte. De satte sig paa Bænkene i en lang Rad med hinanden om Livet og vuggede frem og tilbage. Et Par begyndte at synge.

Rundtom sang de med, mens de gyngede med Kroppen.

De smaa satte i og blev ved at synge det første Vers med deres skærende. høje Stemmer. En lille gullokket En var faldet og sad grædende paa Jorden. Hun sang, mens hun smurte Taarer og Jord rundt i sit Ansigt.

Maria Carolina gik stille tilbage til sin Guvernante.

En Dag var de smaa Piger alene.

De legede alle de stores Lege og kunde ikke huske dem, og røde i Totterne skændtes de som smaa Hanekyllinger og satte Trutmunde op og blev fornærmede . . .

Maria Carolina listede frem bag sit Træ.

Hun bøjede sig ned over en lille Purk, som snøftede og gned Øjne. Skal jeg hjælpe? sagde hun?

Den lille saa' op og stirrede lidt paa hende.

Saa rev hun sig løs og løb fra hende . . . De andre saa' Maria Carolina og begyndte at neje og holde i Forklæderne og trække sig væk, baglænds, skubbende til hinanden, over mod Træerne.

Maria Carolina stod ene, midt paa Pladsen. Hun var helt rød.

— Vil I lege, sagde hun igen og gik lidt frem.

Børnene svarede ikke. De klinede sig sammen, med Fingrene i Munden. Et Par blev ved at knikse.

— Skal vi ikke lege, sagde Maria Carolina igen, men sagtere.

Der kom ingen Svar, bare nogen Smaagrynt.

— Vi ska' lege »Munken«, sagde Maria Carolina og gik lidt frem igen.

— Kom.

Hun tog en lille Pige i Haanden: Du skal holde mig, sagde hun.

Den lille strittede imod og begyndte at græde. Hun borede sig ind i Klumpen af de andre, som stod og skulede og snøftede — det trak op til en Stor-Skylle.

— Men — vi vil jo lege Munk, sagde Maria Carolina.

Hun tog en anden om Armen; den lille græd, som hun havde en Kniv i Halsen.

Maria Carolina slap hende. Hun saa' et Øjeblik endnu paa de smaa, som snøftede i Klump. Saa vendte hun sig og gik.

Mlle Leterrier vaagnede. De vendte hjem til Slottet.

Men Signor Pestalozzi vidste ikke, hvad der dog gik af Hendes Højhed i Timen i Dans og Bevægelse; Hendes Højhed begyndte pludselig at græde midt under Kvadrillen, mellem de tre Stole, og Graaden vilde aldrig høre op.

Maria Carolina pressede Læberne sammen og gjorde sine Pas til Signor Pestalozzis Violin, mens Taarerne løb hende ned ad Kinderne.

Men om Aftenen, da Mlle Leterrier havde bundet Hanskerne om hendes Haandled og var gaaet ud og havde lukket Døren og hun havde hørt hendes Skridt bort gennem Gangen, stod Maria Carolina op igen og knælede ned paa Gulvet og rakte Armene op mod Himlen og græd og græd og græd.

Hun bad til Gud med Hovedet ned i Tæppet. Maria Carolina vidste ikke selv, men hun syntes, hun var saa grænseløs, saa forfærdelig ulykkelig...

Da var Maria Carolina vel en fjorten Aar.

— — —

Hendes Højhed Hertuginden valgte Maria Carolina to Veninder.

Det var et Par Gehejmeraaddøtre med lyserødt Haar og Fregner til ned paa Halsen.

De sad paa Kanten af Stolene, havde altid klamme Hænder, sagde »Ja« og »Nej« og aad som Ravne ved alle Maaltiderne.

Om Aftenerne blev der læst højt under Mlle Leterriers Forsæde. Det var Bøger af Samlingen *pour les jeunes filles*. De skiftedes til at læse. De to fregnede forstod ikke et Ord. Naar de selv læste, smurte de paa, uden at drage Aande, saa Fregnerne glødede.

Ingen forstod en Stavelse.

Mademoiselle hæklede Mellemværk og sagde: »Meget smukt«, hver Gang de tabte Vejret.

Naar de spillede Kort, lod Veninderne altid »Hendes Højhed« vinde, og fik bagefter Knaset til Foræring.

Maria Carolina behandlede dem med en distræt Venlighed. Mest var hun interesseret af, hvor meget der kunde gaa i deres Lommer. Hun troede virkelig, der var Plads til alt i deres Lommer.

— — Saadan gik Tiden.

I Ferierne kom Arveprinsen hjem fra Kadetskolen.

Hans Højhed Arveprins Ernst Georg var en lang Knægt, som kneb Maria Carolina i Armen under Taflet, saa hun var gul og grøn. Om Søndagen sad han bag ved hende i Kirken og knubsede hende under Prædikenen med

knyttet Haand i Nakken. Maria Carolina kunde være gaaet i Ilden for ham.

Hun elskede ham blindt. Hun var altid stiv som en Pind imod ham og talte altid til ham, som om hun var fornærmet.

Arveprins Ernst Georg drillede hende med at overkysse hende. Hun var blodrød og grædefærdig. Bagefter sad hun i en Krog og beundrede.

— Luk Munden, raabte Ernst Georg. Maria Carolina havde den Vane at sidde hen med aaben Mund, naar hun beundrede.

Maria Carolina var meget kejtet og kunde aldrig finde sig til rette med sine Arme, som var lange, med meget røde Haandled. De hang og dinglede, som var de løse.

— Armene, Deres Højhed, Armene, sagde Mademoiselle Leterrier.

Og Hendes Højhed fo'r sammen, og Armene strittede krampagtigt, Albuerne var spidse som Syle.

Hendes Højhed Prinsesse Maria Carolina var i sørgelig Grad uden Gratie.

Hendes Højhed Prinsesse Maria Carolina fyldte seksten Aar.

— — —

Hun fik egen Hofstat. Den bestod af en Hofdame, Komtesse Theodora - Anna - Amalia v. Hartenstein, det fyldte godt i den hertugelige

Statskalender. Hun var opført tre Gange. Hendes Højhed Hertugindens Hofstat: Komtesse Theodora-Anna-Amalia von Hartenstein, første Æresdame. Hendes Højhed Prinsesse Maria Carolinas Hofstat: Æresdame Komtesse Theodora-Anna-Amalia von Hartenstein, Hofdame.

Hofstat til Disposition for fremmede Fyrstinder: Æresdame Komtesse Theodora-Anna-Amalia von Hartenstein, Hofdame hos Hendes Højhed Prinsesse Maria Carolina.

Komtesse Theodora-Anna-Amalia von Hartenstein var skrutrygget og klædte sig fortrinsvis i krèmegult. Selv naar hun havde et nyt Toilette, saa' det ud som om det var omsyet.

Hun holdt sig op ad Prinsesse Maria Carolina og sagde altid: Deres Højhed mener . . .

Komtesse Theodora-Anna-Amalia von Hartenstein vidste alt, hvad Hendes Højhed mente.

Prinsesse Maria Carolinas manglende Ynder var indhyllet i et evigt, stramt lyserødt. Saa inderlig ligegyldig lod hun alt skylle sig forbi.

— — —

Hendes Højhed Hertuginden vilde adsprede hende: Prinsesse Maria Carolina fik Undervisning i Akvarelmaling.

— Hendes Højhed har Blegsot, sagde Livlægen. Hendes Højhed trænger til Bevægelse.

Hendes Ridetimer blev fordoblede. Maria Carolina havde en Ven. Det var hendes Hest.

Naar hun paa sine Rideture var staaet af Hesten ude i Skoven, for at spadsere, kunde hun blive staaende Kvarter efter Kvarter, med sine lange Arme slyngede om sin »Ajax«'s Hals. Hun talte ikke til Dyret, gav det ingen Kælenavne og kærtegnede det ikke. Hun stod blot med Hovedet ind mod Dyrets Hals, stille og ubevægelig — længe. Og naar hun var vendt tilbage til Slottet, og Lakajen gik bort med Ajax, blev hun staaende og saa' efter Dyret, saa længe til det forsvandt i Porten.

Onkel Otto Georg saa' hun sjældnere nu. Han var blevet mere syg de sidste Aar. Han sad mest stille hen og rokkede. Han talte aldrig, udstødte kun midt som han sad nogle underlige uartikulerede Lyd, der lignede Ugleskrig. Om Sommeren kom han en Gang imellem ned til sine Roser. Maria Carolina gik med ham og støttede ham. Han pylrede rundt mellem Buskene og nussede og smilede som et Barn . . .

Han blev stadig svagere og svagere og saa tynd som en Stilk.

Maria Carolina græd meget, da han døde.

Aaret efter gik ogsaa Hendes Højhed Hertuginden bort. Maria Carolina havde et stort Ceremoniel at gennemgaa og ikke megen Tid til at sørge. Hun havde ogsaa kendt saa lidt til sin Moder.

II.

Hendes Højhed Prinsesse Maria Carolina var allerede gammel i at repræsentere ved Hoffet.

Det var hvert Aar de samme Fester. Ballet Nytaarsdag, hvor Hans Højhed Hertugen i Polonæsen førte Hendes Højhed Prinsesse Maria Carolina. Til Kvadrillerne behagede Hendes Højhed Prinsessen at opbyde altid de samme Officerer.

De tre Vintertafler og den lille intime Hof-Festlighed paa Hendes Højheds egen Fødselsdag med Fyrværkeriet og hendes Navnetræk, det kronede M. C. i grønt og gult, Landsfarverne. Og de seks smaa Lørdagstéer i Hendes Højheds private Appartements, hvor Garnisonens Dusin Officerer dansede med de unge Damer af Hofkredsen og indøvede Signor Pestalozzis Kvadriller, som paa Hans Højhed Hertugens Fødselsdag blev udført i Kostyme.

Den aarlige Basar i »Borgerforeningen«, hvor Hendes Højhed fik Buket ved Foden af Raadhustrappen og blev slæbt gennem Salen af det første Komitémedlem (Hendes Højhed kunde aldrig holde Trit med Komitémedlemmer

i »Borgerforeningen«) og sad paa Tribune af gult og grønt — Landsfarverne — mens Hofskuespiller Hr. von Pöllnitz velvilligt deklamerede »die Glocke«.

Hr. von Pöllnitz var den eneste i Salen, som ikke var ganske sikker i »die Glocke«. Han havde megen Pathos og løftede sig paa Tæerne ved Enden af hvert Vers.

Hr. von Pöllnitz udfyldte Hullerne i sin Hukommelse ved at fremrulle nogle langstrakte Lyd, der lignede fjern Torden, og han svingede med den højre Arm som med Vingen af en Vejrmølle.

Naar Hr. von Pöllnitz var færdig — det varede Aar for Aar længere, inden Hr. von Pöllnitz blev færdig med »die Glocke« — sagde Hendes Højhed: Det glæder mig . . .

Hun vilde sige mer og fandt ingenting og var generet af sine Arme — Hendes Højhed stod altid, som om hun vilde gemme sine Arme, naar hun skulde sige noget — og sagde igen:

— Det glæder mig . . . Det har som sædvanlig glædet mig meget . . .

Hr. von Pöllnitz bukkede og pustede som en Hvalfisk. Det tog Aar for Aar mere paa Hr. von Pöllnitz at sige »die Glocke« paa Grund af Tordenen.

Efter hver Basar haabede Hr. von Pöllnitz at blive Ridder af Husordenen. Hr. von Pöllnitz

havde Medaillen for Kunst: Hans Højhed Hertugen havde benaadet Hr. von Pöllnitz med Medaillen til hans fem og tyveaarige Jubilæum. Hr. von Pöllnitz havde spillet Romeo til sit fem og tyveaarige Jubilæum...

Hendes Højhed gik ned gennem Salen og købte noget i hver Butik.

Hos Overborgmesterens Frue købte hun Peberkager. Overborgmesterens Frue bagte dem selv.

— Jeg spiser Deres Peberkager med stor Fornøjelse, sagde Hendes Højhed.

Hendes Højhed spiste hvert Aar Overborgmesterfruens Peberkager med Fornøjelse. Alle Husmødre i Residentsen laante Opskriften paa »Hendes Højheds Peberkager«.

Naar Hendes Højhed havde besøgt Butikerne, besaa hun Forlystelserne. Der var et Menageri. En ung Overlærer ved Gymnasiet fremviste »et lærd Svin«. Det sagde »Øf-øf«, naar han kildede det paa Maven.

Hendes Højhed Prinsesse Maria Carolina lo, saa Komtesse von Hartenstein fik Hoste.

Komtesse Theodora-Anna-Amalia von Hartenstein forstod overhovedet ikke, at Hendes Højhed undertiden — »og ved de besynderligste Leiligheder, min Go'e,« sagde hun til Mademoiselle Leterrier, der sad hen i Slotsfløjen som Oldfrue — »kunde tillade sig nogle Anfald af Lystig-

hed — »Explosioner, min Go'e« — saa hun næsten blev borte i Latter.

— Aa, De véd det jo, min Go'e, sagde Frøken von Hartenstein, det er jo Sorgen: Grace har hun jo aldrig . . . Og naar hun saa ler . . .

Frøken von Hartenstein vilde ikke udtrykke sin Beklagelse.

Hofdame Komtesse von Hartenstein lo aldrig uden diskret, bag sit Lommetørklæde.

— Det er ikke enhver, som har *l'air du trône*, siger Mademoiselle Leterrier. Hun er mildest talt ikke tilfreds med at sidde som Oldfrue uden Rang.

Men Frøken von Hartenstein saa' mod Loftet. — Man tier jo, min Go'e, om de illustre Personer, sagde Frøken von Hartenstein.

Hendes Højhed havde set hele Basaren. Ved Udgangsdøren holdt Overborgmesteren Tale.

Den Legemsdel, som er højest, naar man hugger Brænde, var i uafladelig Bevægelse hos Hr. Borgmesteren, naar han holdt Tale.

Naar Talen var ude, stod Hendes Højhed lidt og vilde finde paa noget . . . . Saa sagde hun:

— Jeg takker Dem . . . Det har glædet mig . . . Og gik, mens man altid stod og ventede, hun vilde sige noget mere.

Men Hendes Højhed havde ikke mange Ord.

— — — — — — — — — — —

En Gang imellem slog Hendes Højhed ogsaa Søm i en Skyttefane og nedlagde en Grundsten.

Ellers gik Dag som Dag. Der var ingen Forandring. Det var altid det samme.

Undertiden, naar Hendes Højhed spadserede sin Tur paa Terrassen og saa' over mod det lange graa Slot, stilløst og trist, med sine mange smaa Ruder og de gamle Kanoner, som var kørt op og stod og rustede foran den høje Trappe, og Skildvagten — den ene Mand, som drev op og ned, vendte om og vendte — følte Hendes Højhed som en træt Beklemmelse, som om hele den graa Slotskasse et Øjeblik trykkede paa hendes Bryst.

Hun saa' fra Siden hen paa Komtesse von Hartenstein, der gik sirligt som en Danserinde paa Benene. Og Hendes Højhed gik hurtigere til, irriteret ved det evige Sam-Trit.

Men Komtesse von Hartenstein kom ikke ud af Trit med Højheden.

Og efter sin Tur vendte Prinsesse Maria Carolina tilbage til sin Vandfarve eller til sit Broderi. Komtesse von Hartenstein læste højt af *Revue des deux Mondes*.

Om Aftenen sad Hendes Højhed i Hoftheatret i sin Loge. Unge Begyndere og udtjente Heltefædre aflirede Schillerske Vers.

Hendes Højhed hørte det som i Telefon og halvt i Søvne. Hendes Højhed berørte en Gang

imellem flygtigt Spidsen af Næsen med Kanten af sin Vifte. Spidsen af Næsen bevægede sig, naar Hendes Højhed skjulte en Gaben.

Saadan gik Tiden, og Dag efter Dag.

Og det hændte, at Hendes Højhed pludselig overrasket blev vaer, at Markerne grønnedes, og Engene langs Floden, og at Buskene ved Vejen stod med store Knopper.

— Men at det er Foraar? sagde hun.

— Vi har idag kun fjorten Dage til Hans Højhed Hertugens høje Fødselsdag, sagde Frøken von Hartenstein.

— Ja, det er jo sandt, sagde Hendes Højhed. Hun blev ved at se ud over de grønne Marker.

III.

Hendes Højhed Prinsesse Maria Carolina var giftefærdig.

Nogle Aar var der forskellige Sendebud paa Besøg ved Hoffet. Tre, fire Prinser kom selv.

Maria Carolina blev ved Taflet ført tilbords af den fremmede Højhed. De sad begge generte mellem de diskrete Ekscellencer af Hofstaterne og sagde halvhøjt de ligegyldigste Sætninger med oplivede Ansigter.

Men pludselig standsede de midt i det, og de fandt ikke mer at sige, men sad og blev ved at smile, bøjet ind mod hinanden som Folk, der lige vil til at tale, og fandt ikke noget.

Damerne og Herrerne af Hofstaterne blev stikkende i de hviskede Samtaler, og, som Højhederne, sad de smilende, bøjede frem med interesserede Ansigter og sagde ikke noget, drejede Knivene mellem deres Fingre og saa' paa hinanden.

Hans Højhed rømmede sig meget højt, Gang efter Gang. De unge Højheder sad i samme Stilling, smilende ind mod hinanden, som Figurerne i et Vokskabinet.

— Den Mund, naar hun dog lukkede den Mund. Komtesse von Hartenstein var nervøs, som var det hende selv, der gerne skulde giftes.

Efter Taflet drak man Kaffe i den gule Sal. Hertugen gik til Tarokbordet, og Damerne og Herrerne af Hofstaterne gjorde sig smaa rundt om i Krogene. Komtesse von Hartenstein stak en Naal ud og ind gennem et Stykke Kanevas og bildte sig ind, at hun broderede.

Maria Carolina blev meget livlig. Hun blev ved at tale, hun gav slet ikke slip paa Eksellencerne Kurth og Quaade.

Det var et Spørgsmaal i Forstvæsen, der interesserede Hendes Højhed . . . Hendes Højhed kunde ikke forstaa. . . .

De to Eksellencer stod og trippede under Lysekronen. Hendes Højhed hørte ikke en Lyd af hvad de sagde, men hun blev ved at spørge og tale meget højt og bevæge den udslaaede Vifte.

Den fremmede Durchlauchtighed snoede sit Overskæg og betragtede sine Støvler.

— Som jeg siger, kære Eksellence . . .

Den kære Eksellence stod som paa Gløder: Han var den sidste. Eksellencen von Kurth var sluppet bort i en Pavse med tre Reverentser.

Eksellencen von Quaade tog en Beslutning: han brød af midt i en Sætning og gik baglænds.

— Ja, ganske vist, sagde han, Deres Højhed, ganske vist.

Der blev et stort tomt Rum rundt om Deres Højheder.

De tog Plads ved et Bord og saa paa nogle Tegninger.

Den næste Formiddag var der arrangeret en Udflugt. Herskaberne spiste Frokost paa Bjergslottet, og bagefter blev der spaseret i Skoven.

Følget blev borte. De to unge Højheder var alene. Maria Carolina krammede krampagtigt om sit Parasolskaft og sagde nu og da nogle stakaandede Ord, mens de gik. Den fremmede Durchlaucht lavede en lang Snirkelgang efter sig i den muldede Jord med sin Stok.

Tilsidst gik de tavse lidt fra hinanden. Den fremmede Durchlaucht saa fra Siden hen paa Prinsesse Maria Carolina. Hun tog sig ikke ud i Profil.

Pludselig blev de Komtesse von Hartenstein vaer ved Omdrejningen af en Allé. Hans Durchlaucht bøjede sig hastigt ned over en Stub og pirrede i Muldet med sin Stok: — Nej — der var Myrer — Myrer i Stubben.

— Ja . . . Hendes Højhed troede virkelig ogsaa, der var en Myrekoloni i Stubben . . . Hvor mærkeligt med de Dyr . . .

De stod begge og saa ned i Stubben. Hendes Højhed gav sig til at le. Hun var kommet til at tænke paa en af Mlle Leterriers Anekdoter. En fra Sanssouci.

Hun fortalte den. Den fremmede Durch-

laucht lo og fortalte om sin Guvernør. Nu var han Professor i »Oldpersisk«.

De lo begge længe af Ordet »Oldpersisk«.

— Og saa var han skævmundet, sagde Hans Durchlaucht.

De unge Højheder blev ved at le, mens de gik hen mod Komtesse von Hartenstein.

— — Som to Børn — min Go'e, sagde Komtesse von Hartenstein til Mademoiselle Leterrier, de var glade som to Børn, da jeg overraskede dem ...

Næste Dag rejste den fremmede Durchlaucht.

Hvis Hendes Højhed følte sig skuffet, plagede hun i al Fald ingen med sin Skuffelse. Hun blev atter ført til Bords til dagligt Taffel i den mindre Spisesal af Hans Højhed Hertugen; og efter Taflet broderede hun — mens Komtesse von Hartenstein læste højt — paa sin Kakkelovnsskærm med Perler til Borgerforeningens Basar.

Hendes Højhed sad bøjet ind under Lampen og stak Sølvperlerne paa den fine Naal. Lyset faldt ned paa hendes røde Haandled og paa Ansigtet, som hun holdt hen i Skæret.

Hendes Højheds Kindben traadte skarpt frem, naar Lyset faldt saadan. Hendes Højhed begyndte at blive noget spids.

En Aften, da Arveprinsen var hjemme i Besøg, sagde han — han havde staaet og set paa hende, som hun sad der, mager og yndeforladt:

— Maria Carolina, tror Du det klæ'er Dig at sidde der og stange Perler?

Han havde sagt det pludselig. Det gav et Sæt i Maria Carolina.

— Dig kan vi da sende til Eisenstein straks, sagde Arveprinsen og drejede sig om paa Hælen.

Hendes Højhed Prinsesse Maria Carolina bøjede sig dybere frem over Bordet. Lidt efter samlede hun stille Perlerne sammen og pakkede langsomt Broderiet ind i sit Papir.

Hendes Højhed trak sig lidt tidligt tilbage; hun havde en Smule ondt i Hovedet; hun saa ogsaa bleg ud.

Hun gik med sin Broderipakke i Haanden hen til Hertugens Tarokbord. Han spillede med Arveprinsen.

Hans Højhed Hertugen kyssede hende paa Panden, mellem to Stik.

— Godnat, min Pige, sagde han.

— Godnat.

Arveprinsen saa op paa sin Søster. Hun var saa bleg.

— Hvad, er du daarlig, Mis, sagde han — det var hendes Kælenavn fra Barn — og han førte kærtegnende hendes Haand op til sin Kind. God Bedring, Stakkel.

Hendes Højhed var meget nervøs. Der faldt et Par Taarer ned paa Pakken med Borger-

foreningens Kakkelovnsskærm, mens hun hastigt gik hen gennem Salen.

Den næste Morgen havde Hendes Højhed røde Øjne, da hun red Tur med sin Broder, Arveprinsen.

De var gode Venner, paa deres gamle Maade. Han drillede hende, og hun var noget sky og ofte studs.

Men undertiden, naar han efter Taflet med et »Velbekomme Mis« kyssede hende paa Kinden, kunde Hendes Højhed et Nu skælvende trykke sig krampagtigt ind mod Broderens Skulder; og Arveprinsen saa' efter hende, mens hun gik over Gulvet og stille skænkede Kaffen og bragte den til Hans Højhed Hertugen.

Naa — Arveprinsen strakte de kønne Ben i Husartrikoterne ud fra sig — det er s'gu heller ikke muntert. . . Han blev ved at se hen paa Søsteren, som skænkede Kaffen ved Siden af Komtesse von Hartenstein:

— Næ—æ, man kan s'gu ikke kalde det for muntert.

Hans Højhed Arveprinsen blev aldrig mere end tre Dage ad Gangen i Residentsen. Han laa ved Regimentet i Potsdam.

Hendes Højhed Prinsesse Maria Carolina var atter ene paa sine Rideture. Hun lod den nye Ajax gaa langsomt hen ad Skovvejen. Gamle Ajax var skudt, den var blevet saa stiv i Benene og saa

smaat blindøjet begyndte den ogsaa at blive. Saa havde Arveprinsen skudt den: og Maria Carolina havde ladet det gamle Dyr begrave i Randen af en Lysning i Skoven under en Eg. Det var hendes kæreste Yndlingsplet i den hele Skov. Men forresten kendte hun hver Udsigt og hver Sti. Hun havde færdedes her sin lykkeligste Tid.

Skovfogedens Børn legede ved Gærdet. Hendes Højhed holdt Ajax an og hørte paa Legen.

Hendes Højhed holdt saa meget af Børn. Hun stod af Hesten og satte sig paa Grøftekanten mellem Purkene, og de red Ranke og de jublede og lo med hendes høje Ridehat ned over Ørene . . .

Maria Carolina kunde bedst tale med Børn. Hun vilde jo alle det saa inderlig godt — men hun vidste aldrig noget rigtigt at sige til alle de andre fremmede Mennesker.

De talte ogsaa tidt om saa meget, om Ting, hun ikke vidste og ikke kendte til.

Og hun forstod dem aldrig rigtig og stod saa fremmed og smilte blot og blev sky og generт . . .

Med Børn var det noget andet. Med dem pludrede hun og lo. Halve Timer sad hun der paa Gærdet midt i Flokken — de væltede sig over hende, baade paa Bryst og paa Mave, og hendes Ridekjole pyntede de med Burrer og de mindste red paa hendes Skuldre hen ad Skovvejen.

Lakajen holdt ærbødigt mellem Træerne, stiv som en Skildvagt paa sin Hest.

Naar Hendes Højhed vendte hjem, holdt hun ved Skovmøllen og Møllerens Datter, Anna Lise, bragte hende et Glas Mælk.

Den gamle Møllerkone med det runde, rødmussede Ansigt kom frem i Døren og nejede, og Hendes Højhed drak Mælken.

— Naar bli'r det saa? sagde Hendes Højhed.

— Aa, og Møllerkonen nejede, det har Stunder, Deres Højhed.

— De véd, jeg gi'er Udstyr, sagde Hendes Højhed, til Tak for Mælken.

Anna Lise fik Glasset igen og nejede.

— Prosit, Deres Højhed.

— Ja, Gud velsigne, sagde den Gamle og nejede igen.

— Tak.

— Farvel. Hendes Højhed red. — — Møllehjulet klaprede hen gennem Skoven. Langt inde mellem Træerne sang et Par Fugle. Hendes Højhed holdt Ajax an og lyttede: En Spætte havde travlt der paa den nære Stamme.

Ved Enden af Vejen saa' man Slots-Parkporten med sine to itubrukne Vaser.

Hendes Højhed red Fod for Fod.

— — —

Arveprinsen skulde paa Rejser i Orienten. Hans Højhed Hertugen solgte sine Heste for at spare. Maria Carolina gik i omsyede Kjoler. Det var Tanternes Galla-Rober fra Wien.

IV.

Hoffet var for første Gang inde fra Landet for at gaa i Theatret.

Hendes Højhed saa i Kikkerten efter kendte Ansigter. Hun havde sat sig tilrette paa den gamle Plads i Logen, halvt bag det Fløjelsforhæng og følte det saa hjemligt rart: Alle Abonnenterne havde deres gamle Pladser i Balkonen -- nu kunde man da se, ved den nye Krone, som var hængt op under Sommeren.

Hendes Højhed hørte ikke et Ord af »Don Carlos«. Naar hun en Gang imellem vendte Ansigtet mod Scenen, saa hun Hr. von Pøllnitz staa paa Tæerne, med Hænderne presset ind mod sit Bryst . . . Hr. von Pøllnitz var Marquis Posa . . . Hr. von Pøllnitz havde vist igen lagt sig ud i Ferien . . . Ovre i Hofdamelogen blundede Frøken von Hartenstein allerede, siddende som en Tinsoldat saa ret op i sin Stol.

Hendes Højhed blev ved at sidde med Kikkerten for Øjnene eller Viften halv udfoldet i Haanden i sit Skød — og saa' ikke og hørte ikke. Hun vidste ikke, hvorpaa hun tænkte; hun følte kun, hun sad saa godt i Ro her i Krogen, mens de spillede alt det dernede.

Naar der applavderedes, løftede hun Hænderne op over Logebrystningen og førte mekanisk de behandskede Haandflader et Par Gange lydløst imod hinanden. Hun vidste det knap, naar hun gjorde det.

Det var en »Sortie« af Hr. von Pøllnitz. Han svedte som en Lastdrager. Hr. von Pøllnitz svedte altid, naar han tolkede stærke Følelser.

Hr. von Pøllnitz spejlede sig i Foyeren. Hr. von Pøllnitz spejlede sig gerne, naar han var i Trikoter. Han stod i Positur, saa han saa' begge Rundingerne af sine Lægge og smilede med et fint Hofsmil til Spejlet Hr. v. Pøllnitz lod Bolingbroke smile saadan til Lady Marlborough.

Naar han var alene, vred Hr. von Pøllnitz Hovedet af Led for at se sig paa Ryggen. Hr. von Pøllnitz havde sin Fejl der bagtil. Han var for fyldig der, hvor Menneskene sidder. Intendanten lod ham ofte høre det i Helteroller. Hr. von Pøllnitz spejlede i Enrum altid den for høje Legemsdel . . .

Hr. von Pøllnitz var sunket hen i Udsigten til begge sine Lægge . . .

Prinsesse Eboli kom hen til Spejlet. Hr. v. Pøllnitz fór op:

— Kære Ven — man troede altid Hr. von Pøllnitz mindst havde talt Stjernerne og vilde

meddele Resultatet, naar han sagde sit »kære Ven« — saa De. Højheden deltog i Applavsen?

Regisseuren kaldte paa Marquis Posa . . .

Hendes Højhed Prinsesse Maria Carolina sad stadig ubevægelig i sin Krog. Hans Højhed Hertugen tog Plads bagved hende. Han sad og førte uafladelig sine fem udspilede Fingre gennem sit lange Skæg, indtil han faldt i Søvn. Han vaagnede regelmæssigt ved Lyden, naar Tæppet raslede ned. Han satte sig da hen til Logebrystningen i Lyset, bøjet frem mod Prinsessen. Han havde, naar han sad foran i Logen, den Vane at bevæge Læberne, som om han stadig talte. Han sagde aldrig et Ord.

Hendes Højhed saa' over i Hofdamelogen. Frøken von Hartenstein var vaagnet — midt i Akten. Hun sad med opspilede Øjne og stirrede ned paa Scenen. Komtesse von Hartenstein saa' ud som en skræmt Høne.

I samme Nu slog hende den besynderlige Klang af en Stemme fra Scenen — raa, næsten dyrisk. Hendes Højhed fo'r uvilkaarlig sammen: Det var Don Carlos, der talte til Dronningen.

Han var hæslig, og hvor tynd — med et fladt Ansigt, kun et Par store, hede Øjne . . . Hvor slog han dog om sig med de lange Arme.

Sie waren mein — im Angesicht der Welt,
Mir zugesprochen von zwei grossen Thronen,

Mir zuerkannt von Himmel und Natur,
Und Philipp — Philipp hat mir sie geraubt.

Hendes Højhed bøjede sig ned og læste Don Carlos' Navn paa den udslagne Plakat: Josef Kaim. Og skønt hun egentlig ikke vilde, fulgte hun forbavset med Øjnene hver Mine, bøjet lidt frem og uden Kikkert.

Hun hørte knap Ordene han talte, bare Stemmen blev hun ved at høre. Og nysgjerrig, halvt skræmt, som hun vilde bøje sig ned over noget sært Kræ, der krøb hendes Vej forbi paa Jorden, saa' hun ned paa ham.

Han talte og krængede Læberne frem, saa man saa' alle hans Tænder; og han bøjede sig sammen med knyttede Hænder, som sled han i Raseri i fangende, usynlige Stænger.

— Kretiner, sagde Hans Højhed Hertugen bag hende. Han var ogsaa vaagnet.

Eksellencen von Kurth blev kaldt op i den hertugelige Loge i Mellemakten.

Maria Carolina hilste og rakte ham Haanden.

— En oprørsk Person, vor nye Elsker, Deres Højhed, sagde Eksellencen og bukkede.

Det var Hendes Højhed, som hun havde søgt om de Ord . . . Ja, sagde hun og saa igen hans Stillinger, som han havde staaet i overfor Dronningen . . . Ja . . .

— Vort Hoftheater er ikke noget Menageri, sagde Hans Højhed.

Eksellencen von Kurth stod forbløffet: Ja — sagde han — Deres Højhed har Ret, den unge Mand er noget heftig . .

Tæppet gik op igen og atter ned. Aftenen forløb.

— Saa tager vi vel hjem, sagde Hans Højhed.

— Ja. Maria Carolina lagde sin Arm i hans. De gik ud gennem Forværelset ned ad Trappen.

Eksellencen von Kurth og Intendanten stod i Vestibulen. Intendanten skrabede ud, med ynkeligt Ansigt, og den højre Skulder tilvejrs, som om han ventede noget korporligt paa Siden af Hovedet.

— Ja, ja, sagde Hans Højhed, som von Kurth siger en oprørsk Person . . . Hendes Højhed blot smilede.

De gik videre ud paa Trappen i det fri. Det havde regnet, og der faldt endnu nogle enkelte, store Draaber paa Stenene. Den friske Kølighed slog ned fra Parkens Træer.

— Aa, det har regnet, sagde Maria Carolina. Hun følte et Velbehag under den frie Himmel.

— Slaa dog Vognen ned, sagde hun. Det regner jo ikke mer.

Hertugen kørte bort med sin Kavaler. Maria Carolina blev staaende paa Trappen,

mens de slog Vognen ned. Hun strakte Haanden ud for at fange en Draabe.

— Men det regner endnu, sagde Komtesse von Hartenstein. Det blir en Skylle igen... Frøken von Hartenstein havde en Hat med ægte Fjer.

— Aa — blot lidt fra Træerne . . .

De begyndte at køre, og i hastigt Trav rullede de ad Alleen ud paa Landevejen, gennem Dalen. Uvejret var lige hørt op. De mørke Skyer rullede sig bort over Højderne som et stort Klæde. Himlen var dybblaa, saa fuld af Stjerner.

Vejen bugtede og løb langs med Floden. Let Damp stod op af Strømmen. Det mørke Vand saas ind mellem svajende Pile.

— Kør langsommere, sagde Maria Carolina.

De kørte ganske langsomt. Hestene raslede i Seletøjet, utaalmodige efter at komme hjemad. Saa gik de atter stille Fod for Fod.

Der var som i Vaar en Duft fra Græs og Træer. Saa stille, at man hørte Draabernes Fald, naar de en efter en glede fra Pilenes Blade ned i Strømmen.

— Hvor Natten er smuk.

Hendes Højhed aandede dybt. Hun sad med tilbagelænet Hoved og saa op i Natten.

Et Vers faldt hende ind og et andet og et endnu. Hun vidste ikke, hun kunde dem udenad, nu hvor de kom — de dejlige Ord.

— Hvor Natten er smuk, sagde hun igen.

De var kørt bort fra Floden, opad i Højderne. Borte i Horisonten kom nu og da et hastigt og fjernt Lyn. Graner og Birke duftede paa Skraaningerne. En Hund fo'r op i et Vogterhus, inde i Skoven, og glammede.

— — —

Hendes Højhed sad foran sit Toiletspejl. Kammerpigen flettede hendes Haar.

Vinduerne stod aabne bag de lange Stores. Et Par Insekter fløj omkring Lysene.

De fløj rundt og rundt; ind gennem Flammen og sved sig; rundt og rundt . . . Hendes Højhed slog til dem: Aa -- de Dyr, sagde hun.

Det faldt hende ind, hvem Mennesket lignede . . .

Ja.

Billedet i Hertugindens Dagligstue, hvor Marie Antoinette føres til Fængslet . . . Der stod en ung Mand med knyttet Haand og Hovedet lidt bøjet . . . Allerforrest, tilhøjre . . .

Det var ham, han lignede.

De to Insekter surrede ind i Lyset og faldt ned.

— Aa, luk Vinduet, sagde Maria Carolina Der flyver saa meget Kryb herind.

— — —

Hoffet havde boet i Residentsen en Maanedstid. Dag fulgte efter Dag i vanligt Trit.

Hendes Højhed malede Akvarel; hun gav enkelte Dage Kur; hun spaserede sin Time med Komtesse von Hartenstein paa Terrassen.

Hendes Højhed mødte undertiden Hr. Hofskuespiller Kaim . . . Det kunde ikke nægtes, han var hæslig. Det flade Ansigt saa gult som en Citron. Han hilste ogsaa meget kejtet med sin høje Hat.

Det var en Dag, midt i November, en Formiddag med det fuldeste Lys over Parkens mange farvede Træer; tyndt var Løvet, faldne Blade laa allerede som et gulbroget Tæppe over Gange og Plæner. Hendes Højhed havde drukket Kaffe i det øverste Lysthus med nogle Damer. De havde netop rejst sig for at gaa, da Hr. Josef Kaim kom forbi Verandaen.

Hendes Højhed gik ned ad Trappen med et Par Damer. Hr. Kaim hilste.

Hendes Højhed standsede paa det nederste Trin.

— Hr. Kaim, sagde hun. Her er en meget smuk Udsigt oppe paa Platformen. Vil De maaske se den idag — her er just aabent?

Hr. Kaim var bleven staaende med et Sæt. — med Hatten i Haanden.

— Jeg takker — jeg takker Deres Højhed.

— Steindl — Hendes Højhed vendte sig til Tjeneren — vis De Hr. Hofskuespiller Kaim op paa Platformen . . . Udsigten er virkelig smuk . . .

— Jeg — — har hørt det . . . Deres Højhed . . .

Hendes Højhed hilste og gik videre med sine Damer.

Gehejmeraadinden talte fremdeles om Dronningen af Rumænien.

— En Majestæt, der sætter Versfødder sammen, sagde hun . . .

— Og gi'er *Kærlighedshistorier* i Trykken . . .

— *Horrible,* sagde Mlle Leterrier.

— — Ja — det var den samme Stemme — kort og vred. som om Mennesket stadig fo'r op mod en Fornærmelse.

Hendes Højhed var standset. Hun saa et Øjeblik udover den skinnende Have.

— Ja — sagde hun — Dronning Elisabeth skriver smukke Poesier.

Mundene klappede bums i paa Damerne.

Mlle Leterrier tog Têten: *Mais oui* — sagde hun — *votre Altesse — des vers étonnants* . . .

Og i samme Tone som naar hun tog Udgangspunkter for Hendes Højhed den Gang, for femten Aar siden, sagde hun igen:

— *Oui — voilà une madame de Staël sur le thrône* . . .

De andre Damer tav og lod Fru Staël sidde paa sin Throne. De vendte tilbage til Slottet.

Om Eftermiddagen kørte Hendes Højhed Tur til det italienske Slot med Komtesse von Hartenstein. Naar hun efter Taflet havde skænket Kaffen til Hans Højhed Hertugen — Hans Højhed Hertugen var meget plaget af Gigt i denne Vinter; Hans Højheds Spillebord var flyttet hen lige foran Ilden — kørte hun i Theatret; eller hun sad hjemme i sin vante Krog i den gule Sal

Hendes Højhed læste i Vinter helst selv.

Hendes Højhed læste Schiller.

Hun sad bøjet og læste med Bindet i sit Skød. Hun holdt tidt op og saa ud for sig med Hovedet støttet i sin Haand.

Man hørte i Salen kun Kortenes sagte Fald mod Bordet, naar de spillede, og Hofmarschallens Gammelmandshoste, som han søgte at faa til at tage sig ud som en diskret og undertrykt Latter, der lød saa umotiveret hen i Stilheden.

Hendes Højhed lod Haanden synke og saa sig rundt i Salen. Hun saa Hans Højhed Hertugens bøjede Ryg og Hofmarschallen i Profil — hans Hoved rokkede lidt.

Komtesse von Hartenstein sad nogle Skridt fra hende. Den sorte Paryk stak grelt af mod Panden, der var fuld af *poudre de riz* over Rynkerne . . .

Og Hendes Højhed bøjede sig og læste igen.

— Maria Carolina, kaldte Hans Højhed.

Maria Carolina rejste sig og lukkede Bogen.

— Vi er færdige, sagde Hans Højhed.

Maria Carolina gik stille hen til Spillebordet og tog Plads.

De høje Herskaber spillede et Parti Piqué, før de trak sig tilbage.

— — —

Komiteen til »Borgerforeningens« Basar opfordrede Hr. Hofskuespiller Joseph Kaim til at yde sin velvillige Assistance med et Deklamationsnumer. Det var Overborgmesteren, som fik Ideen i et Komitemøde en Aften, da han havde været til Taffel.

I Damekomitemødet paa Slottet forespurgte man Hendes Højhed Protektricen om Tilladelse til at anmode — »det var maaske en Afveksling« — Hr. Josef Kaim om at assistere ved Basaren.

Hendes Højhed mente, at Hr. Kaim vel allerede havde et stort Publikum.

Hr. Hofskuespiller Kaim lovede villigt at efterkomme Opfordringen.

Hr. Hofskuespiller von Pøllnitz maatte tilstaa, at han forstod ikke Komiteen.

Hr. von Pøllnitz var i disse Dage altid paa Gaden. Man faldt over Hr. von Pøllnitz, blot man satte sin Fod paa Gaden.

— Kære Ven sagde han — begriber De? —

Intet Knaphul var helligt for Hr. von Pøllnitz: I tyve Aar — kære Ven . . . tyve Aar . . . har jeg vist dem den Venlighed —

— Ja — bedste Hr. von Pøllnitz . . . jeg skal denne Vej . . .

— Tyve Aar . . . Hr. von Pøllnitz tog sig til Panden og blev staaende et Øjeblik med udstrakt Arm, Fingrene udspilede, og med stirrende Øjne — — Kære Ven — — Naa — skal De denne Vej? — — jeg følger Dem . . .

Hr. v. Pøllnitz gik Gade op og Gade ned.

— Men der maa jo være Grunde, sagde han. Man skylder mig Grunde . . . Man maa give mig Grunde . . .

Naar om Aftenen Gæstestuen i »Hertugen« blev lukket, tog Hr. von Pøllnitz en Arm. Hr. von Pøllnitz slap den sent:

— Kære Ven — Hr. von Pøllnitz standsede og saa Ledsageren lige ind i Ansigtet — Tingen er, man kan jo ikke tie — der maa jo tages Forholdsregler . . , man maa dog vide . . .

Hr. von Pøllnitz kom hjem Klokken to, tre om Natten.

Naar Hr. von Pøllnitz var hjemme, sad han stille hen i sin Stol med Hænderne paa sine Laar. Undertiden løftede han langsomt

Armen og lagde smerteligt Haanden op paa sin Plade.

— Det er jo det — Mariane, sagde Hr. von Pøllnitz til sin Frue — hvis man begreb det — —

— — —

Hendes Højhed Prinsesse Maria Carolina havde aldrig set saa godt ud. Hendes Højhed var i noget fornemt, slankt Graat, der klædte hende rent mærkeligt: Hendes Højhed var næsten smuk, som hun kom ind i Basaren med Overborgmesteren

Hendes Højhed gik op ad Trinene til Tribunen og tog Plads. Sangerne begyndte at synge.

Hr. Pøllnitz havde tilbudt sig at staa i Tombola.

— Kære Pøllnitz, havde Fru von Pøllnitz sagt: om du vilde følge mit Raad.

Hr. von Pøllnitz fulgte altid sin Kones Raad: Hr. von Pøllnitz stod i Tombola med et bredt Bonvivantsmil.

— Hvor det er morsomt engang at høre en anden — sagde Hr. von Pøllnitz til alle. Han var saa urolig, at han trippede.

– Kære Ven, sagde han. Man har fri ...

Hr. von Pøllnitz var lykkelig.

Hendes Højhed Prinsesse Maria Carolina var lidt ubarmhjertig mod Borgerforeningens

Buket: Der faldt under Sangforeningens Sang det ene Blad efter det andet ned for hendes Stol.

Hr. von Pøllnitz lagde Armene overkors ved sin Tombola: Hr. Hofskuespiller Josef Kaim kom frem i Kjole og hvidt.

Hendes Højhed Prinsesse Maria Carolina hilste ved at bøje Ansigtet ned over Borgerforeningens Buket.

Hr. Josef Kaim deklamerede »Sangerens Forbandelse«. Han havde hængende Skuldre i en flunkende ny Kjole. Skjorten skød sig under Anstrængelsen op og stod ud af Vesten, og Hr. Kaim trak den ned mellem hvert Vers.

Hr. Kaim deklamerede lidt slettere end Alverden.

Fru von Pøllnitz sad paa reserveret Plads. Hun havde Næseklemmer paa og saa uafbrudt paa Prinsessen. Hendes Højhed blev ved at sidde med bøjet Hoved. Hun saa ned i Gulvet paa Hr. Kaims Fødder, uhyre Fødder i et Par Laksko med høje Hæle.

En Bredde af Fødder . . .

Hendes Højhed var nervøs; den stakkels Borgerforenings Buket. Fru von Pøllnitz var overbevist om, at Baandene snart var ganske krøllede.

— Han stod ganske som Hr. v. Pøllnitz.

Den højre Haand presset ind mod Brystet — en tyk Haand i en klemt hvid Handske — og strakte Hals — og hvor var han varm . . .

Hendes Højhed saa atter stift ned — paa de store Fødder.

Det var forbi, og Hr. Josef Kaim bukkede. Der applauderedes livligt i Salen. Hr. von Pøllnitz strakte Armene langt frem i Højde med sit Hoved og klappede heftigt.

Hendes Højhed Protektricen rejste sig hurtigt. Sangerne havde sat an til Slutningsnumeret, men holdt inde, og det blev ved et hendøende Kvæk. Dirigenten, der skrævede med Ryggen til Salen, blev staaende med løftet Haand . . .

Hendes Højhed Prinsesse Maria Carolina var allerede nede af Tribunetrappen.

Damerne fløj til Boderne og fik de udbredte Duge væk, som skærmede de udsøgte Genstande . . . Det var knap, at Frøken von Hartenstein kunde indhente Hendes Højhed.

Højheden smilede hastigt frem gennem Bodrækken. I Bod Nr. to straalede Fru Overborgmesteren bag sine Dynger af »Prinsessens Peberkager«.

Højheden smilede svagt til Boden og gik forbi. Fru Overborgmesteren var knikset ned bag Peberkagerne og blev staaende i

Nejningen: Hendes Højhed købte i Fru Hoftandlægens Barak.

Fru Overborgmesteren havde født ti Børn til Verden. Hun fik det med Hold over Lænderne ved saadanne Lejligheder.

Hendes Højhed havde aldrig været saa livlig . . . Hun talte længe i hver Butik, nederst i Salen . . .

Da Hendes Højhed tog bort, rev Hr. von Pøllnitz »Leve't« ud af Munden paa Overborgmesteren.

Hr. von Pøllnitz var i det Hele i Ekstase.

— Kære Ven — Hr. von Pøllnitz omfavnede Hr. Kaim — et Organ . . . et Foredrag . . . Jeg vil indlemme »Sangerens Forbandelse« i mit Repertoire . . .

Ud paa Aftenen købtes Fru Overborgmesterens Peberkager underhaanden til Buffet'en.

— — —

Hr. og Fru von Pøllnitz gik hjem.

Hr. von Pøllnitz rømmede sig; Fru von Pøllnitz hørte det ikke.

Tilsidst sagde Hr. von Pøllnitz og gned sig under Hagen — Hr. von Pøllnitz gned sig under Hagen som en Høker i fortrolige Øjeblikke og frembragte en gryntende Lyd —:

— Hm »Mutter Pøllnitz« — Mutter Pøllnitz var et Kælenavn — hvad si'er du saa?

— Hvad jeg siger — David — til hvad?

— Til hvad? sagde Hr. von Pøllnitz. Som om der . . . Til hvad?

— Mener du den unge Mand. Det var jo meget net.

— Kære Mari . . . Hr. von Pøllnitz kom ikke videre . . .

— Naar man betænker, at det unge Menneske er ganske uden Øvelse; Fru von Pøllnitz sagde det venligt.

Hr. von Pøllnitz sagde ikke noget. Han havde det varmt.

— Pøllnitz, sagde Fru von Pøllnitz — du skulde slutte dig lidt mere til Hr. Kaim.

— Slutte mig — min Pige, Hr. von Pøllnitz stod stille . . .

— Ja — han gør virkelig et rart Indtryk — saa beskeden og forlegen endnu . . .

De var hjemme.

Hr. von Pøllnitz sad længe i sin Stol, stille, med Hænderne paa sine Laar.

Siden laa han timevis vaagen. Han sukkede og pustede og saa over paa Fru von Pøllnitz. Hun lod, som hun sov.

Hr. von Pøllnitz vendte og drejede sig og slog sig paa Hovedet, saa Nathuen fløj fra højre til venstre: Hr. von Pøllnitz laa med Nathue.

Næste Morgen tog Hr. von Pøllnitz »Engelsk Salt«. Hans Mave taalte ikke stærke Sindsbevægelser.

— — —

Hendes Højhed Prinsesse Maria Carolina klædte sig om, da hun kom hjem, og hun gik ned i den gule Sal.

Komtesse von Hartenstein læste højt af »*Revue des deux mondes*«. Det var en Afhandling om den evropæiske Indflydelse i Kina.

Da Hendes Højhed skulde til Ro, og Kammerjomfruen flettede hendes Haar, paastod Hendes Højhed uafladelig, hun trak i Fletningen.

— Herre Gud — Hendes Højhed var meget sensibel — De piner mig . . .

— Men, Deres Højhed . . .

— Nu igen . . .

— Deres Højhed . . .

— Aa — lad mig selv . . .

Hendes Højhed tog selv Haaret og begyndte at flette det.

Og to Minutter efter lod hun det falde igen . . .

Kammerjomfruen forstod ikke Højheden. Stille flettede hun Haaret og bandt det varsomt op.

— — —

Hans Højheds Gigt var meget slem. Et Par Uger tog Hendes Højhed Prinsesse Maria ikke i Theatret.

Hr. von Pøllnitz var meget optaget: han

virkede for selskabeligt Samkvem mellem Hofteatrets Medlemmer.

— Kære Ven, sagde Hr. von Pøllnitz — man ser aldrig hinanden . . .

— Bedste Ven, man er Kammerater, og vi lever som fremmede . . .

— Kære Ven — man maa se hinanden . . .

Næste Lørdag var der Middag hos Hr. von Pøllnitz. Hr. Hofskuespiller Kaim havde Fru von Pøllnitz til Bords.

V.

Vaaren kom med kriblende Sol og Grøde. Hendes Højhed var nervøs. Foraars-Uroen angreb Hendes Højhed.

— Højheden har Indfald, sagde Komtesse von Hartenstein — min Go'e, uberegnelige . . .

Komtesse von Hartenstein tilbragte sine fleste Eftermiddage hos Mademoiselle Leterrier. Hendes Højhed trak sig i den sidste Tid ofte tilbage om Eftermiddagen. Hun vilde hvile sig.

Hendes Højhed havde lukket Døren af, saa Kammerjomfruen maatte banke paa, naar hun skulde klæde Højheden paa til Taflet.

Komtesse von Hartenstein sad ovre hos Mademoiselle Leterrier.

— Min Go'e, sagde hun, det er Nerverne . . . Men hvem der lider, min Go'e — det taler man ikke om . . . Højheden har Indfald: Igaar gik vi hjem fra Theatret —

— Gik?

— Ja — min Go'e, vi gik; Højheden sendte Vognen bort . . . Det Slæbeskørt har jeg haft min Nytte af . . .

Komtesse von Hartenstein beskrev ikke, hvad hun led. Men hun havde en Maade at

tie paa om sine Lidelser — »min Go'e, jeg har jo at bøje mig« — saa hun saa' ud, som hun daglig blev slagtet.

Mademoiselle Leterrier nikkede forstaaelsesfuldt.

— *Mais oui* — sagde hun — *c'est l'âge orageux.*

— Ja, sagde Komtesse von Hartenstein; hun forstod ikke, hvad Mademoiselle mente: Komtesse von Hartenstein havde aldrig kendt nogen *âge orageux.*

— *Mais oui — c'est ça*, gentog Mademoiselle. Hun kendte det. Mademoiselle Leterrier havde en »Nevø«, en lang friseret Laban af en Referendar, der besøgte hende to Gange om Aaret og regelmæssigt tømte hendes Sparekassebog. *C'est ça*, sagde Mademoiselle Leterrier.

Det ringer. Det er Fru von Pøllnitz. Fru von Pøllnitz har taget Timer i Fransk i Vinter hos Mlle Leterrier.

De tre Damer taler om Vejret, der er saa ustadigt og slemt for Hans Højhed Hertugens Gigt.

— — —

Hans Højhed Hertugen var meget plaget af Gigt. Han havde ikke en Gang saa meget som kunnet sætte sin Fod i Hoftheatret i de sidste to Maaneder.

Hendes Højhed Prinsesse Maria Carolina

satte sig paa hans Plads i Mørket. Lyset fra Rampen generede. Hendes Højhed sad ogsaa hellere der — lidt tilbage i Skjul: Hendes Højhed var virkelig undertiden ganske skræmt i Hoftheatret nu.

— Har han ikke faaet dem gjort til Re-beller allesammen, sagde Eksellensen Kurth. Det er en Galskab, der smitter . . .

Komtesse von Hartenstein mente, at den store Devrient vendte sig i sin Grav.

Hendes Højhed sad blot forskræmt.

Josef Kaim r e v de unge paa Scenen med sig.

Det var ikke stor Kunst. Men den hede Ungdom gennembrændte Mesterværkerne med alle Lidenskaber. Had var det rene Vildskab, og Kærlighed var Raseri. Liv stod der i de lyse Luer af Tøjlesløsheden.

De Godtfolk i Residentsen sad i Hoftheatret saa forblæste, som gik de over Raadstuepladsen i Storm.

Maria Carolina trykkede sig ind i sin Loge-krog. Hun følte en sky Forbavselse, en be-klemt Modvillie, der ikke vidste, mod hvem den skulde vende sig. Og hun blev siddende, som en Døv, der kæmper for at høre, og stirrede paa disse Mennesker.

Josef Kaims Stemme lød gennem alle de andres.

Undertiden lød den ogsaa smeltende mildt, smigrende blød som Musik — som naar Don Karlos talte til Dronningen.

Og nysgjerrig saa Hendes Højhed ned paa Don Karlos, der knælede for den Elskede — paa hans Ansigt, der straalende vendte op imod hendes, paa Læberne, der bevægede sig under sagte Ord, og Hovedet, der bøjede sig, naar han kyssede hendes Haand.

Og længe, med en egen Glæde, gemte Hendes Højhed over Billedet, mens hun lukkede Øjnene.

Men Stykket gik videre. Og vildt kæmpede Eboli om Karlos, og Karl svor sin Fader Fjendskab i Forbandelser, og Posa gik i Døden, Posa den Retfærdige.

Hendes Højhed vidste knap af Ordene. Men hun hørte de oprørte Stemmer som i et stort Kor, og hun følte en klemmende Angst, som om noget besværede Aandedrag og Hjerteslag i hendes Bryst.

Naar Tæppet var faldet, og det var forbi, blev hun siddende paa sin Plads, og hun stirrede aandsfraværende paa Tæppet, der pludselig blev mørkt, og Jerngitret, der skød langsomt ned, en sort Væg, og faldt tungt i Gulvet.

Hendes Højhed rejste sig, og hun blev endnu staaende ved Randen af Logen, og hun saa ud i den tomme Sal i Halvmørket med alle de gabende Stolestader.

Fru von Pøllnitz havde i Vinter Plads i Logen vis-à-vis Prinsessens i første Etage.

Hun tog Tøjet paa i den aabne Logedør; Fru von Pøllnitz havde Næseklemmen paa under Sløret.

Lakajen havde løftet Portieren til den lille Salon. Prinsessen vendte sig og gik ham forbi. Hun kørte hjem.

Hans Højhed Hertugen havde ventet paa Hendes Højhed til Piqué'en. Han sad og trommede med Knoerne paa Spillebordet og saa paa Uret hvert halve Minut.

Klokken er elleve, sagde Hans Højhed. Han havde allerede Kortene i Hænderne.

— Ja — Deres Højhed. Maria Carolina tog Plads, og Hans Højhed gav Kort. De spillede i Tavshed, gav, tog Kort og stak.

En Lakaj listede over Gulvet med Theservicet. Komtesse von Hartensteins Strikkepinde raslede sagte.

Deres Højheder blev ved at spille.

Naar Spillet var ude, samlede Hans Højhed Kortene.

— Det er blevet sent, sagde han.

— Klokken er halv tolv, sagde Hendes Højhed. Hun rejste sig og gik hen over Gulvet mod en Vinduesfordybning. Hun støttede et Øjeblik sit tunge Hoved mod Vinduessprossen.

— Deres Højheds The. sagde Komtesse v. Hartenstein.

— Tak — jeg kommer . . .

Herskaberne drak The i Tavshed.

— — —

Hendes Højhed Prinsesse Maria Carolina vilde hente en Bog i »Hertugindens Dagligstue«, før hun gik til Ro. En Lakaj bar Armstagen foran hende.

Hendes Højhed gik hen til den lille Reol og mekanisk tog hun en Bog af Hendes Højhed Hertugindens Haandbibliothek. Hun lagde den fra sig paa Bordet, og mens Lakajen ventede med den løftede Kandelaber, betragtede hun »Marie Antoinette, der førtes til Fængslet«.

Hun betragtede Ansigterne og Skikkelserne med de knyttede Hænder.

Hun saa' fra Rebellerne hen paa Dronningens Ansigt. Hun skred rank frem, kongelig, gennem Pøblen. Ansigtet næsten straalede i sin uantastelige Ro.

Maria Carolina saa bort fra Billedet rundt i hendes Højhed Hertugindens private Gemak . . . Det var, som hendes Moder kom hende i Møde fra hver Plet . . .

Hun saa hende sidde der i den højryggede Sofa fra det første Kejserdømme, rank og smuk og rolig — de ringbesatte Hænder laa foldede i hendes Skød — mens hun, en lille Pige, der,

foran Hendes Højhed Hertuginden, staaende midt paa Gulvet, hviskede en af Lafontaines Fabler — — paa Stolen derhenne sad Mlle Leterrier og bevægede Læberne til Fabelordene, som om hun vilde suflere hende.

Og naar Fablen var ude, bøjede Hertuginden, hendes Moder, sig let fremad:

— Godt, sagde hun, meget godt.

Og Maria Carolina nejede, mens Hertuginden, hendes Moder, let berørte hendes Pande med sine Læber.

Maria Carolina traadte tilbage. Og Hertuginden strakte Haanden ud til Kys for Mlle Leterrier, og hun sagde igen:

— Det er jo meget godt, Mademoiselle.

Hendes Højhed hørte Hertugindens, hendes Moders Stemme, klar og altid rolig, og hun saa paa de lige og regelrette Møbler med Vaserne og de gyldne Guirlander og Billederne, som hang symetrisk i Vægfelterne.

Maria Carolina aandede dybt, som om hun havde lagt en tung Byrde fra sig, og hun vendte sig for at tage Bogen paa Bordet.

Hendes Blik faldt atter paa Marie Antoinette. Og al hendes Følelse blev til en pludselig dyb Vrede mod disse Folk med deres Skrigen . . .

Hendes Højhed forlod »Hendes Højhed Hertugindens Dagligstue« og med en Haandbevæ-

gelse, uden Ord, afskedigede hun Hofdamen von Hartenstein, der ventede i den gule Sal.

Men mens Kammerpigen flettede Højhedens Haar foran Spejlet, kom den forpinte Urolighed igen. Hun lod Kammerjomfruen gaa, og hun gik tilsengs. Men hun kastede sig uden Ro og fik ingen Søvn. Hun hørte bestandig disse lidenskabelige Stemmer, som om de raabte til hende, og alle hendes Pulse bankede.

Hun tog »Don Carlos« fra en lille Hylde, og hun begyndte at læse.

Hun læste rundtom, og det var bestandig det samme.

Det var de samme Ord, evig: »Kærlighed« — »Menneskeret« — »Frihed« — sagt med de samme Stemmer.

Hun holdt inde med at læse, og Bogen faldt ned paa Tæppet.

Hendes Hoved var tungt af afmægtige Tanker. Hun fandt ikke Rede — i alle de fremmede Ting. Og hun følte som en Angst det bankende Blod.

Hun læste igen, og pludselig standsede hun. Hun havde sat sig op, og Bogen laa paa hendes Knæ: Gang paa Gang læste hun Hertugindens Ord til Dronningen:

Ich bin
Der Meinung, Ihre Majestät, dass es
So Sitte war, den einen Monat hier

Den andern in den Pardo auszuhalten,
Den Winter in der Residenz, so lange
Es Könige in Spanien gegeben . . .

Hendes Højhed slap Bogen. Hun saa ikke Bogstaverne mer; Taarerne kom og blændede hendes Øjne.

Hun følte en inderlig træt, en afmægtig Smerte — stille og uhjælpelig.

Hun græd længe, og hun tørrede atter Taarerne bort; hun rakte mat Haanden ud efter Bogen af »Hendes Højhed Hertugindens Haandbibliothek«. Kammerjomfruen havde lagt den paa Bordet.

Hun slog den op. Det var Habsburgernes Stamtavle. Hun læste Side efter Side og vendte Blad paa Blad. Det var de samme Navne og de samme Titler i uendelig Rad . . .

Hendes Højhed Prinsesse Maria Carolina blundede tungt ind over Habsburgernes Stamtavle.

— — —

Hans Højhed Arveprinsen fik mange arkstærke, sentimentale Breve fra sin Søster.

Han fik dem om Morgenen og saa ned ad Siderne, mens han nød sin første Cigar.

Hans Højhed skød de blaa Røgskyer i Ringe ud under sin Knebelsbart.

— *Pauvre enfant*, sagde han.

Og med et Suk strakte Arveprinsen sine

Rytterben fra sig og tog den sidste Slurk af Kaffen.

— *Pauvre enfant.*

— — —

Hendes Højhed Prinsesse Maria Carolina var virkelig syg. Livlægen kunde ikke noksom tilraade Bevægelse.

Hendes Højhed red lange Ture i den friske Foraarsluft.

Hendes Højhed red saa uens, saa Lakajen evigt maatte passe paa: saa var det Karriere, og saa var det Skridt.

Hun red om ad Møllen. Anna-Lise bragte hende Mælk.

Hendes Højhed tømte Glasset og blev holdende foran Døren. Tankeløs saa hun paa det skummende Hjul.

Hun fo'r let sammen, og rakte Glasset tilbage til Anna-Lise:

— Hvor De er bleg, sagde hun. Er De syg? Det slog hende, hvor Anna-Lise var blevet bleg og mager.

Hun hørte ikke Anna-Lises Svar. Hun saa igen paa det skummende Vand om Hjulet.

— Det er Foraaret, sagde Hendes Højhed.

Anna-Lise nejede for Hendes Højhed, som nikkede »Farvel«.

Hendes Højhed red over Broen. Ved Omdrejningen vendte hun sig. Anna-Lise stod paa

Stentrappen og saa efter hende med Hænderne over Øjnene.

— — —

Der var Ugetaffel. Herskaberne og deres Gæster drak Kaffen i den gule Sal.

Hendes Højhed Prinsesse Maria Carolina talte med Hr. Overførsteren i en Vinduesfordybning, om nogle Træer, der kunde hugges for en Udsigt.

— Ja — ingen kender Skoven saa godt som Deres Højhed, sagde Hr. Overførsteren.

— Jeg har jo redet der hver Dag, siden jeg var Barn. Hendes Højhed saa ud i Haven. Det var Hofskuespiller Kaim, der kom op ad Vejen med to Damer.

— Hvor Luften er mild, sagde Hendes Højhed. Hun havde aabnet Vinduet. — Som i Juni.

Hun bøjede sig ud af Vinduet. Man hørte Stemmerne fra Terrassen lige herop.

— Der er dog smukkest ved Skovmøilen, sagde hun igen og vendte sig halvt til Hr. Overførsteren.

— Jeg ved, Deres Højhed finder det, sagde Overførsteren..

De tav lidt. Prinsesse Maria Carolina blev ved at se ud i Haven.

— Der er jo Sorg i Skovmøllen, sagde Hr. Overførsteren.

Hendes Højhed svarede ikke straks. — Sorg? sagde hun saa, som om Ordet havde haft lang Vej for at naa hende.

— Deres Højhed har ikke hørt, at Anna-Lise . . . den unge Pige, som havde den Ære . . .

— Anna-Lise . . . hvad hun?

— Hun blev fundet . . . igaar Morges — Deres Højhed, ja det er beklageligt — i Mølle-bækken.

Hendes Højhed vendte sig: I Bækken, sagde hun.

Hvor de dog lo dernede.

— Ja, Deres Højhed, igaar.

— Men jeg saa hende jo iforgaars — paa min Tur.

— Det er sket om Aftenen . . . iforgaars.

— Om Aftenen, sagde Hendes Højhed blot Hun saa Anna-Lise staa bleg og huløjet foran sin Hest.

— Ved man nogen Grund? spurgte hun.

— Det plejer at være Forliebelse, Deres Højhed, naar et nittenaars Blod springer i en Bæk.

Hendes Højhed blev ganske bleg. Hun blev ved at se Anna-Lise for sig, mager og forgræmmet. Og hun tænkte pludselig paa, at hun havde set hen paa det skummende Mølle-hjul og sagt tankeløst:

— Det er nok Foraaret.

Og nervøst — hele Tiden havde hun hørt denne Latter og Josef Kaims Stemme — vendte hun sig igen mod Vinduet.

— Hvor de lér, sagde hun.

— Den Stakkel.

Maria Carolina syntes hverken hun saa' Træer eller Terrasser eller Himlen.

— Den Stakkel, sagde hun igen.

Hendes Højhed afskedigede Hr. Overførsteren ved at bøje Hovedet.

Den næste Morgen red Prinsesse Maria Carolina over til Skovmøllen. Det store, trøskede Hjul stod stille, Husdøren var lukket tillige med Gaardporten. Maria Carolina stod af og gik op ad Trappen.

Hun aabnede Døren og gik ind. Fra Gangen til Stuen var der aabent. Maria Carolina traadte lidt frem og standsede. De to Gamle sad mellem Vinduerne i Slagbænken. De sad stille, tæt ind til hinanden.

Den gamle Møller virrede med Hovedet mod Væggen og sukkede.

— Ja — Johan — ja, sagde Konen, som om hun tyssede paa et Barn. Ja — ja . . .

Og de sad igen stille ved Siden af hinanden. Moderen vidskede Taarerne bort med Bagen af sin Haand.

Maria Carolina vendte sig sagte og aabnede Døren til Tråppen.

Hendes Højhed red forbi den tavse Mølle over Broen.

Bredderne langs Bækken var grønne. Sandbunden lyste gennem det rolige Vand i Solen. Der var Anna-Lise død.

Hendes Højhed sprængte bort gennem Skoven med sin Lakaj.

— — —

Det var Dagen efter Opførelsen af »Romeo og Julia«.

Fru von Pøllnitz havde Time hos Mademoiselle Leterrier. Komtesse von Hartenstein var der ogsaa. Hun havde villet »tale med et Menneske — min Go'e«.

— Jeg saa det jo, sagde Fru von Pøllnitz, Hendes Højhed rejste sig straks efter Balkonscenen.

— Og gik alene — med en Lakaj.

— Hjem? spurgte Mademoiselle Leterrier.

— Paa Slottet saa man Hendes Højhed Klokken elleve, min Go'e.

— Klokken elleve. Mlle Leterrier trak Ordene ud, som om hun vilde presse ind i dem alle de Misgerninger, man kunde begaa fra Balkonscenen til Klokken elleve.

— Hvordan saa Hendes Højhed ud, sagde Mademoiselle igen.

— Jeg saa' hende ikke — Komtesse von Hartenstein var ligesom knækket — Hendes Højhed var uden Hat . . .

— Det er altid Hr. Kaim, der attaquerer Hendes Højheds Nerver, sagde Fru von Pøllnitz, Hun havde taget Klemmerne af.

— — —

Hendes Højhed havde været meget bleg, da hun kom ud fra Logen efter Balkonscenen.

Lakajen, der sad i Forstuen til Logen, var vaagnet.

— Kom, sagde Hendes Højhed.

Hendes Højhed gik ned ad Trappen og ud gennem Vestibulen. Hun havde kun et Slør om Hovedet og en Kaabe.

Hun gik gennem Theaterparken over Alleen ind i Slotshaven. Hun aabnede Laagen til Onkel Otto Georgs Rosenhave — Buskene stod nøgne, uden Løv — og hun gik op paa Terrassen.

Hun gik hastigt. Lakajen fulgte Hendes Højhed i en Afstand af ti Skridt, ligerygget og med samme Ansigt, som naar han serverede ved Taflet.

Hendes Højhed gik og gik. Hun maatte gaa. Det var hende, som om hun med hvert Skridt søndertraadte noget med sine Hæle, mens hun gik og gik.

En Gang imellem førte hun Haanden ind mod sit Bryst, som om hun havde ondt ved at

drage Aande. Og hun begyndte at gaa langsommere og ganske langsomt, med Hovedet bøjet og Øjnene ned i Jorden.

Hendes Højheds Pande brændte. Det at tænke var Maria Carolina saa uvant: det var som en stor Smerte.

Hun steg højere op, opad Trappen, til den øverste Terrasse.

Hun gik nogle Skridt og standsede. Aftenen var halvvejs maanelys. Haven laa under hende som et utydeligt Svælg, begrænset af Slottets Stor-Kolos. Skarpt saa man det lange, lige Tag mod Himmel og Skyer.

Hendes Højhed stod ubevægelig og saa ned paa det hertugelige Slot.

Lakajen var standset i sin Afstand af ti Skridt. Han stod som en Skildvagt, der skuldrer.

Alle Tanker svandt væk. Ordene — de hede Ord, det havde været, som om de brød ind over hende; Smerten, havde hun vidst hvilken? — der havde boret som et pludseligt Stik . . .

Hendes Højhed saa kun de lange, graa Linier af Slottet ved hendes Fod.

Og pludselig, mens hun stirrede paa dette Graa, var det som saa hun Onkel Otto Georgs Billede for sig. Hun saa ham sidde foran Ilden i den blaa Sal, med det magre, spidse

Ansigt i sine Hænder, bleg og stirrende ind i Flammerne med sine døde Øjne.

Og hun følte Onkel Otto Georgs Hænder sagte glide hen over hendes Haar, og hun hørte ham sige, stille og mimrende, mens han saa ned paa hende og halvsmilede:

— *Pauvre enfant — pauvre enfant.*

Lakajen skiftede Ben og ventede.

Hendes Højhed vendte sig og gik tilbage ad Terrassen. Det store Ur paa Slottet slog mange Slag ud i Stilheden.

Hun følte sig pludselig saa træt, da hun gik ned ad Trappen.

Maanen var kommet mere frem, og Gangene var helt lyse i Onkel Otto Georgs Blomsterhave.

Hendes Hoved brændte endnu . . . hun syntes ikke mere Fødderne vilde bære hende.

Hun saa pludselig Lakajen — han gik forbi hende for at aabne Laagen — hun havde ganske glemt ham.

Han stod i Lyset, med Hatten i Haanden, i Profil, slank og ung. Det gav et Ryk i Maria Carolina, saa hun stansede et Nu.

Lakajen vendte sig lidt og løftede Blikket en Smule.

— Luk, sagde Hendes Højhed Prinsesse Maria Carolina og gik ham forbi gennem Laagen.

Lakajen lukkede Laagen.

Hendes Højhed lod Kammerjomfruen tænde Kandelabrerne paa Kaminen.

— Lad Hans Højhed Hertugen sige, jeg befinder mig ilde.

— De kan gaa. Jeg behøver Dem ikke.

Lakajen drev af i en af Gangene.

— Men hvor var I, sagde Kammerjomfruen.

— Paa Terrassen, Jomfru . . .

— Saa? Franz — De er utaalelig . . . Hvad vilde Hendes Højhed der?

— Vi gik, siger Lakajen.

— Gik?

— Ja — og stod som »Statuer« . . .

— Og saa paa Maanen . . . Hva'?

— Jeg saa ingen Maane . . Jomfru . . . Lakajen fanger Kammerjomfruen til et Kys og til et Par endnu — langs ad en mørkere Gang.

— Idiot, siger hun og løber fra ham.

Kammerjomfruen gik tilbage til Hendes Højhed Prinsesse Maria Carolinas Gemakker. Hun var vis paa, hun hørte Hendes Højhed derinde græde.

— — —

Intendanten ved Theatret var til Taffel.

Hr. Intendanten talte om den nye Sæson og Fornyelse af Engagementer.

— Hr. Josef Kaim har Tilbud fra Dresden,

sagde Hr. Intendanten. Han sad vis-à-vis Hendes Højhed.

— Saa rejser han vel, sagde Hans Højhed Hertugen.

— Han stiller store Fordringer, sagde Intendanten.

Hans Højhed Hertugen tog Karpe.

— Meget store . . .

Hendes Højhed Prinsesse Maria Carolina var interesseret af at betragte et lille Stykke Is, som flød rundt i hendes hvide Vin . . .

— Men Hr. Kaim er et . . . fremtidigt Talent, sagde Hr. Intendanten.

— Naar den Fremtid kommer — Hans Højhed lo — stikker han af alligevel. Lad ham løbe . . . Mig brøler han for højt . . .

Intendanten tav og saa fra sin Tallerken over paa Hendes Højhed.

— Ja . . . sagde hun . . . Hr. Kaim er vist et stort Talent. Hendes Højhed blev ved at more sig over dette lille Stykke klare Is i hendes hvide Vin . . . Han vil vist kunne faa en smuk Fremtid . . .

— Rimeligvis . . . det var Intendantens Tur at faa blaa Karper . . . det var just det . . .

— Hm — sagde Hans Højhed Hertugen — hans Slags er der nok af.

Samme Aften fik Hr. Hofskuespiller Josef

Kaim sin Ansøgning om Afskedigelse fra det hertugelige Hoftheater bevilget.

Hr. David von Pøllnitz glemte at faa Galosker paa, saadan en Fart havde han for at komme hjem efter Theatret.

Hr. von Pøllnitz spiste først. Hr. von Pøllnitz spiste stærkt. Han drak hver Aften tre Ballier The. Hr. von Pøllnitz turde ikke drikke Øl for den besværlige Legemsdel.

— Kære Ven, sagde Hr. von Pøllnitz. Øl — min Yndlingsdrik . . . Men, kære Ven, hva' gør man ikke for Kunsten?

Hr. von Pøllnitz havde drukket de to Ballier. Han begyndte at føle sig mere vel.

Han lagde Armene ind paa Bordet og stirrede stift paa Fru von Pøllnitz.

— Mariane, sagde han. Véd du, hvad der er sket?

De, der ikke kendte Hr. von Pøllnitz, vilde have tænkt sig noget verdenshistorisk.

Fru von Pøllnitz sagde tørt: Nej — David.

— Kære Mariane — Hr. von Pøllnitz saa' ud i Luften med opspilede Øjne — Hvad forudser man?

Hr. von Pøllnitz gjorde en Pavse og slog med den flade Haand i Bordet:

— Man forudser intet, Mariane, sagde han.

Hr. von Pøllnitz faldt hen: Nej — man forudser intet, gentog han.

— Hvorfor spørger du ikke, hvad det er? sagde han.

— Hvad er det da? Fruen var nervøs.

— Hr. Kaim har Afsked.

Hr. von Pøllnitz havde foldet Hænderne over Tallerkenen. Han saa' paa Fru von Pøllnitz og ventede.

— Fæ, sagde Fru von Pøllnitz.

— Fæ?

— Jeg sagde: det Fæ, sagde Fru von Pøllnitz.

Fru von Pøllnitz havde ved afgørende Lejligheder særdeles malende Ord.

— Er du færdig, David, sagde Fru von Pøllnitz.

— Ja. Hr. von Pøllnitz rejste sig stilfærdig og satte sin Stol ind til Bordet. Tak for Mad, min Pige.

Hr. von Pøllnitz sad i Dagligstuen stille i sin Lænestol, med Hænderne paa sine Laar.

Han klappede sig i Tavshed der, hvor Menneskehedens Flertal har Hjerne.

— — —

Det var den fjortende Maj, Dagen før Hoftheatrets Sæson sluttede.

Hendes Højhed var efter Taflet taget op til Jagtslottet i Bjergene. Komtesse von Hartenstein var upasselig. Hendes Højhed var alene.

Hun sad i Spisesalen ved Karnapvinduet.

Det havde været Hendes Højheds Yndlingsplads fra Barn.

Højden skraanede jævnt. De nys udsprungne Linde stod lyse mellem Gran og Fyr. Nede saa man Dalen med sine spredte Flækker og Markerne, hvis Gærder skar sig frem som mørke Linier, og Engene — hist og her et ensomt, blaaindhyllet Træ — og Floden. En Sky af let Damp stod mod Aften over dens Løb.

De modsatte Højder skinnede endnu i Solen. Det var, som laa de ganske nær — hvidkalkede Bøndergaarde med høje Popler rundtom, der kastede Kæmpe-Skygger hen over Bjerget, og Markerne og øverst Skoven — alt laa i rødligt Lys fra Solen.

Højder og Dal var det ganske hertugelige Land.

Det ringede paa den store Klokke ved Slotsporten, og Hendes Højhed hørte Kastellanens Skridt over Slotsgaarden nedenfor Karnappen.

Hun hørte, Porten blev aabnet og hørte Stemmer herop.

Kastellanen kom tilbage over Gaarden.

— Hvad er det? sagde Maria Carolina.

— Det er et Selskab, Deres Højhed, som vilde se Slottet ... Jeg sagde, jeg vilde spørge Deres Højhed.

— Naturligvis kan de se Slottet, sagde Maria Carolina.

Hun blev staaende i Vinduet, da Kastellanen vendte tilbage til Porten.

Hendes Højhed gik et Par Skridt tilbage, da hun saa Josef Kaim. Hun stod et Øjeblik bleg ved Egebordet. Saa gik hun hastigt mod Døren.

Selskabet var allerede paa Trappen. Hendes Højhed gik et Par Skridt ned og standsede.

Det var en seks-otte Mennesker — Folk fra Theatret. Damerne nejede, og Herrerne blev staaende bøjede.

Hendes Højhed tog med Haanden om Gelænderet.

— Maa jeg maaske vise Dem Slottet, sagde hun.

Selskabet stod lidt generet . . . En af Damerne fattede sig først og takkede . . .

— Vil De maaske gaa herop ad Trappen, sagde Hendes Højhed.

De kom ind i Spisesalen. Hendes Højhed kendte dem fra Theatret og talte til hver med Navn.

Naar Skuespillerne svarede, hviskede de ærbødigt. Lidt efter lidt kom de ind i Situationen, men de havde lidt for sirlige Buk og stærkt interesserede Udtryk med store Øjne.

Damerne sagde smaa, forskelligtbetonede: Aa — foran alle Genstandene.

Josef Kaim drev af bag de andre . . . Han standsede ved Vinduerne, i Karnappen blev han staaende.

Han havde sagt bare »Ja« og »Nej« paa et Par Spørgsmaal af Hendes Højhed.

Hendes Højhed fortalte om den gennemskudte Fane, der hang under Loftet. Det var en hertugelig Trofæ fra Trediveaarskrigen.

De andre gik videre. Josef Kaim stod med Hænderne i Jakkelommerne og saa' op paa Fanen.

Hendes Højhed fortalte om Malerierne i Billedsalen. Hele Selskabet trængte sammen foran et Maleri af Maria Stuart.

— Hun er jo saa »maadelig«, fløj det ud af den skaldede Komiker.

— Ja, hun var ingen Skønhed, sagde Hendes Højhed.

Der blev bragt Vin op i Spisesalen. Rhinskvinsflasker i store Kølere.

Hendes Højhed bad dem drikke et Glas paa en behagelig Sommer . . . Selskabet var beæret og trippede af tilbage til Spisesalen i Gaasegang . . .

Der blev skænket i Glassene. Hendes Højhed gik rundt og klinkede. Damerne læste hviskende Indskrifterne paa de gammeltyske

Glas, og Herrerne tog smaa Slurke af Vinen, med Tungesmask og mange Henrykkelsens Sideblik til hinanden.

Det var en meget almindelig Hus-Vin.

Det begyndte at mørkne. Der kom nye Flasker i Kølerne, og Herrerne og Damerne pludrede hviskende rundt om. Skaldekomikeren sagde halvhøje Vittigheder i Haab om at blive hørt af Højheden og han gjorde »sin Bevægelse«: en Drejning i Luften af den udspilede Haand, der endte med et Klask paa hans Kugle-Bug — hele Galleriet laa paa Maven, naar han gjorde sin Bevægelse.

Hendes Højhed havde aldrig haft megen Sans for Komik.

Hun gik med sit Glas i Haanden forbi Karnappen ind i Taarnstuen; Døren til Spisesalen stod aaben.

Hendes Højhed fór lidt sammen: De her — sagde hun — Hr. Kaim — De staar her alene.

— Jeg — saa' paa Noget, sagde Hr. Kaim. De korte Sætninger kom altid saa underligt stødende frem. At sige Deres Højhed glemte han hver anden Gang.

— De har vist aldrig set vore »Skatte«, Hr. Kaim, sagde Hendes Højhed. De havde tiet lidt, og han vilde just gaa.

— Skatte — Deres Højhed . . .

Hendes Højhed tog et Nøgleknippe i et Skrin og aabnede et lille Skab i Væggen: Det vil ikke op, sagde hun. Endelig gik det: Ja, det er vort Musæum her.

Hr. Kaim blev staaende fire, fem Skridt fra hende med halvbøjet Hoved.

Hendes Højhed tog et lille Skrivetøj ud af Skabet.

— Det har tilhørt Napoleon, sagde hun og rakte ham det.

Han tog det og saa' paa det: Ja — saa... Han blev staaende genert de fire, fem Skridt fra Hendes Højhed og drejede paa Blækhuset.

Hendes Højhed betragtede ham fra Siden, som han stod og saa' paa Musæumsgenstanden, han holdt i et Par store Hænder.

— Ja saa, sagde han igen og satte Skrivetøjet fra sig paa Bordet.

Maria Carolina smilede mod sin Villie, mens hun satte Napoleons Blækhus tilbage i sit Skab.

Og mens hun smilte, følte hun den dybeste Smerte, hun havde følt i hele sit Liv.

— Ja, sagde hun, han havde det med i Rusland. Hun vidste ikke, hun havde talt, før hun hørte Lyden af Sætningen, der kom tilbage til hende ligesom langt borte fra . . .

Hendes Højhed tog en lille Guldstav i Skabet.

Josef Kaim stod og følte paa Stenene, der sad i Krans rundt om Staven.

— Det er et Scepter, sagde Maria Carolina.

— Det har tilhørt Maria Stuart.

Det gav et Sæt i Josef Kaim: Maria Stuart, sagde han. Han gik til Vinduet med Sceptret i Haanden.

Det var næsten mørkt, saa de knap saa' hinandens Ansigter, skønt de stod sammen tæt ved Vinduet.

Josef Kaim holdt det lille Scepter ud fra sig i Haanden, og blev ved at se paa det.

Inde i Spisesalen havde Komikeren »sagt noget« igen. De andre lo op.

— De tager fra os, Hr. Kaim, sagde Hendes Højhed sagtere, som man taler i Mørke.

— Ja, sagde han, til Dresden.

Han blev ved at staa med Sceptret.

— Ja, sagde han.

Hvad hjalp det hende? Han talte dybere, med den mærkelige mørke Stemmeklang.

Hendes Højhed fór sammen.

— Nej, sagde hun sagte.

Josef Kaim rakte Hendes Højhed Sceptret. Tak, sagde han. — Hm — ja — det er sært med saadan gamle Ting . . .

Hendes Højhed skælvede, da hun berørte Sceptrets kolde Guld. Hendes Ansigt var saa blegt i Mørket.

De tav lidt. Derinde havde Komikeren vist igen gjort sin Bevægelse.

— Jeg vil ønske Dem al Lykke, Hr. Kaim, sagde Hendes Højhed; hun gik et Skridt frem.

Josef Kaim saa' op. Han havde ikke før hørt, der var saadan Velklang i Hendes Højheds Stemme.

— Jeg skylder Dem — Tonen lød lige mild — megen Tak for i Vinter . . . megen . . .

Hendes Højhed rakte Haanden frem . . . Men Hr. Kaim saa' det ikke i Halvmørket. Han bukkede kun, mens Maria Carolina bøjede Hovedet.

— — —

Maria Carolina holdt sig i et Nu mod Væggen, før hun i Spisesalen drak et sidste Glas med sine Gæster.

Selskabet tog bort.

Ned ad Bjergvejen hørte man dets Latter og Sang.

— Grim er hun, sagde Josef Kaim. Men en køn Stemme har hun — mærkeligt til blødt Organ — saa »følt« det lyder . . .

Maria Carolina stod i Karnappen. Hun havde slaaet Vinduet op.

Over Højder og Dal var det Nat. Det var som al Naturen udstraalede Friskhed og Vellugt, baade Skov og Jord.

Maria Carolina bøjede sig langt ud af Karnappen.

Kastellanen havde ventet lidt foran Porten; nu slog han den i og vendte tilbage over Gaarden. Maria Carolina hørte efter Sangen dernede.

Den blev svagere, og den døde bort.

Der blev stille ude i Natten.

— — —

Hendes Højhed vendte sig forskrækket. Det var, som nogen kom bag ved hende i Stuen.

Det var Fanen fra Trediveaarskrigen, som viftede og slog mod Væggen der ovre — i Trækken.

Hendes Højhed kørte hjem gennem Skoven. — —

— — —

Hr. von Pöllnitz havde en ny Begivenhed at melde ved sine Theballier.

— Naar Du tænker dig, Mariane — Højheden viste dem om . . .

— Hvorfor var du ikke med? spurgte Fru von Pöllnitz.

— Kære Ven — hvem kunde vel vide? . . .

— Du véd aldrig no'et, David, sagde Fru Pöllnitz en Smule skarpt. Gi'er du mig din Kop.

Hr. von Pöllnitz fik den tredie Kop.

— Mariane, det kom som Udraab, med

Hænderne frem over Bordet, og Hr. von Pöllnitz gjorde en af sine store Kunstpavser: Mariane — sagde han: der foregaar noget . . .

— Hvad? sagde Fru von Pöllnitz.

— Ja — sagde Hr. Pöllnitz og pavserede igen: Om man vidste det.

Fru von Pöllnitz saa' over paa sin Mand. Hans »Plade« sad skævt.

— — —

Den femtende Maj sluttedes Hoftheatrets Sæson. Man gav »Kærlighedens og Havets Bølger«. Hr. Josef Kaim spillede Leander.

Anmeldelsen i Residentsens Dagblad sluttede saaledes:

»Hendes Højhed Prinsesse Maria Carolina overværede Forestillingen til dens Slutning. Efter tredie Akt lod Hendes Højhed den afskedtagende ungdommelige Helt og Første-Elsker ved vort Hoftheater, Hr. Josef Kaim, overrække en pragtfuld Lavrbærkrans.«

Næste Dag tog det hertugelige Hof Sommerresidents i det italienske Slot.

Sommeren gik.

VI.

Det blev en Tid med Fester, det Efteraar.

Hans Højhed Arveprins Ernst Georg blev forlovet med sin Kusine, Erkehertuginde Elisabeth og blev gift i Oktober. Formælingen fandt Sted i Wien.

Hans Højhed Hertugen og Hendes Højhed Prinsesse Maria Carolina kom til Wien Dagen før Brylluppet.

Erkehertuginde Elisabeth var blond, tynd som en Bønnestage og i rosarødt. Hun lod sig kysse af Hans Højhed Hertugen to Gange paa Munden og af Prinsesse Maria Carolina paa begge Kinderne.

Hun smilede uafbrudt, sagde sine franske Fraser, som om de var lært i en »Parleur«, og klemte altid Overlæben ned for at skjule over et Par store Hugtænder.

Efter Familietaflet hos Deres kejserlige Højheder Erkehertug-Forældrene sad man i det daglige Gemak.

Hans Højhed Arveprins Ernst Georg underholdt sin Brud bøjet ned over hendes Broderi.

Prinsesse Maria Carolina saa' i en Akvarelmappe tæt ved. Hun led ved at høre de forlovedes knappe Sætninger, som kom med lange Pavser, forbindtlige og indholdsløse.

Maria Carolina saa' paa Akvarellerne som gennem et Slør. Hendes Hjerte var saa fuldt og saa beklemt.

Ved Kaffen havde Erkehertuginde Elisabeth staaet et Øjeblik i en Vinduesfordybning. Maria Carolina gik hen til hende.

Erkehertuginde Elisabeth smilede, og de stod lidt ved Siden af hinanden og pillede ved den samme store Plante.

Saa tog Maria Carolina Erkehertuginden i Haanden:

— Tror De nu — det kom paa tysk staakaandet og bevæget — at De bliver lykkelig? sagde hun.

Erkehertuginde Elisabeth fo'r sammen, ganske skræmt, og løsnede sin Haand.

— *Mais oui — cousine — je suis bien heureuse*, sagde hun.

Prinsesse Maria Carolina traadte et Skridt bort, og nogle Øjeblikke stod de ved Siden af hinanden og saa' tavse ud i Palaishaven.

— — Klokken ti trak Herskaberne sig tilbage til deres Gemakker.

Hans Højhed Arveprinsen sagde »Godnat« oppe i Hans Højhed Hertugens Appartement.

Hans Højhed havde sagt Godnat til Hertugen og vendte sig til Prinsesse Maria Carolina:

— Godnat — Mis, sagde han.

— Godnat.

Prinsesse Maria lagde sin Haand ned paa hans Arm: Ernst Georg, sagde hun. Det lød som i Angst.

Arveprinsen tog sin Søsters Haand; de stod og saa' stille paa hinanden et Øjeblik.

— Godnat, Maria Carolina, sagde han.

Prinsesse Maria Carolina vendte sig. Hun hørte hans Sabel klirre bort over Tæppet.

Hans Højhed Hertugen slog Kortene haardt ned mod Spillebordet.

Hans Højhed ventede paa sit Parti Piqué før han gik tilsengs.

— Maria Carolina, kaldte Hans Højhed.

Prinsesse Maria Carolina tog Plads og Hans Højhed blandede Kortene.

— — —

Den næste Dag om Middagen fandt Vielsen Sted i Hofburg-Kapellet.

Hendes kejserlige Højhed Erkehertuginde Elisabeth bar Ceremoniellet med et lykkeligt Smil.

Efter Bryllupsfrokosten tog det nygifte Par Afsked. Den høje Brud var i en Rejsedragt af sart lysegraat med Kapothat, besat med smaa Rosenknopper.

Hun blev kysset paa Kinderne af alle Herskaberne.

Hendes Højhed Prinsesse Maria Carolina stod i Vinduet og saa' ned i Palaisgaarden, da de skulde køre bort.

Arveprinsen førte sin Brud ned ad Trappen mod Vognen. Erkehertuginden hilste smilende til Lakajerne, der var stillet op *en haye*.

Saa satte et Par store Mynder halsende hen over Gaarden og fo'r op af Bruden.

Hun løsnede Armen af Arveprinsens og omfavnede Hundene. De blev ved at halse og lagde Forpoterne helt op paa hendes Bryst. Hun lænede sit Hoved ned mod Hundenes Hals og blev staaende med de store Dyr.

Da den høje Brud kom op i Vognen, græd hun med Ansigtet ned i sit Lommetørklæde.

Hestene stampede, og Palaisporten blev lukket op og blev lukket i. Det høje Par var borte.

— — —

En Maanedstid efter behagede det Hans Højhed Hertugen naadigst at kalde Hendes Højhed Prinsesse Maria Carolina til Abbedisse i det adelige Frøkenloster i Eisenstein.

Hendes Højhed Prinsesse Maria Carolina holdt sit Indtog i Klostret efter gammel Sæd.

Unge Piger strøede Blomster paa Banegaarden med Arme saa røde i Kulden, saa de

saa' ud som de var skoldede. Brandkoret blæste paa Horn og dannede Æresvagt.

Efter Indtoget var der Gudstjeneste i Klosterkapellet.

Stramme sad de gamle Damer i deres Ordensdragt langs Kirkestolene. Frøken von Salzen var ledet ind af den lille Priorinde: det blev stadig ringere med Naaden von Salzen; nu var Øjenlaagene blevet lamme, saa de næsten helt faldt til.

Præsten talte over Ordet: »Og jeg vil give Eder min Fred i al Evighed«.

Ind gennem Prædikenen hørte man den gamle Frøken von Salzens:

Aa — ja — aa ja, hen gennem Kapellet.

Efter Gudstjenesten var der Kur i Ordenssalen.

Abbedissens Stol stod under en Baldakin med det hertugelige Vaaben.

Hendes Højhed Prinsesse Maria Carolina stedte Damerne til Haandkys.

De gamle Damer rokkede frem en for en og nejede og bøjede Hovedet over Hendes Højheds Haand. Hun sittrede lidt, naar hun følte de gamle, kolde Læber mod sin Haand.

Hendes Højhed blev ved at smile, og hun saa' de gamle Frøkener ryste videre, rokkende paa de graa Hoveder.

Hun hørte gamle Frøken von Salzens uaf-

ladelige: »Aa ja — aa — ja« og bøjede Hovedet op og ned og blev ved at føle Læberne mod sin Haand.

Rigsgrevinden af Waldeck, Priorinden, gik frem over Gulvet mod Baldakinen. Hun bar Klostrets Nøgler paa den røde Pude.

Hendes Højhed Prinsesse Maria Carolina syntes, Gulvet gik i Bakke og Dal, da hun bøjede sig ned og berørte de gyldne Nøgler.

Halvt i Knæ modtog Priorinden dem igen. Hendes lange Sørgeslør flød ned over Puden og dens Nøgler.

— Aa ja — aa ja, hørte man Gamle Salzens stille Selvsnakken gennem Salen.

Brandkoret faldt ind nede fra Gaarden. De blæste Bryllupsmarschen af »En Skærsommernatsdrøm« paa syv Horn.

VII.

Hendes Højhed sad lænet tilbage i sin Krog med Hovedet støttet i sin Haand — Hendes Højheds Bog var gledet ned og laa paa Tæppet —; hun havde ikke hørt Kammerpigen gaa med Døren.

Hendes Højhed lod Haanden synke ned og fo'r sammen. Det var jo blevet ganske mørkt.

— Er der nogen? sagde hun.

— Det er mig, Deres Højhed, sagde Kammerjomfruen.

— Aa ja — Hendes Højhed stod op — det er jo blevet sent. Det er den høje Tid . . .

— Vil De tænde Lysene — her paa Kaminen . . . Saa kommer jeg straks.

Hendes Højhed saa' efter Kammerpigens Haand om Lysene: Hvad er Klokken? sagde hun. Det er sent.

— Syv, Deres Højhed . . .

— Syv — allerede . . . Godt, jeg kommer straks . . .

Kammerjomfruen havde tændt og gik.

Hendes Højhed saa' i Spejlet, om nogen kunde se, at hun havde grædt. Hun støttede

et Øjeblik Hovedet i Haanden foran Kaminspejlet, før hun vendte sig og gik.

Hendes Højhed Prinsesse Maria Carolina blev klædt paa. Hun var i Burgunderrødt med Kniplinger.

Klokken halvni tog de høje Herskaber bort til Hoffesten paa det italienske Slot.

— — —

Hr. og Fru Pöllnitz var for første Gang ved Hoffet. Hr. von Pöllnitz kunde anse det for sikkert, at han fra den første September var ansat som Intendant.

Hr. von Pöllnitz havde aldrig været saa bevæget. I otte Dage havde han bukket foran alle Spejle med aimable Smil.

Han begyndte sin Paaklædning Klokken seks. Hr. von Pöllnitz maatte gaa til og fra. Hans Mave taalte ikke saadanne Sindsbevægelser. Hr. von Pöllnitz havde Kolerine.

Han stod i Seler og spejlede sine Ben: Det er en stor Fejl, at det ikke er Hofdragt med Knæbukser, sagde Hr. von Pöllnitz.

— Men det kommer — det vil komme dertil . . . Hr. von Pölnitz spejlede begge sine Lægge.

— Det kommer — man maa jo dog — Hr. von Pöllnitz saa' begge Læg-Rundingerne — en Gang igen — tillade os at have Fantasi . . .

Hr. von Pöllnitz forklarede ikke, hvad han mente. Han faldt hen.

— Om du var færdig, Pöllnitz, sagde Fruen. Hun kunde aldrig komme frem. Hr. von Pöllnitz's besværlige Legemsdel var frygtelig fremtrædende, naar han var i Benklæder og Skjorte.

Hr. og Fru von Pöllnitz kom i Vognen.

— Ja . . . men — Mariane — hva' si'er man nu til Højhederne — det — . . .

— Naar Du blot indskrænker dig, David — til det mindst mulige . . .

Hr von Pöllnitz sad lidt.

— Mariane, sagde han, efter to Sæsoner maa man give mig Korset.

— — —

Selskabet ventede paa de høje Herskaber i »Arveprinsens Sal«.

De første i Rangen stod i Rad fra Dør til Dør. De øvrige trippede bagved som Faar i en Fold. Fru Hofapothekeren var i Citrongult med Bregnekrans om Nedringningen.

— Ved Gud — om det er anstændigt, havde Fru Hofapothekeren sagt til Sypigen, da hun blev klædt paa.

Fru Hofapothekeren vilde have Kniplingsfichu.

— Hof er Hof, Deres Naade, sagde Syjomfruen; hun lagde Bregnerne i Spids paa Fru Hofapothekerens Ryg.

— Derfor behøver gamle Kærlinger ikke at vise Flæsk, sagde Fru Hofapothekeren.

Syjomfruen blev saa forfærdet, at hun stak Fru Hofapothekeren. Syjomfruen tog aldrig saadanne Ord i sin Mund.

Fru Hofapothekeren viste paa Ballet en Fylde af salomoniske Yndigheder.

Hun stod i Arveprinsens Sal ved Siden af Hr. von Pöllnitz. Hr. von Pöllnitz betroede Fru Hofapothekeren Tilfældet med sin Mave.

— Frygteligt generende, kære Ven, frygteligt generende . . . Og hver Gang, jeg spiller en ny Rolle . . .

Fru Hofapothekeren havde Draaber med sig i Lommen.

— Jeg ta'er altid med mig en lille Flaske, sagde Fru Hofapothekeren. Man véd aldrig, hvad det kan blive godt for . . .

Hr. Pöllnitz tog Koleradraaber i en Krog.

— — —

Hofmarschallen slog tre Slag med sin Stav, og Døren gik op: de høje Herskaber traadte ind med Hofstaterne. Der blev ganske stille, alle nejede og bukkede paa Højhedernes Vej gennem Salen.

Hr. von Pöllnitz var kommet i første Rad ved Siden af Eksellencen Curth. Højhederne kom forbi.

Hr. von Pöllnitz' Legemsdel havde aldrig staaet saa højt ivejret.

Hans Højhed talte til Eksellencen Curth.

— Ganske vist, sagde Hr. von Pöllnitz.

— Er De der, min gode Pöllnitz, sagde Hans Højhed Hertugen. Og Rækken nejede videre ligesom dukket under en vellugtende Duche paa Herskabernes Vej.

Hans Højhed Hertugen førte Hendes Højhed Prinsesse Maria Carolina hen til hendes Plads i den grønne Sal.

Hendes Højhed Prinsessen gav Kur for de tilstedeværende Damer.

Hofmarschallen ventede ved Siden af Hendes Højhed. Da Kuren var endt, behagede det Hendes Højhed at engagere Hr. Oberstlieutenant Grev von Dürchfeld til den første Kvadrille.

Festen tog det ved vort Hof sædvanlige pragtfulde Forløb, skrev »Dagbladet«.

Et lille Uheld omtalte Bladet dog ikke.

Ud paa Aftenen beviste Hendes Højhed Prinsesse Maria Carolina Hr. Hofskuespiller Pöllnitz den Ære at byde ham op til en Vals.

Hr. von Pöllnitz satte Pladen skævt af lutter Bevægelse.

Hendes Højhed Prinsesse Maria Carolina var meget naadig mod Hr. von Pöllnitz. Hendes Højhed underholdt sig med Hr. von Pöllnitz i sytten Minutter.

— Nu havde Hr. von Pöllnitz jo overtaget Kong Filips Rolle? . . .

— Ja — og Hr. von Pöllnitz bukkede — ja, vi bliver alle gamle, Deres Højhed, sagde han.

Hendes Højhed smilede: Ja, sagde hun, og stod et Øjeblik og saa' ud i Salen.

— Ja — det er sandt.

Hendes Højhed kunde saamæn huske Hr. von Pöllnitz som Don Karlos . . . Siden havde Hr. von Pöllnitz spillet Markis Posa . . .

— Ja . . . saa Deres Højhed husker . . .

— Det var sammen med dette unge Menneske — hvad hed han nu? — han var her kun saa kort . . .

— Hr. Kaim . . .

— Rigtig — ja . . . Han havde vist meget Talent . . . Hører man noget om ham nu?

Hr. von Pöllnitz skød Skuldrene op: Deres Højhed — han kaldes en Storhed — i Berlin. Hr. von Pöllnitz bukkede lidt paa skævt.

Man kunde tro, der kom lidt rødt paa Hendes Højheds Kinder. Men maaske var det kun Skæret fra den burgunderrøde Robe, da hun bøjede Hovedet.

— Ja saa — saa han har gjort Karriere, sagde Hendes Højhed. Hun gav Hr. von Pöllnitz Armen til Vals.

Saa var det, det skete. Hr. von Pöllnitz forstod det ikke; men det skete. Hr. von

Pöllnitz væltede med Hendes Højhed i Valsen, midt under Lysekronen.

— Min Go'e — hvad kan man vel vente, naar man danser med Komedianter, sagde Frøken von Hartenstein næste Formiddag ved Kaffen til Mlle Leterrier. — Men Hendes Højhed har Idéer . . .

Frøken von Hartenstein tog Himlen til Vidne med et stumt Blik. Frøken von Hartenstein havde lang Vane til at »tie« om de illustre Personer.

Hendes Højhed havde taget Tingen godmodigt. En ung Referendar fløj til og hjalp Hendes Højhed op.

— Hjælp saa Hr. von Pöllnitz, sagde hun.

Hr. David von Pöllnitz laa og sprællede uhjælpelig som en tyk Oldenborre, man har vendt om paa Ryggen.

Lidt efter anrettedes Souperen.

Hans Højhed Hertugen tømte et Glas paa sin »Datter, Hendes Højhed Prinsesse Maria Carolinas Sundhed og Vel i dette Aar, som kom, og op gennem Aarene«.

Hr. von Pöllnitz var blevet i Balsalen. Han stod ene, lænet til en Søjle, og betragtede Gerningsstedet.

— — —

Efter Souperen afbrændtes Fyrværkeriet.
Hendes Højhed Prinsesse Maria Carolina

lod Balkondørene lukke op og gik ud paa Altanen.

Aftenen var mild, og stjernerig laa Himlen over Haven. Raketterne fo'r hvinende op i lange Lys-Buer og sluktes. I Kanalen glimtede det som af faldende Guldregn.

Maria Carolina stod, svøbt i sin Pelts, lænet til Gelænderet. Hun havde set ud over Haven mod Højderne, da Bifaldsklappene vækkede hende.

Det var det kronede M. C. i grønt og gult. M'et og C'et døde hen med nogle smaa Knald.

Prinsessen stirrede paa sit Navnetræk i Kanalens Vand.

Kronen holdt sig og brændte endnu.

Det saa' ud, som om den gled paa Kanalens stille Vand.

Hendes Højhed Prinsesse Maria Carolina stod og saa' paa Kronens Billede til det slukkedes, lidt efter lidt.

VED VEJEN.

Til Vilhelm Möller.

I.

Stationsforstanderen skiftede Frakke til Toget.

— Satan til lidt Forslag i Tiden, sagde han og strakte Armene. Han havde blundet saa smaat over Regnskaberne.

Han fik tændt en Cigarstump og gik ud paa Perronen. Naar han gik saadan op og ned, stram i Tøjet, og Hænderne i begge Jakkelommerne, saa' man Lieutenanten endnu. Ogsaa paa Benene, de havde beholdt Rundingen fra Kavalleriet.

Fem—seks Bønderkarle var kommet og stod og skrævede i en Klump midtvejs ud for Stationsbygningen; Stationskarlen slæbte Godset frem, en enlig grønmalet Kasse, der saa' ud som den var tabt ved Kanten af Vejen.

Præstens garderhøje Datter slog Perronlaagen op og kom ind.

Stationsforstanderen slog Hælene sammen og hilste.

— Hvad vil Frøkenen idag, sagde han. Naar Stationsforstanderen var »paa Perronen« konverserede han i samme Tone, som han havde anvendt paa Klubballerne i gamle Dage ved Kavalleriet.

— Gaa, sagde Præstens Datter. Hun havde nogle underlige daskende Gestus, naar hun talte; ligesom det var hendes Mening stadig at slaa den, som hun talte med.

— Forresten kommer Frøken Abel hjem.

— Allerede — fra Byen?

Ja — a.

— Og der er stadig ingenting, der blinker? Stationsforvalteren spillede med højre Haands Fingre i Luften, og Præstefrøkenen lo.

— Der har De Familien, sagde hun. Jeg betakkede mig og løb fra dem . . .

Stationsforstanderen hilste paa Familien Abel, Enkefruen og hendes ældste, Louise. De var ledsaget af Frøken Jensen. Enkefruen saa' resigneret ud.

— Ja, sagde hun, jeg skal hente min Ida-Yngst.

Enkefru Abel hentede afvekslende sin Louise og sin Ida-Yngst. Louise om Foraaret og Ida-Yngst om Høsten.

De tilbragte hver Gang seks Uger hos en Tante i Kjøbenhavn. »Min Søster Etatsraad-inden«, sagde Fru Abel. Etatsraadinden boede

paa en fjerde Sal og levede af at male Storke, der stod paa et Ben — paa Terrakottasager. Fru Abel sendte altid Døttrene af med alle gode Ønsker.

Hun havde nu sendt dem af i ti Aar.

— Hvad for Breve har vi ikke faaet denne Gang fra Ida-Yngst.

— Ja — de Breve, sagde Frøken Jensen.

— Men bedre at ha'e sine Kyllinger hjemme, sagde Fru Abel og saa' ømt paa Louise-Ældst. Fru Abel maatte tørre Øjnene ved Tanken.

De seks Maaneder, de vare hjemme, tilbragte Enkefruens Kyllinger med at skændes og sy ny Besætning paa gamle Kjoler. Til Moderen talte de aldrig.

— Hvordan skulde man holde det ud i denne Afkrog, om man ikke havde Familieliv, sagde Enkefruen . . .

Frøken Jensen nikkede.

Der blev Hundeglam henne ved Kro-Omdrejningen, og en Vogn rullede frem:

— Det er Kiærs, sagde Præstefrøkenen. Hva' ska' de? Hun gik hen over Perronen til Laagen.

— Ja — Proprietær Kiær kom af Vognen — 'det maa De nok sige — ligger Madsen ikke der og faar Tyfus midt i den værste Tid, saa man maa sørge for Stedfortræder telegrafisk — og saa Fa'en véd, hva' man faar for Skrab . . . Han kommer nu . . .

Propriëtær Kiær kom ind paa Perronen.

— Landbohøjskole har han da — om det ku' hjælpe — og det med bedste Karakter . . . Naa — go' Morgen — Bai. Stationsforstanderen fik Haandslag . . . Er der gi'et no'ne Omgange nede hos Jer? . . . Og Konen? . . .

— Jo — Tak . . . Saa De henter Forvalter idag . . .

— Ja — væmmelig Historie — og just i den værste Tid . . .

— Naa — et nyt Mandfolk til Egnen, siger Præstefrøkenen og rangler med Armene som om hun paa Forhaand gav ham én paa Øret. Med lille Stations-Bentzen bli'r det saa halv syvende . . .

Enkefruen er febrilsk. Hun havde sagt det hjemme. Louise-Ældst maatte ikke gaa ud med de Brunelsstøvler.

Louise-Ældst's Skønhed er Fødderne . . . Smalle Aristokratfødder . . .

Og hun havde sagt det . . .

Frøken Louise var inde i Ventesalen og satte Slør. Frøkenerne Abel gjorde i udskaaret Bryst med Pibekraver, Stenkulsperler og Slør?

Bai gik om ad Køkkenet for at melde sin Kone Forvalteren . . . Præstefrøkenen sad og dinglede paa den grønmalede Karre. Hun tog Uhret op og saa' paa Klokken:

— Gud — hvor det Mandfolk gjør sig kostbar, sagde hun.

Frøken Jensen sagde: Ja — Toget synes at være ikke saa faa Minutter forsinket. Frøken Jensen talte ubeskrivelig korrekt, navnlig naar hun talte med Præstens Datter. Hun satte ikke Pris paa Præstens Datter.

— Det er ikke Tonen mellem mine Elevere, sagde hun til Enkefruen. Frøken Jensen var ikke saa sikker i de fremmede Ord.

— Men — der er jo den dejlige Kone. Præstefrøkenen satte op fra Kisten og fór over Perronen mod Fru Bai, der var kommet ud paa Stentrappen. Naar Præstefrøkenen hilste hjertelig, saa' det ud som et voldeligt Overfald.

Fru Bai smilede stille og lod sig kysse.

— Gud forbarme sig, sagde Præstefrøkenen, faar vi ikke uventendes en ny Hane til Gaarden. Der er han!

De hørte Støjen af Toget der borte fra og den stærke Klapren, naar det gik over Aabroen. Langsomt kom det vuggende og pustende frem over Engen.

Præstefrøkenen og Fru Bai blev staaende paa Trappen. Frøkenen holdt Fru Bai om Livet.

— Der er Ida Abel, sagde Præstefrøkenen. Jeg kender hende paa Sløret. Et Bordeaufarvet Slør stod ud af et Vindu.

Toget holdt, og Døre blev slaaet op og i.

Fru Abel skreg sine »Goddag« saa højt, at alle Nabokupeerne kom til Vinduerne.

Ida-Yngst klemte arrigt Moderens Arm — hun stod endnu paa Trinet:

— Der er en Herre med Toget — hertil — Hvem er han? Det gik som Kæp i Hjul.

Ida-Yngst var nede. Der var Herren . . . En blondskægget højst sindig Herre, som fik Hatæske og Futeraler ud af en Røgkupé.

— Og Tante — Tante Mi — skreg Enkefruen.

— Hold din Mund, sagde Ida-Yngst stille og arrigt. Hvor er Louise?

Louise sprang om paa Stentrappen foran Fru Bai og Præstefrøkenen saa barnligt, som om hun havde haft sin »Skønhed« i Knapstøvler.

Nedenfor Trappen presenterede Forvalteren sig for Hr. Kiær.

— Ja — Satan til Historie — dér ligger han — i den værste Tid . . . Naa, vi vil haabe det bedste . . . Hr. Kiær slog den nye Forvalter paa Skulderen.

— Gud hjælpe os, sagde Præstefrøkenen. Et højst almindeligt Husdyr.

Den grønmalede var inde, og Fællesmejeri-Spandene var hevet ud af Godsvognen. Toget begyndte at gaa, da en Bonde skreg fra et Vindu. Han havde ingen Billet.

Togføreren, en smækker Yngling, stram som

en Husar i de elegante Nederdele, gav Bai to Fingre og sprang op paa Trinet.

Bonden blev ved at skrige og skændes med Konduktøren, der hang paa Brædtet.

Og alle Ansigter paa Perronen saa' et Øjeblik efter Toget, som rullede bort . . .

— Hm — det var det, sagde Præstefrøkenen. Hun gik ind i Gangen med Fru Bai.

— Min Forvalter, Hr. Huus, sagde Hr. Kiær ud mod Bai, som gik forbi. De tre stod lidt stille.

Louise-Ældst og Ida-Yngst fandt endelig hinanden og begyndte at kysses vildt midt i Døren.

— Aa Gud, sagde Enkefruen, de har jo ikke set hinanden i seks Uger . . .

— De er heldig, Hr. Huus, sagde Bai i Klubbalstonen: De træffer straks Stedets Damer. . . . Mine Damer, tør jeg presentere?

Frøkenerne Abel hørte op at kysses som paa Kommando.

— Frøkenerne Abel, sagde Hr. Bai: Hr. Huus.

— Ja — jeg har saamæn hentet min Yngste — fra Kjøbenhavn, sagde Enkefruen umotiveret.

— Fru Abel, sagde Hr. Bai.

Hr. Huus bukkede.

— Frøken Linde — det var Præstefrøkenen — Hr. Huus.

Præstefrøkenen nikkede.

— Og min Kone, sagde Bai.

Hr. Huus sagde et Par Ord, og de gik alle ind for at faa Tøjet.

Proprietær Kiær rullede af med Forvalteren. De andre gik. Da de kom ud paa Vejen, havde de glemt Frøken Jensen.

Hun stod og drømte inde paa Perronen, lænet til en Signalpæl.

— Frøken Jensen, skreg Præstefrøkenen fra Vejen.

Frøken Jensen fo'r op. Frøken Jensen blev altid tungsindig, naar hun saa' en Jernbane. Hun kunde ikke taale at se »noget drage bort«.

— Virkelig et net Menneske, sagde Fru Abel hen ad Vejen.

— Meget almindelig Forvalter, sagde Præstefrøkenen, hun gik med Fru Bai under Armen. Nette Hænder.

De to Kyllinger gik bagest og skændtes.

— Hej — Frøken Jensen, hvor De ta'er Fart, sagde Præstefrøkenen. Frøkenen sprang som en Ged mellem Vejpyttene langt forude. Hun víste stærkt sine jomfruelige Ben paa Grund af Efteraarsvæden.

De gik langs den lille Stump Skov. Ved Vejdrejningen sagde Fru Bai Farvel.

— Aa — hvor den dejlige Kone ser lille og nusset ud i det store Sjal, sagde Præstefrøkenen og langede sig frem over hende igen.

— Farvel . . .

— Fa'a'a'rvel . . .

— Hun taber ikke Vejret af det, hun skal ha' sagt, sagde Ida-Yngst.

Præstefrøkenen fløjtede.

— Nej — der er Kapellanen, sagde Fru Abel . . . God Aften Hr. Pastor . . . God Aften . . .

Kapellanen tog til Hatten. Man maatte dog hilse paa den tilbagekomne, sagde han.

— Naa, Frøken. — Og Befindendet?

— Tak. sagde Frøken Abel.

— Og De har faaet en Konkurrent, Hr. Pastor, sagde Fru Abel.

— Saa? Hvor?

— Kiær hentede sin ny Forvalter — rigtig et tiltalende Menneske. Ikke Frøken Linde?

— Aa ja . . .

— Prima, Frøken Linde?

— F. F., sagde Præstefrøkenen.

Præstefrøkenen og Kapellanen talte altid i Jargon naar de var sammen med fremmede, og sagde aldrig et fornuftigt Ord. De lo ad deres egne Dumheder, saa de var lige ved at springe i Luften.

Præstefrøkenen gik aldrig mer i Kirke, naar Kapellanen prædikede, siden hun en Søndag nær havde faaet ham til at le under Fadervor paa Prædikestolen.

— Frøken Jensen stritter af, som hun

havde tændte Raketter et vist Sted, sagde əb
Kapellanen.

Frøken Jensen var stadig forude.

— Naa — Andersen — Frøken Linde skruplo olc
— nu er De holbergsk.

De kom til Præstegaarden, som var den nə
første Gaard i Landsbyen, og Præstefrøkenen nə
og Kapellanen sagde Farvel ved Havelaagen.

— Farvel — Frøken Jensen, raabte Frøken nə
Linde hen ad Vejen. Der blev svaret med bə
et Pip.

— Hvordan var han? sagde Kapellanen inde əb
i Haven. Tonen blev her en hel anden.

— Vor Herre bevares, sagde Frøken Linde, ‚əb
en net Landbruger.

Tavse gik de ved Siden af hinanden ned bə
gennem Haven.

— Hm, sagde Frøken Ida — Familien Abel lə
naaede Frøken Jensen, der stod og ventede əb
paa et tørt Sted — den lider vi nok paa, ‚aa
at han var kommet for at sige Goddag til lit
mig . . .

De gik lidt. Saa sagde Frøken Jensen.

— Der gives saa mange Slags Mennesker..ɹəx

— Ja . . . — sagde Fru Abel.

— Jeg sætter ikke Pris paa at være sammen nən
med den Familie, sagde Frøken Jensen . . . Jeg gə
gaar helst af Vejen.

Frøken Jensen var gaaet »af Vejen« i otte Dage: Siden Pastoren havde sagt Ord . . .

— Fru Abel — sagde Frøken Jensen . . . Hva' har en enlig Kvinde? Jeg sagde det til Pastoren: Hr. Pastor, sagde jeg, De interesserer Dem for Friskolen . . . derfor sender Forældrene deres Børn i Friskolen.

— Og hvad svarede han mig — Fru Abel? . .

— Jeg taler ikke mere med Pastor Linde om Legatsagen . . . De har i Sogneraadet taget det halve Legat fra mit Institut (Frøken Jensen udtalte »tot«) — jeg vil blive ved at gjøre min Pligt — selv om de ta'er den sidste Halvdel med. — Jeg taler ikke mer med Pastor Linde om Legatsagen — —

De tre Damer var bøjede om ad den lille Vej, der førte op til »Gaarden«, en gammel hvid Bygning med to Længer.

Enkefru Abel boede i Længen til højre, Frøken Jensens Institut laa til venstre.

— At man har dem begge igen, sagde Enkefruen. De tog Afsked i Gaarden.

— Uf, sagde Ida-Yngst, da de var indenfor Døren, hvor saa'. I ud ved Banen — saa man maatte skamme sig . . .

— Jeg gad vidst, hvordan man skulde se ud, sagde Louise-Ældst, hun løste Slør foran Spejlet, naar du har Klæderne.

Enkefruen tog Slæber paa. Der var ingen ma
Bund i hendes Støvler. —

Frøken Jensen fik langt om længe Nøglen ma
op af Lommen og fik sig lukket ind. Inde i i s
Stuen gøede Moppen et Par gnavne Bjæf mod bo
sin Frøken og blev liggende i sin Kurv.

Frøken Jensen tog Tøjet af og satte sig til lit
at græde i en Krog.

Hun græd hver Gang, hun var alene, siden ma
Pastor Linde havde sagt sine Ord.

— De interesserer Dem for Skolen, Hr. .rH
Pastor, havde hun sagt, derfor sender Forældrene sm
deres Børn i Friskolen.

— Jeg skal sige Dem, Frøken Jensen, hvor- -ro
for Forældrene sender deres Børn i Friskolen, ,ma
fordi Frøken Sørensen kan sine Ting, det havde eb
Pastoren sagt.

Frøken Jensen havde kun betroet »Ordene« »ar
til Krokonen:

— Og hvad kan en enlig Kvinde, Madam ms
Madsen?, havde hun sagt — Kvindens eneste ets
Værn er Taarer . . .

Frøken Jensen sad og græd i sin Krog. .go
Det begyndte at blive mørkt, og tilsidst rejste ets
hun sig op og gik ud i Køkkenet.

Hun tændte under en lille Petroleumskoger rsg
og satte Vand over til Theen. Hun lagde en ma
Dug over et Hjørne af Køkkenbordet og satte tta
Brød og Smør frem foran den enlige Tallerken. .ma

Men alt mens hun gjorde det, faldt hun lange Stunder hen igen og tænkte paa ny paa Præstens Ord.

Moppen var fulgt ud efter hende og havde lagt sig paa en Pude foran sin tomme Madtallerken.

Frøken Jensen tog Tallerkenen og fyldte den med Franskbrød, blødt op i det varme Vand.

Moppen fik Tallerkenen ned foran sig og begyndte at fortære Foderet uden næsten at røre sig.

Frøken Jensen havde tændt et ensomt Lys. Hun drak sin The med Rugbrødssmørrebrød til — hun skar Stykket med Kniven i sirlige smaa Firkanter — ved Siden af Moppen.

Naar hun havde drukket The, gik Frøken Jensen i Seng. Hun bar Moppen i Armen og lagde den ved Fodenden paa Dynen. Saa hentede hun Skoleprotokollen og lagde den paa Bordet ved Sengen.

Hun laasede Døren og saa' efter med Lyset rundt i alle Kroge og ind under Sengen.

Saa klædte hun sig af og redte sine Fletninger ud og hængte dem op paa Spejlet.

Moppen sov allerede og snorkede paa Dynen.

Frøken Jensen sov ikke godt, siden Pastor Linde havde sagt — de Ord.

— — —

Fru Bai gik tilbage ad Vejen mod Stationen. Hun aabnede Laagen og gik ind paa Perronen. Der var ganske tomt, saa stille, at man hørte de to Telegraftraade surre.

Fru Bai satte sig paa Bænken udenfor Døren med Hænderne i Skødet og saa' ud over Markerne. Hun havde let ved saadan at blive siddende, Fru Bai, hvor der var en Stol eller en Bænk eller et Trappetrin.

Hun saa' ud over Markerne, de store Stykker Pløjejord og længer borte Engene. Himlen var høj og lyseblaa. Der var slet intet Hvilepunkt for Øjnene uden Annekskirken. Den saa' man med dens Takker paa Taarnet der yderst ude over den flade Mark.

Fru Bai frøs og rejste sig. Hun gik hen mod Havehækken og saa' ind over den, aabnede Laagen og gik ind. Haven var en trekantet Strimmel langs Banen; forrest var der Køkken-have, i den bageste Spids var der en Plæne med nogle højstammede Roser foran Lysthuset under Hylden.

Hun saa' efter Roserne; der var et Par Knopper endnu. De havde saamæn blomstret trofast iaar — hele Tiden.

Men nu maatte de snart dækkes til . . .

Hvor Bladene allerede faldt . . . Men der var heller ingen Læ for nogenting . . .

Fru Bai gik ud af Haven igen og langs Perronnen ind i den lille Gaard bag Plankeværket. Hun kaldte paa Pigen, hun vilde give Duerne Korn.

Hun fik Kornet i en Leerskaal og hun begyndte at kalde paa Duerne og sprede Kornet ud paa Stenene.

Hun holdt saa meget af Duer. Det havde hun gjort ligefra Barn.

Der havde været saa fuldt af dem, hjemme i den store Købstadsgaard . . . Hvor de havde sværmet om Dueslaget der lige over Værkstedsporten . . .

Det var som man hørte en Kurren og Murren blot man tænkte paa Gaarden derhjemme.

Den gamle Gaard — for siden, da Faderen døde, solgte de baade Værksted og alt og flyttede.

Duerne fløj ned om Fru Bai og nippede Kornene op.

— Marie, sagde Fru Bai, se dog, hvor den spættede er arrig.

Marie kom frem i Køkkendøren og talte om Duerne. Fru Bai tømte Skaalen ud. Nogle Stykker skal nu slagtes til Bai's Lhombre, sagde hun.

Hun gik op ad Trappen: Hvor det bliver tidligt mørkt nu, sagde hun og gik ind.

I Stuen var der Skumring og lunt, naar

man kom udefra. Fru Bai satte sig ved Klaveret og spillede.

Hun spillede aldrig uden i Mørkningen, altid de samme tre–fire Melodier, sentimentale Smaasange, som hun spillede slæbende og langsomt, ganske med samme Foredrag, saa de alle kom til at ligne hinanden.

Naar hun sad og spillede i den mørke Stue, tænkte Fru Bai næsten altid paa sit Hjem. De havde været mange Sødskende, og altid saa megen Afveksling derhjemme.

Hun var den yngste af dem alle. Da Faderen endnu levede, var hun saa lille, at hun om Middagen knap en Gang kunde naa op til Tallerkenen.

Faderen sad i Sofaen i Skjorteærmer, og de stod rundtom Bordet, alle Børnene, og langede til.

— Ret Jer, Unger, sagde Faderen.

Han sad og ludede med sin brede Ryg og Armene langt ud paa Bordet.

Moderen gik til og fra, hentede og bragte . . .

Ude i Køkkenet spiste alle Drengene paa Værkstedet ved det lange Bord.

De fniste og skændtes, saa det hørtes gennem Døren, og med ét røg de sammen, saa man troede Huset skulde styrte om:

— Hva', mudrer I? Faderen slog i Bordet inde i Stuen.

Ude i Køkkenet blev der ganske stille — en

sagte Ragen bare af en enkelt, som søgte noget op under Bordet efter Fægtningen.

— Himmelhunde, sagde Faderen.

Efter Middag sov han sin Time i Sofaen. Han vaagnede paa Klokkeslet:

— Nu er der vel tænkt udførligt over Statens Bedste, sagde han og fik Kaffen, før han gik paa Værkstedet.

— — Da Faderen døde, blev det jo helt anderledes. Katinka kom i Institut med baade Konsul Lassons og Borgmesterens Fanny.

Og hun blev ogsaa bedt til Konsulens . . .

De andre Sødskende kom alle ud. Hun blev ene hos Moderen.

De Aar var Katinkas bedste der i den lille By, hvor hun kendte alle, og alle kendte hende. Om Eftermiddagen sad Moderen og hun i Stuen, hver ved sit Vindu paa Forhøjningen — Moderen havde det Vindu med »Spejlet« —; Katinka broderede »fransk« eller læste.

Solen faldt i lyse Striber gennem Blomsterne i Vinduerne ud over det hvide Gulv . . .

Katinka læste mange Romaner fra Lejebibliotheket, om fornemme Folk, og ogsaa Digte, som hun skrev ind i en Bog . . .

— Tinka, sagde Moderen . . . Der kommer Ida Levy. Ej, hun er i den gule Hat . . .

Tinka saa' op: Hun skal til Spil, sagde hun.

Ida Levy gik forbi og der blev kikket og

nikket igen og spurgt med Fingrene, om de kom til »Halvti'et« . . .

— Det er dog græsseligt, hvor Ida Levy gaar skævt paa sine Hæle, sagde Tinka, hun saa' efter hende.

— Det har hun fra sin Moder, sagde Moderen.

De gaar forbi, én efter én, Godsforvalteren, og de to Løjtnanter, og Fuldmægtigen og Doktoren. Og de hilser, og oppe nikker de og siger et Par Ord om hver.

De véd. hvor hver gaar hen, og hvad han skal der.

De kender hver Dragt og hver Blomst paa en Hat. Og de gør hver Dag de samme Bemærkninger om de samme Ting.

Minna Helms gaar forbi og nikker.

— Saa' du Minna Helms, siger Moderen.

— Ja. Og Katinka ser efter hende og skærer Grimasser mod Solen.

— Hun kunde snart trænge til en ny Kaabe, siger hun.

— Stakler — hvor skulde De faa 'et fra? Moderen ser i Spejlet . . . Ja — sølle ser 'en ud, siger hun. Jeg tror osse, de ku' kante den. Men det er nok som Fru Noes si'er — lidt har Fru Helms og lidt ta'er hun sig a'et . . .

— Naar dog Fuldmægtigen gjorde Alvor af det, sagde Tinka.

Klokken blev fem, og de unge Piger hentede

hinanden til Tur, og to og to gik de op og ned ad Gaden og mødtes og samlede sig i Klynge og lo og snakkede og skiltes . . .

Men om Aftenen, efter The, til Halvti-Toget, var Mødrene med, og det gik mere stille til, ud ad Stationsvejen.

— Katinka sagde Moderen og vendte sig, hun gik foran med Fru Levy: Hr. Bai . . . Saa har han fri iaften . . .

Hr. Bai kom forbi og hilste. Og Katinka nikkede og blev rød. For Veninderne drillede hende altid med Hr. Bai . . .

— Saa skal han ind og spille Kegler, sagde Fru Levy.

Om Søndagen gik de i Kirke til Højmesse. Alle var i Stadsen, og de sang, saa det lød under Hvælvingerne, mens Solen stod ind gennem de store Korvinduer . . .

Thora Berg var saa slem at sidde ved Siden af i Kirken.

Hun sad hele Tiden mens Præsten var paa Prædikestolen og sagde: »Saa, du Gamle«, og kneb i Armen . . .

Ja — Thora Berg førte an til Galskaber.

Om Aftenen fløj der en Regn af Smuld og Smaasten op paa Tinkas Ruder . . .

Og de hørte et Spektakel og en Latter ned ad hele Gaden.

— Det er Thora, der gaar fra Selskab,

sagde Tinka. De har været hos Borgermesterens.

Thora satte hjem gennem Gaden som den vilde Jagt, fulgt af alle Ungherrerne. Hele Byen fik Lov at høre, naar Thora Berg gik hjem fra Selskab.

Katinka holdt mest af Thora Berg. Hun beundrede hende og fulgte hende altid med Øjnene, naar de var sammen. Tyve Gange om Dagen sagde hun hjemme:

— Det har Thora sagt . . .

Egenlig omgaaes, gjorde de ikke meget. Men om Eftermiddagen, naar de spadserede, eller ude i Pavillonen ved Abonnementet — til Koncerterne naar Militæret spillede, hver anden Onsdag — talte de sammen. Tinka blev altid ganske rød i Hovedet, naar de mødtes . . .

I Pavillonen var det ogsaa første Gang hun havde gjort Bekendtskab med Bai . . . Han havde straks den første Aften danset mest med hende.

Og naar de løb paa Skøjter, bød han hende altid op til at løbe — det var som de fløj, og næsten som han bar hende . . . Han kom ogsaa hjemme . . .

Alle Veninderne drillede hende, og hun fik ham altid, naar de »skrev Sedler« og »En gik ud« og naar der blev »tænkt paa noget« . . . Det var altid Bai, og saa blev der en Latter.

Og hjemme talte Moderen altid om ham.

Saa kom Forlovelsestiden, og hun havde altid En at gaa med, i Kirken om Søndagen, og om Vinteren, naar der var Skuespillere, i Theatret og altid . . . Og da Bai fik Stilling, kom den travle Tid med Udstyr og Indretning og alt det . . . Veninderne hjalp hende med de mange Navne, der var at sy, og alt, hvad der skulde sømmes . . .

Det var Sommerdage, og de sad oppe i Lysthuset allesammen. Symaskinen gik, den lagde Søm, og den fæstede Ende.

Og de drillede hende og lo og pludselig fo'r de op og fløj ud i Haven og rendte Plænen rundt under Støj og Latter, vilde som en Flok Føl . .

Tinka var den stilleste af dem.

Der var en Hvisken med Veninderne i alle Kroge og Sysammenkomster hos Levys, hvor de syede det Tæppe, Tinka skulde staa Brud paa foran Alteret — og Sangøvelser til Psalmerne de skulde synge i Koret . . .

Saa kom Dagen og Vielsen i den pyntede Kirke — den var saa fuld, Ansigt ved Ansigt. Oppe ved Orgelet stod alle de unge Piger. Tinka nikkede op og takkede og græd igen. Hun havde grædt hele Tiden som en Vandhane.

Og saa kom de herover — til Stilheden.

I Begyndelsen af sit Ægteskab var Tinka

skræmt og altid ængstelig, som om nogen vilde overfalde hende.

Der var saa meget, som hun ikke havde tænkt sig, og Bai var saa voldsom i meget, hun mest bare led ved og taalte, skræmt og usikker som hun var . . .

Hun var ogsaa saa ganske fremmed og kendte slet ingen . . .

Siden kom der en Tid, hvor hun blev mere modtagelig — mest saadan lad efterhængende, som det laa i hendes Natur.

Hun sad inde hos sin Mand i Kontoret med sit Hækletøj, og hun saa' paa ham, som han sad bøjet over sit Bord — Haaret, der krøllede, faldt lidt ned over hendes Pande.

Hun rejste sig og gik hen til ham og lagde Armen om hans Hals og vilde helst blive staaende saadan ind til ham, stille — længe være saadan nær ved ham:

— Min Pige, jeg skriver jo, sagde Bai.

Hun bøjede sin Nakke hen til hans Mund og han kyssede den.

— Maa jeg saa skrive, sagde han, og kyssede hende en Gang endnu.

— Skrivepér, sagde hun og gik fra ham.

Aaret gik. Katinka gled ind i Livet med Togene, der kom og gik, og Egnens Folk, som rejste og kom hjem igen; og de bragte nyt og spurgte nyt.

De fik Omgang med de Folk, Egnen havde. Mest Bai's Lhombre, hvor Fruerne fulgte med hveranden Gang.

Saa var der Hunden og Duerne og Haven. Og forresten var Fru Bai ikke af de bevægelige. Hun fik aldrig saameget gjort, at Tiden faldt hende lang. Hun var længe om hver enkelt Ting; Bai kaldte hende: »Kommer imorgen.«

Børn fik de jo ikke.

Da Katinkas Moder døde, fik de Arven udbetalt. For ene to Mennesker at være sad de i Velstand og havde alt i Rigelighed.

Bai holdt af at spise godt og han tog fra Aalborg megen og god Vin. Han lagde sig noget ud, og han gik rundt i sin Magelighed, mens Assistenten gjorde det meste Arbejde. »Løjtnanten« lagde hán kun an uden Døre.

Et Barn havde han oppe i Byen.

— For Satan, sagde han til Kiær, der var Ungkarl . . . man er jo dog gammel Kavallerist... Og Pigen var saa kælen som en Spurveunge . . .

Pigen kom til Aalborg efter Skaden. Barnet blev oppe i Landsbyen, hvor det var i Pleje.

Saadan gik Tiden.

Læse som før, da hun var ung Pige, gjorde Katinka ikke mer. Bøgerne var jo dog det bare Digt.

I sin Sekretær havde Fru Bai en stor Pap-

æske med mange visne Blomster, Smaabaand og Florsdikkedarer med Deviser af Guldpapirsbogstaver. Det var hendes gamle Kotillonserindringer fra Klubben og »sidste Abonnement« i Pavillonen, naar der blev danset.

Det tog hun altsammen ofte frem om Vinteraftner og ordnede det om igen og søgte at mindes, hvem der havde givet hende det og hvem det.

Hun fandt det ud altsammen og hun skrev Herrens Navn bag paa hver Kotillonsorden.

Bai sad og drak sin Toddy ved Bordet.

— Det gamle Skrab, sagde han.

— Lad det ligge, Bai, sagde hun . . . naar jeg har ordnet det.

Og hun skrev videre sine Herrenavne.

Hun læste ogsaa undertiden i sin gamle Poesibog de Vers, hun den Gang havde skrevet af.

I den øverste Skuffe under Sølvskabet i Sekretæren laa hendes Brudeslør og den visnede Krans af Myrter.

Det tog hun ogsaa op og glattede ud og lagde det sammen igen . . .

Og hun sad halve Timer over den udtrukne Skuffe og tog sig ingenting til, saadan som det var hendes Vane,

En Gang imellem glattede hun bare med Hænderne over Sløret . . .

Det var begyndt at blive ganske gult, Brudesløret.

Men Tiden gik ogsaa. Det var ti Aar siden allerede . . .

Ja — hun var snart en gammel Kone. Hun var fyldt to og tredive Aar . . .

. . . Godt lidte var Bais paa Egnen. Kendte for gode og gæstfri Folk, hvor Kaffekanden snart kom over Ilden, naar nogen Bekendt var paa Stationen.

Bai var en god Selskabsbroder; og paa Stationen havde han Orden i Tingene, om han just ikke selv var saa grumme ivrig i Tøjet.

Fruen var lidt stille af sig, men det gjorde altid godt at se hendes milde Ansigt. Hun saa' ud som en ung Pige, naar hun sad mellem Fruerne til de store Lhombrer.

— Men der skulde være et Par Børn, sagde Fru Linde, naar hun om Aftenen travede hjem fra Bais med Pastoren . . . De velhavende Folk — som havde Raad til det . . . Det er Synd og Skam — at de skal sidde der ensomme hen . . .

— Gud giver Liv efter sin Villie, min Pige, sagde Præsten.

— Ja — Guds Villie ske, sagde Fruen.

Præstens havde haft ti Børn.

De syv havde Herren gemt som Smaa.

Gamle Pastor mindedes de syv hver Gang, der var Børn at begrave i Sognet.

— — —

Fru Bai havde hørt op at spille. Hun sad og tænkte paa, at hun egenlig skulde staa op og tænde Lampen. Men saa raabte hun paa Pigen, at hun kunde tænde, og blev siddende.

Marie kom ind med Lampen. Hun lagde Dug paa og dækkede til The.

— Hvad er Klokken? sagde Fru Bai.

— Otte-Toget er meldt, sagde Marie.

— Det har jeg slet ikke hørt . . .

Fru Bai tog noget om sig og gik ud: Er Toget der? sagde hun i Kontoret.

— Straks, sagde Bai. Han stod ved Telegrafbordet.

— Er der Depeche?

— Ja.

— Til hvem?

— Aa — op i Byen . . .

— Saa skal jo Ane afsted . . .

Fru Bai gik ud paa Perronen. Hun holdt saa meget af at se Togene komme og gaa i Mørke.

Lyden, først langt borte, og saa Drønet, naar Toget gik over Aabroen, og det store Lys, der løb frem, og endelig den tunge vraltende Masse, der snoede sig ud af Natten og blev til de tydelige Vogne, der holdt for hendes Øjne med

Konduktørerne og den oplyste Postvogn og Kupeerne . . .

Naar det saa var borte igen og Bruset hendøet, laa alting tyst, lige som dobbelt stille.

Stationskarlen slukkede Lygterne, først den ene paa Perronen, saa den over Døren.

Der var ikke andet end Lyset fra de to Vinduer, to smalle Lysbroer ud i det store Mørke.

Fru Bai gik ind.

De drak Thee, og Bai læste bagefter Bladene til en Toddy eller to. Bai læste kun Regeringspressen. Han holdt selv »Nationaltidende« og læste Kiærs »Dagblad«, som han tog ud af Posten.

Han slog i Bordet saa Toddyglasset klirrede naar Modstanderne fik »de vældigste over Næbbet«. Og undertiden læste han enkelte Sætninger højt og lo imellem.

Fru Bai hørte stille til, hun interesserede sig ikke for Politik. Desuden havde hun en Overgang, hvor hun var svært søvnig om Aftenen.

— Saa er det vel paa Tiden, sagde Bai.

Han rejste sig og fik en Haandlygte tændt. Han gik sin Runde for at se om alt var lukket og Sporet stod rigtig til Nattoget.

— Du kan gaa i Seng, Marie, sagde Fru Bai ud til Køkkenet. Hun vækkede Marie, der sov siddende paa Træstolen.

— Godnat Frue, sagde hun søvndrukken.

— Godnat.

Fru Bai flyttede Blomsterne i Stuen fra Vindueskarmen ned paa Gulvet. Der stod de om Natten i en Række.

Bai kom tilbage.

— Det blir koldt til Natten, sagde han.

— Jeg tænkte det — for Roserne . . . jeg saa' til dem idag.

— Ja, sagde han, de maa dækkes nu.

Bai begyndte at klæde sig af inde i Sovekamret. Døren stod aaben.

Han holdt meget af at gaa længe frem og tilbage om Aftenen. Fra Sovekamret til Stuen i stærkt Negligé.

— Det Trampedyr, sagde han. Marie traadte haardt i oppe paa Loftskammeret.

Fru Bai lagde hvide Stykker over Møblerne og laasede ind til Kontoret.

— Kan jeg slukke, sagde hun.

Og hun slukkede Lampen.

Hun kom ind i Sovekamret, satte sig foran Spejlet og løste sit Haar op.

Bai var i Underbukser og bad om en Saks.

— Pokker saa du bli'r mager, sagde han.

Katinka lagde Frisérkaaben om sig.

Bai kom i Seng og laa og snakkede. Hun svarede paa sin stille Maade som altid; der var bestandig en ganske lille Pavse før Ordene kom.

De havde tiet lidt.

Saa sagde Bai:

— Hm, ganske net Menneske — hva'

— Ja — saadan at se til . . .

— Hva' sagde Agnes Linde? . . .

— Ogsaa, at han var ganske net.

— Hm — skrap Mund, det Pigebarn har.

— Og — Herren véd, hva' for en Lhombre han spiller . . .

Lidt efter sov Bai.

Naar Bai sov, aandede han stærkt gennem Næsen.

Nu var Fru Bai vant til det.

Hun blev siddende noget foran Spejlet. Hun tog Frisérkaaben bort og saa' paa sin Hals.

— Ja, hun var virkelig bleven mager.

Det var siden hun havde haft den Hoste i Foraaret.

Fru Bai slukkede Lysene og lagde sig ned i Sengen ved Siden af Hr. Bai.

II.

Det var de korte Dage.

Saa strid Regn og saa mat Snesjap. Men altid graa Himmel og Væde. Selv Frøken Jensens bedste Elever kom i Træsko over Markerne til Skolen.

Paa Stationen var Perronen en Sø. De sidste Smaablade fra Havehækken kom ud at sejle. Dryppende kom Togene; Konduktørerne løb om formummede i vaade Kapper. Lille-Bentzen sprang med Posttaskerne under Paraplyen.

Kiærs Sædvogne havde Voksdugspresenninger, og Kuskene sad i Regnkapper.

Forvalter Huus kørte selv den første Vogn til Stationen. Der var nok at gøre med Fragt og Klarering.

— Der er de fra Kiærs, sagde Bai ind til sin Kone.

Forvalter Huus plejede at komme en halv Times Tid af Regnfrakken og faa en Kop Kaffe tillivs hos Bais.

Mens Fru Bai gik til og fra og dækkede til Kaffen, rumsterede Huus og Karlene paa Perronen og ladede Sækkene i Godsvognene.

Katinka saa' dem løbe forbi Vinduerne. De saa' saa vældige ud i deres Olietøj.

Marie Pige sværmede for Huus og gik altid og talte om ham ved sit Arbejde.

Hun blev aldrig færdig med hans Fortrin. Og det sidste var altid:

— Og saadan en Røst han har . .

Det var en blød, trohjertet Stemme, og ingen vidste, hvorfor Marie just havde forliebet sig i den.

Naar Huus var færdig derude kom de ind til Kaffen. Der var lunt og godt og Duft af et Par Potteplanter, som blomstrede i Vinduet endnu.

— Ja — det er det jeg siger, sagde Huus og gned Hænderne, hos Fru Bai er der rart.

Hyggen kom ogsaa med Huus. Der var saadan en stille Tilfredshed ved ham; mange Ord havde han ikke og sjældent »fortalte« han noget. Men han gled saa godt i den daglige Smaasnak, munter, altid ligelig i Humør. Og man følte det rart, naar han bare var der.

Der kom et Godstog paa den Tid, og Bai skulde paa Perronen at ekspedere.

Det gjorde ingen Forskel, naar han gik, og de to andre blev ene. De smaasnakkede eller tav. Hun gik til Vinduet og lo ad Bai, som sprang rundt derude i Regnen.

Han saa' til Katinkas Blomster og gav

hende Raad om at pleje dem. Katinka kom hen til ham og de saa' til Planterne sammen. Han kendte hver eneste af dem, om den skød, eller om den stod stille, og hvad der skulde gøres.

Huus havde Interesse for alle saadan smaa Ting, for Duerne og for de nye Jordbærbede, som var blevet lagt an nu i Efteraaret.

Katinka spurgte ham til Raads, og de gik rundt og saa' til det og til det.

Bai havde aldrig brudt sig om saadan noget. Men med Huus var det, som der stadig var noget nyt at faa at vide, at spørge til Raads om og at indrette.

De havde paa den Maade altid nok at tale om, saadan stille og sindigt, som det laa for dem begge.

Der var saamæn ligefrem næsten altid et og andet, der ventede paa Huus — selv om han ogsaa kom hver Dag, som i denne Tid, hvor de paa Rugaard solgte Sæden.

Frøken Ida Abel havde ogsaa tidt Ærinde paa Stationen. Hun stred sig ned ad Vejen med et Brev, der skulde med Middagsposten.

— Gud — hvilket Vejr — Hr. Løjtnant.

— En Kop — Kaffe — Frøken — lidt indvendig Væde til at staa imod med . . . Huus er inde hos min Kone . . .

— Men — er de fra Rugaard her?

— Ja, med Sæd!

Ida-Yngst havde ikke anet det.

Fra Hjørneforhøjningen paa Gaarden kunde »Kyllingerne« holde Rundskue over hele Egnen.

Ida-Yngst sad der i Formiddagstimerne.

Hun begyndte at tage Papillotterne af Haaret.

— Hvor skal du hen? Louise-Ældst gik med Krydderpose for Tandpine.

— Bringe Brev til Stationen . . .

— Mo'r — Louise hvinte — nu vil Ida rende igen . . . Hm — om du tænker, du faar malet der . . .

— Kommer det dig ved? Ida-Yngst slog Døren til Sovekamret i paa Næsen af Med-Kyllingen.

— Gud bevar's — vil du gjøre dig latterlig — men du ta'er dine egne Støvler — det si'er jeg dig Ida . . .

— Mo'r — si' til Ida — hun ta'er sine egne Støvler — altid render hun i mine Knap til Stationen . . .

— Pyh, siger Ida hun er færdig med Pandegriflen.

— Og mine Handsker — maa jeg være fri . . . Louise snapper et Par Handsker ud af Hænderne paa Ida. Og der smækkes igen med et Par Døre.

— Hva' var der dog Børn? siger Fru Abel. Hun kommer ind med vaade Hænder fra Køkkenet. Hun har skrællet Kartofler

— Ida stjæler mine Klæ'er. Frøken Louise-Ældst græder af Arrigskab.

Enkefru Abel gør stille i Orden efter Ida-Yngst og vender tilbage til sine Kartofler . . .

— — Søde Fru Bai, siger Ida-Yngst i Døren — jeg kommer ikke ind . . . Goddag Hr. Huus — jeg ser saa rædsom ud . . . Jeg kigger blot. Goddag . . .

Frøken Abel kom ind. Hun havde udskaaret Bryst under Regnkaaben.

— Det er, naar det nærmer sig Jul — man har saa rædsomt travlt . . . Aa — De tillader vel Hr. Huus . . . at jeg kommer forbi.

Frøken Abel kom ind i Sofaen: Dejligt at sidde, sagde hun.

Men hun sad ikke længe. Der var altfor meget, hun maatte beundre. Frøken Ida Abel var saa ungdommelig henrykt.

— Gud — det lille Tæppe . . .

Frøken Abel maatte ud at føle paa det lille Tæppe.

— Aa — Hr. Huus — tillader De . . . Hun skulde igen forbi.

Hun følte paa Tæppet . . .

— Mo'er si'er altid, jeg flagrer, sagde Ida-Yngst.

Enkefru Abel kaldte undertiden Døttrene for sine »Flagreduer«. Men Navnet vandt ikke Hævd. Der var noget ved Louise-Ældst, som udelukkede Begrebet »Due«.

Og det blev ved »Kyllingerne«.

Naar Frøken Abel var arriveret, varede det ikke saa længe, inden Forvalter Huus brød op.

— Der var ikke Plads til saa mange i en Stue, hvor Frøken Ida var, sagde han.

— — —

Det blev henimod Jul.

Huus tog en Gang om Ugen til Randers i Forretninger. Han havde altid noget at besørge for Fru Bai, Bai maatte ikke høre det. De to hviskede ene inde i Dagligstuen i lange Tider, naar Huus var kommet med Toget.

Katinka syntes ikke, hun havde glædet sig i mange Aar til Julen, saadan som hun glædede sig iaar.

Det laa ogsaa i Vejret.

Det var blevet lyst, klingende Frost og Sne over Jorden.

Naar Huus havde været i Randers, blev han paa Stationen til Thee. Han kom med Otte-Toget. Fru Bai sad tidt i Mørkning endnu.

— Vil De spille lidt, sagde han.

— Aa — jeg kan kun de Par — —

— Men naar jeg nu gerne vil høre dem... Han sad paa en Stol i en Krog ved Siden af Sofaen.

Katinka spillede sine fem Stykker, der alle lignede hverandre. Det kunde ellers aldrig falde hende ind at spille for nogen. Men Huus, han

sad saa stille — henne i sin Krog — saa man slet ikke mærkede ham. Og saa var han ogsaa ganske umusikalsk.

Naar hun havde spillet, kunde de gerne sidde en Stund uden at nogen sagde noget, til Marie kom med Lampe og Thetøj.

Efter Theen tog Bai Huus med ind paa Kontoret.

— Mandfolk maa ogsaa en Gang imellem være hos sig selv, sagde han.

Naar de var alene, Huus og han, fortalte Bai Fruentimmerhistorier.

— Han havde ogsaa været med i sin Tid . . . Da de laa paa Skolen.

— Og København havde haft Fruentimmer . . . Naa — — Det er gaaet tilbage . . .

— De si'er, de gaar til Rusland nu . . . Ja — ka' s'gu gerne være . . .

— Tilbage er 'et gaaet . . .

— Naar man har kendt Kamilla — Kamilla Andersen — brav Pige — brillant Pige —

— Tog en sørgelig Ende med hende — Styrtede sig ud af et Vindu . . .

— Ærgerrig Pige. Bai blinkede. Huus lod, som han forstod Kamillas Ærgerrighed.

— Meget ærgerrig Pige . . . Kendte hende brillant.

Bai snakkede hele Tiden. Huus røg sin Cigar og saa' ikke særlig interesseret ud.

— Jeg spø'r jo ogsaa, sagde Bai, de unge Mennesker, saadan i Sommerferien, i Præstegaarden: Hvad har I nu for Fruentimmer, spørger jeg. Er det godt?

— Smaapi'er, gamle Ven. Smaapi'er.

— Ja — a — de gaar til Rusland si'er de — ka s'gu gerne være.

Huus udtalte ingen Mening, om hvor de gik hen. Han saa' paa Uret.

— Det er vel paa de Tider, sagde han.

— Aa — hva' . . .

Men Huus maatte afsted: Det er dog en Trekvartersvej . . .

De gik ind til Fruen.

— Skal vi ikke følge Huus, sagde hun, Vejret er saa smukt . . .

— Saa gu' — at faa Benene rørt . . .

De fulgte.

Katinka gik ved Bais Arm. Huus paa hendes anden Side. Sneen knasede under deres Fødder henad Vejen.

— Hvor der er Stjerner iaar, sagde Katinka.

— Ja — en Mængde mer end ifjor, Tik. Bai var altid oplivet, naar han havde været hos sig selv.

— Ja — jeg tror det, sagde Katinka.

— Mærkeligt er det med Vejret, sagde Huus.

— Ja — det var Bai — den Kulde før Jul.

— Og den holder Nyaar ind . . .

— Mener De? . . .

Saa tav de, og naar de talte igen, var det noget lignende.

Ved Omdrejningen sagde Bais Godnat.

Fru Bai nynnede hen ad Vejen. Naar de kom hjem, blev hun staaende i Døren, mens Bai hentede Haandlygten og gik over og saa' efter Sporet til Nattoget.

Han kom tilbage. Naa — sagde han.

Katinka aandede ud i Luften, langt.

— Hvor Kulde er rar, sagde hun og slog ind gennem sin egen Aande i Luften med Haanden.

De gik ind.

Bai laa i Sengen og røg en Stump Cigar. Saa sagde han:

— Ja — Huus er s'gu et rart Menneske . . . Men han er en Tørvetriller.

Fru Bai sad foran Spejlet. Hun lo.

Men Bai betroede Kiær, at han troede s'gu ikke, Huus forstod sig no'et paa Fruentimmer.

— Jeg føler ham jo saadan paa Tænderne — ser De, sagde han, om Aftenen, naar han er nede hos os . . . Men jeg tror s'gu ikke, han forstaar sig stort paa Fruentimmer . . .

— Naa, gamle Bai, sagde Kiær, og de slog hinanden paa Skuldrene og lo glad. Alle ka' jo ikke være Kendere.

— Nej — heldigvis da . . . og Huus — jeg tror s'gu ikke . . .

Der blev kaldt ind til Kaffen.

— — —

De sidste Dage før Jul var der travlt paa Stationen. Der var en Bringen og Henten. Ingen vilde vente paa Postbudet.

Frøknerne Abel sendte Smaakort med Lykønskninger og spurgte om Pakker.

Frøken Jensen bragte en Cigarkasse med en hel Stang Lak fordelt som Dekorationer rundt om paa Sejlgarnet.

— Hænders Arbejde, Fru Bai, sagde Frøken Jensen. Hændernes Arbejde var til hendes Søster.

Fru Bai sagde: Fru Abel var jo i Randers igaar . . .

— Det er Terminspengene, sagde Frøken Jensen spidst, der er kommet til Huse . . .

— Hun var saa belæsset, da hun kom hjem . . .

— Jeg tror det nok.

— De er da hos Abels Juleaften . . .?

— Nej . . . vi boer Dør om Dør, Fru Bai . . . men Abels . . . har altid nok i at huske paa sig selv . . .

— Tidligere har jeg jo altid været hos Lindes, i Præstegaarden . . .

— Nej Abels, sagde Frøken Jensen — aa nej — det er ikke alle, som er ens . . .

Fru Bai bad Frøken Jensen, om hun maaske vilde tage til takke hos dem.

Hun fik det sagt om Aftenen, Bai kom ind fra Sporet.

— Mathias — sagde hun, hun brugte Mathias til mere tvivlsomme Meddelelser — jeg har maattet be' Lille Jensen her til Juleaften . . . Hun ka' jo ikke gaa til Lindes . . .

— Naa — for min Skyld — Bai hadede »det lille Parykstativ« — ja naar du bare faar Lemmeforsamling.

Bai gik lidt rundt.

— Ska' hun ikke til Abels, sagde han.

— Det er just det —. de har jo ikke bedt hende, Mathias . . .

— Naa — det har de s'gu gjort Ret i, sagde Bai, han smed Støvlerne af sig. Naa — det er jo din Fornøjelse.

Fru Bai var glad over hun havde faaet det sagt.

— — Frøken Jensen kom Klokken halv seks med Spaankurv og Moppe.

Hun gjorde Undskyldning for Bel-ami.

— Den er jo ellers hos Abels — jeg lukker den jo ellers altid ind hos Abels . . . Men iaften — forstaar De — vilde jeg jo nødig . . . men den gør ingen Ulykke . . . den er et stille Dyr.

Bel-ami blev anbragt paa et Tæppe i Sovekamret. Der blev den. Den led af Sovesyge og gjorde ikke anden Kvalm end at den snorkede.

— Han sover af et godt Hjerte, sagde Frøken Jensen, hun fik Manchetter og Krave op af Spaankurven.

Bel-ami var kun besværlig, naar den skulde hjem. Den havde absolut mistet Smagen for Bevægelse.

Ved hvert tiende Skridt stod den stille og hylede med Halen mellem Benene.

Naar ingen saa' det, tog Frøken Jensen den paa Armen og bar Bel-ami.

De spiste Klokken seks. »Træet« stod i et Hjørne. Lille-Bentzen var med strøget Hanekam og i Konfirmationsfrakke.

Han spiste som en Ulv.

Bai fyldte stadig Glassene og stødte til Frøken Jensens og Bentzens Bægere.

— Naa — Skaal, Frøken Jensen.

— Skaal min go'e Bentzen — det er kun Jul en Gang om Aaret, sagde han. Han blev ved at fylde i.

Lille-Bentzen blev rød i Hovedet som en Hummer.

— Vi drikker jo som i Hedenold, sagde Frøken Jensen.

Døren stod aaben ud til Kontoret. Telegrafen prikkede uafladelig.

Kollegerne ønskede hinanden »Glædelig Jul« langs ad Linien. Bai gik til og fra og svarede.

— Hils fra mig, sagde Katinka.

— Glædelig Jul fra Mundstrup, sagde Bai fra Apparatet.

— Ja, sagde Frøken Jensen, det er det, jeg siger til mine Elevere: vor Tid har ophævet Rummet, siger jeg saa tit til dem.

Ved Æbleskiverne blev Frøken Jensen livlig. Hun nikkede barnligt til sig selv i Spejlet og sagde »Skaal«.

Frøken Jensen var i en ny Chignon, hun havde foræret sig selv til Jul. Hun bar nu Haar af tre Nuancer.

Frøken Jensen blev lidt efter lidt glad ved sig selv.

Efter Bordet, mens Træet blev tændt, forsøgte Lille-Bentzen at springe Buk over Marie-Pige ude i Køkkenet.

Katinka gik stille om og gav sig god Tid med at tænde. Hun vilde ogsaa nok være lidt alene.

— Gud véd om Huus har faaet vores Pakke, sagde hun. Hun stod paa en Stol og tændte an med en Vokskerte.

I sidste Nu tog hun et Fichu fra sit Bord

— hun havde faaet det sendt fra en Søster — og lagde det hen til Frøken Jensen. Der saa' saa fattigt ud paa Frøken Jensens Plads; hun delte Sofaen med Lille-Bentzen.

Katinka aabnede Døren til Kontoret, og de kom ind til Træet.

De gik omkring og saa' paa deres Ting, takkende og halvgenerte. Frøken Jensen hentede smaa Silkepapirspakker frem fra Spaankurven og lagde dem rundt paa Pladserne.

Marie-Pige kom ind i hvidt Forklæde. Hun gik rundt med sine egne Presenter i Favnen og følte paa Genstandene rundt i Krogene.

Ottetoget blev ekspederet og de sad igen i Stuen. Træet brændte stadig i sin Krog.

Der var meget varmt og oset derinde af de mange Lys paa Træet.

Bai halvkæmpede med Søvnen og sagde:

— Man bli'r skakmat af den Festivéren, Frøken Jensen . . . . den Juleglæde mætter, sagde han.

De var alle døsige og saa' paa Klokken. De to Damer begyndte stadig igen at tale om Presenterne, hvordan de var arbejdet.

— Jeg tror, jeg vil gaa ind og se, hvordan man har regeret Verden, sagde Bai. Han slap ind i Kontoret. Lille-Bentzen sad og sov paa en Stol under Pibebrædtet.

De to Damer blev alene. De sad i en

Krog ved Klaveret, foran Træet, og var meget søvnige.

De var blundet ind et Øjeblik og fo'r sammen op i Skræk ved en Knitren i Træet. Der var Ild i en Gren.

— Det er snart brændt ned, sagde Katinka og slukkede.

Lysene begyndte at brænde ned et efter et, og Træet blev mørkt. De sad, helt vaagne igen, og saa' paa det slukkede Træ — kun et Par Lys brændte svagt endnu.

De blev begge grebet af den samme stille Sørgmodighed ved at se paa de sidste smaa Lys, det var som de kun yderligere fremhævede det mørke. døde Træ.

Frøken Jensen begyndte at tale . . . Først hørte Katinka knap hvad det var, hun sagde, hun blev i sine egne Tanker om dem hjemme og saa Huus.

Katinka vidste ikke, hvorfor hun hele Aftenen havde tænkt saa meget paa Huus. Han var kommet i hendes Tanker hele Tiden —

Hele Tiden — —

Hun nikkede til Frøken Jensen og lod, som hun hørte til.

Frøken Jensen talte om sin Ungdom og dumpede pludselig ind i at fortælle sin Kærlighedshistorie. Hun var allerede helt inde i Fortællingen, da Katinka mærkede det og undrede

sig, hvordan Frøken Jensen kom til at fortælle det nu og til hende . . .

Det var en ganske simpel Historie om en Kærlighed, som ikke var blevet gengældt. Hun havde troet, det var hende, og saa var det hendes Veninde.

Frøken Jensen talte halvt sagte, i en og samme, stille Tone. Lommetørklædet havde hun fremme, og en Gang imellem snøftede hun lidt og førte det hen over Kinderne.

Katinka blev lidt efter lidt rørt. Saa tænkte hun paa, hvordan det lille rynkede Menneske vel havde set ud som ung . . : Maaske havde hun alligevel havt en net lille Figur.

Og nu sad hun her forladt og alene.

Katinka blev helt hjærteklemt, og hun tog Frøken Jensens Hænder og klappede dem sagte.

Den Gamle græd stærkere under hendes Kærtegn. Katinka blev ved at klappe hendes Hænder.

De sidste Lysstumper brændte ned, og Juletræet stod helt mørkt.

— Og gennem Livet skal en enlig Kvinde, sagde Frøken Jensen — hvad for Snarer de end lægger for hendes Fod.

Frøken Jensen var igen landet ved Præsten og hans »Ord«.

Katinka slap Frøken Jensens Haand . . .

Hun syntes, der var blevet ganske koldt og uhyggeligt om det slukkede Træ.

Bai slog Døren op til det lyse Kontor. Det var et ridende Bud, som brágte en Pakke fra Huus.

— Lamperne, Marie, raabte Katinka og løb ind i Kontoret med Pakken.

Det var et meget fint fileret Sjal med gyldne Traade i — et stort et, som kunde pakkes sammen til ingenting. —

Katinka blev ved at staa med Sjalet. Hun var saa glad ved det. Hun havde haft et ganske lignende, og det var hun for et Par Uger siden kommet for Skade at brænde . . .

— Men dette var meget finere . . .

Og hun blev ved at staa med Sjalet

Bai var munter igen nu, han havde sovet Middagen ud, og de drak alle et Par Snapse af den ægte Rum i Theen.

Lille-Bentzen blev saa salig, at han løb over paa sit Kammer og hentede nogle Digte, han havde skrevet paa mange Stumper Papir, bag paa gamle Tariffer og Regnskaber.

Han læste højt, saa Bai slog sig paa Maven af Latter. Katinka sad og smilte med Huus' fine Sjal om sig.

Frøken Jensen spillede tilsidst en Tyrolervals, og Lille-Bentzen fløj halvflov ud i Køkkenet og valsede med Marie, saa hun hvinte.

De maatte alle hjælpe til at faa Bel-ami vækket, da Frøken Jensen skulde gaa; den vilde paa ingen Maade væk fra sit Tæppe. Bai traadte den paa Halestumpen, da Frøken Jensen vendte sig.

Lille-Bentzen skulde følge hjem. Men Frøken Jensen, der var saa ræd som en Hare for Mørke, vilde gaa alene.

Frøken Jensen vilde ikke bære sin Bel-ami, naar nogen saa' det.

De fulgte hende alle ud til Perronlaagen, og raabte »Glædelig Jul,« »Glædelig Jul« ud over Hækken.

Bel-ami hylede midt paa den snelagte Vej. Den gik ikke af Stedet.

Da Frøken Jensen havde set, at de alle var gaaet ind, bøjede hun sig ned og tog Bel-ami op under Armen.

Frøken Jensen var bundet til som en Eskimokone, mens hun gik hjem i Julenatten.

Katinka slog Vinduerne op i Dagligstuen, saa den skærende Luft kom ind.

— Hm, den lille Krukke, sagde Bai. Han var ganske glad ved at have haft Lille-Jensen i Aften.

— Det Skind, sagde Katinka. Hun blev staaende ved Vinduet og saa' ud over den hvide Mark i Natten.

— Man skulde ikke tro, Du klagede over

Hoste, sagde Bai. Han lukkede Døren til Sovekamret.

Bentzen gik over Perronen til sit Kammer.

— Hun tog Moppen, sagde han. Han havde gemt sig bag Hækken for at se den Begivenhed. Glædelig Jul, Fru . . .

— Glædelig Jul — Bentzen.

Der blev lukket et Par Døre, og saa var der ganske stille.

Kun nu og da en fin Summen i Telegrafens Traade.

— — —

Katinka var ude at fodre Duerne, før de gik i Kirke. Det var høj og stille Luft, og Klokkerne lød ned forbi Skoven. Rundt paa de hvide Marker saa' man Bønderne, som travede af, i Gaasegang, langs de skovlede Stier, til Offer.

De ventede i Flok udenfor Kirken og ønskede hinanden »Glædelig Fest«. Konerne rakte hinanden Spidsen af Fingrene og hviskede.

Saa stod de stille og saa' paa hinanden, til en ny kom til i Kredsen.

Bais kom lidt sent, og Kirken var fuld. Katinka nikkede »Jul« til Huus, der stod tæt ved Døren, og gik op til sin Plads.

Hun delte Stol med Abels, lige bag Præstens.

Kyllingerne Abel forsvandt i Slør og fantastiske Slyngninger.

Fru Linde havde Øjne i Nakken paa de store Offerdage. Hun »klædte« sig og Frøkenen for Offerdagene og Spædekalvene.

Frøkenen gik aldrig i Kirke, naar der var »Tallerkenvals i Koret«.

De sang de gamle Julesalmer, og lidt efter lidt vandt de alle med, store og smaa. Det lød saa stærkt og glad op under Hvælvingerne. Vintersolen stod lys ind ad Vinduerne mod de hvide Vægge. Gamle Linde talte om Hyrderne paa Marken og Menneskene, som var idag en Frelser fød, med tarvelige stilfærdige Ord, saa der dalede som Enfoldighedens Fred ned over hans Kirke.

Katinka blev i Julestemningen, mens Offertoget gik op om Alteret i en lang Marsch. Mændene gik stive, tungt i Fliserne og vendte tilbage til deres Plads uden at have fortrukket en Mine.

Konerne rokkede af, generte og røde i Hovederne, seende stift paa det sammenlagte Lommetørklæde.

Fru Linde havde Øjnene ved Hænderne ved Alteret.

Fru Linde havde været Præstekone i fem og tredive Aar og siddet til utallige Offerdage. Hun saa' paa Hænderne, hvor meget hver lagde.

Hænderne havde ikke samme Bevægelse, af Lommerne, naar de lagde lidt, og naar de lagde mere.

Fru Linde anslog Offeret til et Middelaar.

Uden for Kirken traf Bais Huus. Man aandede op ude i den friske Luft, og der blev en stor Ønsken »Glædelig Jul« igen.

»Pastoren« kom med Offerpengene i et sammenbundet Lommetørklæde, og alle hilste og kniksede. Naa, Frøken Jensen, saa ønsker vi vel hinanden Glædelig Jul, sagde »Gamle Pastor«.

Katinka gik ud af Laagen med Huus. Bai blev lidt tilbage med Kiær, saa de to gik alene henad Vejen.

Sol laa over de blankglitrende Marker; hist og her ved Gaardene havde de Dannebrog ude paa Flagstængerne i den høje Luft.

Rundt om drog Kirkegæsterne hjem i Flok

Katinka havde endnu Julesalmerne i sit Øre, hun følte alting som i glad Højtidelighed.

— Julen er rar, sagde hun.

— Ja, sagde han og lagde hele sin Overbevisning ind i »Ja'et«.

— Og han sagde det osse rigtig kønt, lagde han lidt efter til.

— Ja, sagde Katinka, det var en køn Præken — —

De gik lidt.

— Men jeg har jo slet ikke takket Dem, sagde saa Katinka, for Sjalet . . .

— Ingenting at takke for . . .

— Jo netop . . . jeg blev saa glad . . . jeg havde haft næsten Magen og halvt forbrændt det.

— Ja — det véd jeg jo . . . De havde det Sjæl paa den Dag, jeg kom.

Katinka vilde sige: Hvor saa' De det? . . . Men sagde dét ikke. Hun vidste heller ikke, hvorfor hun med ét blev rød, og hun for første Gang mærkede, at de sagde ingenting og søgte om noget til at faa brudt Tavsheden med.

De kom ned til Skoven, og Anneksklokkerne kimede. Det var, som Klokkerne slet ikke vilde holde op idag — at lyde.

— De gaar da med ind, sagde Katinka, og bærer ikke Jul fra Huset.

De stod paa Perronen og hørte paa Klokkerne, mens de ventede paa Bai.

Huus blev der hele Dagen.

Da Bai satte sig til Bordet, der skinnede med sin Damaskesdug og mange Glasassietter, sagde han:

— Ja — man har det godt i sin Familie.

Lille-Bentzen raabte:

— Ja — da — og lo af Fornøjelse.

Huus sagde ingenting. Han sad, som Katinka sagde, bare og saa' glad ud af Øjnene.

Og hele Dagen hvilede der en stille Glæde over Huset.

Om Aftenen spillede de Whist. Lille-Bentzen var Fjerdemand.

— — I Præstegaarden talte de Offerpengene af Papirerne. Fru Linde var skuffet. Offeret var betydeligt under et Middelaar.

— Hvoraf kommer det, Linde? sagde hun.

Pastoren sad og saa' eftertænksomt paa de mange smaa Mønter.

— Hvoraf kommer det? De Folk tror, vi kan leve som Lilierne . . .

Fru Linde gør en Pavse og tæller for sidste Gang de hele Kroner.

— Med Familie, sluttede Fru Linde.

— Naa, min Pige, siger Gamle Linde, lad os saa idetmindste være Herren taknemlige for Kapitelstaksten.

Præstefrøkenen og Pastor Andersen morede sig med at vælte Møblerne i Salen: de spillede Gulvkrocket.

— Jeg hytter mig for Mo'er, sagde Frøken Agnes. Alle de uædlere Elementer er i Oprør hos Mo'er paa de store Offerdage.

— — —

Julen gik.

Katinka syntes ikke, hun havde haft saa rar, hjemlig en Jul siden længe, ikke siden hun var hjemme. Ikke, at der skete noget særligt

og mer end ellers: de var hos Lindes med Huus og et Par andre, og Frøken Linde og Kapellanen kom til dem en Aften med Kiær og Huus. Frøkenerne Abel var til Eftermiddagstoget og blev ogsaa bedt ind. Og efter Ottetoget dansede de i Ventesalen og sang til.

Noget særligt var der ikke. Men det var, som om alting var i saadan en lykkelig Gænge.

Den eneste, der »gnavede« lidt, var Huus. Han sad tit og faldt hen i den sidste Tid.

— Huus, sagde Katinka, sover De?

Huus fo'r helt sammen, som han sad.

Bai blev ganske smittet af det hele Veltilmode i Huset.

— Satan til Indflydelse Vejret kan ha'e, sagde han, naar han stod paa Perronen og havde ekspederet Eftermiddagstoget. Føler mig s'gu forbavsende vel i denne Tid — forbavsende vel . . .

Og hele deres Ægteskab var i denne Tid som forynget og rykket Aar tilbage. Ikke paa nogen Maade voldsomt eller hidsigt, men fortroligt og fornøjet.

Det var Nytaarsaften hen mod tolv. Bais var oppe for at drikke Aaret ind.

Der lød et vældigt Rabalder mod Plankeværket . . .

— Hva' Pokker, sagde Bai, det gav et Choc

i baade ham og Bentzen, der spillede seks og treds, Peter ku' gerne spare paa Krudtet.

Det bankede paa Ruden, og Huus' Stemme raabte »Glædeligt Nytaar«.

— Hva' Fa'en — er det Huus, sagde Bai og stod op.

— Jeg tænkte det straks, sagde Katinka. Hun havde helt faaet Hjertebanken af Rabalderet.

Bai kom ud og fik lukket op. Huus var i Slæde.

— Men bevares, sagde Bai, kom dog ind og drik paa 'et . . .

— Godaften Huus, Katinka kom frem i Døren. Vi drikker dog Aaret ind, sagde hun.

De bandt Hesten ind i Varehuset, og Katinka gav den Brød.

De drak Aaret ind og bestemte, de vilde blive oppe til Nattoget. Det kom forbi Klokken to.

— Spil et Stykke, Tik, sagde Bai.

Katinka spillede en Polka, og Bai brummede til.

— Ja, sagde han, man var en svær Danser i sin Tid, hva' Tik? Han kildede hende ned paa Halsen.

De gik ud paa Perronen. Himlen var mørk for første Gang i lang Tid.

— Det gi'er mer Sne, sagde Bai. Han tog

lidt løs Sne og tjattede det i Ansigtet paa Lille-Bentzen. Det blev en almindelig Fægtning en Stund.

— Der har vi ham, sagde Bai. De hørte Toget som en fjern Brusen. — Mørk er 'en s'gu iaften.

Støjen kom nærmere. Nu rokkede Lokomotivet over Broen. Det lille Lys kom nærmere og voksede; saa bruste Lokomotivet frem fra Mørket som et stort lysøjet Bestie.

Og de stod alle fire stille, mens det raslede hastigt forbi, — Damp stod af Vejen, der faldt Lys fra Vognene ud over Sneen.

Klaprende gik det bort, ud i Mørket.

— Hm, sagde Katinka, saadan gaar vi ind i Aaret. De havde staaet tavse lidt.

Hun lænede sig op til sin Mand og strøg Haaret mod hans Kind.

Bai var ogsaa grebet af Situationen. Han bøjede sig ned og kyssede hende.

Toget bruste langt borte. De vendte sig alle og gik ind.

Huus var gram mod Dyret, da han kørte hjem i Slæden. Af Pidsken fik det, saa det føg, og Forbandelser i Tilgift.

Mørkt var det, og der begyndte at komme Storm op.

Katinka kunde ikke sove. Hun vækkede Bai.

— Bai, sagde hun.

til. Udenfor Salsvinduerne i Haven stod Avlskarlen, de to Husmænd og Drengene og grinte ad deres »knøv« Frøken.

Gamle Pastor Linde gik til og fra:

— De morer sig, de morer sig, sagde han og gik hen mellem de ældre.

Enkefru Abel saa' efter Pastoren; hun sad ved Siden af Møllerens Frue:

— Ja — her er livligt.

— Ja, sagde Møllerens Frue. Et livligt Præstehus. Tonen var lidt streng paa »Præste«.

Hendes Helene stod ved Siden af sin Moder. Hun vilde helst være fri for at lege med.

Møllerens havde bygget nyt Stuehus og vilde opad. De gav to Selskaber om Aaret, hvor Folk sad i Kreds og stirrede paa de nye Møbler. Alt blev ved at være nyt.

Paa alle Møblerne var der Ting og Stykker, Frøken Helene havde forarbejdet.

Til daglig boede Familien i en Stue i »Gammellængen«. En Gang om Ugen blev der lagt i i Stuehuset, for at Møblerne ikke skulde tage Skade.

Frøken Helene var eneste Barn. Hun var opdraget af Frøken Jensen med særligt Hensyn til Undervisning i fremmede Sprog. Hun var den eleganteste Dame paa Egnen med udpræget Smag for Guldprydelser. Til alle Toiletter var hun,

inden Døre, i graa Filtsko og hvide Bomuldsstrømper.

I Selskab blev hun let fornærmet og stillede sig hen ved Siden af sin Moder med et surt Ansigt.

— Ja, siger Fru Abel, mine Kyllinger finder det jo undertiden lidt vel livligt . . .

— Mo'er, siger Ida-Yngst, giv mig dit Lommetørklæde — —

— Straks . . . Ida-Yngst tager det noget ublidt fra Enkefruen.

Ida-Yngst skal spille med Natkappe og har opdaget, at hendes eget Lommetørklæde er lidt defekt.

— De er saa ivrige i Legen, siger Fru Abel til Møllerens Frue.

Ordsprogslegen er forbi, og de tager en »rask Blindebuk« før Bordet. Der er en Hvinen i Salen og en Stormen, saa den gamle Kakkelovn nejer sig ved det.

— Kakkelovnen, skriger de, Kakkelovnen.

— Flæsk — Flæsk.

Ida-Yngst er saa udmattet, at hun segner. Hun kan ikke faa Vejret for Hjertebanken: Føl, siger hun og lægger Løjtnantens Haand ind til sit Bryst, — hvor mit Hjerte banker.

Katinka er Blindebuk og bliver svunget, saa hun knap kan staa.

— Nej — se mig til den dejlige Kone, raaber Frøken Agnes . . .

— Flæsk — Flæsk — —

Katinka fanger Huus.

— Hvem er det?

Han bøjer sig, og Katinka føler paa hans Haar: Det er Huus, raaber hun. Gamle Pastor Linde klapper i Hænderne, at man skal tilbords.

— Huus, siger Katinka, hvad er der i Vejen? . . . der er noget i Vejen med Dem?

— Hvor falder det Dem ind?

— De er ikke — saa — glad i den sidste Tid . . . som før . . .

— Der er ingenting i Vejen, Fru Bai . . .

— Og jeg, siger Katinka, er netop saa glad . . .

— Ja, sagde Huus, det ser man.

Bai kom fra Spillebordet. Bevares, hvor ser du ud, sagde han.

Katinka lo: Ja — vi har danset grønlandsk. Hun gik tilbords med Huus.

Bai snapper Ida-Yngst fra Løjtnanten, der gaar bagefter med Skolelærerens Søn.

— Hansen, siger Løjtnanten, hvem er den Pige? . . .

— Aa, Moderen, den skæve derhenne med Pastoren, hun sidder paa Aftægt heroppe . . . paa Gaarden.

— Satans Pige, siger Løjtnanten. Hun har s'gu et flot Bryst . . .

Alle kom til Sæde; Pastoren sad for Bordenden. Han drikker under Maden to Skaaler »for de fraværende« og »for den gode Aand i Selskabet«. De er blevet drukket med de samme Ord i sytten Aar der i Præstegaarden.

Tilsidst faar de Kransekage med Knalderter. Pastoren knalder med Frøken Jensen.

Løjtnanten har faaet en Stol kilet ind bag Ida-Yngst, der er saa snæver Plads, at de næsten maa sidde paa Skødet.

Man kan ikke høre Ørenlyd, mens de ler og knalder og læser Deviser højt.

— Jo — siger Gamle Linde — det er Ungdom.

— Huus, det er os. siger Katinka. Hun holder en Knaldert frem.

Huus tager i den: De fik Devisen, siger Katinka.

Huus læser paa det lille Papir: Dum Snak, siger han og river det over.

— Huus dog — hvad stod der? . . .

— Alle Konditorsvende skriver om Kærlighed, siger Ida-Yngst over Bordet.

— Frøken Ida — det er Løjtnanten — ska' vi to?

Ida-Yngst vender sig igen og futter med Løjtnanten: Gud — hvor er 'et upassende, raaber

hun. Hun faar en Devise om at kysse, som Løjtnanten læser op med den lille Knebelsbart lige ind til hendes Kind.

Man flytter Stolene lidt ud fra Bordet, og Damerne vifter sig med Servietterne. De unge er varme i Hovederne af Heden og Mælke-punschen, som gaar rundt i store graa Kander.

En lille blegnæset Student lader »Pastor Lindes patriarkalske Hjem leve«, og alle rejser sig og skriger Hurra. Den lille Student klinker privat med Pastoren.

— De lille »røde« Mandfolk, siger Gamle Linde, drikker de for mig . . .

— Man kan have Agtelse for Personerne, siger den lille Blegnæse.

— Ja, ja, siger gamle Linde, ja, ja . . . Ja Ungdommen maa jo ha'e no'et at kæmpe om, ser De, Frue . . .

Fru Abel er optaget af sin Ida-Yngst. Hun er saa livlig. Hun ligger næsten i Armene paa Løjtnanten.

— Ja, Deres Velærværdighed, siger hun . . .

— Ida, min søde Pige, (min søde Pige hører det ikke) Ida-Yngst — drik et Glas med din Mamma, siger Fru Abel.

— Skaal, siger Ida-Yngst . . . . Løjtnant Nielsen, hun rækker ham sit Glas — drik med Mo'er . . .

Enkefru Abel smiler: Aa — aa — hvad min Ida-Yngst har for Indfald . . .

Den lille Blegnæse véd ikke, om Frøken Helene har læst Schandorph . . .

Frøken Helene læser »Tasken« . . .

— Schandorph har Fortrin — men han mangler det store Grundsyn . . . Den lille Student maa sige, at Gjellerup er hans Digter.

Frøken Helene kan ikke huske, om Hr. Gjellerup har været i Tasken.

— Det er de store Syner, siger Studenten. Videnskaben i Poesien . . .

— Jeg kalder ham den ægteste Frugt af vor mægtige Brandes . . . af Aandsfriheden . . .

— Brandes, det er jo ham, Jøden, siger Frøken Helene. Der er ikke blevet anden Forestilling tilbage om »Aandsfriheden« — paa Møllen.

Studenten flyver op i den store Darwin.

Bai har sagt noget, saa Frøken Jensen er blevet rød i Hovedet.

— De er saa slem, siger Lille-Jensen og slaar ham over Fingrene.

— Men Huus, siger Katinka — man maa jo ta' Livet som det er . . . og . . .

— Og?

— Og egenlig er det dog saa lykkeligt . . .

— Løjtnant . . . De er styg . . .

Gamle Pastor Linde sidder ved sin Bordende med foldede Hænder og nikker.

— Skal vi saa sige Mo'er Tak for Mad, siger han og rejser sig.

Der bliver en Skraben og en Takken for Mad Stuen rundt. Inde i Salen er Agnes allerede ved Klaveret: der skal danses.

— Jeg véd ikke, om du har set Ida, siger Louise-Ældst til Enkefruen. Man maa gaa i Jorden over hende.

Ida-Yngst er første Par med Løjtnanten.

— Liv i 'et, raaber Frøken Agnes fra Klaveret. Hun spiller: »Paa min Kanapé«, saa det klirrer i Strengene.

Bai danser med Katinka, til de skal Runde i Stuerne; med hinanden i Hænderne svirrer de ud gennem Dørene.

Gamle Linde er i Spidsen med den stønnende Jensen.

— Linde, Linde, raaber Fru Linde — dine gamle Ben.

Frøken Agnes slaar i Tangenterne saa det suser.

— Gud — jeg dør — siger Helene fra Møllerens . . .

Lige paa én Gang sprænges Kæden. Stakaandet falder Parrene paa Plads rundtom.

— Pyh — det gav Varme, siger Bai til Løjtnanten og tørrer sig . . .

— Om vi saa' at finde en Baier.

Løjtnanten er med. De gaar ind gennem

Værelserne. I Spisestuen staar »Baierne« opstillet i et Vindu.

— Er det Landbaier? siger Løjtnanten.

— Næ — den er af Carlsberg . . .

— Naa — den er jeg med paa . . .

— Her er en hyggelig Krog, sagde Bai. De gik ind i Præstens Studereværelse, en lille Stue med Øchlenschlägers og Mynsters samlede Skrifter paa grønmalede Reoler og Thorvaldsens Kristus over Skrivebordet.

De satte sig ved Bordet med Øllet:

— Ja — jeg mærkede den jo godt, sagde Bai, hvad den stod paa . . . Men jeg tænkte — lad ham ha'e Fornøjelsen . . . tænkte jeg — og hun med . . .

— Ja — Satans Pige . . . hun har s'gu et godt Bryst . . . og skær' brillant, naar man danser . . . Forstander.

Ja — hva' Satan ska' hun gøre — stakkels Pige, sagde Bai og tømte sin Baier.

— Men hva' er hun for en Pige, sagde Løjtnanten. Han mente Frøken Agnes . . .

— Rar Pige, sagde Bai.

— Nej — der er ingen Ting, sagde han. Veninde af min Kone.

— Ja saa, sagde Løjtnanten . . . Ja, jeg tænkte det: En Snakkepige — det er af den Slags; tør Race — det er af den Slags.

Konversationen gik over til større Alminde-

lighed: Disse Landsbypiger — i det hele, mente Løjtnanten, . . . det er godt nok . . . jeg mener . . . Men — ser De, Forstander — ingen Dannelse — — — Nej — Byen — véd De — det er no'et ganske andet . . .

Løjtnanten havde »fundet no'et« — —

— Ser De — man boer jo i Kvarteret . . Der har de jo lagt Slottet — man maa jo bo der . . . enten paa »Berren« eller paa »Vesten« . . .

— Men — hva' er'et for Smaapi'er? sagde Bai.

— Kække Smaapi'er — s'gu, kække Smaapi'er . . .

— Ja — a — jeg véd det jo ikke . . . man er jo gift Mand, Løjtnant . . . Skueretter, forstaar De, Skueretter — — om man ogsaa er der ovre et Par Dage . . .

— Skueretter, gentog han en Gang endnu.

— Tro De mig — kække Pi'er . . . sagde Løjtnanten, dannede Pi'er . . .

— Men de si'er, de gaar til Rusland . . .

— Ja — de si'er det . .

Pastor Linde kom ind: Naa — De sidder her, Stationsforstander, sagde han, han gik gennem Stuen.

— Ja — Hr. Pastor — vi sidder her og filosoferer lidt — saa stille . . . ved en tyvrøvet Baier . . .

— Værs'go — ja — her er rart. Præsten

vendte sig i Døren: Derinde leger de Panteleg, sagde han.

Bai og Løjtnanten gik ind til Pantelegen.

De var ved at falde i Brønden.

Den lille Student med den ægteste Frugt faldt for Katinka:

— Der kysses, raabte Frøken Agnes.

Katinka vendte Kinden til, at »Frugten« kunde kysse. Han var rød i Hovedet og kom nærmest til at kysse hende paa Næsen.

Katinka lo og klappede i Hænderne: Jeg falder — jeg falder . . .

— For Huus, sagde hun.

Huus kom hen og bøjede sig ned. Han kyssede hende paa Haaret.

— Jeg falder for Frøken Jensen, sagde han. Hans Stemme slog over, som om den var hæs.

Frøken Jensen tænkte endnu paa det Kys, da hun var kommet hjem i Seng til Bel-ami.

Katinka støttede sig i Tanker lidt til den radikale Student.

— — —

Gæsterne var borte.

Frøken Agnes stod i Salen og saa' sig om paa Valpladsen. Der var ikke en Ting paa sin rette Plads; Glas stod i Krogene paa Gulvet, og Buddingtallerkener var sat af Vejen op paa Bogskabet.

— Pyh — sagde hun og satte sig — det ligner en vis Mands Forstue.

Pastor Andersen var kommet ind: Naa, sagde hun, ja — De har saamæn været rar iaften.

— Frøken Agnes — morer det Dem.

— Nej.

— Hvorfor gør De det saa.

— Det skal jeg sige Dem, fordi det morer de andre . . . Men De vil altid være alene om at gøre Mudder.

— Hjælp mig nu, sagde hun, at vi faar lidt Orden i 'et . . . Hun begyndte at flytte Møblerne paa Plads.

— — —

— Jeg gaar ikke ud med Ida mere, Mo'er, sagde Louise-Ældst. Jeg gør 'et ikke — si'r jeg dig — det er en Skandale for alle Mennesker.

— Fordi man la'er dig sidde — jeg skulde vel gøre dig Selskab — ikke?

Enkefruen blandede sig aldrig i Stridigheder. Hun vidste, det maatte dog til, mens Papillotterne blev sat i Haaret. Hun gik stille rundt og lagde Kyllingernes Tøj sammen.

— — Man bli'r s'gu træt af den megen Jubileren, sagde Bai. Han var ganske stiv i B'enene, mens de gik.

Katinka svarede ikke. Tavse gik de hen ad Vejen hjem.

III.

Det var hen i Foraaret.

Om Eftermiddagen hentede Præstefrøkenen Katinka, og de gik ned til Aaen. Ved Bredden under et Par Pil tæt ved Banens Bro havde Lille-Bentzen slaaet en Bænk op. Der sad de og arbejdede til Eftermiddagstoget kom. Konduktørerne paa Strækningen kendte dem og hilste.

— Det bedste var at rejse, sagde Agnes Linde og saa' bort efter Toget. Jeg tænker paa det hver Dag.

— Aa — men — Agnes . . .

— Jo — det var det bedste — — for os begge to — enten han eller jeg . . . tog afsted.

Og de taler for tusinde Gang om det evige Thema.

Det var en Dag i Midten af Vinteren. Agnes Linde og Kapellanen kom forbi fra Dammen, hvor de løb paa Skøjter, og saa skulde Kapellanen ind med et Brev og faldt i Snak med Bai.

Agnes kom ind i Dagligstuen med Skøjterne paa Armen. Hun var meget kort og

sagde bare »Ja« og »Nej« til, hvad Katinka spurgte om... Hun havde saa staaet henne ved Vinduet og set ud, da hun pludselig gav sig til at græde.

— Hvad er der, Frøken Linde, er De syg? sagde Katinka og gik hen og lagde Armen om hende. Hvad er der dog?

Hun kæmpede med Graaden. Men den blev stærkere og stærkere. Hun tog Katinkas Arm bort:

— Lad mig gaa her ind, sagde hun og gik hen mod Sovekamret.

Og der inde kastede hun sig saa ned paa Sengen og fortalte Katinka det altsammen i en Strøm: hvordan hun elskede Andersen, og han legede bare med hende, og hun holdt det ikke ud.

Fra den Dag af havde Katinka været Præstefrøkenens Fortrolige.

Katinka var vant til at være »fortrolig«. Hun havde ogsaa altid været det hjemme, som ung Pige. Til hende kom alle blødende Hjerter. Det laa vel i hendes stille Væsen og i at hun aldrig selv sagde ret meget. Hun egnede sig saa godt til at høre paa andre.

Præstefrøkenen kom næsten hver Dag og hun blev hos Katinka timevis. Det var det samme igen og igen: hendes Kærlighed og ham.

Og hver Dag fortalte hun som noget nyt, hvad der var sagt de tusinde Gange.

Naar hun saa havde siddet og talt tre fire Timer og var kommet til at græde tilsidst, pakkede Agnes sit Arbejde sammen:

— Jo — vi er saamæn et Par rare Høns, sagde hun som Slut.

Nu, da Foraaret var kommet, sad de nede ved Aaen.

Agnes talte, og Katinka hørte til. Hun sad med Hænderne i Skødet og saa' ud over Engene. Der blev sløret derude, og Lavningen lignede en stor blaa Sø. Man saa' ikke, hvad der var Sø og hvad der var Himmel, det var alt kun ét dæmrende blaat. Med Pilegrupperne som Øer i Havet.

Agnes fortalte om den første Tid, da hun kom hjem fra København og traf Andersen. Der var gaaet Maaneder, og hun vidste slet ikke, hun holdt af ham.

Katinka hørte og hørte ikke. Hun kendte Themaet og hun nikkede stille.

Men hun fik lidt efter lidt sin Del i denne fremmede Kærlighed. Hun kendte den med alle dens Sindsbevægelser. Hun delte dem, som var de hendes egne. Der blev jo aldrig talt om andet.

Og alle Kærlighedens Ord følte sig saa hjemme hos hende. Hendes Tanker blev saa

fortrolige med alt, hvad Kærlighedens var — hos de to fremmede Mennesker.

Thi, naar hun havde fulgt Agnes Linde et Stykke paa Vej og var vendt tilbage, kunde hun sidde halve Timer i Hyldelysthuset i Haven, og alle disse Kærligheds-Ord flød ligesom i Luften om hende, og hun hørte dem igen og tænkte dem om.

Det laa til hendes stille, lidt lade Natur, at Ord og Tanker, hun nu en Gang var inde i, ligesom vendte om og om igen, paa Vejen, hjem til hende.

Og de spandt hende ind. Og blev til Drømme, der førte ud langt borte, hvor hun knap vidste.

Der havde ogsaa været mere stille hos dem i den sidste Tid. Huus kom ikke saa tidt mer, nu i Foraaret. Der var saa meget at gøre, sagde han.

Naar han kom, var han ogsaa saa uens i Humør. Det var tit og ofte, som om han slet ikke saa', hvor glad Katinka blev ved at se ham, og han snakkede mest med Bai, skønt Katinka havde haft saa meget at sige ham og spørge om.

Nu netop i Foraaret, hvor der havde været saa meget at indrette og ændre allevegne . . .

Men der var noget i Vejen. Maaske var

han heller ikke tilfreds paa Gaarden hos Kiær; der sagdes, at han var saa sær at arbejde med.

Hun selv havde forresten ogsaa tungt Humør en Gang imellem.

Det kom maaske ogsaa af, at hun sov for lidt.

Hun blev inde i Stuen om Aftenen, naar Bai gik og klædte sig af. Han drev saa længe om halvnøgen og sad paa Sengekanten og holdt Snak og blev aldrig færdig.

Det var Katinka saa ubehageligt, at han aldrig kom til Ro og fik Ende paa det.

Og naar hun selv kom tilsengs og laa i Mørket ved Siden af Bai, der sov dybt, kunde hun ikke falde i Søvn og følte et Ubehag, saa hun stod op igen og gik ind i Stuen. Der sad hun saa ved Vinduet. Nattoget suste forbi, og den store Stilhed laa igen over Marken. Ikke en Lyd, ikke et Vindpust i Sommernatten. Det første graa Skær af Dagen kom; og en kold og fugtig Luft slog op fra Engene.

Og det blev lysere og lysere, mens Lærkerne begyndte at synge.

Huus holdt saa meget af at se det blive Morgen, sagde han.

Han havde fortalt, hvordan det var paa Bjergene, naar det blev Morgen. Det var som et mægtigt gyldenrødt Hav, sagde han, halvt af

Guld og halvt af Roser — om alle Toppe. Og Tinderne sejlede som Øer i det store Hav . . .

Og saa, lidt efter lidt, sagde han, stod alle Bjergtoppe i Brand . . .

Og saa kom Solen.

Og steg.

Og fejede Mørket ud af Dalene som med en stor Vinge.

Han fortalte ofte saadan noget nu, saadan noget fra sin Rejse.

Han talte i det hele mere nu — naar han da talte.

. . . Det blev ganske lyst, og Katinka sad endnu ved Vinduet . . . Men hun maatte vel til Ro.

Luften var tung inde i Sovekamret, og Bai laa og havde smidt Tæpperne af sig.

— — —

Naar Huus kom om Aftenen, sad de mest i Hyldelysthuset.

De saa' Ottetoget gaa. En enkelt Bonde var drysset ud paa Perronen og hilste dem, naar han gik forbi og drev hjem.

Saa gik de ned i Haven. Kirsebærtræerne stod i Blomst. De hvide Blade gled som en lys glitrende Regn gennem Sommerluften ned paa Plænen.

De sad stille og saa' ud paa de hvide Træer.

Det var, som om Aftenens bløde Tavshed over Sletten svøbte sig om alle Ting. Oppe i Byen hørte man en Port blive slaaet i. Kvæget kaldte hen over Markerne.

Katinka talte om sit Hjem.

Om Veninderne og Brødrene og den gamle Gaard, der var fuld af Duer.

— Og siden, i den nye Lejlighed — med Mo'er — da Fa'er var død . . .

— Ja — det var en lykkelig Tid . . .

— Men saa blev jeg jo gift.

Huus saa' ud paa Frugtblomsternes bløde Sne, der faldt saa lindt over Græsset.

— Thora Berg, hvor var hun lystig . . . Om Aftenen, naar hun kom fra Selskab — med hele Garnisonen i Halen og slog Sand paa alle Ruder gennem Byen. —

Katinka sad lidt.

— Hun er osse gift nu, sagde hun.

— Med flere Børn, siger de . . .

Paa Vejen udenfor gik en Mand forbi. Godaften, sagde han over Hækken.

— Godaften, Kristen Peder!

— Godaften, sagde Katinka.

— Hm — sagde Katinka igen — jeg saa' hende sidste Gang til mit Bryllup. De sang, de unge Piger, de stod ved Orgelet, paa Pulpituret . . .

— Hvor jeg ser dem endnu — alle Ansigterne — alle . . .

— Hvor jeg græd . . .

Huus sagde stadig ingenting, og hans Ansigt saa' hun ikke. Han sad saa bukket og studerede noget nede paa Jorden.

— Det er snart elleve Aar siden, sagde Katinka.

— Ja, Tiden gaar . . .

— Naar man er lykkelig, sagde Huus uden at røre sig.

Katinka hørte det først ikke. Saa var det, som om Ordene pludselig indhentede hende:

— Ja sagde hun og fo'r let sammen.

Og lidt efter:

— Her har man jo — sit Hjem.

De sad atter tavse.

Bai kom ind i Haven. Man kunde høre ham langt borte. Han gjorde altid saa megen Støj — og før havde der været saa stille i Tusmørket.

— Jeg henter Glassene, sagde Katinka.

— Ja — dejlig Aften, sagde Bai, dejlig Aften i det frie . . .

Katinka kom tilbage med Glas og Flaske.

— Jeg har haft Selskab, sagde Bai.

— Af hvem?

— Af Frøken Ida . . . Hun rejser nu . . .

— Hva' Ida?

— Ja — og Bai lo — Frøken Louise er s'gu opgivet . . . Nu sætter de alle Sejl til for den lettere Skude . . . Hun bli'er borte hele Sommeren.

— Naa, ja — ku' det dog lykkes for den ene . . . Bai sad lidt. Ja — hva' Satan — saadan et Pigebarn maa jo giftes . . .

Bai udbredte sig tidt om Giftermaal og Ægteskab. Han var noget af en Filosof i det Emne.

— Jeg gik til Jernbanen — sagde han — tror De, det var af Lyst — men den gik ikke for Løjtnanten —

— Saadan er 'et — der er s'gu ingen Pardon — Pigebørnene maa til Brudeskamlen — —

— Og saa gaar 'et — man ser 'et jo — de lever sig sammen — de har Hus og Hjem og saa kommer der Børn . . .

— Hos de fleste, sluttede Bai af under et Halvsuk.

De sad tavse; der var blevet ganske mørkt under Hylden. — —

Det blev i Slutningen af Juni.

— Den dejlige Kone er saa blegnæbet, sagde Agnes Linde, naar hun kom ned til Stationen.

— Ja — jeg kan vist ikke taale Heden, sagde Katinka. Det var, som hun havde Uro

i Blodet, og stadig tog hun fat paa alting og opgav det og kom og gik.

Helst sad hun med Agnes ved Aaen. Hun saa' ud over Engene og hørte altid det samme.

Agnes Linde fik saadan en hel anden og mild Stemme, naar hun talte om ham.

»Manden« kaldte hun ham . . .

Katinka sad og saa' paa hende, som hun sad med bøjet Hoved og smilede.

— Og saa tviner man, sagde Agnes, Utyske, fordi det er, som det er — og saa er dette maaske det bedste, man faar . . .

— Ja, sagde Katinka og blev ved at se paa hende.

Naar Agnes Linde ikke kom til hende, gik Katinka op til Præstegaarden. Hun længtes ordenlig efter at høre hende tale.

Og saa saa' hun ogsaa Andersen. Hun saa' dem sammen, Agnes og ham.

Hun stod hos, mens de spillede Krocket paa den store Plæne. Hun stod og saa' paa dem — de to, som elskede hinanden.

Hun hørte og saa' paa dem nysgerrigt — næsten som et stort Under.

Og en Dag græd hun, da hun gik hjem.

Huus kom saa uregelmæssigt nu. Saa kom han to Gange om Dagen og var knap kommen til Sæde i Lysthuset, før han maatte paa Hesten

igen. Og saa var der halve Uger, hvor de slet ikke saa' ham paa Stationen.

Det var Høhøsten, sagde han.

Høet var slaaet og stod nu i Stak over Engene. Der var en Krydderduft i den hele Luft.

En Aften var Huus i godt Humør og foreslog de skulde gøre »Skovtur til det store Marked«. Køre dertil i Vogn og raste i Skoven først og saa se alle Herligheder paa Markedet,

Bai var med til det. Og Turen blev bestemt. De skulde køre om Morgenen tidligt, mens det endnu var køligt og først komme hjem den næste Nat eller Morgen.

Bare Bais og Huus.

— — —

Katinka havde travlt hele Dagen med at lave til.

Hun studerede Kogebog og tænkte ud om Natten og tog selv til Byen for at købe ind.

Huus kom, just som Toget kørte, efter Posten.

— Huus, raabte hun fra Kupeen.

— Men hvor skal De hen? raabte han.

— Købe ind — — Marie er med. Og hun trak Marie hen og viste hendes Ansigt i Vinduet. Far vel!

— Hm, sagde Bai. Katinka er s'gu smaa-

tosset. Hun braser og koger til den Tur, som om hun vilde præparere os til Koleraen . . .

Inde i Byen var de begyndt at slaa Telte op rundt ad Gaderne; oppe paa Torvet stod Karusselhestene og hvilede sig i Rad opad Kirkemuren. Katinka gik rundt mellem Markedsfolkene, der hamrede og bankede, og saa' paa det alt. Hun stirrede paa Kasserne og faldt i Staver foran hvert Stykke Sejldug, der hejstes.

— Om den lille Frøken gik af Vejen . . .

Hun maatte springe baade over Brædder og Snore.

— De kalder mig Frøken, sagde hun.

— Marie, naar nu bare Vejret maatte holde sig . . .

De gik ud ad Gaderne til Lystskoven. Der holdt en Gøglervogn. Mændene sov i Grøftekanten, Konen vaskede Trikoter i en Ballie paa den nedslaaede Trappe. Tre Par hvide unævnelige hang langstrakte og svajede paa en Snor.

Katinka kiggede nysgerrigt paa Konen og Mændene i Grøften.

— Vil De ha'e noget, raabte Konen gebrokkent.

— Uha — raabte Katinka, hun blev ganske bange og løb et Stykke.

— Det var den stærke Kone, sagde hun.

De gik videre hen ad Vejen. I Kanten af Skoven lagde en Flok Tømrere Dansegulv. Der var svalt derinde under Træerne efter den solede Vej. Katinka sad paa en Bænk.

— Her skal vi danse, sagde hun.

— Ja — han maa danse dejlig, Huus, sagde Marie. Hun var stadig i trofast Beundring af Huus; han stod i Fløjelsramme paa Kommoden og et gammelt Visitkort med hans Navn laa som Mærke i Salmebogen. Bane-Peter besørgede det haandgribeligere.

Katinka svarede ikke. Hun blev ved at sidde og se paa Folkene, der arbejdede.

— Naar det Vejr blot maatte holde sig, sagde hun til en af dem.

— Ja, sagde han og saa' op i Træerne — Himlen saa' han ikke — mens han tørte Sveden af sig med Ærmet — det er det, det kommer an paa.

Katinka og Marie gik tilbage. Det var paa høje Tid. De kom over Torvet; Aftenklokkerne ringede fra Taarnet ned over Markedslarmen.

Den sidste Dag bagte de. Katinka var kortærmet og ældede, saa Melet stod hende i Haaret som paa en Møller.

— Ingen kommer ind — ingen kommer ind — det bankede paa Døren, som var i Laas.

Katinka troede, det var Huus.

— Det er mig, raabte Agnes Linde. Hvad gaar der for sig?

Hun kom ind og bagte med. Der var en Pundkage, som skulde røres i det uendelige: Det er Huus', sagde Katinka. Den Lækkermund skal ha'e Pundkage.

Agnes Linde rørte, saa det boblede i Dejgen: Ja — de Mandfolk skulde ogsaa ha'e Pundkage, sagde hun.

Katinka tog Pladen ud: Smag, sagde hun. De er gloende. Hun var saa rød som en Kobberpotte af Ovnen.

Frøken Jensen og Louise-Ældst kom ned til Eftermiddagstoget. Der blev en Banken og Parlamenteren foran Køkkenvinduet.

— Gud hjælpe mig, har de ikke lugtet det, sagde Agnes Linde. Hun lod Armene synke træt ned og sad meget ugraciøst med Dejgfadet mellem sine udspilede Ben.

Marie bragte dem en Tallerken til at smage ud paa Perronen.

Louise spjættede af Glæde paa Perronbænken, saa et Par Handelskommis'er i Toget saa' et betydeligt Stykke af hendes Skønhed.

Da Toget var kørt, slog de inde i Køkkenet Vinduerne op. Louise Ældst og Lille-Jensen gnaskede løs ude paa Bænken.

— Hvor De har været heldig, Fru Bai — mageløse . . .

— Ja, Fru Bai er en Kone i sit Hus, sagde Frøken Jensen.

— Nu gaar Kværnen, sagde Agnes inde i Køkkenet. Hun tog fat paa Dejgen.

Bai aabnede Kontorvinduet ovenover Perronbænken.

— Aa ja, sagde han, og jeg sidder med tør Mund.

— Vil De ha'e, Hr. Bai, sagde Louise. Holder De ogsaa af sødt?

— Om nogen under mig noget, sagde Bai i Klubtonen.

Der blev Spektakel og smaa Hvin paa Perronen.

— Hva' er der løs, raabte Agnes fra Køkkenet.

— Vi mader Fuglen, sagde Louise-Ældst. Hun var sprunget op paa Bænken med sin Skønhed og stod og stak Bai Kage ind i Munden.

— Uh — han bider, raabte hun.

Det var ved saadanne Lejligheder Fru Abel sagde:

— De bli'er jo ved at være rene Børn — naar man ikke kender noget til Verden . . .

Louise-Ældst bragte den tomme Tallerken tilbage. Krummerne snappede hun op med Fingerspidserne. Frøkenerne Abel var altid saadan: de levnede ikke.

Hun stod ved Køkkenvinduet og saa' ind:

— Det skulde Mo'er ha'e vidst, sagde hun sødt.

— Naa — saa hun har ikke snuset det, sagde Agnes over Pundkagen.

Louise-Ældst fik Kræmmerhus med Kager ud gennem Vinduet: Det var noget at gemme, sagde hun, da hun kom ud paa Vejen med Lille-Jensen.

Hun og Jensen havde slugt Kagerne før de var forbi Skoven. Louise-Ældst kastede Papiret.

— Gud — lille Louise . . . Frøken Linde med de Øjne . . . hun kunde gerne se det . . .

Frøken Jensen tog Papiret op. Nede i Lommen viklede hun det stille om tre Kager til Bel-ami.

Katinka begyndte at blive træt. Hun sad paa Kødblokken med de opsmøgede Ærmer og saa' paa sit Værk:

— Men det er ingenting mod hjemme — ingenting — naar vi bagte til Jul.

Hun fortalte, hvordan de bagte — hendes Moder og Søstrene og hele Huset . . . Hun lavede Grise af Klejnedejg: Bums — og saa revnede de, naar de kom ned i Fedtet.

Og Brødrene — de gik og tyv-stjal, saa Moderen med den store Sløv maatte værne om Stenkrukken med Brundejg. . .

Og de skrællede Mandler, saa der blev ikke halvtreds af et Pund . . .

Det bankede paa Døren. Det var Huus.

— Her kan ingen komme ind, sagde Katinka ved Døren. Om en Time . . . kom igen om en Time.

Huus kom frem uden for Vinduet: De kan vente i Haven, sagde Katinka. Hun fik travlt med at blive færdig og sendte Agnes ned at holde Huus med Selskab.

Agnes blev der en halv Timestid. Saa gik hun.

— Forvalter Huus er for nem at holde med Selskab, sagde hun til Andersen. Han forlanger bare, man skal tie stille for at han kan fløjte i Fred . . .

— Hvor er Agnes, sagde Katinka, da hun kom ned i Haven.

— Hun gik, tror jeg.

— Men — naar? . .

— Det er vel en Timestid siden . . .

Huus gav sig til at le: Frøken Linde og jeg holder saa meget af hinanden — sagde han. Men vi har just ikke meget at sige hinanden —

— Vi skal pakke, sagde Katinka.

— De gik ind og begyndte at pakke den store Kurv. De stoppede med Hø for at Krukkerne skulde staa fast:

— Fastere, sagde Katinka, fastere; og trykkede paa Huus' Hænder.

Hun aabnede Sekretæren og talte Skeer og Gafler ud af Sølvrummet.

— Og saa vil jeg tage Vifte med, sagde hun.

Hun begyndte at søge: Aa — den ligger i Skuffen.

Det var Skuffen med Kotillonsæskerne og Brudesløret. Hun aabnede Kassen med de gamle Baandstumper. Se — sagde hun — alt det gamle Stads.

Hun tog med Haanden ned i Æsken og rodede Baand og Ordner om som i en Mølle: Det gamle Stads.

Hun søgte igen om Viften:

— Aa — hold mit Slør, sagde hun. Hun lagde Brudesløret og et ægte Sjal over paa Huus' Arm: Der er den, sagde hun. Viften laa paa Skuffebunden.

— Og Deres Tørklæde, sagde hun. Det laa til en Side, pakket i Silkepapir. Hun tog det op.

Huus havde krammet det gullige Brudeslør, saa der var Mærker af det i Bobinettet.

Aftentoget kom, og de gik ud paa Perronen.

— Pyh, sagde den smækre Togfører med de indiskrete Unævnelige, at føre Tog igennem i disse Feriedage . . . Forsinket tredive Minutter . . .

— Paa Svedning staar 'en, sagde Bai.

Katinka saa' ned ad Vognene. Der stak et forsvedt Hoved ud af hvert Vindu.

— Ja — sagde hun. At de Folk vil rejse! Togføreren gav sig til at le.

— Ja, sagde han — dertil er jo rigtignok Jernbanerne. Han gav de to Fingre og sprang op paa Trinet.

Toget kørte. Den unge Togfører blev ved at staa bøjet frem og le og nikke.

Katinka viftede med det blaa Sjal. Og ud af Kupévinduerne blev der pludselig en Viften og en Nikken fra hele Feriefolket, der lo og muntrede sig og hilste.

Katinka raabte og svingede hele Sjalet; og fra Toget svarede de, saa længe de kunde se.

Efter The kørte Huus hjem. Han skulde møde paa Stationen imorgen Klokken seks.

Katinka stod i Haven bag Hækken:

Faarekylling — Faarekylling — flyv — flyv.
Faarekylling — Faarekylling,
Giv godt Vejr . . .

Raabte hun.

Duften fra Træerne i Lunden slog ned imod hende. Hun stod og smilede og saa' op i den blaa Luft.

— Svært — saa blaat klæ'er den lille Kone, tænkte Togføreren med de fremhævende. Han

havde altid Øjnene med sig for hvad der kunde komme til at ligge for langs ad Strækningen.

— Vi skal op Klokken fem, sagde Bai ud i Køkkenet.

— Ja, ja Bai — nu kommer jeg. Katinka skrællede en Smule sort af Pundkagen. Man maa dog være færdig . . .

Hun pakkede Pundkagen ind, og hun saa' en sidste Gang til Kurven. Hun aabnede Døren ud til Gaarden og stod og saa' ud. Der oppe murrede Duerne. Det var den eneste Lyd.

Paa Himlen ude mod Vest svandt det sidste blege rødt. Aaen snoede sig bort mellem de dampende Enge

Hvor hun dog elskede denne Plet . . .

Hun lukkede Døren og gik ind.

Bai havde lagt sit Uhr ved det brændende Lys ved Sengen. Han havde villet kontrollere, naar hun havde faaet »smølet af«.

Men han var sovet fra det og laa svedende og gav Næselyd fra sig i Skæret af Lyset.

Katinka slukkede det stille. Hun klædte sig af i Mørke.

— — —

Katinka var i Haven, da Vognen kom. Hendes blaa Kjole kendtes lige hen til Omdrejningen.

— God Morgen — god Morgen . . . De bringer godt Vejr.

Hun løb ud paa Perronen: Han er der, raabte hun.

— Kurvene, Marie . . .

Bai var i Skjorteærmer i Sovekammervinduet: Go'maar'en — Huus — staar paa Solstik — hva'?

— Naa — det lufter jo lidt, sagde Huus, som kom af Vognen.

De fik Kurvene surret paa og drak Kaffe ude paa Perronen. Lille-Bentzen var saa søvndrukken, at Bai lod ham løbe tre Gange »fældet til Storm« op og ned ad Perronen for at faa ham vaagen.

Katinka lovede ham at tage et Hjerte med hjem, og de kom paa Vognen. Bai vilde køre Hestene og sad paa forreste Sæde med Marie, som var saa stivet, at det knitrede, bare hun rørte sig.

Katinka saa' ud som en ung Pige med sin store, hvide Solhat.

— Saa kommer der Mad fra Kroen, sagde Katinka til Lille-Bentzen.

— Nu kør' vi, sagde Bai. Lille-Bentzen løb ind i Haven og viftede og vinkede.

De kørte et Stykke hen ad en Bivej gennem Markerne. Det var køligt endnu, en munter Sommervind; Kløveren og det fugtige Græs duftede.

— Hvor det er frisk, sagde Katinka.

— Ja, en dejlig Morgen, sagde Huus.

— Dejlig Luft, der vifter. Bai slog lidt til Hestene.

De rullede ud paa Chausséen forbi Kiærs Jorder. Røgterhuset stod paa sine Hjul midt imellem Kvæget. En Røgterhund halsede langt borte ud efter noget Kvæg; de store Køer løftede de tykke Halse og brølte dorsk og mæt.

Katinka saa' ud over den grønne Mark med det spredte og glindsende Kvæg belyst af Solen.

— Hvor det er kønt, sagde hun.

— Ja — ikke? sagde Huus og vendte Hovedet om imod hende. Kønt er det . . .

De begyndte at tale, Katinka og han. De saa' og glædede sig over de samme Ting. De havde altid Øjnene lige paa det samme. Og saa nikkede enten han eller Katinka.

Bai snakkede med Bæsterne som en gammel Kavallerist.

Der var ikke gaaet en Time, før han begyndte at tale om at »faa no'et i Livet«.

— Morgenluften tærer du, Tik — sagde han. Man maa s'gu ha'e noget at staa imod med . . .

Katinka kunde virkelig ikke pakke ud nu — og hvor skulde de ogsaa sidde?

Men Bai holdt ikke op, og de gjorde Holdt ud for en Mark, hvor Rugen var sat i Stak.

De fik en af Kurvene af Vognen, og satte sig i en Stak tæt ved Grøften.

Bai spiste, som havde han ikke set Mad i otte Dage.

— Skaal Huus, sagde han. Godt Selskab.

De snakkede og bød rundt af Krukkerne og spiste.

— Det glider dog, Tik, sagde Bai.

Folk kom forbi paa Vejen og skævede til dem.

— Velbekomme til Maden, sagde de og gik videre.

— Skaal Huus, god Fornøjelse.

— Tak, Fru Bai.

— Det styrkede, sagde Bai. De var paa Vognen igen. Men hed er hun — hva' Marie?

— Ja, sagde Marie, hun glindsede. Hed er 'en.

— Nu naar vi snart Skoven, sagde Huus.

De kørte frem. Derude laa Skovkanten, blaasvøbt i Varmen.

— Mærk, hvor Granerne dufter, sagde Katinka.

De naaede Skovbrynet, og tætte Graner kastede Skygge langt hen over Vejen. De aandede op alle sammen. Men de talte ikke, mens de kørte langsomt hen gennem Skoven. Granerne stod fra Vejen ind i lange lige Rader som

Mørket lukkede. Og ingen Fugl, ingen Sang, ingen Støj.

Kun Insekterne som stod i store Stimer ud fra Granerne til op i Lyset. —

De kom igen ud af Skoven.

— Svært højtideligt derinde — ikke? brød Bai Tavsheden.

Hen mod Middag var de i Bøgeskoven og tog ind i Vogterhuset.

Bai sagde: Det gør godt at række sig. Man maa strække Benene, Huus — og gik hen og satte sig til at sove under et Træ.

Huus hjalp til med Udpakningen: De har saa nemme Fingre, Huus, sagde Katinka. Marie gik til og fra og varmede Krukkerne op i hedt Vand inde i Køkkenet.

— Det sagde altid min Svigermor, sagde Huus.

— Svigermor . . .

— Ja — sagde Huus . . . min Forlovedes Mor . . .

Katinka sagde ingenting . . Knive og Gafler raslede ud af Papiret, hun holdt.

— Ja — sagde Huus — jeg har aldrig talt om det: Jeg har været forlovet en Gang.

— Saa? — det vidste jeg ikke.

Katinka lagde Knivene om. Marie kom tilbage.

— Vi kunde gaa ned til Dammen, sagde Huus.

— Ja — naar Marie vil kalde . . . De gik hen ad Stien ind i Skoven. Dammen var en Mosesø lidt inde; Træerne strakte store Kroner ud over det mørke Vand.

De havde ikke talt paa Vejen. Nu sad de paa en Bænk foran Søen ved Siden af hinanden.

— Nej, sagde Huus, jeg har aldrig faaet talt om det.

Katinka saa' tavs ud over Vandet.

— Det var min Mo'er, sagde han, som saa gerne saa' det . . . For Fremtidens Skyld.

— Ja, sagde Katinka.

— Og saa blev det . . . et helt Aar . . . til hun gjorde det forbi.

Huus sagde det afbrudt — med lange Pavser — ligesom skamfuldt eller vredt.

— Det er jo saadan, sagde han igen, med Forlovelse og Ægteskab.

En Fugl slog op i Triller derinde i Skoven. Katinka hørte hver Tone i Stilheden.

— Og saa er man fejg oven i Kjøbet og blir i det, sagde Huus igen. Rigtig saa inderlig træg-fejg . . . Dag for Dag.

— Jeg blev i det — Tonen var lav — til hun gjorde det forbi.

— Fordi hun holdt af mig.

Katinka lagde sin Haand sagte kærtegnende ned paa hans, som han støttede stærkt mod Bænken:

— Stakkels Huus, sagde hun blot.

Og hun sad og klappede hen over Haanden, sagte og mildnende: den Stakkel, hvad han havde lidt.

De sad saadan, nær hinanden. Middagsheden dalede ned over den lille Søs Vand. Myg og Fluer summede i Sværme.

De talte ikke mer. Maries Raaben vækkede dem.

— De kalder, sagde Katinka.

De rejste sig og gik tavse hen ad Stien.

— — De blev alle saa lystige ved Bordet. Tilsidst drak de gammel Aalborger-Portvin til Pundkagen.

Bai sad i Skjorteærmer og sagde hvert Øjeblik: Ja, Kinder — her er rart i den grønne danske Skov.

Han fik et Anfald af Ømhed og vilde have Katinka paa Skødet. Hun rev sig løs: Bai dog, sagde hun. Hun var blevet baade bleg og rød.

— Man generer sig nok for de Fremmede, sagde Bai.

Der var blevet en Stilhed. Katinka begyndte at pakke Kurvene, og Huus stod op.

— Ja, sagde Bai, om vi nu gik en Trip paa

Maden . . . Han tog Frakken paa. Man skal dog hjælpe paa Fordøjelsen.

— Ja, sagde Katinka, I kunde gaa lidt, mens jeg pakker.

Huus og Bai gik henad Vejen. Bai gik med Hatten i Haanden og havde det varmt af Heden og den gamle Portvin.

— Ser De der, Huus: der har De Ægteskabet, min Fa'er, sagde han. Saadan er 'et og ikke anderledes.

— Det ka' s'gu ikke nytte — det de allesammen skriver, og som man sidder og tyller i sig i »Læsetasken« om Ægteskabet og Kyskheden og alt det . . . og Troskaben og — »Fordringer«, som de er lige saa stive i som gamle Linde i »Fadervor«.

— Det er jo meget godt sagt, og det lyder jo net — og gi'r de Folk noget at skrive om. Men ser De: det berører ikke Sagen, ser De, Huus . . .

Han standsede og slog ud med Straahatten foran Huus:

— Nu saa' De jo: jeg har Lyst — og Katinka vil ikke . . . dejlig Sommerdag, hvor man har spist godt ude i det Grønne og ligemeget — ikke et Kys en Gang.

— Det er jo saadan med Fruentimmer . . . Man ka' aldrig regne med dem. De har 'et i Perioder, ser De, Huus —

— Mellem os sagt, Bai rystede paa Hovedet, det er s'gu tit svært for en Mand i sine kraftigste Aar . . .

Huus slog Brændenelder ned med sin Stok. Han svang den, saa de knækkede, som var de mejede.

— Ja — det er Sagen, sagde Bai, som hele Tiden gik og saa' betænkelig ud . . . men det taler de s'gu ikke no'et om i »Tasken« — — Men Ægtemand og Ægtemand imellem — vi véd, hvor Skoen trykker.

De hørte Katinka raabe bag dem, og Huus svarede med et Halløj, der lød højt hen gennem Skoven.

Katinka var munter igen: De skulde vel nu sove til Middag under Træerne, sagde hun. Hun vidste en Plads, en dejlig Plads under en stor Eg — og hun gik iforvejen for at finde den.

Huus gik efter. Han kukkede som Gøgen bort gennem Træerne. Bai hørte ham le og jodle.

— Ja, sagde han, han ka' sagtens le — han staar udenfor 'et.

Lidt efter sov Bai under den store Eg med Næsen i Vejret og Hatten liggende paa Maven.

— Nu skal De sove, Huus, sagde Katinka.

— Ja—a, sagde Huus. De sad hver paa sin Side af Egestammen.

Katinka havde taget Straahatten af og lænede Hovedet mod Træet. Hun sad og saa' op i Egen. Helt, helt oppe i Kronen faldt Solstralerne ind som dryppende Gulddraaber i det grønne . . . Og Fuglene sang inde i Underskoven.

— Hvor her er smukt, hviskede hun og bøjede Hovedet frem.

— Ja — her er smukt . . . hviskede Huus igen. Han sad med Armene om sine Knæ og stirrede op i Kronen.

Det var saa stille. De hørte begge Bais Aandedrag; et summende Insekt, de fulgte med Blikket op mod Kronens grønne; og Fuglene, der kvidrede, saa nær, saa fjernere.

— Sover De? hviskede Katinka.

— Ja, sagde Huus.

De sad igen. Huus lyttede, rejste sig saa varsomt og gik frem: Ja — hun sov. Hun saa' ud som et Barn, med Hovedet paa Siden og Munden lidt aaben til et Smil i Søvne.

Huus stod længe og saa' paa hende. Saa vendte han stille tilbage til sin Plads, og lykkelig. med Øjnene op i Egen, lyttede han til hendes Søvn.

Da Marie-Pige vækkede dem med nogle . . vældige »Hejda« til Kaffen, havde Bai sovet Ærgrelsen væk med den gamle Portvin.

En Cognac gør godt i det Grønne, sagde han. En lille rar Cognac i det Grønne.

Til den lille Cognac kunde Bai igen et Stykke Pundkage. Bai var en stærkt forbrugende Natur.

— Dejlig Kage, sagde han.

— Det er Huus' Kage, sagde Katinka.

— Naa — ja, sagde Bai. Naar vi andre bare maa fortære den . . .

Efter Kaffen kørte de. Bai var træt af at have Tømmerne, og han tog Huus' Plads paa Bagsædet hos Katinka. De var en Smule døsige allesammen — den hede Sommersol stod paa, og Støv var der ogsaa paa Vejen —; Katinka sad og saa' paa Huus' Nakke, bred og dygtig brun af Solen.

I Hotelgaarden var der tæt med fraspændte, forladte Vogne. Koner og Piger, som lige var kommet af Agestolen, rystede Skørterne og fik glattet sig. Til Kælderstuen var alle Vinduerne slaaet op; Kaffepunschen gik rigeligt til Kortenspillet. Et fistelstemmet Klavér havde travlt med »min Valdemar« i Salslængen bag de nedrullede Gardiner.

— Det er en af Agnes', sagde Katinka.

— Det er Nattergalene, sagde Bai. Iaften maa vi ind og høre, hvordan de kvidrer.

Katinka holdt sig tæt til Salslængen, da de gik. Men man saa' ingenting.

— Inte kikke, sagde Bai, Entré ved Kassen . . .

Inde bag Gardinerne begyndte en Kvinderøst med Skrig at anraabe »min Charles« . . .

— Oh min Charles —
Send mig dog et Brev — —

— Aa, sagde Katinka; hun blev staaende ved Vinduet og nikkede. Det er den —

— Agnes kan den . . .

— Hvorhen du altid skrev . . .

— Kom nu, Tik, sagde Bai . . . Gaa du med Huus . . . Jeg baner Vej, naar der bli'r Stimmel.

— Men vi kan altid kun det første Vers, sagde Katinka, hun blev ved at lytte, mens hun tog Huus' Arm.

— Hvorhen du altid skrev — —

anraabte Skrigepotten.

— Der staar sædvanlig kun det samme i de andre, sagde Huus.

— Kommer I, raabte Bai.

Udenfor Porten sang en ranglet Kælling om Massemorderen Thomas og pryglede hans ophængte Kontrafej med et Spanskrør. Tilskuerne stod og saa' benauede ud og sendte Omkvædet ud, langtrukkent som et Amen i Kirken.

Pigerne gik Arm i Arm, i lange Rader, med stive Ansigter, forbi Karlene, som »saa' sig

dem ud« staaende i Klump foran Teltene, med Piber, og Hænderne gravet ned i Bukselommerne.

En Karl gik frem.

— Goddag, Mari, sagde han. Og Mari rakte ham Spidsen af Fingrene: Goddag, Søren, sagde hun. Og hele Pigerækken standsede og ventede.

Søren stod lidt foran Mari og saa' først paa sin Pibe og saa paa sine Støvler: Farvel, Mari, sagde han.

— Farvel, Søren.

Og Søren gik tilbage til sin Kreds, og Pigeraden lukkede sig igen, og de gik videre med indsnærpede Munde.

— Satan til Manér, sagde Bai, at spærre Gaden.

Konerne sankede sig i Klumper og stod med bedrøvelige Ansigter, som var de til Lig, og mønstrede hinanden. Naar de talte, hviskede de uhørligt, som om de ikke rigtig kunde aabne Munden, og naar de havde sagt to Ord, stod de igen tavse og saa' stille fornærmede ud.

Man kom ikke frem. Jeg bruger Albuerne, sagde Katinka. Hvert Øjeblik blev hun stødt ind til Huus.

— Hold Dem blot tæt til mig, sagde Huus.

Man hørte ikke Ørenlyd for den ranglede Massemorderske og et Par Lirekasser, som

blandede General Bertrands Afskedskvad sørgeligt med Ajaxernes Duet. Latinerne skød ud og ind og peb i Fingrene, og sløve Landsbyunger pustede Skrigeballoner op og lod dem skrige ud, mens de gloede i Luften med ubevægelige Ansigter.

Solen stod lige paa Gaden og bagte baade Folk og Honningkager.

— Pyh — det er varmt, sagde Katinka.

— Her skal vi ha'e Vafler, raabte Bai.

— Vafler — min Dame — Vafler — af Tyrolerferdinands brunøjede Datter . . .

— Vafler — Huus — Vafler, sagde Katinka, hun skubbede sig ind gennem en Pigemur, der spærrede Gaden.

Pigerne hvinte: Naa da. Latinerne havde syet deres Skørter sammen . . . »Det er Latinerknægtene«, skreg et Par Lømler fra Borgerskolen. De brugte Knappenaale.

Pigerne løb sammen i Klynge for at komme løs: Uh da, hylede de, Uh da. Latinerne passede deres Snit og brød ind som Lyn for at nappe dem i Benene.

— Uh da — — Der blev en Hvinen. Katinka skreg med af Kaadhed.

— Vafler — min Dame — Vafler — af Tyrolerferdinands brunøjede Datter.

De kom hen til Ovnen: Tre Vafler — min Herre — hollandske — femten Øre.

— Strø Sukker, du brunøjede.

Den brunøjede strøede Sukker med de bare Fingre: Ja min Dame, sagde Manden — hun har kendt bedre Dage . . .

— Gi'er De en Drikkeskilling — og han hvinede det ud over Gaden: til Tyrolerferdinands brunøjede Datter.

Den brunøjede raslede avtomatisk med en fremrakt Sparebøsse og saa' ud, som hun hverken hørte eller saa'.

— Sukker, du brunøjede.

Den brunøjedes Fingre greb atter i Sukkeret.

De kom op paa Torvet. Man bli'r døv, sagde Katinka, hun holdt sig for Ørene. Den store Trylleprofessor le-Tort kæmpede paa et højt Stillads med to Pavker mod Musiken fra tre Karusseller. En hvidmalet Pjerrot slæbte en Stortromme op foran Verdens største Arena:

— Den største Arena, mine Damer og Herrer, den verdensberømte Arena . . .

Han musicerede ved at sætte sig haardt med den bageste Legemsdel paa sin Tromme.

— Miss Flora — Miss Flora i den høje Trapez . . .

Det var lige foran dem: Miss Flora — Luftens Dronning — mine Herrer — ti Øre . . . Udraaberen svingede en Allarmklokke i sin højre Arm.

— Luftens Dronning — ti Øre . . .

Professor le Tort var forbitret. Han skreg om al Verdens Vidundere, saa hans Stemme knækkede, og han besluttede sig til gratis at fabrikere de femhundrede Alen Silkebaand . . . Han begyndte at gylpe oppe paa sit Stillads og trække Silkepapirsstrimler ud af sin Hals, mens han blev rød i Hovedet, som han skulde faa et Tilfælde.

— Luftens Dronning — for ti Øre —

I Verdens største Arena stod Pjerrot paa Hovedet over Trommen og dunkede Trommeskindet med sin Hjerneskal . . .

Karussellerne gik til Horn og Lirekasser . . .

— Mine Damer — Luftens Dronning . . . Luftens Dronning — ti Øre.

Der var stegende Sol og Honningkage-Duft og skubbende Stimmel og Støj.

— Hvor det er dejligt, sagde Katinka. Hun saa' op til Huus og skruttede sig ganske lidt, som en Kattekilling i Hede.

— Det er Konen, sagde hun.

— Hvem? sagde Huus.

— Hun, der vaskede.

Det var Luftens Dronning, der entrede op ad Trappen med lyserøde Ben i Snørestøvler og bredt vrikkende Derrière.

— Miss Flora — Luftens Dronning saa kaldet — ti Øre.

Luftens Dronning var med Vifte, som hun

haandterede som Figenblad; hun gnaskede Blommer, før hun skulde ind og gaa tilvejrs.

— Skal vi derind, sagde Katinka.

— Tik, raabte Bai. Han vilde se »Slangedamen«. De arbejdede sig frem gennem Trængselen og kom forbi en Karussel. Marie kørte paa Løve, halvt paa Skødet af en Kavallerist.

Katinka vilde ogsaa op at køre. Bai sagde Tak til at gi'e Penge for at faa Kallunet vendt. Katinka fik en Inderhest ved Siden af Huus. De begyndte at køre, langsomt og hurtigere. Hun nikkede til Bai og lo ad alle de Ansigter, som drejede rundt.

— Sikken Stimmel, sagde hun. Man saa' bort over alle Hovederne.

De kørte anden Gang. Grib Ringen, sagde Katinka og bøjede sig frem over Huus.

— Pas dog paa, sagde han og tog om hende.

Katinka smilede og bøjede sig tilbage. Ansigterne begyndte at svømme ud for hende. Det var blot noget sort noget — sort og hvidt — som blev ved at dreje rundt.

Hun blev ved at smile, mens hun lukkede Øjnene.

Det var, som Markedslarmen og Musiken og Stemmerne og Hornene, der skingrede, brød sammen til én Brusen i hendes Øren, mens alt sagte gyngede.

Hun aabnede Øjnene lidt: Jeg ser ingenting, sagde hun og lukkede dem igen.

Det ringede og begyndte at gaa sagtere: Endnu en Gang, sagde hun. De kørte igen. Huus havde rakt sig indad — hun vidste ikke, hun støttede sig til hans Skulder. Grib den, sagde hun, de fløj Ringen forbi, og hun lo ind i hans Ansigt.

Hun sad med halvaabne Øjne og saa' ind i Kredsen. Det var, som om alle Ansigterne var trukket paa en Snor.

Hun kendte, svimmel, Marie — hun var kommet op igen — i Vogn — med sin Kavallerist . . .

Hun sad paa hans Knæ . . .

Hvor hun saa' ud — saa daanefærdig . . .

Og alle de andre — saa de laa hen — som halvdøde — ind til Karlene . . .

Katinka rettede sig pludseligt op — alt Blodet var gaaet hende til Hovedet. Karussellen holdt.

— Kom, sagde hun. Hun stod ned af Hesten.

Bai stod ved Ringpælen; Katinka tog hans Haand: Man bliver svimmel, sagde hun og traadte ned paa Jorden. Hun var ganske bleg af den megen Køren rundt.

— Huus — tag Tik, sagde Bai. Jeg er Fyrtaarn. Han kneb Marie i Armen, hun kom ned af Karussellen med sin Kavallerist.

Marie var flov ved at se Herskabet og strittede til den blaa.

— Brillant, saa hun skær 'en, sagde Bai, som satte i Vej.

— Det er lige her, sagde Katinka, Huus bød hende sin Arm.

Slangedamen Frøken Theodora viste sine dorske Dyr frem ved Siden af Karussellen. Det var nogle fede Slimedyr, som hun tog ud af en Kasse med Uldtæpper. Frøken Theodora kildede dem under Halen for at faa dem lidt livligere.

— De fordøjer, Frøken, sagde Bai i Klubtonen.

— Hva' gør de, sagde Frøken Theodora. Tror De ikke, Dyrene er levende? Frøken Theodora tog Fordøjelsen som en Fornærmelse.

Hun slog Slangen om Halsen og kradsede den i Hovedet, saa den aabnede Gabet og drev det til en Hvislen.

Frøken Theodora kaldte den sin Kæleunge og gemte den inde paa Brystet. Frøken Theodora var af Kæmpedameomfang og i Pagedragt.

Slangen lod stille sin Hale daske mellem Frøkenens Knæ. Nussedyr, sagde Frøken Theodora.

— Kom, sagde Katinka — det er ækelt. Hun havde taget Huus' Arm i Væmmelsen.

— Ja — sagde Ejeren, han tog det for Angst og var smigret: Svære Bæster, lille Dame . . . Men hun har gjort det med Løver . . .

Katinka var ude:

— At man kan gøre saadan no'et, sagde hun; det rystede gennem hende.

— Ja, sagde Bai og følte sagkyndig rundt. Ejeren havde opfordret »den Herre« til at overbevise sig om, at Dyrene virkelig bevægede sig »saa godt som paa det blottede Legeme«.

— Ja — sagde Bai — Kød er det . . .

»Slangedamen Frøken Theodora« smilede forsonet, mens hun lagde sine »Nussedyr« i Kasse.

— Ja, sagde Ejeren, hun har gjort det med Løver, min Herre.

— I otte Aar, sagde Frøken Theodora.

Huus og Katinka var henne over Torvet. Det begyndte at mørkne saa smaat, og alle Udraaberne hylede omkap med Fortvivlelsens Iver paa Stilladserne.

— Nedsat Pris — nedsat Pris — min Dame, raabte Professoren ned til Katinka, han tørte Sveden af sig med »det sælsomme Lommetørklæde« — tyve Øre med Kæreste . . .

Katinka gik hurtigere, saa Bai knap kunde indhente dem.

Folk begyndte at blive gladere. Slingrende Karleklynger løb syngende paa Pigeraderne,

som opløste sig med Hvin; og Parrene begyndte saa smaat at kæres langs ad Teltgaderne.

Der stod svær Støj ud af Beværtningsteltene og oppe fra den brunøjede, hvor Cognac'en gik til Vaflerne.

De tre Politibetjente haltede af ved Stokke. Det var letsaarede fra Krigene, der holdt sig sammen for at hævde Ordenen; rundt om bag Teltene og i Klyngerne hørte man Latinernes pludselige Fingerpiben skingre gennem Støjen.

Det mørknede mer og mer, mens Katinka og Huus gik ned langs Teltene og købte.

I Teltene tændte de allerede Staldlygter, som lyste sparsomt ned over Hjerter og Honningkager. Madammerne bag de høje Diske polerede Honningkagerne med den flade Haand, saa de skinnede, og langede dem ned til Huus og Katinka paa en lang Skovl.

Bai kom til og købte ogsaa.

Huus havde købt Katinka en lille japanesisk Bakke i Markedsgave. Hun gav ham en Honningkage.

— Hva', sagde Bai. Gi'er du Huus Honningkage . . . Gi' ham et Hjerte . . .

— Madam, raabte han op. Et Hjerte her . . .

— Et Hjerte — min Herre — med Vers . . .

— Bai, sagde Katinka . . .

— Vi faar en Byge, sagde Huus bagved dem.

— Satan heller. Bai vendte sig fra Disken.

De første Draaber faldt: Det bli'r en Skylle, sagde Bai.

— Der er Ly i Panoramaet, sagde Huus.

— Ja. Katinka tog Bais Arm. Kom, sagde hun.

Der var en Renden til alle Porte. Koner og Piger slog Skørterne over Hovedet og løb af med Lommetørklæderne i Firkant over de nye Hatte.

— Hej — hej, sagde Bai, nu kommer Klokkerne frem.

Pigerne stod rundt i Portene, blaastrømpede og med de islandske Uldklokker om Stolperne.

De Handlende halede Varer ind og svor og bandede. Latinerne fo'r skingrende afsted og lod sig gennembløde.

— Her er 'et, sagde Katinka.

— Hele Italien, mit Herskab, for halvtreds — Manden var hæs og pakket i Uldtørklæder — tre Gange — værs'artig — — —

— Hvor det skyller, sagde Katinka. Hun stod og rystede sig og saa' ud.

Vandet kom som fra Sluser. Der var allerede Oversvømmelse over det halve Torv. De letsaarede løb haltende under Paraplyerne og løftede Rendestensbrædter.

Rundt under Telte og i Porte stod det halvvaade Kvindekøn og saa' defekt ud.

Inde i Panoramaet var der tomt og ganske stille. Man hørte Regnens tunge, ensformige Fald mod Taget, og saa var det blevet saa køligt.

Det var, som Katinka aandede op efter al Larmen.

— Hvor det gør godt, sagde hun.

— Det er Landskaber, sagde Bai, som var begyndt at kigge i Gluggerne.

— Det blaa Vand, sagde han og gik videre. Han foretrak at gaa ud i Forstuen for at se, hvad der kunde vise sig under de islandske Nederdele.

Katinka blev siddende. Hun følte sig som nyfødt herinde, alene med Huus i Stilheden, under den faldende Regn.

— De spiller ikke, sagde hun.

— Nej — for Regnen . . .

De hørte begge efter Regnens Fald.

— Den Støj, der dog var, sagde hun.

Katinka vilde helst være blevet siddende der, stille og lyttet efter Regnen. Men hun rejste sig dog: Er det Italien, sagde hun.

— Han sagde det.

Hun saa' ind af en Glug: Ja, sagde hun, det er Italien.

Der var kunstigt Lys derinde foran Billederne, de straalede i stærke Farver.

— Hvor det er smukt . . .

— Det er Golfen — sagde Huus — ved Neapel.

Billedet var ikke slet. Blinkende Sol laa over Golf og Strand og Stad. Baade fløj hen over Vandets Blaa.

— Neapel, sagde Katinka sagte.

Hun blev ved at se ind. Huus saa' i Gluggen ved Siden af det samme Billede.

— Har De været der?

— Ja — to Maaneder.

— At sejle der, sagde Katinka.

— Ja — til Sorrento . . .

— Sorrento. Katinka gentog det fremmede Navn sagte og dvælende.

— Ja, sagde hun — at rejse.

De gik ned langs Gluggerne og saa' ind ved Siden af hinanden. Regnen faldt svagere mod Taget — tilsidst kun dryppende Draaber.

De saa' Rom, Forum og Kolosseum. Huus fortalte derom.

— Det er saa storartet, sagde Katinka, at man bliver bange.

— Jeg holder mest af Neapel . . .

Udenfor begyndte Lirekasserne at spille, Karusellerne ringede. Katinka havde næsten glemt, hvor hun var.

— Det regner vist ikke mer . . .

— Nej — det er ovre.

Katinka saa' sig om i Rummet: Saa venter Bai, sagde hun.

Hun gik tilbage, og hun saa' endnu en Gang ind over Bugten ved Neapel med de ilende Baade.

Bai kom ind og sagde, at Gaden igen var overgivet til den planmæssige Færdsel.

— Saa gaar 'et vel til Skovs? sagde han.

De gik. Luften var kølig og renset. Store, glade Flokke drev hen ad Vejen mod Skoven.

Skoven og Tjørnehækkene duftede, efter Regnen.

Solen gik ned, og henne ved Skovindgangen tændte man de kulørte Lamper paa Æreporten. Karlene drev af med Pigerne om Livet. Alle Bænkene langs Vejen var fulde. I sentimentale Stillinger sad de og kæredes forborgent.

De begyndte at høre Musiken fra Dansepladsen og den summende Lyd af de mange Stemmer.

— Nu skal vi træde Dansen, sagde Bai.

Udenfor Danseestraden var der fuldt af halvvoksne Knøse og Piger, som saa' til ind over Rækværket. Inde paa Gulvet stampede de Trippevals, saa det drønede.

— Kom, Tik, sagde Bai, vi aabner Ballet.

Bai dansede voldsomt og blev ved ud og ind mellem Parrene.

— Bai dog, sagde Katinka. Hun var aandeløs.

— Man kan svinge den endnu, sagde Bai. Han dansede forkert i Vrikketakt.

— Bai dog . . .

— Man ka' faa hende varm endnu, sagde Bai. De kom hen til Huus.

— Nu maa man holde sig i Øvelsen, sagde han og slog Hælene sammen som paa Klubballerne, og røre Damerne.

Katinka følte sig saa trykket ved Bai.

— Bai er saa kaad, sagde hun, da han var gaaet.

— Vil De danse en Gang med mig, sagde Huus.

— Ja — om lidt — lad os vente lidt . . .

De saa' Bai vrikke løs med en fyldig Bondepige i Fløjelsliv.

— Lad os gaa lidt, sagde Katinka.

De gik ud af Estraden, et Stykke hen ad Vejen, hvor Musiken var døet hen.

Katinka satte sig: Sæt Dem, sagde hun. Man bli'r saa træt.

Der var saa stille i Skoven. Kun et Par løsrevne Toner kom nu og da hen imod dem.

De sad tavse. Huus rodede med en Pind i Jorden.

— Hvor er hun nu? spurgte Katinka med ét. Hun sad og saa' ned for sig.

— Hun?

— Ja — — Deres — Forlovede . . .

— Hun er gift — Gud ske Lov . . .

— Gud ske Lov?

— Ja — man synes dog altid, man havde et Ansvar — naar hun nu, der, sad hen . . .

— Det kunde De da ikke for . . .

Katinka tav lidt: Om hun holdt af Dem.

— Hun holdt af mig, sagde Huus — det véd jeg nu.

Katinka reiste sig. Har hun Børn? sagde hun, de var atter et Stykke henad Vejen.

— Ja — en lille Dreng.

De talte ikke mer, før de kom til Estraden. Skal vi saa danse, sagde Katinka.

De smaa Lygter var tændt rundtom og gav kun sparsomt Lys over Bænkene langs Siden. Parrene svingede ud i Lyset og igen tilbage i Mørket; inde paa Gulvet var det hele noget uroligt sort noget, der gled ud og ind.

Huus og Katinka begyndte at danse. Huus dansede roligt, førte sikkert. Det var Katinka, som kom hun til Hvile her i hans Arm.

Hun hørte det altsammen — Musik og Stemmer og Trampen — som noget ganske fjernt, følte kun, at han førte hende saa sikkert, ud og ind.

Huus blev ved at danse paa den samme stille Maade. Katinka mærkede sit Hjerte banke, og at hendes Kinder brændte. Men hun bad ham ikke holde op og talte ikke.

De blev ved at danse.

— Ser man Himlen, sagde Katinka pludseligt.

— Nej — sagde Huus — Træerne skygger.

— Saa Træerne skygger, hviskede Katinka.

De dansede.

— Huus, sagde hun; hun saa' op paa ham og vidste ikke, hvorfor hendes Øjne blev fulde af Taarer, jeg er træt.

Huus stansede og værnede om hende med Armen gennem Trængselen.

— Vi morer os, sagde Bai. Han snurrede forbi dem ved Indgangen.

De traadte ned ad Trinet; hen ad en Sti.

Det var ganske mørkt mellem Træerne; det var, som det var blevet hedere igen efter Regnen, og de blomstrende Tjørne sendte en gennemtrængende Duft imod dem.

Rundt mellem Træer og Underskov hviskede og rørte det sig, og omslyngede Par gemte sig paa Bænkene i Mørket.

— Huus — Bai venter os vist, sagde Katinka, — kom.

De vendte om.

— Ja — sagde Bai — saa gaar vi hen til Skrigepotterne. Der er nogle »Sangerinder« herhenne i Pavillonen — nette Piger, siger de . . .

— Jeg skal bare først trippe Afsked med den lille Landdame derhenne . . .

— Sving De Katinka en Gang, Huus. At hun ikke sidder stille.

Huus lagde Armen om Katinka, og de dansede igen.

Katinka vidste ikke, om de havde danset en Minut eller en Time, da de gik gennem Skoven hen imod Pavillonen.

Fem Damer sang imod dem fra Døren. De slog med Kvastestøvlerne og holdt to Fingre ind mod Hjertet:

— Her kommer vi
det glade Kompagni
Mod Mandens Tyranni . . .

— Her er en hyggelig Krog, sagde Bai. Her ka' vi se Damerne . . .

De satte sig. Man saa' knap Ansigterne rundtom for Røg og Dunst. De fem Damer sang om Bajonetter og Uforfærdethed. Da de var færdige, drak de Punsch og koketterede ved at putte Rosenblade ind under Brystudskæringen og fnise bag nogle Vifter.

— Nette Piger, sagde Bai.

Katinka hørte knap; Huus sad med Hovedet i Hænderne og stirrede paa det snavsede Gulv.

En lille Pianist, der lignede en Græshoppe, sad og sprang over et Klaver, som om han vilde spille med sin tynde Næse.

Damerne skændtes om, »hvem der skulde« . . .

— Det er Dig, Julie, blev der hvisket arrigt bag Vifterne. Det véd Gud — det er Julie.

— Skorstensfejeren, sagde Julie højt ud over Folk.

— Den er forbudt — skreg et Par Damer bag Vifterne ned til Pianisten — Sørensen, hun synger, hvad der er forbudt.

Nede i Salen slog de med Glassene.

— Pyh — fordi Josefine ikke ka' synge den.

Damen Julie sang »Skorstensfejeren«:

Skorstensfejeren August —
Har til Vaabenskjold en Kost . . .

Bai dundrede, saa han var nær ved at slaa Toddyglassene sønder:

— Hva' si'er du, Tik, sagde han.

Katinka fo'r sammen, hun havde slet ikke hørt efter. Jo, sagde hun.

— Kvik, sagde Bai, kvik. Han klappede igen.

— Romancesangerinden Frøken Mathilde Nielsen, raabte Frøken Julie.

Romancesangerinden Frøken Mathilde Nielsen var langskørtet og højtidelig. De andre Damer sagde: Mathilde har Stemme. Mathilde var faldet som Barn og havde flækket Næsen.

Hun lagde straks under Forspillet Haanden paa Hjertet.

Det var Sangen om Sorrent.

Hvor den høje og dunkle Pinie
Laaner Skygge til Bondens Vigne,
Hvor ved Golfen Orangelunden
Dufter liflig i Aftenstunden;
Hvor ved Stranden Baaden gynger,
Hvor i Byen glade Klynger
Gaar i Dansen, mens de synger,
Synger højt Madonnas Pris.
Aldrig, aldrig, jeg forgjetter
Disse Dale, disse Sletter,
Disse maaneklare Nætter,
Napoli — dit Paradis.

Frøken Mathilde Nielsen sang sentimentalt med lange, tremolerende Toner.

Da Sangen var endt, applavderede »Damerne« ved at slaa med Viften i de flade Hænder.

Romancesangerinden »Frøken« Nielsen takkede bukkende.

— Tror jeg ikke, Tik vander Høns over »Foredraget«, sagde Bai. Katinka sad virkelig med Taarer i Øjnene.

De kom udenfor: Nu gaar vi hjem over Kirkegaarden, sagde Bai.

— Over Kirkegaarden, sagde Katinka.

— Ja — det er den nemmeste Vej — og der er kønt.

Katinka tog Huus' Arm, og de fulgte efter

Bai. De kom ud af Skoven og gik gennem en Allé. Støj og Musik svandt bort bag dem.

— Ja, sagde Bai, en bevæget Dag — en godt anvendt Dag. Han blev ved at snakke op: om Dansen — saa de skær', de Landsbybørn — og »Damerne« — Frøken »Julie«, frisk Pige i Støvlerne, kæk Pige — og Marie — naa — vi vil faa at se, hva' den har staaet paa . . . jeg kender hende . . .

De to andre talte ikke. Ingen af dem hørte efter heller. Der var saa tyst, at de hørte deres egne Skridt paa Jorden. For Enden af Alléen ragede Kirkegaardens Jernport op med sit store Kors.

— Men Bai, sagde Katinka.

— Tror Du, her er Spøgelser, sagde Bai. Han aabnede Sidelaagen.

De gik ind. Katinka tog Huus' Arm i Laagen. Kirkegaarden laa i Dæmringen som en stor Have. Roser og Buksbomhække og Jasminer og Linde duftede tungt, og graa og hvide Sten ragede op mellem Hækkene.

Katinka tog saa fast om Huus' Arm, mens de gik.

Bai gik i Forvejen. Han travede langs Busketterne og slog ud med Armene, som om han vilde jage Høns op.

Katinka stansede: Se dog.

Der var hugget ud gennem Træerne, saa

man saa' ned over Markerne til Fjorden. Dæmringen svævede som et Slør over det dunkelblanke Vandspejl, stille og drømmende.

Der var tyst, som om Livet var døet ud under den duftfyldte Luft . . . Ubevægelige stod de tæt ind til hinanden.

Langsomt gik de videre. Katinka stansede af og til og læste stille Indskrifterne paa Stenene, der lyste frem i Dæmringen. Hun læste dem, Navne og Aar, med sagte og skælvende Stemme:

— Elsket og savnet.

— Elsket ud over Graven.

— Kærlighed er Lovens Fylde.

Hun traadte nærmere og løftede Hængepilens Grene: hun vilde læse Navnet paa Stenen.

Saa raslede det bag Pilen. — Huus, sagde hun og tog krampagtigt om hans Arm.

Noget satte flygtende ud over Gærdet . . .

— Det var et Par Mennesker, sagde Huus.

— Hvor jeg blev bange, sagde Katinka, hun holdt Hænderne for Brystet.

Hun blev ved at gaa tæt ind til ham, mens hendes Hjerte bankede.

De talte ikke mer. Det raslede i Busketterne nu og da, og Katinka fo'r sammen.

— Min lille Ven — min lille Ven, hviskede Huus som til et Barn. Katinkas Haand skælvede under hans.

Bai stod ved Enden af Gangen.

— Er I der, sagde han.

Han aabnede Laagen. Den klappede til i i Jernhængslet efter dem.

Ude i Alléen tog Bai Huus til Side:

— Det er s'gu dog en Skandale, sagde han . . . at det skal eksistere — en Vanhelligelse af det hellige Sted . . . Kiær havde jo sagt mig det . . . . hvordan det var — med de Røvere . . .

— Men jeg troede s'gu ikke, at det var muligt . . .

— Ikke en Gang at ha'e Følelse for Døden — — — Dødens Have — føj for Satan . . .

— Man ka' Fanden ta'e mig, ikke en Gang være i Fred paa Bænkene . . .

Huus kunde have slaaet ham.

— — —

De kom ned gennem Gaderne. Teltene stod lukkede og øde. Hist og her sankede en Handlende sine Varer sammen ved en ensom Lygte.

Værtshuslarm trængte ud i Gaden. Søvnige og duknakkede drev man parvis hjem.

I Hotelporten kom Marie, til Syne. Hun var søvndrukken og mat.

Katinka ventede ved Vognen. Rundtom eld blev der spændt for og kørt afsted. »Natter-lag galene« sang højt ud i Gaarden.

De kom til Sæde. Bai vilde køre og sad bem med Marie.

— Oh du — min Valdemar
— Jeg elsker dig . . .

— De holder ud, sagde Bai.

De kørte gennem Natten; forbi Skoven; frem over de flade Marker.

Marie hang sovende, krumbøjet over Kurven i sit Skød. Huus og Katinka sad tavse, stirrende ud i Egnen. Nu og da talte Bai.

— Hoho — mine Dyr —

— Naa — saa langsomt —

Og der blev stille som før.

Bai vilde ha'e »en Opmuntring« og fik purret til Marie, til hun fandt en Portvinsflaske.

— Vil I ha'e? sagde han.

— Nej — tak, sagde Huus.

— Det er s'gu Uret, Bai tog Flasken fra Munden. En Mave maa ha'e no'et mod Natteluften.

Bai tog en Slurk til. Det lærer man i Felten, sagde han.

Han begyndte at tale om Prøjserne og Krigen.

— Godmodige Folk, sagde han, ta'et én for én — svære Ædere — svære Ædedolke — men gode Hjerter — rigtig gode Hjerter — én for én — men i Korpset — Satan staa i dem . . .

Ingen svarede. Marie nikkede igen.

Katinka ønskede blot, at han dog vilde tie.

— Men svære Ædere, sagde Bai igen.

Han begyndte at blive patriotisk og talte om gamle Danmark og et blodigt Banner. Saa faldt han hen i tavse Betragtninger, da ingen svarede.

Man hørte kun Hestenes Larm i Seletøjet. Nu og da galede en Hane over Markerne.

— Tag Sjalet paa, sagde Huus, det er koldt.

Varsomt lagde han det blaa Sjal om Katinkas Skulder.

Lidt efter lidt gryede Dagen over Markerne.

— — —

— Der gi'es vel Frokost, sagde Bai. De var hjemme og stod utidige paa Trappen i den graa Morgen.

— Ja — hvis du vil, sagde Katinka.

Men Huus maatte hjem. Det var den høje Tid.

— Naa — sagde Bai — som De vil, han gabede og gik ind. Marie var slæbt af med Kurvene.

Huus og Katinka blev alene. Hun lænede sig til Dørstolpen. De tav lidt.

— Saa Tak for idag, sagde hun. Det kom usagte og usikkert.

— Som om det ikke var mig, der skulde takke. Det kom som et Udbrud og i et Nu havde Huus grebet hendes Haand og kysset den to Gange — tre Gange — med hede Læber.

Og var til Vogns og borte.

— Hva' Pokker tog ham, sagde Bai og kom ud. Er han væk.

Katinka stod paa samme Plet: Ja, sagde hun, han kørte.

Hun støttede sig til Døren og gik stille ind.

— — —

Katinka sad ved det aabne Vindue. Dagen var brudt frem. Lærker og alle Fugle jublede over den vide Egn. Der var fuldt af Sang og Sol og Kvidren over de sommerlige Marker.

IV.

Lænkehunden sov i den hede Gaard og lod sig ikke vække. Et Par skurede Bøtter var stillede til Tørring i Solen.

Katinka aabnede Gangdøren; man hørte kun Fluernes Summen gennem de lyse, kølige Stuer.

Hun gik ind gennem Havestuen ud i Haven. Der var ikke et Menneske og ganske tyst. Paa Krocketplænen laa Kugler og Køller forladte. Rosenbuskene hang i Heden.

— Er det Dem, lille Fru Bai. Det kom halvsagte fra Lysthuset og Fru Linde nikkede: Ja — Linde læser jo Præken.

— De er ude i Baghaven allesammen — Kiærs kom jo, et helt Læs med deres Fremmede . . . Og det er jo ubelejligt, naar Linde læser Præken . . .

— Er Kiærs her? sagde Katinka.

— Ja . . . de kom her til Kaffe -- — de er i Baghaven — og den ny Doktor ogsaa . . . Og De, som har været til Marked . . . Huus fortalte om det.

— Ja — det var en dejlig Dag, sagde

Katinka. Hun havde ondt ved at faa Ordene frem, saadan bankede hendes Hjærte.

Gamle Pastor Linde kom frem i Havedøren. Han havde Lommetørklæde om Hovedet. Lommetørklæderne kom frem hver Fredag Aften, naar Pastor Linde begyndte at læse paa sin Præken.

— Er det lille Fru Katinka, sagde han. Og De har det godt?

Gamle Pastor kom hen i Lysthusdøren. Han vilde høre om Markedet.

Katinka vidste knap hvad hun selv sagde. Mens hun talte følte hun blot en pludselig ubeskrivelig Længsel efter Huus.

— Ja — han er rigtig et godt Menneske, sagde Fru Linde, da Katinka havde talt noget; og Katinka blev blussende rød.

— Ja, sagde gamle Pastor, et rart Menneske.

Han tog Lommetørklædet af og lagde det paa Lysthusbordet foran sig. Han blev ved at spørge om Markedet: Vore Folk kom hjem mod Morgenen, sagde han.

— En Gang ska' de jo more sig . . . Gamle Pastor smaasnakker, og Katinka svarer uden at have forstaaet et Ord.

— Lille Linde — din Præken . . .

— Ja . . . lille Mo'er — Ja, lille Frue, siger han, det er allerede blevet Lørdag idag.

Gamle Pastor sjokker af med Lommetørklædet i Haanden.

— Vil De ikke ned til de andre, lille Fru Bai, siger Fru Linde . . .

— Hvis jeg ikke kan hjælpe . . . med noget . . .

— Ellers Tak . . . jeg gi'r dem bare, hvad jeg har . . . lidt Ærter og Skinke . . .

Katinka rejste sig.

— Gaa gennem Gaarden, sagde Fru Linde.

Katinka havde ikke sét Huus i tre Dage siden Markedet; hvor hun dog havde ventet og haabet, og frygtet hvad hun haabede. Nu skulde hun se ham.

Latter og Støj slog fra Baghaven langt ud over Marken. Katinka aabnede Laagen og gik ind.

— Den dejlige kommer, raabte Agnes. De legede Enke paa den store Plæne.

Katinka havde kun sét Huus, han stod der midt i Klyngen. Hvor han var bleg og saa' sørgmodig ud.

Katinka tænkte: han har været søvnløs ligesom jeg. Og hun smilede til ham frygtsomt, med let bøjet Hoved som en ung Pige.

Hun fik Agnes og de kom til at staa foran Huus.

— Aa, pyt, sagde Agnes, man kender det: De har naturligvis haft Tømmermænd . . . Derfor har De været usynlig i tre Dage . . .

— Og vi har ventet Dem . . .

— Igaar vilde Fru Bai slet ikke lade os faa Kaffen, fordi vi skulde vente paa Dem.

Katinka saa' ned i Jorden, men hun skaanede hende ikke. Det var hende, som hun selv fik ham sagt, hvorledes hun havde ventet ham.

— Og er det saa en Opførsel, naar man skal staa Fadder til et Par ægte Kropduer, sagde Agnes.

De to andre fik ikke sagt et Ord. Men Katinka følte Huus' Blik paa sig, og hun blev staaende med bøjet Hoved foran ham.

De blev ved at lege — Trold og Enke. Hun saa' kun ham. De vekslede kun Legens Ord med halvsagte Stemme. Ingen af dem vilde have kunnet tale helt højt.

Katinka vidste ikke, at hendes Hænder i Legen dvælede i hans og slap dem tøvende.

Der skulde dækkes til Aften i Lysthuset. Gamle Pastor og Pastor Andersen kom med Louise-Ældst og Lille-Jensen.

— Naa, sagde Agnes, saa fik de da endelig Lugt paa Skinken.

Før de kom til Bords havde Louise-Ældst allerede sjippet foran den ny Doktor og vist sin »Skønhed«.

Da alle var kommen til Sæde i Lysthuset, raabte Gamle Linde ud af Døren: Om der ikke var glemt et Par paa Kærlighedsbænken.

»Kærlighedsbænken« var en gammel mør Bænk mellem to Trær nede ved Dammen.

— Der er saa rart mørkt, sagde Fru Linde.

— I gamle Dage, sagde Fru Linde, da Sønnerne sværmede — da kom der altid et Par dernede fra — det vil sige — hver sin Vej her om Lysthuset . . . ja — de Dage . . .

»Kærlighedsbænken« var Fru Lindes bedste Thema.

— Ja — ja — Linde — der er nogle blevne lykkelige, sagde hun.

Hun begyndte at tælle op alle dem, som var blevet forlovede i Præstegaarden. Den og den og den . . . Det blev en almindelig glad Snakken over hele Bordet om al den Forelskelse og Forlovelse . . .

— Ja — — den Sommer, da baade Rikard og Hans Beck blev forlovede . . .

— Agnes vidste da, hun havde altid raslet med Laasene, før hun aabnede Dørene . . .

— Og Nøddegangen da — — —

— Naa — ja, man kunde komme til Forstyrrelse . . .

— Der raslede altid noget afsted mellem Grenene . . .

— Frøken Horten havde et slemt, gult Skørt . . . Det skinnede . . .

— Ja — siger gamle Pastor — man maa jo vogte sig for de stærke Farver . . .

— Men der er dejligt i Nøddegangen, plumper det ud af en ung Pige.

Og der bliver en Latter, saa de kaster sig frem over Bordet.

— Linde, Linde — raaber Fru Linde — husk, det er Lørdag . . . Gamle Pastor lér, saa han faar Hoste.

— Men det havde virkelig været, som hørte man en evig Kyssen i alle Kroge . . .

— Ja — ja, siger Fru Linde, som tager det praktisk, de er kommen meget godt an . . .

— Skaal, lille Fru Katinka — ska' vi drikke, vi gamle, siger Pastoren.

Katinka fór sammen: Tak . . .

Der blev talt om et ungt Par . . . det sidste fra Kærligheds-Bænken. De havde allerede faaet en Dreng.

— Var det en Dreng, de havde faaet . . .

— Ja — en dejlig Dreng.

— Otte Pund, sagde Fru Linde.

— Og et Hjem —

— Som var det blæst . . .

— Og en Kurren — det var Hvedebrødsdagene endnu.

De var færdige med at spise, og Fru Linde gjorde Tegn til Pastoren.

— Ja, ja, siger gamle Pastor, siger vi saa Skaal til Mo'er.

— Tak for Mad.

Alle rejste sig, og der blev en Summen ud i Haven. Katinka lænede sig mod Væggen; det var som Støj og Tale derude var saa langt borte og hun saa' kun Huus' blege, bevægede Ansigt, hans elskede Ansigt.

Et Par Piger kom for at tage af Bordet, og Katinka gik ud i Haven. De skulde lege Skjul. Agnes var i Gang med »Elle—tælle . . . Ni – ti . . .

Gamle Pastor sagde Godnat. Det er jo Lørdag, sagde han. Han mødte Bai i Laagen: Godaften — Stationsforstander . . . ja, jeg maa til min Præken . . .

Louise-Ældst stod ved den store Jasminbusk. Der blev en Flyven og en Gemmen bag alle Buske.

— Hun sér, hun sér, raabte én, som fór forbi Jasminbusken.

Og saa blev der stille.

— Jeg kommer.

Katinka gik ind i Lysthuset. Hun lukkede Døren efter sig: hun var saa træt. Og alle Ordene fra Bordet, havde ligesom lagt sig om hende som en stor og hjælpeløs Smerte.

Hun sad saadan stille, da Døren blev aabnet og lukket:

Huus . . .

Katinka — Katinka dog . . . Det lød fortvivlet og i Graad; og han rev hendes Hænder

til sig og kyssede dem og kyssede, mens han laa ned for hendes Fødder.

— Ja, min Ven — ja, min Ven.

Katinka løsnede sine Hænder og støttede sig et Nu til hans Skulder, mens han knælede: Ja — Huus — ja.

Taarerne løb ned over hendes Kinder. Saa ubeskriveligt ømt lod hun Haanden glide gennem den hulkendes Haar:

— Aa — kære Huus — Tiden vil mildne dette her . . . Dem . . .

— Naar De — hun tog Hænderne bort fra hans Haar og støttede sig til Bordet — nu reiser . . . og vi ikke ses mere . . .

— Ikke ses mere . . .

— Ja — Huus — — saadan som det jo maa være . . .

— Nej, jeg vil altid huske Dem — bestandig og altid . . .

Hun talte saa mildt, med tusind sorgfulde Kærtegn i sin Stemme: Katinka, sagde Huus, han løftede Ansigtet, der var badet i Graad.

Katinka saa' ned paa hans Ansigt, hvor hun elskede hvert Træk. Øjnene, Munden, hans Pande — som hun aldrig mere skulde se; aldrig mere være ham nær.

Hun gik et Skridt som for at gaa. Saa vendte hun om mod Huus, der stod ved Bordet.

— Kys mig, sagde hun og lagde Hovedet ind til hans Bryst.

Han tog hendes Hoved mellem sin Hænder og hviskede under Kys bestandig hendes Navn.

— — Ude i Haven fløj og fór de Louise-Ældst styrtede gennem Nøddegangen efter den nye Doktor, saa hun nær havde revet Bai og Kiær over Ende i Gangen.

— Ja — vi var .til Marked, sagde Bai, gemytlig Dag . . . Saa' et Par kvikke Pi'er i Skoven — flinke Pi'er i Støvlerne . . .

— Formelig Pust, gamle Kiær . . .

— Huus sagde det, siger Kiær.

— Huus, Bai stanser og taler halvdæmpet, Huus — hvad sagde jeg? Aa det Menneske forstaar sig s'gu ikke no'et paa Fruentimmer . . .

Han sad saa genert som en pillet Kylling og saa' paa »Nattergalene« . . . en ren Ynk, gamle Kiær, at se paa — den rene Ynk — —

Louise-Ældst faldt om i den nye Doktors Arme oppe foran Jasminbusken.

Det begyndte at skumre. Rundt om i Haven drev Par og Par. Et Navn blev raabt højt ned gennem Gangen: Ja—a, lød det saa fra Egnen om Dammen.

Og saa, mens Helligaftenklokkerne klang, blev alt mere stille. Tavse drev man sammen til den store Græsbænk, og der taltes kort og dæmpet.

Katinka sad ved Siden af Agnes. Præstefrøkenen kælede altid »for den dejlige Kone.«

— Syng lidt, Frøken Emma, sagde Agnes.

En lille Dame begyndte at synge, mens de sad rundtom paa Græsbænken. Det var Sangen om Hr. Peder, der kasted Runer over Spange. Alle de unge Piger faldt ind i Omkvædet.

Agnes vuggede den dejlige Kone sagte frem og tilbage mens hun sang:

Fagre Ord
Skaber kort min Glæde,
Fagre Ord
Volde tit vi græde,
Fagre Ord.

Og der blev stille igen
De sang Sang efter Sang, saa én Stemme, saa faldt flere ind.

Katinka blev siddende hos Agnes, tavs ind til hende.

— Syng med, dejlige Kone, sagde Agnes og bøjede Ansigtet ned mod Katinka.

Det var blevet helt Aften. Buskene rundt om stod som store Skygger. Og efter den hede Dag var Luften dugfrisk og fuld af Duft.

En Herre talte til Huus, og han svarede. Katinka hørte hans Stemme.

— »Marianne« er saa køn, sagde Frøken Emma.

— Ja . . . »Marianne«.

Agnes og Frøken Emma sang: Bliv dog siddende, sagde Agnes.

Under Gravens Græstørv sover
Stakkels Marianna —
Kommer Piger: græder over
Stakkels Marianna.

— — —

Slangen sig om Hjærtet snoede,
Fred ej mer paa Jorden boede,
Stakkels Marianna . . .

— Fryser den dejlige Kone?
— Vi skal vel hjem, sagde Katinka.
Hun rejste sig: Det er vist sent, sagde hun.

— — —

De var ude af Haven. Hun havde sagt ham Farvel.

Hun havde set hans Ansigt, sørgmodigt og blegt, mens han bøjede sig hastigt ned over hende. Hun havde følt hans Haandtryk, krampagtigt, saa det smertede, og hørt Bais:

— Djø's — Huus — vi ses.

Og hastigt, mens hun tvang sig til at le ad noget, hun ikke havde hørt, gav hun Haand rundt, og Agnes tog hende om Livet og løb med hende op til Havelaagen — —

Denne klappede to Gange og faldt i . . .
Og bag dem sang de derinde.
— Lad os gaa denne Vej, sagde hun. Det

var en Sti over Markerne, langs Præstegaardens Have; man maatte gaa en og en.

Katinka gik langsomt bag efter Bai.

— Godnat, lød det over til dem. Gamle Linde var kommet op paa sin Høj. Han var med Lommetørklæde.

— Godnat, Hr. Pastor.

— Godnat!

De gik videre over Marken. Ved Præstens »Godnat« var Taarerne pludselig sprunget frem af Katinkas Øjne, og hun blev ved at græde stille. Hun vendte sig om to Gange og saa' tilbage mod gamle Linde paa hans Høj.

— Kommer du? sagde Bai.

De kom hjem.

Og Bai saa' til Sporet og puslede snakkende rundt og kom til Ro; og hun gik og gjorde alt det daglige, dækkede Møblerne til og vandede Blomsterne og lukkede.

Det var altsammen som gennem et Slør, i Drømme.

Hun stod op den næste Dag og hun tog fat paa alt det vante; ti Toget kom og gik og hun sad ved Vinduet foran Markerne, der laa som igaar.

Hun talte, blev dagligdags spurgt og gav dagligdags Svar. Hun var ude i Køkkenet for at hjælpe Marie Pige.

Vinduer og Døre stod aabne. Ovre fra Annekset begyndte Klokkerne at ringe.

Marie Pige var midt i en lang Snak da Fruen sagde:

— Jeg gaar i Kirke.

Og borte var hun, før Marie fik svaret.

Næsten som Fruen løb hen over de solhede Marker.

V.

Et Par Dage efter rejste Katinka »hjem«.

Hendes ene Broder havde en Købmandsforretning i hendes Fødeby — hos ham boede hun —; de andre havde alle Vinde spredt.

Svigerinden var en rar lille Kone, som bragte Barn til Verden hvert Aar og trimlede halvgenert og fortrykt rundt i sit evige Svangerskab. Hun var blevet meget magelig og en Del fordummet. Hun kom jo ikke til stort mer end til at føde og die.

I Huset var der altid en af Stuerne, hvor man ikke var naaet til at faa Gardinerne op. De laa renstivede og ventede spredte over alle Stole. Vadsket blev der altid om de mange Smaa; der var Smaasnore allevegne med Linned og Sokker. Maden til Maaltiderne blev aldrig færdig i rette Tid, og der var altid for faa Tallerkener, naar man endelig kom tilbords.

— Lille Mi og Mo'er spiser sammen, sagde den lille Kone.

Dørene klaprede uafladelig, og hver halve Time hørte man et Hvin som af stukne Grise gennem Huset. Det var en af de Smaa, som faldt

ned et eller andet Sted i Krogene. De havde altid Buler for og bag.

— Naa, sagde Broderen. Nu igen — —

— Ja — hvad skal jeg gøre Kristoffer, sagde den lille Kone.

Hun sagde altid: Ja — hvad skal jeg gøre Kristoffer — og saa' hjælpeløs ud.

Lidt efter lidt kom der med Katinka Ro i Huset. Hun trængte til at have noget at gøre, til at vide, hun var nyttig; og hun gik saa lydløst om, mens alt blev gjort.

Den lille Svigerinde sad som lettet og smilte taknemligt fra sin Stol i en Krog — hun sad altid i Krogene, bag en Sekretær eller ved Siden af Sofaen — med sit forknytte Smil.

Katinka blev helst derhjemme inden Døre. Her var de gamle Møbler hjemmefra, alle de gamle Ting. Faderens Mesterstykke, Egetræsskabet med de udskaarne Figurer paa Dørene — hjemme stod det i Stadsstuen, midt imellem Vinduerne.

— Det er Moses og hans Profeter, sagde Faderen. Katinka syntes, at »de Mænd« var det forunderligste af alt i Verden.

Og Marmorbordet, som var blevet købt paa en Auktion, og hvor de »fine Ting« stod i symetriske Rader: Sølvsukkerskaalen med Kanden og Sølvbægeret, der var en Hædersgave fra Lauget.

Mens hun gik rundt og ordnede Huset, fandt Katinka stadig Erindringer derhjemmefra, en gammel Kop med Inskription, et gulnet Skilderi, tre fire Tallerkener . . .

De gamle Tallerkener, med de blaa Kinesere og Haven med de tre Træer og den lille Bro over Bækken . . . Hvor de dog havde fortalt hinanden mange Historier om de Kinesere, hjemme om Søndagen, naar de brugte det fine Stel.

Katinka bad, om hun maatte beholde de gamle Tallerkener:

— Om du maa? sagde den lille Kone . . . Aa — Gud — det er jo kun Skaar (alt var Skaar der i Huset) — her bliver skamferet . . . men hvad skal jeg gøre?

Katinka blev helst inden Døre, eller hun gik op paa Kirkegaarden til Graven. Der oppe var bedst. Hun syntes tidt, hun var som en Enke, der sad der ved sin Mands Grav.

Han var død saa hurtig, de havde levet sammen saa kort og nu var hun alene, helt alene.

Bedst som hun sad, læste hun Indskriften paa Gravstenen, Faderens og Moderens Navne.

Om de havde elsket hinanden? Faderen der altid brummede og sad og blev vartet op — og Moderen, der var blevet saa ganske anderledes. da han var død, som om hun blomstrede op igen med et . . .

Saa lidt hun dog havde kendt til sine Forældre.

Ja — saa lidt de kendte til hinanden — alle Mennesker, som levede og gik rundt ved Siden af hinanden . . .

Katinka lænede Hovedet mod Taarepilens Stamme. Hun følte en bitter Sørgmodighed, hun aldrig før havde kendt.

Paa Gaderne eller i Byen kom hun sjældent. Der var saa meget nyt alle vegne og alt var anderledes end den Gang. Lutter nye Ansigter, og nye Navne, Folk, hun ikke kendte.

Hun havde været henne i den gamle Gaard. Der var bygget Bagstuer i deres gamle Værksted. Og der var sat Vinduer ind og nye Døre; og der var lavet Gavlkammer i deres gamle Dueslag.

Katinka gik ikke mere ind i den gamle Gaard.

Thora Berg havde hun mødt paa Gaden.

— Men, det — ja det var den gamle Stemme — det er jo Katinka . . .

— Ja.

— Men Pigebarn — hvor kommer du her . . . Og ligner ganske dig selv . . .

— Og du, sagde Katinka, hun havde Taarer i Øjnene.

Jeg — forbarme sig — jeg er jo bosiddende her — siden i Foraaret — vi blev forflyttet. .

— Ja — min Pige — der er løbet noget Vand i Stranden . . . Du har vel ingen Børn?

— Nej. —

— Tænkte det nok. — Tak du din Gud — min Pige — jeg har fire . . . og fem Pensionærer . . . Ja — man skal ikke række langt med næstældste Kaptejnslønning . . .

— Men du . . Hvor boer I, Børn — stadig paa det gamle Sted . . . Aa, Gud — vi ved Militæret har jo ikke blivende Arne . . .

Thora blev ved at tale. Katinka gik ved Siden af hende og saa' paa hende. Egenlig var det det samme Ansigt; men det var blevet som strammet i alle Linier og saa gult og spidst mod Hagen.

— Du sér paa mig, min Pige, sagde Thora, ja — du — det er just ikke bar Klubballer at leve . . .

Hun sagde, hun vilde besøge hende og tage hende med hjem i Reden.

— Men det er Repetitionstid, du — og vi sidder til Hàlsen i franske Gloser . . .

De skiltes. Katinka blev staaende og saa' efter hende. Hun havde en kort, stumpet Fløjelstrøje paa og en gul Kjole. Det var altsammen taget paa Skraa og saa' ud, som det var lidt for snævert.

De saas først igen omtrent en Uge efter i Kirken.

— Om man kommer udenfor sine Døre? Ja — har jeg ikke villet være hos dig hver Dag, sagde Thora. Kom nu til os paa Onsdag, du, . . . Onsdag Klokken tre . . . Onsdag har man mest Fred, sagde hun.

Katinka var der om Onsdagen.

Thora var i Køkkenet, da hun kom og Katinka ventede i Dagligstuen. Stuen var for stor til Møblerne, Thoras gamle Udstyrsmøbler, der var blevet slidte og blegede; de stod, og ligesom strakte sig, for at naa hinanden langs Væggene. Ved Vinduet stod der en moderne Blomsterholder med en Gummiplante og en Rørflugtstol med et broderet Tæppe. Det var Pragtmøblerne.

Paa Bordet laa nogle Digtsamlinger i falmede Bind og et Par Rhinpanoramaer, Erindringer fra Kaptejnens og Thoras Bryllupsrejse.

Paa høje gultapetede Vægge hang der nogle Blomsterstykker i smalle forgyldte Rammer. Det var Roser og Stedmoderblomster med store Dugdraaber, der saa' ud som Glasperler, spredt over Bladene. Katinka kendte dem, Thora havde malet dem som ung Pige.

— Ja — man pynter op med de gamle Talanger, du, sagde Thora, hun kom ind, mens Katinka saa' paa Roserne med Glasperlerne.

Kaptejnen aabnede Døren i Lærredsfrakke og Fliptøj: Skal der spises? spurgte han.

— Vi har jo fremmede, Dahl, sagde Thora. Og Døren blev lukket. Dahl tegner Kort du, sagde hun.

Kaptejnen kom til Syne igen i Løbefrakke. Meget kært — meget kært, sagde han og begyndte at gaa op og ned ad Gulvet. Naar Kaptejnen ikke tegnede Kort eller kommanderede, havde han altid en Forfalds-Datum og et langt Regnestykke i Hovedet. Det var Rester fra Lieutenantsdagene og Bryllupsrejsen med de to Rhinpanoramaer.

Thora sad og snakkede en hel Mængde. Katinka tænkte paa, hvor hun dog havde faaet nogle urolige Øjne, som saa gik til Døren, og saa til Dahl, mens hun blev ved at pludre.

— Den er et Kvartér, sagde Kaptejnen.

— Drengene er ikke kommet, sagde Thora.

— Og derfor spiser vi ikke, sagde Kaptejnen. De maa vide, Fru Bai, det er Drengene, som er Herrer her i Huset.

Thora sagde ingenting. Kaptejnen satte sig paa en afsides Stol ved Skrivebordet. Ryg-stykket faldt af.

— At den Stol dog aldrig kommer hen, sagde han.

— Ja — Dahl . . .

— Vi venter nu paa det et halvt Aar, Fru Bai, sagde Kaptejnen. Han bukkede let hen imod hende. Det er saadan Skik her i Huset.

Drengene meldte sig ned ad Loftstrappen som den vilde Jagt.

— Der er de, sagde Thora. De gik ind i Spisestuen. Kaptejnen havde budt Katinka Armen, Thora satte stille det nedfaldne Rygstykke op igen, saa det støttede mod Væggen.

— Hvor har I været? sagde Kaptejnen.

— Vi har badet, sagde Drengene. De havde røget en Time paa en Grøftekant og saa stukket Hovedet i et Vandfad.

-- Disse er mine, sagde Thora og med mine mente hun en niaars Dreng og tre vandkæmmede Smaapiger.

Kaptejnen spiste Natron til Maden og tørte efter hver Mundfuld Napoleonsskægget, der var vikset og velplejet i det trætte Ansigt.

Kaptejnen talte om Lønningsforholdene ved Jærnbanen.

Drengene var fem Godsejerlømler, der sad i Realklasser. De kaldte »mine fire« for »Tiggerungerne« og gav regelmæssigt den niaars Buksevand. Forresten var de ret godmodige.

De aad som Ulve og sagde, at de var aldrig mætte, undtagen »hjemme paa Gaarden.«

Den niaars sad med store, gammelkloge Øjne og saa' fra Drengene til Thora.

— Der er Skaar paa Porcellænet for at hædre de fremmede, sagde Kaptejnen; han rakte Katinka Agurkesalaten i et skaaret Fad.

— Aa, det kommer saa let, Hr. Kaptejn, sagde Katinka.

Den ene af Drengene blev ved halvhøjt at bede om flere Kartofler; han havde sét, der ikke var fler paa Fadet.

— Der er Agurker, sagde Thora . . . Vil Dahl ha'e mer . . .

— Du faar jo selv ingenting, sagde Katinka. Vi har jo — kære . . .

— Kære Fru Bai, sagde Kaptejnen. Det er hendes Fornøjelse . . . Her i Huset kender vi ikke til den Ting, som hedder Ro.

Thora skar Kødet for den mindste af de Vandkæmmede:

— Hr. Kaptejnen er i saa godt Humør idag — ka' du høre . . . sagde hun og lo. Hva' Kaptejn?

Kaptejnen var altid i det Humør.

— Hvad fik Gustav i Geografi?

— Godtspørgs, kom det med Bas fra en Tallerken.

— Tror Gustav, at hans Fa'er vil være tilfreds med det?

— Fa'er er lige glad, sagde Bassen.

De rejste sig fra Bordet. Alle Døre i hele Huset klaprede efter Drengene.

— Ja — Fru Bai — sagde Kaptejnen. Det er Thoras Invasion.

— Hun er bange for, vi en Gang kunde faa Fred i Huset.

Kaptejnen gik til sine Kort. Thora rumsterede med mange Slags Kaffeblandinger bag Selvkogeren.

— Ka' jeg dog ikke hjælpe dig? sagde Katinka.

— Tak, min Pige.

Thora havde faaet røde Pletter paa Kinderne og holdt sig i Tindingerne: Det er altid lidt meget om Middagen du, sagde hun.

— Men du ta'er det osse for uroligt, Thora, sagde Katinka, som selv var ganske hed.

— Naar man har det Styr fra Morgen til Aften, min Pige, sagde Thora.

Hun kom ikke til Ro ved sit Sybord. Dørene gik uafladeligt. Drengene havde svoret, at »den Kaffesludder sku' de ikke ha'e« — og rutschede hvert Minut op og ned ad Loftstrappen for at spørge om Gloser.

Thora holdt Haanden for Panden og gik fra engelsk til tysk.

Den niaars »øvede« i Spisestuen.

— Nikolaj — altid skal du øve naar jeg har Hovedpine . . . Hold dog op.

Nikolai listede stille fra Klaveret. Thora skændte altid paa sine »egne«, naar hun var bleven pint af »Fødepumperne«.

Thora satte sig hen i Sofahjørnet og trak

Benene op under sig — som hun saa ofte gjorde som ung Pige.

De talte om Folk i Byen.

— Ja — det er lutter ny Familier — de gamle er borte.

— Ja — de gamle er borte, sagde Katinka. Hun saa' paa Thora, der havde lænet Hovedet mod Sofaryggen og lukket Øjnene. Hvor dybt de var faldet ind, hendes Øjne.

— Jeg véd snart ingen andre af de gamle end din Broder, sagde Thora.

— Aa, — jo dog . . .

Thora lo: Gud, din stakkels Svigerinde, sagde hun — er hun virkelig ved det igen?

— Ja — Stakkel.

De sad lidt. Saa sagde Thora og aabnede Øjnene:

— Ak — du — vi er her jo alle for Forplantningen.

Thora lukkede Øjnene, og de to Veninder sad tavse.

— Ja — du, sagde Thora saa: Livet er underligt.

Katinka blev ikke til The. Hun sagde, hun havde lovet at komme hjem. Hun trængte til at komme ud i frisk Luft og være ene. Da hun kom ned paa Gaden, fik hun den Ide, at hun vilde gaa lidt hen til »Frøkenen«. Der var saa stille hos den Gamle og saa uforandret.

Katinka bøjede om i Frøkenens Gade. Hun fik Taarer i Øjnene ved at se de tre grønne Linde uden for Vinduerne. Hun havde ogsaa siddet med Graaden i Halsen hos Thora — hele Tiden.

Hun gik op ad den lille Trappe ved Siden af den grønne Kælderhals og bankede paa. Lugt af Roser og Sommeræbler slog hende i Møde, da hun lukkede op.

Frøkenen nussede om med Rosenblade bredt ud paa Sovekammersengen paa Avispapir til Potpurri.

— Og de fra Holmstrup havde været der — alle de unge Piger . . .

— De vil jo ha'e deres Bær af Træet, siger hun — nu det er paa Slut . . .

Katinka maatte ud at se Træet og »mine Roser« . . .

— Der havde just lige været tre Roser til Madam Bustrøms Krans — ja — der havde været det . . .

— Tre Roser havde der saamænd været . . .

De gik ind igen. Frøkenen smaasnakkede, ud og ind, saa hendes Ord tabte sig mellem Dørene. Katinka sad paa Forhøjningen; hun sagde kun nu og da et Ja eller et Nej. Gennem den aabne Køkkendør saa' man ud i den grønne Have, Fuglene kviddrede saa det hørtes her ind.

Hvor her var stille, som om der slet ingen anden Verden var.

Katinka saa' paa de gamle Billeder, gulnede i deres skæve Rammer, hun genkendte hvert et. Sølvkaffekanden paa Bordet, Pragtstykket med de tre Par ægte Kopper, og paa Konsollen foran det graanede Spejl de fine Nipsting, dækkede af udbredte Lommetørklæder og Stykkerne over Gulvet til alle Døre, og Kattene, som snurrede rundt paa deres Puder.

Hun kendte det alt.

Frøkenen blev ved at smaasnakke og gaa ud og ind. Katinka hørte ikke mer. Det begyndte at skumre herinde, hvor Lindene skyggede, og de gamle Kroge laa i Halvmørke.

Det var anden Gang Frøkenen nævnte Huus' Navn ude fra Køkkenet. Katinka fór sammen. Hun troede hun selv havde sagt det højt, i Tanker.

— Der er jo en Hr Huus paa Jeres Egn, sagde Frøkenen igen.

— Ja, Forvalter Huus, sagde Katinka. Kender De ham?

Frøkenen kom frem i Døren. Men om hun kendte ham. Han var jo kødeligt Næstsøskendebarn til Fætter Karls paa Kærsholm.

— Dem fra Kærsholm, der var gift med Lundgaard'er . . . i to Led.

Og hun begyndte at fortælle om Huus og

om hans Moder, der var en Lundgaard — af de Lundgaarder paa Falster — og om deres Gaard og om hans Slægt og om Fætter Karl paa Kærsholm og om den ganske Familie — mens hun gik frem og tilbage.

Hun tændte Lys i Køkkenet og hun syslede med Roserne inde i Sovekamret paa Sengen. Katinka sad stille i sin Krog og hørte kun hans Navn, der bestandig vendte tilbage.

Første Gang — hun hørte hans Navn i alle de Uger.

— Men hvordan er han? sagde Frøkenen. Hun kom ind og løftede Katten, der sov, op af Lænestolen, og hun satte sig nedenfor Forhøjningen med Hænderne foldede over Katten i sit Skød.

Katinka begyndte at tale — nogle almindelige Ord, tøvende, og som om hun tænkte paa noget andet. Men saa tog det hende: at tale om ham, at nævne hans Navn, at kunne nævne hans Navn.

Og hun fortalte om Julen og om det blaa Sjal og Nytaarsaften, da han kom i Slæden, og Vinternætterne, naar de fulgte ham paa Vej under de mange Stjerner . . .

— Ja, sagde Frøkenen fra sin Stol — ja — det er rare Mennesker . . . de Huus'er.

Katinka blev ved at tale med dæmpet Stemme gennem Halvmørket, fra sin Krog.

— Da Foraaret kom, hvordan han havde hjulpet hende i Haven — han havde plantet Roserne ud — han kunde alting . . .

— Ja, sagde Frøkenen, det er en rar Familie.

— Og Sommerdagene der kom — og Markedet . . . alt fortalte hun om — —

Frøkenen var begyndt at nikke i sin Stol — Frøkenen blev let søvnig, naar hun skulde høre — og sov med Hænderne foldede over sin Kat.

Katinka holdt inde og sad tavs. Udenfor blev Gassen tændt og lyste Stuen op: Billederne paa Væggen, det gamle Ur og Frøkenen, som sov med sin Kat i Skødet og Hovedet ned paa Brystet.

Frøkenen vaagnede og løftede Hovedet:

— Ja, sagde hun, han er et rart Menneske.

Katinka hørte ikke, hvad hun sagde. Hun rejste sig blot for at gaa og komme bort. Og ude i den friske Luft, langs Vejene bag om Byen, hvor hun gik, var det kun som hendes Længsel voksede for hvert eneste Skridt.

— — —

Et Par Dage efter fik hun en Morgen Brev fra Bai. Det mærkeligste her er gaaet for sig, skrev han, er med Huus. Forrige Uge rejste han til København i Forretninger sagde han. Og

nogle Dage efter skrev han saa til Kiær, kan du tænke dig, at han bad ham løse ham fra hans Plads. Han havde faaet Lejlighed til at rejse til Holland og Belgien, skrev han — paa et Stipendium kan du tænke dig, og vilde sende en Stedfortræder, og denne Stedfortræder kom igaar. Kiær bander og jeg var ogsaa ked af det — nu, vi havde vænnet os saa godt til den Tørvetriller.

Brevet laa opslaaet foran Katinka paa Bordet. Og hun havde læst det igen og igen: Hun havde ikke vidst, at hun dog haabede. Men hun havde troet, det var altsammen kun en Drøm: et Under maatte ske. Men hun maatte se ham igen, og han vilde ikke rejse.

Og nu var han dog rejst. Rejst og borte.

Broderbørnene snadrede om hende i deres Mælkebrødskopper:

— Tante — Tante Tik!

Den næstmindste faldt ned af Stolen og brølede.

— Jesus, dog, faldt Emil, sagde den lille Kone . . .

Katinka løftede Emil op, tørrede hans Ansigt — og uden selv at vide det — vendte hun sig tilbage til sit Brev.

Rejst og borte.

Men nu vilde hun hjem, være hos sig selv og ikke blandt disse fremmede Mennesker.

Idetmindste vilde hun hjem.

— — —

Det var den sidste Eftermiddag, hun var der. Barnepigen var draget i Plantagen med Flokken.

Katinka og Svigerinden sad alene i Stuen. Svigerinden rugede over sit Børnetøj.

Saa lagde, midt som de sad, den lille Kone Hovedet ned over Syæsken og hulkede.

— Men Marie, sagde Katinka, men Marie dog . . .

Hun rejste sig og gik hen til Svigerinden. Hvad er der dog, Marie, sagde hun.

Den lille Kone blev ved at hulke ned i sin Syæske.

Katinka tog hende om Hovedet og talte stille til hende. Men Marie dog — Marie dog.

Den lille Kone løftede Ansigtet op: Ja, sagde hun, nu rejser du . . .

— Og du var saa god ved mig . . . Hun hulkede og lagde igen Hovedet ned over Syæsken. Saa god ved mig . . . Jeg som altid gaar i dette her . . .

— Altid . . .

Katinka var rørt; hun knælede ned paa Gulvet foran den lille Kone og tog hendes

Hænder: Men — Marie, sagde hun, det bli'r jo anderledes.

— Ja — og den lille Kone blev ved at græde med Hovedet ind til hende — naar jeg er blevet gammel en Gang — eller naar man døer . . .

Katinka løsnede hendes Hænder fra Ansigtet og vilde tale.

Men saa saa' hun Svigerindens Barneansigt, der var vaadt af Taarerne, og den stakkels lille vanskabte Figur; og stille gik hun tilbage til sin Plads, mens den lille Kone blev ved at græde.

Om Aftenen gik Katinka op paa Kirkegaarden. Hun vilde sige Farvel til Forældrenes Grav.

Hun mødte Thora. Hun havde bragt en Krans op til sin Moders Grav; det var hendes Fødselsdag.

De to Veninder stod sammen foran Graven.

— Ja du, sagde Thora, naar vi en Gang alle ligger med Næsen i Vejret.

De skiltes ved Katinkas Gravsted.

— Man træffes altid igen i denne Verden, sagde Thora.

Katinka gik ind paa Gravstedet og satte sig paa Bænken under Pilen. Hun saa' paa den døde Sten med sine Bogstaver, og hun

syntes, hun nu havde tabt alt i Verden — ogsaa sin Ungdoms Hjem.

Hvad var det vel blevet altsammen? Graat og forpint og saa elendigt — alting.

Hun saa' Thora for sig med hendes urolige Øjne, og hun hørte Kaptejnens: Der er Skaar paa Porcellænet for at hædre de fremmede . . . Og hun saa' sin lille Svigerindes Ansigt, mens hun havde grædt.

Og her — — denne Plet med sin døde Sten og sine to Navne — det var nu hele Mindet om hendes Ungdom og hendes Hjem.

Hun sad længe. Og hun saa' ind over det Liv, som hun nu skulde føre, og det var, som slog det sammen over hende, altsammen, en eneste utænkelig fremskyllende Haabløshed.

— — —

Hun kom ud af Vognen ned paa Perronen, og hun lod sig kysse af Bai, og Marie tog hendes Ting, og hun havde blot en Tanke: at komme ind i Stuerne — ind.

Det var hende, som Huus maatte være derinde og vente.

Og hun gik i Forvejen og aabnede Døren til Stuen, der ventede ren og fin; til Sovekamret; til Køkkenet, hvor alting skinnede; rent og — tomt.

— Men — Gud — hvor har dog Fruen

skæmmet sig, begyndte Marie, som slæbte Sagerne.

Og saa gik det løs, mens Katinka, bleg og træt, var faldet hen paa en Stol — om den hele Egn. Om hvad der var sket og hvad der var snakket. Omme i Kroen havde de haft Sommergæster, som kom med Sengested og det hele — og i Præstegaarden havde de ligget lige op til Taget . . .

Og Huus — der var rejst . . . paa en Studs . . .

— Ja — jeg tænkte det . . . For han var hernede den sidste Aften . . . og mig var det akkurat, som han gik og sagde Farvel til det Hele — inde i Stuen sad han alene — og ude i Haven . . . og her ude paa Trappen hos Duerne.

— Naar rejste han, sagde Katinka.

— Nu er 'et vel to Uger siden . . .

— To Uger . . .

Katinka rejste sig stille og gik ud i Haven. Hun gik rundt i Gangen; hen til Roserne; ned under Hylden: Her havde han været for at sige hende Farvel — paa hver Plet, paa hvert Sted . . . Hun havde ingen Taarer. Hun følte næsten som en stille Højtidelighed . . .

Der lød et glad Halløj henne paa Vejen. Hun hørte Agnes Stemme i et stort Kor. Hun

næsten fo'r op: Her vilde hun ikke se dem straks.

Agnes fløj i hende med Velkomst som en stor Hund, saa hun nær var faldet over Ende; og hele Præstegaardsselskabet kom ind til Chokolade og der blev dækket op i Haven under Hylden, og de blev alle lige til Otte-Toget.

Toget bruste afsted, og de var atter borte — man hørte dem støje henad Vejen —; Peter Banekarl havde faaet Mælkespandene bort, og Katinka sad alene paa Perronen.

— Ja, sagde Bai fra Vinduet — fra Huus skal jeg da hilse . . .

— Tak.

— Hm — hvor Dagene kortner . . . Og Satan til kold Vind . . .

— Du skulde dog komme ind . . .

— Ja — jeg kommer.

Bai lukkede Vinduet.

Støjen af Præstegaardsfolkene døde bort. Alt var stille og øde.

Katinka blev siddende foran de tavse og skumrende Marker. Her skulde hun nu leve.

— — —

Ida-Yngst havde jo skrevet det i alle sine Breve den sidste Maaned. Men Fru Abel turde ikke haabe. Hendes Ida-Yngst var saa sangvinsk.

Nu satte hun sig med Brevet i Haanden ved Siden af Komfuret paa den vaade Karklud og skraalte.

Louise-Ældst var gaaet Tur for at finde Champignons omkring Doktorboligen. Da hun kom hjem sad Enkefruen endnu paa sin Køkkenstol og rokkede.

— Hva' er 'et, sagde Louise-Ældst, hun syntes Moderen sad og saa' saa underlig ud.

— Ida — min Yngste . . . begyndte Enkefruen at hyle.

— Vrøvl, sagde Louise-Ældst. Moderen rakte hende Brevet med en Gestus som Heltemødrene i Tragedien.

Louise-Ældst læste koldsindigt. Det er jo rart, sagde hun . . . for hende.

— Hun har jo haft en hel Sommer.

Louise-Ældst gik ind og hamrede paa Klavér. Saa, som hun vel sad, brølte hun ogsaa med Hovedet ned over Tangenterne.

Du vil vel gratulere, sagde hun pludselig bedst som hun hulkede.

— Hva' si'er du?

— Jeg si'er, du skal vel gratulere, sagde Louise-Ældst og tørte Øjne. Hun begyndte at føje sig efter den nyskabte Situation.

— Ja — min Pige, sagde Enkefruen mat.

— Jeg kan jo bringe Depeschen ned . . .

Jeg gaar indom i Præstegaarden . . . Du til

Jensen og Møllerens . . . Louise-Ældst ordnede Felttoget. Hun forstod, hun var ialfald Sviger-inden.

Hun var barnlig og raabte »Leve Post-væsenet«, da hun løb bort fra Stationen — og svingede med sin Parasol.

Han var ved Postvæsenet.

Enkefruen gik lykkelig fra Jensen til Møllerens og græd over, at hun nu skulde miste sin Due:

— Joakim Barner — af de adelige Barner . . . sagde Enkefruen. Han er beskæftiget ved Postvæsenet.

I Præstegaarden mødtes Enkefruen med sin Ældste.

— Ja . . . jeg følte dog Trang til selv at sige det til vor Sjælesørger. Enkefru Abel brugte igen sit Lommetørklæde: I saadan alvorlige Øjeblikke, sagde hun.

Gamle Pastor slog sig paa Maven af For-nøjelse. Jordbærlikøren kom paa Bordet med Smaakager. Fru Linde sad i Sofaen med Fru Abel, for at faa at vide, hvordan det var »blevet«. Det var »blevet« i et Lysthus . . . ved Stranden . . .

Gamle Pastor drak med Louise-Ældst.

— Naa — naa, man véd, hvordan det gaar, naar der først er gaaet Hul . . . Der kommer Bevægelse i Tingene, sagde Gamle Pastor.

— Hr. Pastor — Tanken om, at man skulde miste dem begge — min sidste . . . Enkefruen fik et Anfald af frygtsom Ømhed mod sin sidste.

Den sidste var saa kælen som et lille Føl i Anledning af Dagen.

— Saa kan hun saamæn endnu blive et rigtig rart Menneske, sagde Fru Linde, hun satte Kagetallerkenerne sammen, da de var gaaet. Der er dog god Bund i dem, Linde . . .

— Himlen véd, hvad Agnes vil sige . . .

Agnes var i Skoven med nogen Ungdom.

— Naa — saa Gud være lovet da, sagde hun ved Hjemkomsten, da hun hørte det.

— — —

— Gud forbarme' sig, de knuser jo det lille Mandfolk, sagde Agnes, hun stod ved Perronlaagen og saa' efter Familien Abel, der havde hentet Svigersøn.

Det lille Mandfolk fløj rundt mellem Medlemmerne Abel, saa hjælpeløs som en Bønne i en Kværn.

— Naa — sagde Agnes — paa ham ser man da, at han har Vand i Hovedet.

Hun tog Katinka om Livet, og de gik ind i Haven.

— Ja — sagde hun og lukkede Laagen — nu er de »løkkelige« . . .

De satte sig under Hylden. Pludselig sagde Agnes:

— Nu rejser jeg . . . I næste Uge. Jeg har sagt det hjemme.

— Dette her er jo ikke til at holde ud. Agnes rev de paa Bordet nedfaldne Blade i smaa Stykker. En Gang maa det vel ta'e en Ende.

Katinka sad og stirrede ud i Rummet: Tror De, Agnes, man rejser bort fra sine Sorger, sagde hun stille.

— Man faar jo ogsaa Arbejde . . . Lærerinde-Prøven . . . Der er jo ikke andet . . . For at sætte sig bag et Glasvindu paa et Posthus er dog for morsomt . . . og til noget alvorligt er det for sent.

Katinka nikkede: Ja — sagde hun. Det er det.

— Hm, sagde Katinka, saa mange Chanser har vi »Kvinder« egenlig ikke: de første fem og tyve Aar af vor Tilværelse danser vi rundt og venter paa at blive gifte — og de sidste fem og tyve sidder vi hen og venter paa at blive begravet . . .

Agnes satte Albuerne paa Bordet og støttede Hovedet i Hænderne:

— Dejligt, sagde hun ud i Luften.

Pludselig holdt hun Hænderne for Ansigtet og brast i Graad.

— Og som man saa vil længes, sagde hun.

Hun græd længe med Ansigtet i Hænderne. Saa lod hun Armene falde ned paa Bordet.

Hun saa' paa Katinka; den dejlige Kone sad bøjet frem med Hænderne i sit Skød; langsomt løb Taarerne ned ad hendes Kinder.

— Hvor De er god, sagde Agnes og rakte sig over mod hende . . . Dejlige Kone . . .

I den Uge, som kom, rejste Agnes Linde.

— — —

Familien Abel var et rent Dueslag. Man gjorde sig forstaaelig i kælne S-Lyde og Smaahvin.

— Mig kalder han for Musse-Mor, sagde Enkefruen. Ja — han gi'er os Navne.

Naar der var fremmede, hang de Forlovede matte over et Par Stole, til en af dem sagde »Busse-Bisse«, og de forsvandt bag Dørene.

— Det er deres Sprog, sagde Enkefruen. Deres Sprog var jo lidt vanskeligt for fremmede.

Naar Visiterne skulde gaa, blev der raabt paa »Basse« og »Bøsse« et halvt Kvarter. De er vist i Haven, sagde Enkefruen. Basse og Bøsse var uafladeligt i Haven, de gemte sig allevegne, hvor der var lidt tæt grønt.

Naar Basse og Bøsse kom frem, saa' de fortumlede ud.

Louise-Ældst og det lille Mandfolk levede i Smaafægtninger med Livtag. Det lille Mandfolk gav hende Svogerkys og kildede hende bag Dørene.

I Selskab var de allesammen søvnige og sad i Krogene. Ved Bordet sagde Enkefruen smaa sødladne »Busse« over til »sine tre«. Hun vidste ikke, hvad det betød.

Var de hjemme om Aftenen, blev der ikke tændt Lys.

— Vi holder Skumring, sagde Enkefruen — allesammen.

Det lille Mandfolk sad mellem Bøsse og Lisse-Sa i Sofaen. Frøken Jensen og Enkefruen sagde en Gang imellem noget ud i Halvmørket. Henne fra Sofaen smaaknirkede det. Saadan sad de hele Timer.

Naar Frøken Jensen kom over til sig selv, kyssede hun sin Bel-ami paa den kolde Snude.

Undertiden gik Basse og Bøsse ned over Markerne til Aftentoget. De gik op og ned langs Perronen og saa' hinanden ind i Øjnene; naar de drejede, kyssede det lille Mandfolk Bøsse-Sa paa Øret.

Katinka sad paa Perronbænken med Huus' blaa Sjal om sig; naar Toget var borte, hørte hun de Forlovede gantes hjem over Markstien.

Katinka rejste sig og gik ind. Dagene blev korte, de maatte allerede have Lys til The.

— Lampen, Marie, sagde hun.

Marie kom ind og stod med Lampen ved Klaveret. Lyset faldt paa Katinkas lille smalle

Ansigt og de hvide, gennemsigtige Hænder, der blev liggende paa de sidste Taster.

— Kald paa Bai til The, sagde Katinka. Hun støttede sig til Klaveret for at komme op fra Stolen. Hun var altid saa træt, som var der Bly i hendes Ben.

De drak The og Bai fik Bladene til sin Toddy.

Katinka tog en Bog af Tasken. Det var bestandig de »nye« Bøger: Agnes og Andersen havde altid skændtes om dem.

Bogen laa aaben under Lampen. Katinka kom aldrig længer end tyve Sider i den: Livet var det dog ikke og rigtig Digt ikke heller, der kunde tage Tankerne fangen.

Hun tog sin Poesibog frem; hun havde skrevet »Marianna« ind med en Datum. Og naar hun lagde Bogen ned igen, blev hun staaende foran Skuffen, før hun lukkede. Den lille japanesiske Bakke laa pakket ind i det gullige Brudeslør.

Hun gik ogsaa ud i Køkkenet. Hun havde sin Yndlingsplads paa Huggeblokken i Krogen. Marie syede foran Tællelyset paa Bordet og lod Munden gaa. Hun var en trofast Sjæl, som ikke glemte gammel Kærlighed.

Hun snakkede stadig om Huus og saa ensomt som det nu var blevet.

Katinka sad tavs i sin Krog. En Gang

imellem rystede hun, som hun frøs, og hun trykkede Armene fast ind mod sit Bryst.

Marie Pige blev ved at snakke med sit store røde Ansigt ind mod det ensomme Lys.

— Vi skulde vel i Seng, sagde Bai og aabnede Døren.

— Ja — Bai . . .

— Godnat — Marie.

— — —

Efteraaret kom med tungsindige Taageslør over Markerne. Himlen laa lav over Dage, der sneg sig i Halvmørke fra Nat til Nat.

— De maa tage Dem sammen, lille Frue, sagde den unge Doktor, De maa mande Dem op.

— Ja — Doktor . . .

— Og gaa . . . De maa ha'e Bevægelse . . . Det er Kræfterne, som er rent borte.

— Ja — Doktor — jeg skal nok gaa.

— Og ellers ikke no'et nyt? Doktoren rejste sig. Har De haft Brev fra Frøken Agnes?

— Ja — forleden.

— De taler om at Andersen søger bort . . .

— Jeg hørte det, siger Katinka . . . Alle rejser herfra . . .

— Aa nej, lille Frue — der er ogsaa dem, der bliver . . .

— Ja — — vi bliver, Doktor . . .

— Det er ikke rigtig godt med Fruen,

siger Doktoren ude i Kontoret, hvor han tænder Cigar.

— Nej — Satan til Historie, siger Bai.

— Der er ingen Kræfter . . . Naa, god Morgen, Forstander.

— Ja — Satans . . . Naa, Morgen, Doktor . .

— Du maa osse gaa, Tik, siger Bai, naar han kommer ind efter Godstoget. Du gør heller ikke no'et for det . . .

Katinka gik. Hun sled sig frem over Markerne mod Vind og Vejr.

Hun gik ned til Annekset. Stakaandet hvilte hun sig paa Stævningstenen udenfor Kirken. Kirkegaarden laa flad og blomsterløs bag den hvide Mur. Kun Buksbomhække om de stive Kors med deres Navne.

Hun gik atter hjem — over Engene. Middagstoget kom og larmede over Broen og snoede sig bort. Som en mørkere Plet i Taagens Graa laa Røgen en lille Stund, og løste sig saa.

Paa den Side Aaen blev der pløjet. Græstørven skrælledes op i lange Furer bag den sindige Plov.

Katinka kom hjem.

Mølleren havde været der, eller Forvalteren fra Kiærs.

— Rask Fyr — du, den Svendsen, sagde

Bai til Katinka. Svært oppe i alting . . . rar Fyr, du.

— Ka' jo ikke vide; hvordan han er til sit Arbejde, sagde han til Kiær.

Kiær brummede noget.

— Men en rask Fyr er han — en »Ligesindet«, du gamle Kiær . . .

Svendsen samlede paa græske Kort og Billeder i lukkede Kuverter. Han havde dem med ned paa Stationen og Bai og han gik dem igennem til Toddyen. Kigger vi lidt i »Arkivet«, sagde Svendsen.

— For min Skyld gerne. Bai var altid villig.

Svendsen fik »Nyhederne« fra Hamborg mod Efterkrav.

— Satan til Griseri, sagde Bai glad. Han talte altid sagtere, naar de »var ved Arkivet«, skønt Døren var lukket.

— Satan til Griseri, gamle Svendsen, sagde han og holdt Kortene op for Lampen.

De blev ved at se paa Kortene. Bai gned sig paa Knæerne.

— Men denne er høj, sagde han. Denne er vanskelig, sagde han.

Svendsen gned sig under Næsen og snøftede.

— Steg, sagde han, Steg er 'et.

De var til Ende med Billederne og sad

lidt stille ved Toddyglassene. Det var ligesom Bai faldt sammen.

— Ja, sagde han — — men hvordan er Livet, Svendsen.

— Hvordan er Livet, Gamle, — med en svag Kone?

Svendsen svarede ikke.

Bai sukkede og strakte Benene ud fra sig . . .

— Ja — Gamle, sagde han. Ja — vist er det. Svendsen havde siddet filosofisk og tavs. Nu stod han op:

— Nej — man véd s'gu ikke, hvad der er sunget ved Ens Vugge, sagde han.

Bai rejste sig og aabnede Døren til Dagligstuen.

— Hva', sagde han, sidder du i Mørke.

— Ja — Katinka stod op fra Krogen. Jeg sad lidt i Mørke . . .

— Ønsker du noget, Bai?

— Jeg følger Svendsen et Stykke, sagde Bai.

Katinka kom ind for at sige Farvel.

— Fruen er stadig noget blegnæbet, sagde Svendsen og følte paa Lommerne, om han havde sine Samlinger.

Bai var færdig, og der blev sagt Farvel.

— Gud bevar'es — Fruen maa blive inde — — det er meget for køligt.

— Jeg følger kun til Laagen, sagde hun.

De kom ud paa Perronen: Det er stjerneklart, sagde Bai.

— Det melder Kulde . . . Godnat, Frue.

Laagen slog i.

— Godnat.

Katinka stod lænet til Laagen. Stemmerne døde bort. Katinka løftede Hovedet: Ja — Himlen var klar og alle Stjerner oppe . . .

Som vilde hun klage sin Nød for det døde Træ, bøjede Katinka sig ned og slog Armene om den fugtige Stolpe.

— — —

Lindes kom nu tit om Aftenen. De savnede Agnes, de to Gamle.

Og Andersen skulde ogsaa rejse.

— Han vilde jo afsted, sagde gamle Pastor. Og nu kan man risikere, at sidde her og faa en af det levende Ord . . .

Pastor Andersen havde faaet Kald paa Vestkysten.

Fru Linde græd i Krogene.

— Ak — Gud — jeg har jo set det, sagde hun. Jeg saa' det godt. Men de véd ikke, hvad de vil, Fru Bai. De véd ikke, hvad de vil, min Ven . . .

— Det er Ungdommen — en anden Ungdom nutildags, lille Fru Bai . . . De gaar og

spør, om de elsker — til de rejser hver til sit — og er ulykkelige . . . for Livstid — —

— Jeg spurgte i Æggehvide, min Ven, før Linde friede, og vi har ta'et det onde med det gode i tredive Aar . . .

— Men nu ka' vi ha' Agnes siddende som ensom Pige, naar vi to Gamle en Gang lukker vore Øjne . . .

Herrerne kom ind. Gamle Pastor skulde have sin Whist.

Naar Gamle Pastor var der, var Katinka gladest. Det var, som der kom saadan Ro med ham.

Naar han sad ved en Kvartskillings med Kalotten og spillede fint med det glade, gamle Ansigt:

— Der ser De, min Fa'r, sagde han, naar han tog Stikkene hjem.

De to Gamle smaaskændtes.

— Det er, som jeg siger dig, Linde . . .

— Om du vil tro mig, min Pige . . . og han bredte Stikkene ud.

— Dem, lille Frue, det er Dem.

Katinka faldt hen. Hun sad og saa' paa de to Gamle:

— En Karo-Dame . . . der ser De, min Fa'er . . .

Den siste Robbert spillede de med Blind. Katinka gik om og ordnede til Bordet. Man

spiste stadig bedre og bedre hos Bais. Bai havde saa mange Livretter, som Katinka lavede.

Der var mange Dage, hvor hun havde sin Gang i Køkkenet fra om Morgenen tidligt og kogte og brasede efter Opskrift og Kogebog. Svære Kunststykker, hvor der skulde baade skrabes og skrælles.

Træt satte Katinka sig ned paa Kødblokken og hostede.

— Fruen aser sig en Svindsot til — for at de bare ka' stoppe i Munden — det blir Enden, sagde Marie.

— — — Vil du ha'e Genever, siger Katinka.

— Om du har — — —

Naar han nikkede, saa' man, at Bai havde faaet Dobbelthage. Han lagde sig i det hele ud. Med en lille koket Runding under Vesten og Smilehuller for Knoer.

— Saa er der færdigt, siger Katinka.

— Tak, min Pige . . . siger Bai.

Der var i den sidste Tid kommet saadan noget sultanmæssigt over Bai. Det kom maaske med Korpulencen.

— Tak min Pige, vi spiller ud, siger han igen.

Katinka sætter sig paa en Stol ved Bordet og venter. Gamle Pastor ser hen paa Bai over

det dækkede Bord til hans stille Kone. — Katinka støtter Hovedet i sin Haand:

— De — Borgmester, siger gamle Linde.

Katinka rejser sig. Der var noget glemt paa Bordet . . . Døren lukker sig efter hende, og Gamle Pastor ser igen hen over det lyse Bord og paa Bai, som holder Kortene over den kokette Begyndelse:

— Ja, Inspektør, siger Gamle Pastor, De er en lykkelig Mand i Deres Hus.

Bagefter sidder de ved Mælkepunschen og Smaakagerne: Det er de gode Ægtemænd, der holder af Sødt, siger Fru Linde: Bai vil have flere Vanillekranse frem af Kassen.

Og de gnadsker videre rundtom Lampen.

— Vil De ikke spille lidt, siger Fru Linde.

— Eller synge os én — én af Agnes', siger Gamle Pastor.

Katinka gaar hen til Klaveret. Og hun synger dæmpet med sin svage Stemme Sangen om Marianna.

Gamle Pastor hører til med foldede Hænder og Fru Linde lader Strikketøjet synke.

Under Gravens Græstørv sover
Stakkels Marianna —
Kommer Piger, græder over
Stakkels Marianna.

— Tak, sagde Gamle Pastor.

— Tak, lille Fru Bai, sagde Fru Linde.

Hun saa' ikke rigtig Maskerne, før hun havde faaet Øjnene tørret.

Katinka blev siddende med Ryggen til de andre. Langsomt faldt Taarerne fra hendes Kinder ned paa Tangenterne.

— Ja — Ungdommen nuomstunder har mange Ideer, sagde Gamle Pastor. Han saa' hen for sig og tænkte paa Agnes.

De rejste sig for at gaa og Fru Linde tog Tøj paa i Sovekamret. De to Lys for Spejlet var tændte. Der var saa lyst og hyggeligt med alt det hvide om Sengen og Toiletspejlet.

— Ja, sagde Fru Linde, om vi fik Agnes at se i saadan et Hjem . . . Hun snøftede endnu mens hun bandt sine Hattebaand.

— Jeg følger Pastorens, sagde Bai . . . Man maa ha'e lidt Motion . . .

— Ja, sagde Pastoren. Man maa røre sig efter den Aal i Gelée.

— Man spiser for godt paa Stationen . . . Mo'er har forbudt mig at sætte min Fod her om Lørdagen.

— Jeg gaar ikke længer, sagde Katinka og blev staaende i Døren. Doktoren vil have, at der iagttages Forsigtighed med min Hoste.

— Nej — gaa ind — Efteraaret er den værste Tid.

Godnat — Godnat.

— — Katinka gik ind. Hun tog et gam-

melt Brev fra Agnes frem — krøllet og forlæst — og hun lagde det under Lampen.

. . . Og saa havde jeg haabet at den første Tid var værst, og at Tiden skulde læge. Men den første Tid er god og ingenting mod nu. For da er det en Smerte, hvor alting er nær. Men naar det saadan taber sig, Dag for Dag, ligesom Jord der skrider, og hver ny Morgen, der vækker os, skal blot fjerne os længere. Og nyt kommer der ikke Katinka, ingen Skygge, men bare alt det gamle, Minderne, som vi trevler og trevler i og sidder over ... saa er det som der sad et stort Sugedyr paa vort Hjerte . . .

Katinka lænede sig tilbage, Hovedet mod den kolde Væg. Ansigtet var saa blegt i Lampeskæret. Hun havde ingen Taarer fler . . .

Bai kom hjem.

— Det blev sent, sagde han, Satan saa Tiden løber . . . Jeg faldt ind et Sted med Kiær . . .

— Det var Kiær, som vilde bede . . . Jeg mødte ham . . . her paa Hjemturen.

— Er det blevet saa sent, sagde Katinka blot.

— Ja — den er over ét . . . . Bai begyndte at klæde sig af . . . Pokker til Følgen hjem, sagde han.

Bai fulgte i den sidste Tid altid »hjem«. Han gik til Kroen: Naa — saa maa man vel

hjem at vogte Hus og Ild, sagde han og tog Farvel med Gæsterne.

Han »vogtede« det i Kroen hos en Pige, som om Sommeren havde haft korte Pufærmer over et Par bløde Arme. Klokken blev et, og den blev to mens han »vogtede« det.

— Du ku' jo ogsaa gaa i Seng, sagde han til Katinka. Du sidder oppe i Kulden.

— Jeg vidste ikke, det var saa sent . . .

Sengen knagede derinde under Bai, han strakte sig.

Katinka satte Blomsterne i Række ned paa Gulvet. Hun hostede, naar hun bøjede sig.

— Pokker til Gigt, sagde Bai, saa den værker.

— Jeg kunde jo gnide dine Arme, sagde Katinka.

Det var blevet en Aftenproces, at Katinka gned Bai paa Armene med en Mirakelsalve mod Gigt.

— Aa — det kan være, sagde Bai. Han vendte sig et Par Gange og sov ind.

Katinka hørte Nattoget. Det larmede over Broen og naaede ind med Klapren — nu var det sust bort.

Katinka gemte Ansigtet i Lagenerne for ikke at vække Bai med sin Hoste.

— — —

Vinteren kom, og Jul. Agnes var hjemme og »Postvæsenet« kom om Juleaften til Abels.

Lille-Jensen og Bel-ami var paa Stationen som ifjor. Nu blev Bel-ami baaret aldeles officielt.

Den er blevet blind, sagde Lille-Jensen. Dyret var saa dovent, at det ikke gad aabne Øjnene.

Da Træet var tændt, bragte Bai en lukket Depesche og lagde den paa Katinkas Bord.

Depeschen var fra Huus . . .

Bai og Lille-Bentzen smaasov i Kontoret. Katinka og Jensen sad i Stuen, hvor Træet brændte ned.

Lille-Jensen nikkede i Blundet og stødte Hovedet mod Klaveret . . .

Katinka saa' paa det slukkede Træ. Hendes Haand gled sagte hen over Huus' Depeche, som laa i hendes Skød.

VI.

Vinteren gik og Vaaren og Somren, der smilte over Markerne.

— Traurighed, gamle Ven, sagde Bai til Kiær, igaar flyttede jeg op paa Loftskamret. En Mand maa jo ha'e sin Nattero, som skal passe sine Ting om Dagen.

Katinkas Hoste lød gennem Huset.

Marie Pige bragte hende Vin og Vand og blev staaende ved Fruens Seng. Det var, som Hosten vilde slide hende sønder.

— Tak — Tak, sagde hun. Gaa nu ind og sov, sagde hun. Hun aandede tungt.

— Hvad er Klokken blevet . . .

— Halv fire . . .

— Naa — Katinka lagde sig tilbage i Sengen. Ikke mere.

Marie Pige listede af paa de bare Ben til sin Sofa og lidt efter hørtes hendes dybe Aandedræt. Den lyse Plet fra Natlampen bagved Sengen tegnede sig paa det stille Loft: Katinka laa med lukkede Øjne paa Puden.

Om Formiddagen var hun oppe. Hun sad i Tæpper ude paa Perronbænken i Solen.

Den slanke Fører med de indiskrete førte Middagstoget. Han sprang af og spurgte til Befindendet.

— De skal se, sagde han, den klare Efteraarsluft . . .

— Maaske, sagde Katinka og rakte ham sin fugtige, matte Haand.

Bai og Føreren gik henad Perronen.

— Begge Lunger, sagde Bai. Han havde faaet en Vane med at tørre sig hen over Øjnene med to Fingre . . .

— Guds Vilje, sagde han og sukkede.

Toget begyndte at gaa. »Den indiskrete« sprang op. Han blev ved at se tilbage mod Katinka, som sad der saa lille og bleg i Solen.

— Det gjorde ham s'gu ondt — rigtig ondt . . .

— Ja — det var s'gu bedrøveligt . . .

Der havde skam sidste Vinter været et Øjeblik, hvor han havde tænkt allehaande . . . Hun sad tidt og saa' saa »langeligt« der paa Perronbænken . . .

— Han havde drukket et Par Toddyer hos Bai nogle Aftener . . . Og var faldet a' paa 'en . . .

— Det havde bare været Sygdommen, der var i Anmarsch . . .

Toget gyngede bort over Engene. Himmel og Slette skinnede i Efteraarets lyse Luft.

Stærene larmede langs Telegraftraaden og samlede sig i Flok.

— Nu rejser de, sagde Katinka. Hun fulgte med Øjnene de dragende Skarer under den klare Himmel.

Doktoren kom og satte sig hos hende: Naa — hvordan gaar det?

— Jeg sidder og samler Kræfter, sagde hun — til imorgen.

— Til imorgen? — ja, rigtigt — det er jo Fødselsdagen.

— Ja.

— Men De holder Aftalen, lille Frue.

— Ja — saa snart de har spist, gaar jeg i Seng . . .

Det var Bais Fødselsdag. Katinka vilde, han skulde have sit Parti. Hun havde talt om det længe: hun vilde blive oppe til Bordet, bagefter gik de jo alligevel ind til Bai og spillede — saa vilde de slet ikke mærke, at hun var syg . . .

— Den ene Dag i det mindste, sagde hun.

— Nu skulde De gaa ind, sagde Doktoren.

— Ja — Katinka rejste sig . . .

— Lad mig hjælpe Dem . . .

— Tak — det er Trappen, sagde hun. Det er altid svært med Trappen.

Hendes stakkels tunge Fødder kunde ikke komme op ad de tre smaa Trin.

— Tak, Doktor . . . Men mit Sjal . . .

Doktoren tager det blaa Sjal paa Bænken: Deres Yndlingsstykke, siger han.

Katinka vender sig i Døren og ser ud over Markerne: I disse Dage er her smukt, siger hun.

Om Eftermiddagen fik hun alle Sagerne til Salaterne ind paa Stuebordet. Hun skar Rødbeder og Kartofler i Smaastykker paa et lille Brædt.

Frøken Jensen kom i Visit. Katinka nikkede:

— Ja — det kan jeg dog endnu, sagde hun.

— Er der noget nyt? sagde hun. Hun lænede sig tilbage. Hendes Hænder var saa trætte, og det gjorde ondt i hendes Bryst at holde Armene oppe.

— Jeg har ikke set Abels saa længe . . .

— De haaber jo nu paa Barners Ansættelse, siger Lille-Jensen.

— Ja — han søger jo . . .

Lille-Jensen faar sin Kop Kaffe. Giv mig saa Olien, Marie, siger Katinka.

Hun faar et Batteri af Flasker og store Skaaler. Hvor den er tung, siger hun, hun kan næppe løfte den store Eddikeflaske. Hun smager og rører i Skaalene.

— Nej, siger hun med ét og skyder dem fra sig.

— Nej — jeg har ingen Smag mer.

Hun sidder træt, med lukkede Øjne. Røde Pletter har bredt sig helt ud over hendes Kinder.

— Men jeg kunde jo hjælpe, siger Lille-Jensen.

— Aa, Marie kan det . . . Jeg maa kun i Seng.

Men hele Eftermiddagen maa Marie bringe alting til og fra, at hun kan se det, mens hun ligger. Hun løfter sig op i Sengen, mens det brænder i hendes Bryst: Ja, siger hun, Bai er vant til det saadan.

Marie maa tage det fine Porcellæn og Glassene og de fine Sæt Knive og Gafler ind i Sovekamret og pudse og gnide dem og stille dem op i Rader paa Bordet.

Katinka ligger og tæller og regner, hendes Øjne skinner af Feber.

— At det er der alt, siger hun.

Hun ligger lidt mat og gnider sit tørre, hede Feberansigt ned mod Puden.

— Toddyskeer, Marie, siger hun saa. Vi har glemt Toddyskeer.

— Vi kan vel lægge dem paa Huus' Bakke, siger Marie. Hun kommer ind med Skeerne paa den lille japanesiske Bakke.

— Nej — ikke paa den . . . Katinka rejser sig halvt i Sengen.

— Giv mig den, siger hun. Hun tager Bakken og holder sine brændende Haandflader

hen over det kølige Lak. Stille bliver hun liggende med Huus' Bakke i Hænderne.

Bai kommer ind og ser alt Porcellænet og Glassene, som pudset og blankt er stillet op paa Bordet.

— Dumheder, min Pige, siger han. Dumheder — jeg har jo sagt det . . .

— Du ligger bare der og bliver daarligere — — — Tik . . . han tager hendes Haand: Ja — hvor du brænder . . .

— Aa, det er ingenting, siger Katinka og og løsnede stille sin Haand fra hans:

— Naar blot intet mangler . . .

Bai begynder at tælle.

— Kompot skal der vel paa Bordet, siger han.

— Ja.

— Naa — ja — Skaale er der ingen af . . .

— Saa er de glemt . . .

— Ja, naar man ikke selv kan være ved det, Bai, siger Katinka, hun synker tilbage i Puderne.

— — —

Selskabet var »den gamle Sæbekælder«, som Bai kaldte det.

— Man er sig selv, sagde han, i Sæbekælderen — de Ligesindede.

De Ligesindede var tre Proprietærer, Kiær i Spidsen og Bai som Fjerdemand.

Svendsen sluttede til som Ekstra.

— Han er oplivende, sagde Bai til Katinka. Katinka havde aldrig hørt Hr. Svendsen være oplivende. Naar hun var tilstede, nøjedes han med at soignere Negle eller tygge Overskæg.

— Ta' ham med, Kiær, sagde Bai. Han sidder saa rart og river den a' som Femtemand.

— — Katinka aabnede selv Døren til Kontoret: Der er færdigt, Bai, sagde hun.

Herrerne kom ind; Katinka var helt klædt paa, med en høj Pibe i Halsen op til det lille magre Ansigt.

Hun havde Kiær tilbords.

De talte om hendes Sygdom: Aa — man skulde nok se — Vinteren var den bedste Tid ... Den stille, klare Kulde — det gav Kræfter.

— Ja — den stille, klare Kulde.

— Skal vi drikke paa det, sagde Bai. Der blev drukket. Der drikkes ud, sagde Bai.

De Ligesindede spiste med Servietten fæstet med en Naal ved Halsen. De lugtede til hver enkelt Majonaisemundfuld før de nød den.

— Olie, sagde Proprietær Mortensen og snøftede.

Katinka sad med nogle smaa Bidder paa sin Tallerken. Hun sad ganske rank for Smerterne i sit Bryst. Gaffelen rystede i Haanden,

naar hun forsøgte at spise. Tag det bort, Marie, sagde hun.

Ænderne kom ind, og Kiær drak for Bai: Der vidste man, »hvor Hjertet« og den »Fjerdemand« sad. En Skaal for ham.

De blev livligere og drak tæt privat. De talte om Centrifuger og en ny Kreaturtarif.

— Du Gamle — paa et godt Aar!

Bai drak igen.

Katinkas Kinder brændte og hun saa' Ansigterne som gennem et graat Slør. Hun trykkede sig fast ind mod Stoleryggen og saa' paa Bai, der blev ved at spise.

— Den ligger paa Tungen — ligger paa Tungen, forsikrede Kiær og skænkede i hendes Glas af en gammel Burgunder.

— Tak — Tak.

Proprietær Mortensen vilde tillade sig at tømme et Glas . . . Han rejste sig og løste Servietten fra Halsen: Han vilde kort og godt tømme dette Glas . . .

Naar Proprietær Mortensen tømte Glas var han religiøs . . . I den femte Sætning talte han ufravigeligt om »dem, der er gaaet forud« og som saa' ned fra deres Himmel . . .

Der var altid noget, der saa' ned paa Proprietær Mortensen fra sin Himmel.

De Ligesindede sad med hængende Næb og saa' ned i deres Tallerkener.

Katinka hørte knap. Hun holdt sig med Hænderne fast ved Stolesædet og blev bleg og rød

Da Hr. Mortensen var færdig kunde han nyde endnu et Stykke And.

— Lille Frue — Deres Ænder — det er Stegning.

Katinka hørte kun Stemmerne utydeligt, og hun støttede sig til Bordet da hun skulde rejse sig.

Herrerne gik ind, Katinka faldt tilbage paa Stolen. Bai aabnede Døren og kom ind igen:

— Det gik jo rigtig godt — Tik — brillant . . .

— Og du holdt dig jo brav . . .

Katinka rettede sig op og smilte: Ja — sagde hun:

— Nu skal I faa Toddyerne . . .

Bai gik ind. Katinka blev siddende foran det forladte Bord med Flaskerne og Glassene, der stod halvtømte.

Inde i Kontoret lo og snakkede de højrøstet op i Munden paa hinanden — man hørte Kiær . . .

— Bring Lamperne derind, sagde Katinka. Lattersalverne slog ind til hende, hver Gang Marie gik med Døren.

— Fruen skulde gaa i Seng, sagde Marie.

— Det kan vente . . .

— For de Æderes Skyld. Marie slog med Køkkendøren, saa det fo'r i Katinka.

Der blev kun et enligt Lys midt paa Spisebordet . . . Det saa' trist ud i Halvmørket, det store uryddelige Bord.

Katinka var saa træt; hun maatte sidde her lidt i en Krog, til hun samlede Kræfter.

Marie gik fra Køkkenet til Kontoret og slog med Dørene . . .

Hvor dè muntrede sig derinde . . . Det maatte være Svendsen, der sang . . .

Katinka lyttede efter Stemmerne i sin Krog og saa' efter Marie, der gik gennem de oplyste Døre med Glas og Flasker . . .

Saadan vilde det ogsaa være, naar hun en Gang var borte og glemt . . .

— Marie, sagde hun.

Hun forsøgte at rejse sig og gaa, men hun greb til Væggen og kunde ikke. Marie støttede hende ind i Sovekamret:

— Det har man af den spillen Theater, sagde Marie.

Katinka fik et langt Hosteanfald, mens hun sad paa Sengekanten.

— Luk Dørene, sagde hun.

— Hun blev ved at hoste: Og Bentzen skal ind til Bordet, sagde hun.

— Naa, han ka' vel faa ædt tidsnok, sagde

Marie. Hun fik Klæderne af Katinka og gik og bandte.

Svendsen sang igen derinde med en tyk Stemme:

Oh, min Charles, send mig dog et Brev —
Hvorhen du altid skrev — — —

Og der blev klirret med Glas: Stille, raabte Kiær . . . Stille — I Gamlinger ---——

Katinka havde ligget noget i Blund og vaagnede op. Det var Bai.

— Det var den Højtidelighed, sagde han. Han var højmælt af mange Toddyer.

— Er de taget bort? sagde Katinka. Hvad er Klokken?

— Halvtre saamæn . . . Den bli'r sén, naar man sidder saadan sammen i en Klynge . . .

Han satte sig ned ved Sengen og snakkede vidt og bredt.

— Satan til Historier, han kunde, Svendsen — Fa'en til Geschichter . . . Han fortalte et Par og slog sig paa Laarene af Latter.

Katinka laa og brændte i Feber.

— Men Løgn er 'et s'gu, sagde Bai til Slut.

Han fik et Anfald af Rørelse til Godnat og fortalte i Døren en sidste Historie om Mortensens Mejerske . . .

— Ja, ja, du kan trænge til Ro, sagde han.

— Godnat.

— Godnat.

De næste Dage blev det værre med Katinka. Doktoren kom et Par Gange om Dagen.

— Satan til Historie, sagde Bai. Og hun holdt sig saa brav, Doktor, til Fødselsdagen . . .

— Ja — nu holder hun sig ikke brav, Hr. Bai, sagde Doktoren.

Der maatte ingen komme ind til Katinka. Hun skulde have fuldstændig Ro.

Madam Madsen fra Kroen kendte den Historie . . . Man ku' vel muntre hende, sku' hun tro, saa hun ikke laa der og gned Øjnene i Mørke.

Madam Madsen kom ind til Sengen.

Der var mørkt med nedrullede Gardiner.

Hvem er det, sagde Katinka fra Puderne.

— Det er mig, sagde Madam Madsen.

— Madam Kromadsen.

— Goddag, sagde Katinka og rakte hende sin Haand, der brændte.

— Naa — saa den er saa klejn, sagde Madam Madsen.

— Ja — Katinka vendte Hovedet lidt paa Puden. Jeg har det ikke saa godt.

— Nej—j . . . det ku' man ikke kalde det, sagde Madam Madsen vredt. Hun sad og saa' paa Katinkas magre Ansigt i Mørket.

— Og det skriver sig fra Smausen, sagde hun.

— Det var vel lidt for meget . . .

— Ja — det var vist for meget, sagde Madam Madsen stadig i samme vrede Tone.

Det kogte mer og mer op i hende, mens hun sad i det triste Mørke foran det stakkels blege Ansigt i sine Puder.

— Ja, det ku' man vel kalde det, sagde hun igen.

— Han havde ogsaa lige godt fortjent det.

Og hidsigt fortalte hun det hele: om Bai og om sin Gæstestuepige og hvorlænge det havde varet . . .

— Men fra 'et kom Gusta da heller ikke med helt Skind . . .

Først havde Katinka slet ikke forstaaet . . . hun var saa tung og mat.

Saa begreb hun som et Lyn — og slog Øjnene op et Nu paa Madam Madsens Ansigt.

— Og for saadan En slider en anden sig ihjel, sagde Madam Madsen.

Hun tav og ventede Katinka skulde sige noget.

Men Katinka laa ubevægelig. Et Par Taarer gled kun frem paa hendes Kinder.

— Ja, ja, sagde Madam Madsen i en anden Tone, en anden var vel ikke stort klogere.

Madam Madsen var gaaet.

— Marie, sagde Katinka: Tag fra — — at her kan blive lyst.

Marie tog Gardinerne bort, saa Dagslyset faldt ind over Sengen.

— Hvorfor græder Fruen? sagde hun.

Katinka laa vendt mod Lyset.

— Er det Brystet, sagde Marie.

— Nej — Nej, sagde Katinka. Jeg har det godt.

Hun blev ved at græde, lydløst og lykkeligt.

Graaden stilnede og hun laa hen i den samme Stilling, mat, i en ubeskrivelig Fred.

— — —

Det blev Efteraarets sidste Solskinsdage. De lyse Formiddage laa Katinka derinde med den fulde Sol over siń Seng. Hun digtede saa mange lykkelige Drømme, mens hendes Hænder sagte gled frem og tilbage over det solvarme Tæppe.

— Fruen ser saa vel ud, sagde Marie.

— Ja, jeg har det ogsaa godt. Hun nikkede uden at aabne Øjnene og laa stille igen, i Solen.

— Imorgen vil jeg op igen, sagde hun.

— Det kan jo Fruen . . .

Katinka vendte sig om mod Vinduet: Det er som om det var Sommer, sagde hun.

— Hvis jeg maatte komme ud imorgen . . .

Hun blev ved at tale om det: Om hun

kunde komme ud. Ned i Lysthuset — til Hylden.

— Havde den Blade endnu, Hylden — og Roserne — og Kirsebærtræet . . .

— Ifjor stod de i Blomst . . . et Blomsterflor.

— Hele Byen fik til Syltning — mens Fruen var væk, sagde Marie.

— Det hvide Flor . . .

Katinka blev ved at tale om Haven. Hvert Øjeblik sagde hun: Tror De, han gi'er mig Lov — at jeg faar Lov . . .

— Maaske — naar Solen skinner.

Doktoren kom ikke, og om Eftermiddagen maatte Marie gaa ned for at spørge.

Det blev mørkt før Marie kom tilbage. Katinka laa uden Lys. Hun ringede med den lille Klokke ved Sengen:

— Er hun ikke kommet? sagde hun.

— Hun maa dog gaa Vejen, sagde Bai.

— Hvor det varer, sagde Katinka. Feberen hededе hende i Kinderne.

Hun laa og hørte efter hver Dør, der gik.

— Nu gik Køkkendøren, sagde hun.

— Det var en Mand med Koste.

— Hun kommer aldrig, sagde Katinka.

— Vi faar dig syg igen, sagde Bai.

Hun laa stille, og ringede og talte ikke mer. Saa hørte hun Marie gaa med Kontor-

døren og blev liggende, med bankende Hjerte under Tæppet, uden at spørge.

— Hvad sagde han? sagde Bai derude.

— Ja — en halv Timestid i Middagstiden, sagde Marie — naar Solen skinnede.

— Sover Fruen?

— Jeg tror det . . .

Marie listede ind. Katinka blev liggende lidt:

— Er det Dem, sagde hun.

— Ja . . . Fruen ku' gerne komme lidt op og sidde i Solen, sagde han, ved Middagstid . . .

Katinka svarede ikke straks. Saa tog hun Maries Haand:

— Tak, sagde hun. De er saa god, Marie.

— Hvor Fruens Haand brænder . . .

Katinka havde Feber om Natten; hun laa med skinnende Øjne og sov ikke. Men hun vækkede først Marie henimod Morgen.

— Se efter Vejret, sagde hun.

Marie saa' ud af Vinduet i Dagligstuen: Det blir klart, sagde hun.

— Se ud af Køkkendøren, sagde Katinka fra Sengen. Der kommer altid Skyerne.

Der var ogsaa klart fra Køkkendøren.

— — —

— Jeg kan godt selv — jeg kan selv, sagde Katinka. Hun støttede sig langs Væggene i Gangen, hen til Perrondøren.

— Hvor det er varmt, sagde hun.

— Nu kommer Trappen . . . Saa — det gik . . .

Det var tungt at gaa paa Gruset. Hun lagde Armene op om Maries Skulder: Man er saa tung i Hovedet, sagde hun.

Hun standsede ved hvert tredje Skridt og saa' ud over Markerne og over mod Skoven. Det var, som Solen lagde Lys paa hvert eneste broget Blad.

Katinka vilde hen til Perronlaagen. Hun stod lidt og lænede sig:

— Hvor den er smuk, sagde hun, vores lille Skov.

Katinka saa' langt hen ad den solbelyste Vej: Der omme staar Milestenen, sagde hun.

Hun vendte Hovedet og saa' ud over Markerne og Engene og den lyse Himmel:

— Ja — sagde hun, Stemmen lød ganske sagte, her er saa smukt . . .

Marie gik og tørte Øjne, naar Fruen ikke saa' det . . .

— Men hvor Bladene falder, sagde Katinka. Hun vendte sig og gik et Par Skridt alene.

De kom ind i Haven.

Katinka talte ikke mer. De kom ned om Plænen til Lysthuset.

— Hylden, sagde hun blot.

— Her maa jeg sidde, sagde hun. Marie lagde Tæpperne om hende, og sammenfalden saa' hun tavs ud i den sollyse Have.

Kirsebærtræernes Blade laa gule over Plænen; et Par smaa Roser blomstrede endnu.

Marie vilde plukke dem.

— Nej, sagde Katinka, — det er Synd — lad dem sidde.

Hun sad igen. Hendes Læber bevægede sig, ligesom om hun hviskede.

— Her sad Huus helst, sagde Marie. Hun stod ved Siden af Bænken.

Katinka fo'r sammen. Saa sagde hun og smilte stille:

— Ja — her sad han gerne.

De gik igen.

Da de kom til Laagen stod Katinka lidt stille. Hun saa' tilbage, ind i Haven:

— Hvem mon der nu skal gaa derinde? sagde hun.

Hun var saa træt. Hun støttede sig tungt til Marie og inde i Gangen tog hun til Væggene.

— Luk Bagdøren op, sagde hun, at jeg kan se Skoven.

Hun kom derhen og hun stod et Øjeblik lænet til Dørstolpen og saa' ud mod Skoven og Vejen.

Marie, sagde hun, jeg vil ogsaa se Duerne . . .

— — —

Katinka kom ikke op længer. Kræfterne forlod hende mer og mer.

Enkefru Abel bragte Vingelée.

— Til at lædske Tungen, sagde hun. Hun sad og saa' paa Katinka med taareblændede Øjne.

— Og saa alene ligger De, sagde hun.

Fru Abel vilde sende sin Louise-Ældst.

— Hun er som en Diakonisse, sagde hun, den Ældste . . . En Diakonisse . . .

Louise-Ældst kom om Formiddagen og gik rundt paa Taaspidserne i hvidt Forklæde. Katinka laa hen, som hun sov . . . Louise-Ældst dækkede Frokostbordet og tragtede Kaffen . . .

Og Døren til Sovekamret blev lukket paa Klem, mens de spiste . . .

Bai var meget taknemlig. Enkefruen tørrede Øjne: Venner kender man i Ulykken, sagde hun . . .

Fru Linde kom om Eftermiddagen og sad og strikkede ved Sengen. Hun fortalte nyt og gammelt om den ganske Egn og om sig og sin Linde.

Gamle Linde hentede sin Kone i Mørkningen, og de to Gamle sad en Timestid endnu ved Sengen i Skumringen.

Agnes var det først og Agnes sidst.

— Linde kan nu ikke leve uden Agnes, sagde Fru Linde. Selv vandede hun Høns i Krogene baade Morgen og Aften.

— Ja — ja, min Pige, hun er nu min Øjesten, sagde gamle Pastor.

— De skal se, hun kommer en Dag, sagde Katinka.

— Som en gammel Pige. Fru Lindes Strikkepinde gik.

Det med »gammel Pige« kunde Fru Linde ikke glemme.

De sad og snakkede, og gamle Pastor fik sig en Solbærrom før han gik hjem.

— Den gør godt, sagde han, og den gaar ikke til Hovedet.

De to Gamle tridsede hjem ad den efteraarsmørke Vej.

— — —

Bai var saa jævnt ude.

— En lille Lhombre — til at muntre op, sagde Kiær. Trænger s'gu til 'et, gamle Ven.

— Ja, gamle Kiær . . . Bai tog med Hænderne over Øjnene:

— En Gang hen i Ugen, sagde han. Tak ska' du ha'e.

— Tak for dit Venskab. Han slog Kiær paa Skuldrene og var rørt. Bai var i den sidste Tid meget let rørt.

Han tog afsted og spillede Lhombre til ud paa Natten.

Naar han kom hjem, vækkede han Katinka, fordi han »ikke kunde gaa i Seng uden at se, hvordan hun havde det«.

— Tak — ganske godt, sagde Katinka.

— Har du moret dig?

— Som man kan more sig, sagde Bai — naar du ligger her. Han sad og sukkede nogen Tid ved Sengen, til han havde faaet Katinka lysvaagen.

— Godnat, sagde han saa.

— Sov vel, Bai.

Naar Marie var ude om Dagen, stod Dørene aabne ind til Kontoret. Katinka laa og hørte efter Telegrafens Prikken.

— Hvad den har travlt, sagde hun.

— Hvad den alt fortæller . . .

— Bai, raabte hun. Det er jo hertil . . .

Bai bandte en høj Ed ude i Kontoret . . .

— Ja — saa min Salighed — han kom hen i Døren — det er til Præstens.

— Præstens — Katinka satte sig op i Sengen — det er vel fra Agnes, sagde hun.

Bai sagde ingenting, han var hel vild; han løb med den blaa Blyant, og han vilde ha'e sit Tøj og han skrev Depeschen i Skjorteærmer og skrev forkert og rev itu.

— Bai, sagde Katinka, Bai — er det Agnes . . .

— Saa min Salighed —

Bai stormede selv af med Depeschen, just som Eftermiddagstoget skulde komme . . .

Saadan Glæde havde Bai aldrig set. De to Gamle lo og græd.

— Aa Gud — at det er sandt — aa Gud — at det er sandt . . .

— Ja — lille Mo'er — — Ja — Ja . . . Gamle Pastor vilde være rolig

Han tyssede paa hende og klappede hende paa Hovedet.

Men saa foldede han Hænderne: Nej, sagde han — det er for meget . . .

Han græd selv og tørte sig i den Fløjels Kalot — —

— Ja — ja, sagde han; Gud taknemmelig — siger jeg; Gud taknemmelig . . .

Gamle Pastor vilde selv bringe Katinka Nyheden, og han gik og tog sit Tøj frem og Hat og Vanter og lod det ligge igen og tog Bai i begge Hænder:

— Ja — den Glæde — Forstander . . . sagde han. For os to Gamle, som sidder hen — at opleve det . . . at opleve det, Forstander.

— Hm — ja — hver har det paa sin Maner —

— Andersen skulde nu lære at savne — at savne hende, sagde Gamle Pastor.

Han nussede om og kom ikke af Stedet.

Pastorinden kom ind med Jordbærlikør, før de kom afsted.

Gamle Pastor gik og fløjtede »den tapre Landsoldat« hen ad Vejen.

— — Han sad inde ved Katinkas Seng.

— Ja — sagde han — Gud fører dog de rette sammen.

— — —

En Ugestid efter kom Agnes hjem.

Hun stormede over Perronen ind gennem Kontoret. I Kontordøren saa' hun Katinka, der laa med lukkede Øjne paa Puden. Agnes vilde ikke have kendt hende igen.

Katinka slog Øjnene op og saa' hende:

— Ja — sagde hun. — Det er mig.

Agnes gik hen og tog Katinkas Hænder. Hun lagde sig paa Knæ ned ved hendes Seng.

— Dejlige Kone, sagde Agnes og kæmpede for ikke at græde.

Hun kom hver Eftermiddag og sad hos Katinka til Aften.

De talte ikke meget. Katinka blundede og Agnes lod Sytøjet synke i sit Skød og saa' paa det stakkels Ansigt paa Puden. Det svage Aandedrag peb i Katinkas Bryst.

Katinka rørte sig, og hun tog atter Sytøjet og førte Naalen ud og ind.

Katinka laa vaagen. Hun var saa mat, hun kunde ikke tale. Hosten kom og rystede hende; hun fo'r op i Sengen, det var, som skulde hun slides sønder.

Agnes støttede hende. Hun var vaad af den kolde Sved.

— Tak, sagde hun, Tak.

Hun faldt hen igen og laa stille. Inde fra Sengeomhænget saa' hun paa Agnes' Ansigt, saa rundt og stærkt, og Hænderne, der gik saa resolut over Sytøjet.

— Agnes, sagde hun. Vil De ikke spille lidt?

— De skulde sove, sagde Agnes.

— Aa nej. Spil lidt.

Agnes rejste sig og gik ind til Klaveret. Hun spillede halvdæmpet Melodi efter Melodi.

Katinka laa stille med Hænderne paa Tæppet.

— Agnes, sagde hun: Syng den . . . vil De ikke.

Det var Sangen om Sorrent. Agnes sang den med sin mørke Altrøst.

Hvor den høje og dunkle Pinie
Laaner Skygge til Bondens Vigne,
Hvor ved Golfen Orangelunden
Dufter liflig i Aftenstunden;
Hvor ved Stranden Baaden gynger,
Hvor i Byen glade Klynger
Gaar i Dansen mens de synger,
Synger højt Madonnas Pris.
Aldrig, aldrig, jeg forgjetter
Disse Dale, disse Sletter,
Disse maaneklare Nætter,
Napoli — dit Paradis.

Hun blev siddende lidt ved Klaveret. Saa rejste hun sig og gik ind i Sovekamret.

— Tak, sagde Katinka.

Hun laa lidt.

— Ja, sagde hun ganske sagte. Hvor Livet kunde være smukt.

Agnes lagde sig ned ved Sengen. De laa stille, begge to, i Mørket. Katinkas Haand gled hen over Agnes' Haar.

— Agnes, sagde hun. Der skal ikke — — tales over mig . . .

— Katinka dog . . .

— Bare bedes, sagde hun.

Hun tav igen. Agnes græd sagte. Katinka blev ved at bøje smaa Lokker af hendes Haar ind mellem sine Fingre.

— Men der er — hun talte ganske sagte og ligesom frygtsomt; Haanden faldt bort fra Agnes Haar — en Salme — — — som —

— Som jeg saa gærne vilde ha'e sunget . . . ved min Grav . . .

Hun hviskede næsten uhørligt. Agnes laa med Hovedet ned i Puden.

— Bryllupssalmen — — sagde Katinka ganske sagte, som et Barn, der ikke tør bede.

Graaden rystede Agnes, og hun tog Katinkas Hænder og kyssede dem, mens hun hulkede.

— Katinka dog — Katinka . . .

Katinka tog om hendes Hoved og bøjede sig lidt frem:

— Nu bli'r I to jo lykkelige, sagde hun.

Hun laa tavs. Agnes blev ved at græde.

Næste Dag blev Katinka berettet af Gamle Pastor. Bai var i Randers.

— — —

Agnes blev vækket om Natten af en forskræmt Pige med et Tællelys: Der er Bud — Frøken — fra Stationen . . . Frøkenen maatte endelig komme.

— Bud . . . Agnes var ude paa Gulvet.

— Hvem er her? sagde hun.

Hun raabte ned gennem Gangen.

— Jeg, sagde Lille-Bentzen.

Agnes kom ud i nogle Sjaler.

— Hun døer, Frøken, sagde Lille-Bentzen.

Han stod bleg og tænderklaprende . . . Lille-Bentzen havde aldrig før set nogen dø.

— Er der Bud efter Doktoren, sagde Agnes

. . . Lygten, Ane.

— Der var ingen til at gaa . . .

Agnes fik Lygten tændt og gik over Gaarden. Hun bankede paa Karlekamret. Det gav Ekko mod Laden . . .

— Lars — Lars —

Hestene begyndte at rumstere i deres Baas.

Lars kom ud — søvndrukken — i Halvdøren i Lygtelyset.

Katinka gik tilbage over Gaarden til Gang-

døren . . . Lille-Bentzen var gaaet ud paa Trappetrinet, angst for at staa i Mørket.

— De kører med, sagde Agnes og gik forbi.

Et Par skræmte Piger kom ud i Gangen: Faa kogt Kaffe, sagde Agnes. Skynd Jer.

Hun gik ind for at klæde sig paa. Lille-Bentzen blev alene i Gangen. Dørene stod aabne ned gennem Huset, knirkende i Mørket. Pigerne rumsterede rundt, halvpaaklædte og søvndrukne, med hver sit Tællelys . . . De glemte en Stage paa Spisebordet. Lyset flakkede i Trækken.

Ude i Gaarden kom Drengen gaaende med Staldlygten. Han satte den paa Stenbroen og gik igen — der blev en lys Kreds om Lygten i Mørket.

Vognporten blev slaaet op og de kom ud med Hestene . . . Hver Lyd lød stærkt og skræmmende ud i Natten.

Agnes kom ud og gik forbi Bentzen i Gangen.

— Saa gaar jeg derned, sagde hun.

— Har hun Krampe?

— Hun skreg, sagde Bentzen.

Agnes saa' ud i Gaarden: Skynd Jer, raabte hun. Drengen løb med Lygten over Gaardsrummet.

Der blev sat et Par flimrende Lys i Køkkenvinduet, saa Skæret faldt ud paa Heste og Vogn.

Gamle Fru Linde kom ind i Spisestuen i en Slaabrok af Gamle Pastors: Bliv i din Seng, Mo'er, sagde Agnes.

— Aa — Herre Gud, aa Herre Gud, sagde gamle Fru Linde. Saa det kom pludseligt . . . saa det kom pludseligt . . . Og hun begyndte at gaa rundt med sit Lys i Haanden ligesom de andre.

Drengen slog Portene op --- det fo'r i dem alle ved Larmen — og Lars viste sig i Køkkendøren og fik en Skaal Kaffe.

Lille-Bentzen kom ud og op paa Bukken . . . Han saa' Pastorindens Ansigt — smaagrædende sad hun og rokkede inde i Stuen foran det viftende Lys . . .

De rullede ud af Porten, ned ad Vejen, gennem Mørket, i Trav, saa Pilene paa Hegnet fo'r forbi dem som dansende Spøgelser.

Lars tog fast om Tømmerne.

— Bæsterne er sky, naar man kører til Død, sagde han.

De talte ikke mer. Vognlygternes Lys fo'r hen over de urolige Pile.

— — —

Bai gik op og ned ude i Forstuen — op og ned langs Væggen.

— Er det Dem — er det Dem, sagde han. Hvor hun skriger.

Agnes aabnede Døren til Kontoret. Hun

hørte Katinka stønne og Vaagekonens Stemme: Ja — ja — ja — ja.

Marie Pige kom: Doktoren, sagde hun.

— Han er kørt, sagde Agnes.

Hun gik ind. Vaagekonen holdt Katinkas Arme over Hovedet. Trækninger gik gennem hendes Krop under Tæpperne.

— Hold, sagde Vaagekonen.

Katinka tog om hendes Haandled og slap dem igen — hun følte den kolde Sved.

Den døende slog med de krampekrummede Arme op i Sengegardinerne.

— Hold dog, sagde Vaagekonen.

Agnes tog om Armene: Tungen — Tungen, sagde hun.

— En Ske dog, Tungen.

Katinka faldt tilbage — der faldt blaahvidt Skum ud over de aabnede Læber gennem de sammenbidte Tænder.

Marie tabte Skeen og fandt den ikke paa Gulvet og ragede efter en anden med Lyset.

— Hovedet, sagde Vaagekonen, Hovedet ... Marie holdt det, rystende over hele Kroppen.

— Aa, Jøsses — aa min søde Frelser, blev hun ved at sige . . . aa Jøsses . . . aa . . . min søde Frelser . . .

Agnes pressede Katinkas Arme ned: Hovedet tilbage, sagde Vaagekonen . . . Hun

halvt laa og pressede Skeen ind mellem den døendes Tænder . . .

Der stod Skum ud over Skeen: Godt, hviskede Vaagekonen. Godt.

Katinka slog Øjnene op. Hun holdt dem paa Agnes, store og angstfulde.

— Katinka — Katinka — kender De mig? — — —

Katinka blev ved at stirre paa hende med det samme Blik.

— Katinka . . .

Den døende stønnede og sank tilbage. Skeen faldt ud af hendes Mund . . .

— Hun faar Ro, sagde Vaagekonen.

Katinkas Øjne faldt til. Agnes slap hendes Arme.

De satte sig hver paa sin Side af Sengen, lyttende til hendes Aande, der kom uregelmæssigt og ganske svagt.

— Hun faar Ro, sagde Vaagekonen . . .

Den døende blundede hen, stønnende nu og da.

Vognen kom ude paa Vejen. Døren blev slaaet op og man hørte Doktorens Stemme.

Agnes rejste sig og tyssede.

— Hun sover, sagde hun.

Doktoren gik ind og bøjede sig over Sengen: Ja — sagde han, det er snart forbi.

— Lider hun? sagde Agnes.

— Man véd ikke, sagde Doktoren.

— Nu sover hun.

Doktoren og Agnes satte sig inde i Dagligstuen. Inde i Kontoret hørte de Bai vandre op og ned.

Agnes rejste sig og gik derind.

— Hvad siger han, spurgte Bai. Han blev ved at gaa.

Agnes svarede ikke; hun sad tavs i sin Stol.

— Jeg havde jo ikke troet det — — sagde Bai — jeg havde jo ikke troet det, Frøken Agnes.

Han flakkede op og ned, fra Dør til Vindu — og standsede igen ved Agnes Stol og sagde ud i Luften:

— Jeg havde jo ikke troet det, Frøken Agnes.

Doktoren aabnede Døren: Kom, sagde han.

Krampen var begyndt igen. Bai skulde holde hendes ene Arm.

Men han slap den igen.

— Jeg kan ikke, sagde han og gik med Hænderne for Ansigtet. De hørte ham hulke inde i Kontoret.

— Tør Panden af, sagde Doktoren.

Agnes tørrede Sveden af Panden.

— Tak, sagde Katinka og slog Øjnene op: Er det Agnes?

— Ja — Katinka — det er Agnes . . .

— Tak.

Hun faldt hen igen.

Hen mod Morgen vaagnede hun. De sad alle ved Sengen.

Øjnene var brustne.

— Bai, sagde hun.

— Ja.

— Bed hende spille.

— Spil, sagde Doktoren.

Agnes gik ind. Taarer løb ned over Tasterne og hendes Hænder, mens hun spillede uden at høre sine egne Toner.

Katinka laa stille hen. Brystet gik pibende op og ned.

— Hvorfor spiller hun ikke? sagde hun igen.

— Hun spiller jo, Tik . . .

— Hun hører ikke mer . . .

Den døende rystede paa Hovedet:

— Jeg hører det ikke, sagde hun.

— Salmen, hviskede hun, Salmen.

Hun laa lidt igen, stille. Doktoren sad med hendes Puls og saa' paa hendes Ansigt.

Saa løftede hun sig op og rev sin Haand løs:

— Bai, skreg hun, Bai.

Agnes rejste sig og løb ind. De stod alle om Sengen. Bai knælte ned og hulkede.

De fo'r alle sammen: det var Telegrafen, der lød ind gennem Stuerne og meldte Tog . . .

Katinka slog Øjnene op. Se, se, sagde hun og løftede Hovedet.

— Se Solen, sagde hun — se Solen over Bjergene.

Hun løftede Armene, de faldt ned igen, og gled ned ad Tæppet.

Doktoren bøjede sig hastigt frem over Sengen.

Agnes knælte ved Fodenden med Hovedet ind mod Sengen ved Siden af Marie Pige.

Man hørte kun en høj Hulken.

Doktoren løftede de hængende Arme op og foldede Hænderne over den Dødes Bryst.

— — —

— Hm — De har s'gu ikke sovet ud, Bentzen. Den indiskrete sprang af Trainet.

— Hvordan staar 'et?

— Hun er død, sagde Lille-Bentzen; han talte, som om han frøs.

— Hva'?

— Satan — — —

Den indiskrete stod og saa' lidt paa den lille Stationsbygning: alt laa som vanligt.

Saa vendte han sig og steg stille op paa Trainet.

Toget skjultes af Vintrens Taager over Markerne.

VII.

Det var den første Vinterdag. Høj Luft og tyndt Snelag over den letfrosne Jord.

Udenfor Kirken begyndte Mændene at samles, højtidelige, med høje Silkehatte af mange Aargange. De hviskede i smaa Grupper, og en efter en gik de hen og kiggede ned i den tomme Grav tæt ved Muren.

Inde i Kirken gik fire fem lydløse Koner oppe om Kisten og følte stille paa Kransene. Degnen og Lille-Jensen lagde Salmer paa Pladsene.

De var færdige: Og Nr. 733 af Salmebog ved Graven, sagde Lille-Jensen.

Lille-Jensen var som en Slags Bedemand ved »Lejligheden«. Hun havde straks overtaget Liget baade i Hjem og Kirke. »Institottet« havde haft »Efteraarsferie« siden Dødsfaldet.

Frøken Jensen saa' sig om i Kirken og gik op mod Kisten med Degnen: Guirlanderne hang i regelrette Buer over Koret og Sørgefloret var trukket som to Pølser over Alterstagerne.

— Nydelig Kiste efter Aarstiden, sagde Degnen.

De stod og saa' paa Kransene.

— De binder smukt paa Møllen, sagde Lille-Jensen.

— Det er en Forskel. sagde Degnen, han skød Skuldrene i Vejret og saa' paa en Krans fra Abels.

— Ja — sagde Frøken Jensen: der er ingen »Interesse«.

Frøken Jensen gik lidt bort og saa' prøvende paa Kisten:

— Ja — sagde hun — jeg er glad, vi tog Egetræ.

— Det er — om jeg saa tør sige — ogsaa proprere for Liget, sagde Degnen.

Klokkerne begyndte at ringe, og Frøken Jensen gik ud paa Kirkegaarden. Hun hilste paa sine Elevere-Fædre og holdt Mandtal.

Bai kom ind ad Laagen med to Herrer med Fodposer; alle Hatte blev løftet. Lille-Jensen trykkede Haand i Vaabenhuset.

Da alle var til Sæde i Stolene, arriverede Familien Abel. Enkefruen gik i Spidsen; hun saa' ud til at have skyndt sig. De to Kyllinger var i Sørgeslør som to Enker.

Louise-Ældst lagde Vedbend-Kors paa Kisten.

Agnes sad ved Siden af Gamle Pastor. Hun hørte ikke Sangen og slog ikke Salmen op. Hun sad kun og stirrede med duggede Øjne paa den dejlige Kones Kiste.

Sangen døde hen. Gamle Pastor stod op og gik frem.

Da Bai saa' ham staa der foran Kisten med foldede Hænder, brast han i Graad og hulkede.

Gamle Pastor ventede stille, med Øjnene paa Kisten. Stemmen lød kun saa halvhøjt da han talte. Vintersol faldt ind ad Korvinduerne paa Kiste og Blomster.

Gamle Pastor talte om de stille i Landet.

Stille var hun — stille i sit Liv; stille vilde hun bringes til den sidste Ro. Gud Herren, som kender Sine, gav hende et Liv i Lykke hos en god Husbond; han gav hende en Død i Fred af sin hellige Aand. Han modtage hendes Sjæl, han, som ene kender Hjerter og Nyrer; han skænke sin Trøst, den ene Trøster — til dem, som nu sørger.

Amen.

Gamle Linde tav. Der var ganske tyst.

Ligbærerne kom frem med Degnen og Lille-Jensen, som rev Kransene af Kisten.

Og de saa' alle, staaende op i Stolene, efter Kisten, som blev baaret ud under Sang.

Det er saa yndigt at følges ad
For to, som gerne vil sammen være.
Da er med Glæden man dobbelt glad,
Og halvt om Sorgen saa tung at bære.

Ja det er Gammén,
:|: At rejse sammen :|:
Naar Fjederhammen
:|: Er Kærlighed. :|:

Agnes blev ved at se efter Kisten. Dørene var slaaet vidt op ud mod den lyse Dag.

Er Kærlighed . . .

De kom hen til Graven. Det gik Bakke og Dal for Ligbærerne med Kisten, Touget slap for Graverkarlen og faldt ned i Graven.

Alle stod og ventede til man fik fat i Tougenden og fik Rebet kastet rundt om Kisten . . .

Bai tog om en Busk, som vilde han knække den: Touget snærede, mens Kisten blev skubbet ud og sank.

Agnes havde lukket Øjnene.

Det er vemodigt at skilles ad
For dem som gerne vil sammen være,
Men Gud ske Lov: i vor Herres Stad
For evigt samles de Hjertenskære.
Ja — det er Gammen
:|: At leve sammen :|:
Hvor Arneflammen
:|: Er Kærlighed. :|:

— Naa — naa — naa, Svoger, de to Fodposer støttede Bai, som hulkede.

Sangen døde hen. Der var stille, ingen Lyd; ingen Vind over de blottede Hoveder.

Tungt faldt Sandet fra Gamle Lindes rystende Hænder.

Fadervor — du, som er i Himlen.

Det var forbi . . . De to Herrer med Fodposerne trykkede Hænder og takkede for »den store Deltagelse«.

Fru Abel standsede dem ved Laagen. Hun havde sit lille Bord beredt for Bai og hans Svogre . . .

— I al Tarvelighed — at De ikke sidder ene . . .

Fru Abel tørrede Øjne:

— Man véd, hvad det er at miste sagde hun.

Sværmen var borte.

Agnes stod alene ved Graven. Hun saa' ned paa Kisten med dens Kranse, plettede af Sandet . . .

Og bort ad Vejene, hvor alle Folk gik hjem til Livet igen . . .

Det var Bai mellem de to sørgeslørede Damer — de lange Slør — og de to Herrer med Fodposerne . . . det var Katinkas Brødre . . . som havde takket paa Familiens Vegne — —

Lille-Jensen skulde spise paa Møllen efter Anstrengelsen . . . Frøken Helene ømmede sig i for smaa Støvler . . .

Der gik de . . .

Og skyndte sig . . .

Agnes bøjede Hovedet. Hun følte et vredt Ubehag mod dette Smaaliv, som skyllede videre — hjem ad alle Veje.

Der kom nogen bag hende. Det var Lille-Bentzen med en stor Æske.

— Det er en Krans, Frøken, sagde han. Jeg vilde hellere bringe den selv. Den kom med Middagstoget.

Lille-Bentzen tog Kransen ud af Æsken:

— Den er fra Huus, sagde han.

— Fra Huus, sagde Agnes. Hun tog Kransen og saa' paa de halvvisnede Roser: Hvor den har været smuk.

— Ja, sagde Bentzen. Køn har den været.

De stod lidt. Agnes knælte halvt ned og lod Kransen glide læmpeligt ned paa Kisten. Rosernes Blade spredtes i Faldet.

Da Agnes vendte sig, stod Lille-Bentzen og græd.

En Karl kom hen til dem.

— Hvis Frøkenen — — — der skulde lukkes . . .

— Ja — vi kommer.

— Degnen giver mig vel Lov til at være her, sagde Agnes.

Agnes og Bentzen gik stille hen ad Vejen. Karlen stod allerede og ventede ved Porten.

Med Hænderne i Kaabelommerne blev Agnes

staaende og saa' paa Karlen, der lukkede Porten og satte Hængelaas for.

Lille-Bentzen smaasnøftede endnu da han gik med Farvel.

. . . Agnes blev længe staaende foran den stængte Port.

— — —

Bai var meget hos Abels.

Fru Abel kunde ikke udholde den Tanke, at han sad dernede, alene — i de øde Stuer . . naar man selv kan sidde ved en hyggelig Lampe, sagde Fru Abel.

Hun og hendes Louise-Ældst hentede ham efter otte-Toget:

— Blot hjem om Lampen, sagde Fru Abel.

Louise-Ældst var ganske som hjemme paa Stationen. Hun maatte vande Blomsterne i en Fart, før de gik.

Fru Abel stod hos.

— De var hendes Yndlinge — den kære, sagde hun mildt.

Den kære var Katinka.

— Men Amplen, sagde Louise-Ældst. Den tørster ogsaa. Hun nikkede til Amplen.

Bai maatte holde paa Stolen, naar Louise-Ældst vandede Amplen. Hun stod paa Tæerne med Vandkanden og viste sin Skønhed.

— Hun glemmer ikke noget, sagde Fru

Abel. Amplen fik Vand, saa det pladrede paa Gulvet.

— Marie tørrer vel op, sagde Louise-Ældst skarpt ud i Køkkenet. Hun stod altid et Sekund i Spisekammerdøren og »oversaa«. Louise-Ældst havde saa hurtige Fingre, naar der var gemt en sød Levning paa en Asiette.

De gik hjem om Lampen.

Louise-Ældst skænkede The i hvidt Forklæde.

Paa Ida-Yngst maatte der kaldes og kaldes.

— Hun skriver, sagde Enkefruen, — i sin Krog.

Ida-Yngst skrev altid, i en underlig upaaklædt Tilstand.

— Bøsse-Sa har glemt sine Manchetter, sagde Enkefruen.

— Naa, sagde Bøsse-Sa.

Bøsse-Sa var i det hele derangeret.

— Han er her jo ikke, sagde Enkefruen.

Efter Bordet fik Bai sin Toddy til »Dagstelegrafen«. Louise-Ældst broderede. Enkefruen sad og saa' »ømt«:

— Det er som hjemme, De skal føle Dem. Det er blot det, vi vil.

Naar Bai var færdig med Avisen, spillede Louise-Ældst. Hun sluttede med en af Katinkas Smaamelodier.

— Den spillede hun, den kære, sagde Enke-

fruen og saa' paa Portrættet: Katinka hang med Immortelkrans under Spejlet over Sofaen.

— Ja, sagde Bai. Han sad med foldede Hænder. Oppe om Lampen, efter Toddyen, følte Bai altid en mild Rørelse over sit »Savn«.

Enkefruen forstod ham.

— Men man har det forklarede Minde, sagde hun. Og Gensynet.

— Ja.

Bai førte de to Fingre hen over Øjnene.

De talte om »den kære Afdøde« mens Bai fik sit andet Glas.

Lille-Jensen sad i Mørke ved sit Vindu, for at høre, naar han gik.

Lille-Jensen var mest i Præstegaarden i den sidste Tid.

— Hos Abels holdt de vist ikke af Forstyrrelse, sagde Lille-Jensen.

Frøken Jensen var kommet meget paa Stationen de første Uger efter Dødsfaldet.

— En Kvinde hjælper, hvor hun kan, sagde hun paa Møllen.

— Ja, sagde Møllerens Frue.

Frøken Helene strakte Benene fra sig og saa' paa sine Filttøfler.

— Og den kære Katinka — Frøken Jensen kaldte hende Katinka efter hendes Død — har forvænt ham . . .

Lille-Jensen tog et Slags Over-Opsyn paa Stationen.

— Hvad nytter det med en Pige? sagde hun.

Hun kom efter Skoletid med Spaankurv og Bel-ami. Bel-ami havde egen Kurv ved Kakkelovnen.

Hun gik lydløs om og lavede Livretter.

Naar Bordet var færdigt, havde hun Tøjet paa. Bai bad hende dog endelig blive og spise det Stykke Smørrebrød med sig.

— Ja — hvis De hellere vil, at jeg bli'r, sagde Lille-Jensen.

— Det er jo ialfald et levende Væsen, sagde hun beskedent.

Bel-ami kom igen paa Plads, og de spiste.

Lille-Jensen trængte sig ikke paa med Konversation. Hun sad hen som den stille Deltagelse, mens Bai tog til sig af Livretterne. Han havde begyndt at faa sin Appetit igen.

Efter Bordet spillede de en faamælt Piqué.

Klokken ti gik Frøken Jensen.

— Jeg var ved Graven, sagde hun, med en Blomst —

Frøken Jensen hægede Graven.

Hun hørte Bel-ami hyle, mens hun gik henad Vejen hjem. Hun tog den ikke op.

Frøken Jensen gik i dybe Tanker. Hun tænkte paa at sælge sin Skole.

Hun havde altid bedre passet til en Plads,

hvor en Dame med Dannelse var som Fruen i Huset.

— — Men i de sidste to, tre Maaneder kom Frøken Jensen ikke mere ret meget paa Stationen.

Hun satte ikke Pris paa at blive regnet til de Paatrængende.

— Fru Abel forstod hun ganske simpelt ikke.

Om Aftenen sad hun ved Vinduet for at høre — om han i det hele slap hjem.

— Graven plejer jeg, sagde hun paa Møllen.

— — —

Satan til Fruentimmer, saa de vimser . . . Kiær viftede i Kontoret med sin Hat, som vilde han holde Fluer væk . . . Louise Ældst var smuttet forbi ham i Døren

— Satan — saa der vimses, sagde han.

Kiær skulde til København og vilde have Bai med.

— Trænger s'gu til 'et — gamle Dreng — trænger s'gu svært til 'et . . .

— At faa Luft i Lungerne . . .

— Gamle Ungkarl . . .

— Ud paa Keglebanen, sagde han.

Bai kunde s'gu ikke bestemme sig til det . . du — saa kort efter . . .

Men trænge til Luft i Lungerne — — kunde han jo nok.

Otte Dage efter rejste de. Fru Abel og Louise-Ældst pakkede Kuffert.

Bai strakte sig i Sædet og spændte sine Armmuskler, da de rullede af.

— Paa Rejse, sagde den indiskrete. De krydsede ham paa en Station.

— En Junker-Svip . . . To glade Unghaner. . . . Den indiskrete lo og smækkede Tungen ud med et Knald.

Bai sagde: Ja — vi ska' jo ind og se, hvordan den vrikker . . .

Han slog Kiær paa begge Knæerne og sagde igen: Vrikker — du gamle . . .

De rullede af og vinkede til den indiskrete, som raabte efter dem.

De blev paa en Gang meget lystige, brugte drøje Ord og klaskede sig op og ned ad Benene:

— Saa gaar den en Gang igen — en Gang igen, sagde Bai.

— Hvad er vi til. vi Mennesker, sagde Kiær.

— Adam — du Gamle, sagde Bai.

De lo og snakkede. Kiær var glad.

— Nu kender man dig igen, sagde han — du gamle Lampepudser . . .

— Nu kender man dig.

Bai blev pludselig alvorlig:

— Ja — gamle Ven, sagde han, det har været traurige Tider.

Han sukkede to Gange og lænede sig lidt tilbage i Sædet.

Saa sagde han igen i en glad Tone:

— Du — vi ta'er Nielsen.

— Hva'for en Nielsen, sagde Kiær.

— En lille Fløjtenant — du — Kender . . .

— Man véd jo ikke de nye Steder — gamle . . . Saa ham i Præstehuset . . . Rask Fyr . . . Kender . . .

— Naar der ska' være Gilde . . .

De begyndte at gabe og blive mere stille; de sov ind hver paa sit Sæde og sov til Frederits.

Der drak de tæt med Kognakker — mod »Nattekulden«.

Bai gik ud paa Perronen. Vogne blev rangerede, og der var en Klokkeklemten og en Signaliseren, saa man hørte ikke Ørenlyd.

Bai stod under en Lygte midt i Stimlen og lod sig puffe til:

— Gamle, sagde han til Kiær og gned Hænderne, mens han saa' ned ad Perron og Bane — — Hva' du?

— Leben er 'et, sagde Kiær.

Damerne svippede rundt op og ned ad Trinene, rødmossede af Søvnen, under Rejsehætterne.

— Og de Kvindfolk, sagde Bai.

Der blev raabt og klemtet . . .

— Passagererne til Strib — Passagererne til Færgen . . .

Med halvelleve Toget var Bai i København.

De fandt Lieutenant Nielsen paa en fjerde Sal i Dannebrogsgade. Møblementet var et Klædeskab med en hængende Dør, der blottede en ensom Uniformsvest, og en Rørstol med et Vandfad.

Lieutenanten laa i Bunden af Sengen paa en Hømadrats.

— Feltfod, sagde han. Man har jo sine Kahytter »anderswo« . . . Forstander . . .

Bai sagde, at de skulde »se Staden«.

— Saadan Stederne, sagde han . . . Forstaar De . . .

Lieutenant Nielsen forstod.

— De vil se Markedet, sagde han. Stol paa mig — vi skal se Markedet.

Han kom i Benklæderne og begyndte at skrige paa en Madam Madsen. Madam Madsen stak et Stykke Sæbe ind ad Døren med en nøgen Arm.

— Man lever i Familien, sagde Lieutenanten: han skummede Madam Madsens Sæbe op ad Armene.

De aftalte et Sted, hvor de skulde mødes for at se paa Kasinos Danseben. »Og saa ser vi Markedet«, sagde Bai.

Lieutenanten pumpede Madam Madsen for ti Øre og kørte saa sporenstregs ud til »Knejpen«.

Knejpen var en lille rar Ølhave i Pile-alléen, hvor »de af Banden« holdt til paa Keglebanen og ved Kortene.

Banden var tre Sekondlieutenanter og to hørhaarede Herrer fra Landbohøjskolen.

Da Nielsen kom, var Herrerne allerede ved Lhombren i Skjorteærmer, med Hattene i Nakken.

— Naa — Tvillinger, sagde Nielsen.

— Gaar 'en?

— Man spæ'r den op, sagde den ene af de hørhaarede og skød Skuldrene op.

— Svævende, mente en af Lieutenanterne.

— Meget svævende, sagde den anden.

Banden levede paa Ordet »svævende«. Man sagde det en Gang rundt hvert Kvarterstid med sære Tonefald og smaa Haandviftninger.

— Svævende —

— Man maa spæ' den op, sagde Nielsen.

Banden spædede op med Bajere og »Hunkøn«.

— Jeg har nappet et Par »Givere«, sagde Nielsen.

— Givere — hva' Satan — Nielsen? De hørhaarede skød Hatten bagud.

— Et Par ældre »Givere«, Tvillinger . . .

Tvillingerne slog med Ølflaskerne i Bordet til Ære for Finderen.

De stillede om Aftenen i Kisten, efter at Nielsen havde set paa »Danseben« med Kiær og Bai.

Nielsen hentede nogle rødmossede Piger, som drak Banko med dem og slog »de to ældre Herrer fra Provinsen« koket over Fingrene.

Bai sagde: »Pivain« og saadan ældre Ord fra sine Lieutenantsdage.

De to hørhaarede taalte aldrig noget. De sad halvlallende og sagde:

— Gamle Svinebørster og ravede Bai og Kiær over Skuldrene.

De blev ved at drikke allesammen.

— Uf — dog — gamle Støvle.

— Væk — — Bai blev øm af den megen Drikkelse.

. . . Bai vidste ikke, hvordan det gik til. Lieutenanterne var væk med de rødmossede . . .

— De er fløjet, sagde Kiær.

— De to Herrer sidder saa alene . . .

Det var en ældre lille Jødedame, der stak sin Næse hen til Bordet . . .

— — —

Der var gaaet otte Dage.

Kiær havde Forretninger om Formiddagen. Bai sov mest.

Kiær kom hjem, ind paa Værelset.

— Hva', sover du, sagde han.

— Ja — man er s'gu uoplagt, sagde Bai og gned Øjnene paa Sofaen.

— Hva' er Klokken?

— To.

— Saa maa vi afsted. Bai kom op af Sofaen. Satan til Strygebrædt, sagde han. Han var øm i alle Lemmer.

Han fik sig klædt paa.

De skulde ud at se paa Gravsten. Bai vilde købe Katinkas Gravsten i København.

Han havde været hos tre, fire Stenhuggere og havde ikke kunnet bestemme sig.

Kiær var lidt utaalmodig over at skulle drage rundt med ham mellem alle de Sten.

— Det er jo smukt af dig, gamle Ven — det er jo meget smukt af dig . . .

— Men hun ligger s'gu lige godt.

Bai var halv rørt mens han gik rundt mellem alle disse Kors og Søjler med Marmorduer og Englehoveder.

Idag maatte han bestemme sig, den sidste Dag.

Han tog et stort graat Kors med et Par Marmorhænder der mødtes til Haandtryk under Livets Sommerfugl.

Bai stod længe foran Korset med de to Hænder og Sommerfuglen.

— Smuk Tanke, sagde han og førte Fingrene hen over Øjnene: Tro, Haab og Kærlighed.

Kiær forstod ikke altid, hvad Bai mente, naar han sørgede.

— Ja, net Tanke, sagde han.

De var i det Kongelige om Aftenen.

Efter Theatret skulde de ud paa Broen.

— Jeg si'er s'gu Tak, sagde Kiær, for at varme Bænke og vente paa det Slæng.

Kiær gik hjem.

Bai drev af alene. De skulde s'gu ikke, sige, han ikke havde holdt den gaaende, til Slut.

Han kom ind i Lokalet. Der var ingen af Banden kommen, og han satte sig oppe paa Galleriet og ventede.

— Nej — Tak, han skulde ikke ha'e no'et . . . En Soda.

Han sad og saa' ned i Salen gennem Tobaksrøgen paa de otte Piger, som sad paa Tribunen i Kreds, og paa Tilskuerne:

— S'gu lutter Drenge . . .

— Skuffens Bedrøvere, tænkte Bai. Han sad og saa' ned med Haanden under Kinden.

— Drenge, sagde han igen.

Der blev raabt og slaaet med Stokkene dernede: det var en engelsk Danserinde, som energisk slog Skørterne op over Hovedet. Bai havde set de Skørter flyve hver Aften.

Og han saa' næsten arrigt ned paa Stokkebegejstringen:

— Det var noget at trampe for, sagde han.

Han skyllede Sodavandet ned og blev ved at betragte Salen: de otte Piger, der sad som en Rad søvnige Høns paa en Pind, og Drengene, der skraalte for at bilde sig, det var morsomt . . .

Han havde ventet næsten tre Kvarter og Banden kom ikke.

— Forresten saa' han det gerne — at de blev borte — med deres »rødmossede« . . .

— En gammel »Jødejomfru« ku' man vel hitte selv . . .

— De to »Landboer« med deres »gamle Svinebørster«.

Bai saa' over mod den anden Side: et Par unge Herrer gantedes med to unge Piger. Den ene var ung og frisk, med et Par smaa Smilehuller . . .

Den unge Mand bøjede sig frem og stjal Kys under hendes Slør.

Banden blev stadig borte. Og Bai følte næsten noget som Forbitrelse, Forargelse, mens han blev ved at se paa disse to Duer, som næbbedes . . .

— Der kom s'gu ingen . . .

— Naa — naar de har flaaet En . . .

Og Lokalet begyndte at blive tomt . . . Det tyndedes nede paa Gulvet, fra Galleriet forsvandt Par efter Par ved Trappen . . .

Røgen og Øldunsten laa tyk og tung over Bordene med de forladte Glas . . .

Oppe paa Galleriet trippede kun den ældre Jødedame frem og tilbage og nikkede forførerisk til Bai . . .

De havde allerede skruet Gassen halvt ned og Bai sad endnu med Hovedet i begge Hænder og stirrede paa denne øde og skidne Sal.

Han svor en Ed, da han rejste sig.

Den ældre Dame vimsede ved Laagen:

— Den Herre er her endnu, sagde hun.

— Nej — i hede Helvede.

Bai udtømte hele sin Forbitrelse i det Skub, han gav den ældre Dame.

— Hva', hvinede Damen — saadan behandler man en Dame . . . en Husejerinde . . .

Kiær var i Seng:

— Naa — sagde han. Morede I Jer?

Bai fik Støvlerne af:

— De var der slet ikke, sagde han halvhøjt.

— Bagas, sagde Kiær.

Bai klædte sig af uden at tale.

Han laa lidt ved det tændte Lys. Saa slukkede han det.

— Er man gnaven, Gamle, sagde Kiær.

— Næ- æ . . .

— Naa . . . Godnat.

— Men man begynder at blive gammel, sagde Bai.

— Ja, sagde han igen, langsomt. Det er Tingen a' 'et . . .

Kiær vendte sig i Sengen: Sludder, sagde han.

— Men du ta'er 'en for voldsomt, Gamle . . . Man maa ha'e Øvelsen, Unghane — og ta'e 'en med Ro . . .

— Saa ka' man drive den, sagde han.

— Behageligt.

Kiær tav. Lidt efter snorkede han. Men Bai kunde ikke falde i Søvn. Det var, som han lugtede Øldunst den halve Nat, og han laa og kastede sig

Den næste Morgen, da han pakkede Kuffert, faldt Katinkas Fotografi ud mellem to Lommetørklæder.

Det var Fru Abel, som havde givet ham det med.

Hun havde set ømt paa det og pakket det ind i Silkepapir:

— Den kære, havde hun sagt.

Louise-Ældst, »min sidste«, havde været arrig: Pyh — skal han ikke ha'e en Spilledaase med . . .

— Til at spille »de kære Melodier« . . .

Louise, min sidste, havde en slem Vane til at vrænge efter sin Mamma, naar noget gik hende imod.

Enkefruen havde stille lagt Portrættet ned mellem de to Lommertørklæder.

— Han skal ha'e det Stykke af Hjemmet med . . .

— — — Bai tog Portrættet op fra Gulvet og sad og saa' paa det med svømmende Øjne.

— — —

Familien Abel var paa Stationen for at tage imod Bai. Stuerne var Paaske-rene og skinnende. Med hvide Gardiner og Rengøringsluft.

Bai sad tilbords i Sofaen:

— Man kommer hjem til sin Huslighed, sagde han.

— Hjemme i Reden.

Han spiste og drak, som havde han ikke faaet Mad paa hele Rejsen.

Enkefru Abel var med vaade Øjne af at sidde og se kærligt paa »vor Hjemkomne«.

Han fortalte om Rejsen.

— Theatrene, sagde Enkefruen.

— Sæsonen —

— Gravsten havde han købt . . . Fanden til Pris . . .

— Det tænker man jo ikke paa, sagde Enkefruen . . . Den sidste Kærlighedsgerning.

— Ja, det var det — han havde sagt til Kiær . . . den sidste Kærlighedsgerning, sagde Bai.

Louise-Ældst blev aldrig færdig med sine Smaaoverraskelser. Ikke se, sagde hun, hun holdt ham for Øjenene, mens Enkefruen tog Laaget af det sidste Ragoutfad.

— Ja, hvad hun har lavet, sagde Enkefruen og smilte: Min ældste.

— Man er dog alle Husdyr, sagde Bai. Han lagde begge Hænder paa Bordet og saa' glad frem for sig, mens han holdt Hvil.

— — —

Det var i Oktober. Der var ganske fuldt paa Perronnen til Eftermiddagstoget. Lille-Jensen og alle Lindes og de fra Møllen.

Enkefruen skulde rejse for at indrette Hjemmet til Ida, hendes Yngste.

— Louise følger efter, sagde hun og tog sin sidste om Hovedet. Hun er en Hjemmefugl.

— Hun kommer først til Brylluppet, sagde hun.

Brylluppet skulde staa hos »min Søster Etatsraadinden«.

— Der fandt de hinanden, sagde Enkefruen.

Toget blev meldt. Bai kom med Garantiseddel og Billet:

— Han har været mit Forsyn, sagde Enkefruen og nikkede til ham.

Toget kom ned over Engen:

— Hils saa Ida, sagde Gamle Pastor, vi tænker paa hende — — den Dag.

— Det véd vi, sagde Enkefruen . . . Vi véd, hvor der er gode Tanker. Hun var rørt og kyssede rundt.

— Ja, sagde hun, det er en Rejse for at miste . . .

Toget var der: Naa — lille Frue . . . sagde Bai. Det er Tid.

— Og — min Louise — — —

— De passer jo paa hende . . . Bai havde allerede proppet hende ind i Kupeen . . . Farvel, Fru Linde . . . Farvel . . .

Louise sprang op paa Togtrinet og kyssede . . .

— Sidst, sagde hun. Hun rakte sig, saa man saa' hendes »Skønhed«.

— Louise, skreg Enkefruen. Toget var begyndt at gaa.

Bai fangede Louise, min sidste . . .

Der blev viftet og vinket, til man ikke saa' Toget mer.

Lindes gik hjem ad Vejen med dem fra Møllen.

Louise-Ældst vilde se noget i Posttasken og løb ind i Kontoret foran Bai . . . De lo derinde, saa man hørte det ud paa Perronen.

Lille-Jensen var sunket hen, lænet til en Pæl. Banekarlen havde faaet Mælkespandene af Perronen og Sporet skiftet. Og Frøken Jensen stod der endnu, alene, lænet til sin Pæl.

— — Lindes var hjemme.

Gamle Pastor sad med Agnes i Dagligstuen, mens »Mo'er« saa' efter til Theen.

Der var halv mørkt. Gamle Pastor kunde knap se Agnes, som hun sad ved Klaveret.

— Synger du en, sagde han.

Agnes lod Hænderne glide lidt, langsomt, op og ned ad Klaviaturet. Saa sang hun med halv Stemme — med sin mørke Alt — Sangen om Marianna.

Under Gravens Græstørv sover
Stakkels Marianna —
Kommer Piger, græder over
Stakkels Marianna —

Der blev stille i den mørke Stue.

Gamle Pastor blundede lidt med foldede Hænder.

Paa **Andr. Schous** Forlag er udkommet:

Herman Bang:

Hverdagskampe
og **Du og jeg.**
Komedier, hver i 1 Akt.
85 Øre.

Tunge Melodier.
Studier.
2 Kr. 50 Øre.
Eleg. indb. 3 Kr. 75 Øre.

Excentriske Noveller.
2det Oplag.
2 Kr.
Eleg. indb. 3 Kr. 25 Øre.

Ellen Urne.
Skuespil i 4 Akter.
(Efter Romanen »Fædra«.)
2 Kr.

Haabløse Slægter.
Anden ændrede Udgave.
5 Kr. Eleg. indb. 6 Kr. 50 Øre.

Holger Drachmann:

Med Kul og Kridt.
Skitser.
2 Kr. 50 Øre:
Eleg. indb. 3 Kr. 75 Øre.

Digte.
1 Kr. 50 Øre.
Eleg. indb. 2 Kr. 50 Øre.

Carl Ewald:

En Udvej.
Novelle.
4 Kr. Eleg. indb. 5 Kr. 50 Øre.

Henrik Pontoppidan:

Stækkede Vinger.
Skitser og Fortælling.
3 Kr. 25 Øre.
Eleg. indb. 4 Kr. 50 Øre.

Sandinge Menighed.
En Fortælling.
2 Kr. 50 Øre
Eleg. indb. 3 Kr. 75 Øre.

Peter Nansen:

Kammerater.
Dramatisk Situation.
50 Øre.

Kjøbenhavn. I. Cohens Bogtrykkeri.